

ಶ್ರೀ ಅಭಿನವ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ

ಯೋಗ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ

ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು
ಶ್ರೀ ಅಭಿನವ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ

ಯೋಗ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ

ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಫೌಂಡೇಶನ್
ಚೆನ್ನೈ

First Kannada Edition : 2017 (2000 Copies)

© All Rights reserved

Published by : **Sri Vidyatheertha Foundation**
G-B, Sai Karuna Apartments
49, Five Furlong Road
Guindy, Chennai – 600 032
Mobile: 90031 92825
Email: srividyaatheertha@gmail.com

For copies contact : **Sri Sringeri Math Book Store**
Sringeri – 577 139

Price : Rs.75/-

Printed at : Sudarsan Graphics Pvt. Ltd.
27, Neelakanta Mehta Street
T. Nagar, Chennai – 600 017
Email: info@sudarsan.com

ಸಮರ್ಪಣೆ

ಧ್ಯಾನಸ್ವರಿಷ್ಠಂ ಭವದಚ್ಛ್ರಿಯುಗ್ಮಂ ವ್ಯಕ್ತಸ್ಥಿರಂ ಮಧ್ಯದಯಾರವಿನ್ದೇ |
ತಸ್ಮಿನ್ನಿಮಾಂ ಪ್ರೇರಕಯಾಶ್ರಯೇ ಮೇ ನತ್ವಾ ತದೀಯಾಂ ಕೃತಿಮರ್ಪಯಾಮಿ ||

ನನ್ನ ಹೃದಯ-ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವ, ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ,
ನನಗಾಶ್ರಯವಾದ, ನಿಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಎರಡು ಪಾದಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು
ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಅವುಗಳದ್ದೇ ಆದ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

श्री श्री जगद्गुरु शङ्कराचार्य महासंस्थानम्, दक्षिणाम्नाय श्री शारदापीठम्, शृङ्गेरी

शृङ्गेरि:

२९.१२.१९९८.

प्रातःस्मरणीयाः अस्मद्गुरुवरेण्याः जगद्गुरु श्रीमदभिनवविद्यातीर्थ महास्वामिनः बाल्य एव स्वीकृतपरमहंस्याः योगानुष्ठाननिष्ठा आसन् । निर्विकल्पसमाधिसुखमप्यनुभूय असाधारणीं योगसिद्धिमवाप्नवन् । सम्प्रदायपरिपालननिरतास्सन्तः आश्रमधर्मान् पीठाधीशधर्माश्च निर्वर्तयन्तोऽपि योगसाधनं अविच्छिन्नतया विदधति स्म । तदीया साधनरीतिः तैः अवाप्ता अनुभूतयश्च सर्वेषामपि विस्मयावहाः । ताः लोकानवगमयितुं श्रीमान् ब्रह्मचारी उमेशः प्रकृतं प्रबन्धं व्यरचयदिति नितरां मोदामहे । गुरुचरणाम्नासमीकृपापात्रमयं लेखकः अत्रत्यान् विषयान् तेषामेव मुखारविन्दात् समधिगतवानिति ग्रन्थोऽयं वास्तवांशबोधक इति निश्चप्रचम् । साधकलोकाः ग्रन्थमिमं सश्रद्धं अधीत्य साधनपथे अग्रतः सरन्तु इत्याशास्महे ।

इति नारायणस्मरणम्

भारती तीर्थः

ಗುರುಗಳು ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು
ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಭಾರತೀತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು
ಗುರುಗಳನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವುದು

ಅನುವಾದಕನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ

ಯೋಗಿಗಳ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದ, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟರಾದ, ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯೇ ಘನೀಭೂತರಾದ ಮತ್ತು ಅವ್ಯಾಜ ಕರುಣಾವಾರಿಧಿಗಳಾದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಅಭಿನವ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗಳ ಹಾಗೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರಾದ ದಿವ್ಯಲೀಲೆಯನ್ನು, ಅತಿವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ

Yoga, Enlightenment & Perfection

of His Holiness Jagadguru Sri Abhinava Vidyaatheertha Mahaswamigal

ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಆಂಗ್ಲ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ, ಆ ಸದ್ಗುರುವರೇಣ್ಯರ ಆಪ್ತಶಿಷ್ಯರೊಬ್ಬರು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು. ಶೃಂಗೇರಿ ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಪೀಠದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳಾದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಭಾರತೀತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು ಅದನ್ನು ಅನುವೋದಿಸಿ ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಮುಖವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆಯು ಮೊದಲಿಗೆ 1999ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಂದೀಚೆಗೆ ಹಲವು ಪುನರ್ಮುದ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲೂ ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಉಚಿತವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಯೋಗ, ಹಠಯೋಗ, ಭಕ್ತಿಯೋಗ, ಕರ್ಮಯೋಗ, ರಾಜಯೋಗ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಯೋಗ - ಇವುಗಳ ಜ್ವಲಂತ ಮತ್ತು ಜೀವಂತ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಗುರುಗಳ ವೃತ್ತಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ 'ಅನುವಾದಕನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ'ಯು ಹೊರತಾಗಿ, ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮನ್ನು 'ನಾನು', 'ನನ್ನನ್ನು', 'ನನಗೆ', ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು, ಮೂಲ ಆಂಗ್ಲ ಗ್ರಂಥದ ಕರ್ತೃಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಸದ್ಗುರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತಮ್ಮ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ನನಗೆ ಕರುಣಿಸಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಅವರ ದಿವ್ಯಲೀಲೆಯ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವುದು, ನನ್ನ ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಗೆ ಮತ್ತು ಮನನಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಒದಗಿಬಂದ ದೈವಾನುಗ್ರಹವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ, ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಕೇವಲ ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹವೇ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದೆಂಬ ದೃಢವಾದ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ, ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಕನ್ನಡವು ನನ್ನ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾದರೂ, ನನಗೆ ಕನ್ನಡದ ಪರಿಚಯವು ಅತ್ಯಲ್ಪ. ಇಲ್ಲಿನ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದದ ದೋಷಗಳ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯು ನನ್ನದೇ.

ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳ ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯ-ಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮಸುಬ್ರಮಣಿಯನ್ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಕಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಯೋಜಕರಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಮೇಲಾಗಿ, ಇದರ ಮುದ್ರಣದ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಅತಿಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಗುರುಭಕ್ತಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಅವರ ಈ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿನಂದನೆಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ವೇದಾಂತ ವಿದ್ವಾನ್ ಡಾ. ಕೆ. ಎಸ್. ಸತೀಶ ಅವರು, ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು, ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂದ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಣ್ಣು ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಶೋಧಿಸಿದ ಶ್ರೀ ವಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಅವರು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಮಹೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಈ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಲು ಪ್ರೊ. ಆರ್. ಮುರಳೀಶಂಕರವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ದಾಟಿ, ಬಹಳ ಸಮಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿರುವ ಈ ಎಲ್ಲ ಗುರುಭಕ್ತರಿಗೂ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನಾಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ನಿವೇದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಚ್. ಎನ್. ಶಂಕರ

ಬೆಂಗಳೂರು | 14.9.2017

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

ಸಮರ್ಪಣೆ

ಈ ಅನುವಾದದ ಮೂಲ ಆಂಗ್ಲ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಪರಮಪೂಜ್ಯ
ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಭಾರತೀತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಶ್ರೀಮುಖ
ಅನುವಾದಕನ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ

	ಭಾಗ - I	1
1.	ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಅಭಿನವ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು	3
2.	ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು	11
3.	ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಸನ್ಯಾಸ - ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿ	19
	ಭಾಗ - II	41
4.	ಹಠ-ಯೋಗ	43
5.	ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ಮ-ಯೋಗ	69
6.	ಕುಂಡಲಿನೀ-ಯೋಗದ ಪರಿಚಯ	81
7.	ಸತತವಾದ ಆತ್ಮಚಿಂತನೆ	105
8.	ಅಗಾಧ ಧ್ಯಾನದ ಪ್ರಾರಂಭ	113
9.	ದೇವತಾರೂಪಗಳ ಧ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಸಮಾಧಿ	121
10.	ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಆರೋಹಣ ಮತ್ತು ಅಮೃತಧಾರೆ	137
11.	ದಿವ್ಯ-ಆಕಾರಗಳಿಂದ ನಿರಾಕಾರ ಸತ್ಯದೆಡೆಗೆ	147
12.	ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕ ಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಏಕಾಗ್ರತೆ	155
13.	ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ	175
14.	ದಿವ್ಯಲೀಲೆ	197

ಭಾಗ-I

(1931ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ಗುರುಗಳ ಭಾವಚಿತ್ರ)

ಶ್ರುತಾಯಾಂ ಯದುಕ್ತೌ ನ ಹಿ ಶ್ರುವ್ಯಶೇಷಃ

ಸುರೂಪೇ ಚ ದೃಷ್ಟೇ ನ ದೃಶ್ಯಾವಶೇಷಃ |

ನತೇಽಜ್ಞೌ ನ ಕೃತ್ಯಂ ದಯಾಪ್ತೌ ನ ಲಭ್ಯಂ

ನ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಸೀಮಾ ಚ ಯೇಷಾಂ ಭಜೇ ತಾನ್ ||

ಯಾರ ಮಹಿಮೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರ ಮಾತನ್ನು ಅಲಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಮತ್ತೇನೂ ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಯಾರ ಮನೋಹರವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಡಮೇಲೆ, ಕಾಣಲು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು ಯಾವುದೂ ಇರದೋ, ಯಾರ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಕರ್ತವ್ಯವಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಮತ್ತು ಯಾರ ದಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ, ಪಡೆಯಬೇಕಾದದ್ದು ಏನೂ ಇರದೋ, ಅವರನ್ನು ನಾನು ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆ.

-----◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇-----

ಗುರುಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯವರೆಗೆ, ಒಳಗೊಂಡ ವಿವರಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಕ್ತವಾದ ಘಟನೆಗಳು ಗುರುಗಳ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಗುರುಗಳ ಆದ್ಯಂತ ಜೀವನದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಭಾಗ-I ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಗುರುಗಳ ಸದ್ಗುಣಗಳಾಗಿ ಪರಮಗುರುಗಳ ಪಾತ್ರವು ಅದರಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ, ಪರಮಗುರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾದ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಗದ ಕಡೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು, ಗುರುಗಳ ಸಂನ್ಯಾಸದ ನಂತರ ಸಂಭವಿಸಿದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಇದ್ದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

-----◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇-----

1. ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಅಭಿನವ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು

[ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದಾ ಪೀಠದ 36ನೇ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಾದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಭಾರತೀತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು 1993ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಲೇಖನದಿಂದ ಹಾಗೂ 4.10.1989ರಂದು ಅವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಭಾಷಣದಿಂದ ಆಯ್ದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.]

ನಮ್ಮ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುವರ್ಯರೂ, ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರೂ ಆದ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಅಭಿನವ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು, ದಕ್ಷಿಣಾಮ್ನಾಯ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದಾ ಪೀಠದ 35ನೇ ಪೀಠಾಧೀಶ್ವರರಾಗಿ 35 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿದ್ದರು. ವಿಶ್ವವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದ ಈ ಪರಮಪೂಜ್ಯರ ಪವಿತ್ರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಆದರ್ಶವಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪಿಂಗಳ-ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶಿಯಂದು (12.11.1917ರಂದು), ಶ್ರೀ ಕೈಪು ರಾಮಶಾಸ್ತ್ರೀ-ಶ್ರೀಮತಿ ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಂಬೀ ಧಾರ್ಮಿಕ ದಂಪತಿಗಳ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪುತ್ರರಾಗಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರಿಗೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸನೆಂದು ನಾಮಕರಣವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ದೈವ ಭಕ್ತಿ, ಇಂದ್ರಿಯ-ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ, ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಹಾಗೂ ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯ - ಇವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಇವರು, ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದಾ ಪೀಠದಲ್ಲಾಗ ವಿರಾಜಮಾನರಾಗಿದ್ದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಅಪಾರ ಕರುಣೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು. ಜಗದ್ಗುರುಗಳೇ ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಇವರ ಉಪನಯನವು ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲೇ ನೆರವೇರಿತು. ನಂತರ, ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ವೇದದ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತ-ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ 14ನೇ ವರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮ-ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ, 'ಅಭಿನವ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ' ಎಂಬ ಯೋಗಪಟ್ಟವನ್ನು ನೀಡಿ, ಪೀಠಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ನ್ಯಾಯ-ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ, ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅತಿವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸುವಲ್ಲಿ, ಅವರ ಅನನ್ಯ ಬುದ್ಧಿ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯು ಎದ್ದು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೇ ಸದಾ

ಆಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳು, ಶಿಷ್ಯರ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿತುಕೊಂಡಾಗ, ತಾವೆಷ್ಟು ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಆ ಗುರುಗಳ ಮಾತುಗಳಿಂದಲೇ ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅವರು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ -

ಭವದೀಯಪತ್ರಿಕೆಯಾ ಭವಚ್ಛರೀರೇ ನಿರಾಮಯತಾಮಧ್ಯಯನಾಧ್ಯಾಪನಪ್ರಕ್ರಿಯಾಂ

ಚ ನಿಷ್ಪತ್ಯೂಹಂ ನಿರ್ವರ್ತ್ಯಮಾನಾಂ ವಿದಿತ್ವಾ ನಿರರ್ಗಲಮಾನಂದಂ ಸಮವಾಪಿ |

(ಗುರುಗಳಿಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳ ಪತ್ರ)

(ನಿಮ್ಮ ದೇಹಾರೋಗ್ಯದ ಮತ್ತು ಯಾವ ಅಡೆತಡೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಅಧ್ಯಯನ-ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರದಿಂದ ತಿಳಿದು ನಾನು ಅಮಿತವಾದ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ.)

ಇದಾದ ನಂತರ, ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಂದ ವೇದಾಂತ-ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ನಿರತಿಶಯವಾದ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು. ಸಂಸ್ಕೃತ-ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢಿಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದ ಅವರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನುರಿತವರಾಗಿದ್ದು, ಆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬರೆಯಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ದುಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಪದ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಸಕ್ತರಾಗದಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ಸುಂದರವಾದ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ -

ಪಾದಪ್ರಭಾವಿನಿಧೂತಾವಿದ್ಯಾನ್ದತಮಸಾಯ ತೇ |

ಯತಯೇ ಚಿತಿರ್ನಿರ್ವಿಷ್ಟಚಿತ್ತಾಯಾಸ್ತು ನಮೋ ಮಮ ||

(ಪರಮಗುರುಗಳ ಮೇಲೆ ಗುರುಗಳ ರಚನೆ)

(ಯಾರ ಚಿತ್ತವು ಚೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿದೆಯೋ, ಮತ್ತು ಯಾರ ಪಾದಗಳ ಪ್ರಭಿಯು ಅವಿದ್ಯೆಯ ಅಂಧಕಾರ-ತಮಸ್ಸನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಗೊಳಿಸಿತ್ತದೋ, ಅಂತಹ ಯತಿಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ.)

ಶ್ರೀಮತಾಂ ದೇಶಿಕೇನ್ದ್ರಾಣಾಂ ಪಾದಪದ್ಮೇ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ |

ಮನ್ದೋಽಪಿ ವನ್ನನಾದ್ಯೇಷಾಂ ವಿನ್ದೇತ ಗುರುತುಲ್ಯತಾಮ್ ||

(ಪರಮಗುರುಗಳ ಮೇಲೆ ಗುರುಗಳ ರಚನೆ)

(ಯಾವ ವೈಭವೋಪೇತವಾದ ಗುರು-ಚಿತ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು (ಅವರ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳನ್ನು) ವಂದಿಸುವುದರಿಂದ, ಮಂದಮತಿಯೂ ಗುರುವಿಗೆ ಸಮಾನನಾಗುತ್ತಾನೋ, ಅವರ ಪಾದಕಮಲಗಳನ್ನು ನಾನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.)

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಿಷ್ಯಜನರ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು, ಪ್ರಮಾಣ ವಚನಗಳ ಮತ್ತು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ, ಅವರು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಸಂಸ್ಕೃತ, ತೆಲುಗು, ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾದ ಅವರು, ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರು. ಶುದ್ಧ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಅನುಗ್ರಹ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ಉತ್ತರ-ಭಾರತದ ಪಂಡಿತರು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡಿದ್ದರು.

ಅವರ ಗುರುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿದ್ದರು; ಮಠಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಗುರುಗಳ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಉನ್ಮುಖವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಮಠದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿ, ಅದರ ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ, ಹಾಗೂ ಭಕ್ತರಿಗೆ ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿ ಮತ್ತು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದವನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಮಠದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದರು. “ಗುರುಗಳಿಗೆ 60 ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾಯಾಗವೊಂದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕು” - ಎಂಬ ಭಕ್ತಜನರ ಈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು, ವಿಜಯ-ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1953ರಲ್ಲಿ), ವೈಭವದಿಂದ ಸಹಸ್ರಚಂಡೀ-ಯಾಗವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರ) ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು ಶೃಂಗೇರಿಗೆ 24.8.1954ರಂದು ಆಗಮಿಸಿದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಗುರುವರ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ದರ್ಶನ-ಸಂಭಾಷಣೆಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಅವರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿದರು; ಹೀಗೆ ಅವರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೂ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದರು. ಆ ವರ್ಷವೇ, ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ವಿದೇಹ-ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಬಹಳ ನೊಂದಿದ್ದರೂ, ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಜ್ಞರಾಗಿ, ಮಠದ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ, ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಆರಾಧನೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಜಯ-ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ ಕೃಷ್ಣ ಪಂಚಮಿ (16.10.1954)ಯಂದು ಶೃಂಗೇರಿ ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತರಾದರು.

ಪೀಠಾರೋಹಣವಾದಮೇಲೆ, ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದರು. ಧರ್ಮದಿಗ್ವಿಜಯ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶಿಷ್ಯರು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದರು. ಆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ, 1956ರಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಿಂದ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಶಂಕರ ಭಗವತ್ಪಾದರು ಅವತರಿಸಿದ ಕಾಲಟೀ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ತಲುಪಿ, ಅಲ್ಲಿ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ನವರಾತ್ರಿ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸತತವಾಗಿ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆರಂಭದಿಂದಲೇ, ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠದಲ್ಲಿ, ಅದರ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳು ಶಿಷ್ಯಾನುಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಯಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಹಿಮಾಲಯದವರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಯಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಮಠದ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಅವರ ಪ್ರವಚನಗಳು ಮನೋಹರವಾಗಿಯೂ ಸರಳವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಗಂಭೀರವಾದ ವೇದಾಂತ ತತ್ತ್ವಗಳೂ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಅನುಗ್ರಹ ಭಾಷಣಗಳು, ಅವುಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿದವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವರ ಮಾತುಗಳ ಮಹತ್ತ್ವವೆಷ್ಟಿತ್ತೆಂದರೆ, ಶ್ರೋತೃಗಳನ್ನು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಇತರ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು, ಅವರ ಪ್ರವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಯ ಲೇಶವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯು ಚಲಿಸದೆಂದು ಗತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರು ನಂಬಿದ್ದರೆ, ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅದು ಚಲಿಸುತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಪುರಾಣಮಿತ್ಯೇವ ನ ಸಾಧು ಸರ್ವಂ ನ ಚಾಪಿ ಕಾವ್ಯಂ ನವಮಿತ್ಯವದ್ಯಮ್ |

ಸನ್ತಃ ಪರೀಕ್ಷಾನ್ಯತರದ್ಭಜನ್ತೇ ಮೂಢಃ ಪರಪ್ರತ್ಯಯನೇಯಬುದ್ಧಿಃ ||

(ಮಾಳವಿಕಾಗ್ನಿಮಿತ್ರ I.2)

(ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಧುವಲ್ಲ; ಆಧುನಿಕವಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಕಾವ್ಯವು ದುಷ್ಟವಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದವನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ; ಮೂಢನು ಇತರರ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕರಿಸುತ್ತಾನೆ.)

ಕವಿಕುಲಗುರು ಕಾಳಿದಾಸನ ಈ ಮಾತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ, ಭೂಮಿಯು ಚಲಿಸುತ್ತದೆಂದು ಮಾತ್ರ ಗುರುಗಳು ಒಪ್ಪಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ, ಪುರಾತನ-

ನೂತನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಯುಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪುರಾವೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗಿದ್ದ ಮನೋಭಾವದ ವಿಶಾಲತೆಯನ್ನು ಇತರರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಅವರ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ, ಶುದ್ಧ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಗಾಧ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಣಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶಕುನೀನಾಮಿವಾಕಾಶೇ ಜಲೇ ವಾರಿಚರಸ್ಯ ಚ |

ಪದಂ ಯಥಾ ನ ದೃಶ್ಯೇತ ತಥಾ ಜ್ಞಾನವತಾಂ ಗತಿಃ ||

(ಗೀತಾಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಮಹಾಭಾರತ 12.181.19)

(ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮತ್ತು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳ ಹೆಜ್ಜೆ-ಗುರುತಿನಂತೆ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.)

ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವರು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು. ಭಗವತ್ಪಾದರಂತೆ, ಎಳೆಯ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅವರಿಗೆ, ರಾಗದ ಗಂಧವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಅವರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದು ಮೋಕ್ಷ.

ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೇ ಹೊರತು, ವೃಥಾವಾದ ಹರಟೆಗೆ ಅವರು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೀಗೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು - “ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ನಾವಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದದ್ದನ್ನು ಬಲ್ಲೆವು.

ನಾನುಧ್ಯಾಯಾದ್ಬಹೋಽಬ್ಧಾನ್ವಾಚೋ ವಿಗ್ಲಾಪನಲ್ ಹಿ ತತ್ ||

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ IV.4.21)

(ಅಧಿಕವಾಗಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಬಾರದು; ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ವಾಗಿಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆಯಾಸವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.)

“ಹಾಗಾಗಿ, ವೃಥಾವಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಹರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಮೌನದಿಂದಿರುವುದೇ ಲೇಸು. ಮೌನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಕಂಠಶೋಷಣೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.”

ಆಡಿದರೆ, ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮಾತನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಡಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಶಂಕರ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿ ಅಲ್ಲಿನ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮನನ ಮಾಡುವುದು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನವರು,

“ಭಗವತ್ಪಾದರು ತಿಳಿಸಿದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಸದಾ, ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ, ಮನನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವೀಗಷ್ಟೆ ಶಾರದಾಂಬೆಯ ದೇವಾಲಯದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ದೇವಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ್ದೆವು. ಅದು ಶಾರೀರಿಕವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಭಗವತ್ಪಾದರು ಬೋಧಿಸಿದ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಮನನ ಮಾಡುವುದು ಮಾನಸಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಅದುವೇ ಜನ್ಮವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ”, ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿದರು.

ರಘುವಂಶದಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸನು ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ -

ದ್ವೇಷ್ಯೋಽಪಿ ಸಂಮತಶ್ಚಿಷ್ಟಸ್ತಸ್ಯಾತ್ಮಸ್ಯ ಯಥಾಷಧಮ್ |

ತ್ಯಾಜ್ಯೋ ದುಷ್ಟಃ ಪ್ರಿಯೋಽಪ್ಯಾಸೀದಂಘುಲೀವೋರಗಕ್ವತಾ || (ರಘುವಂಶ I.28)

(ರೋಗಿಯಾದವನಿಗೆ ಹೇಗೆ (ಕಟಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ) ಔಷಧಿಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನು ದ್ವೇಷಿಯಾದರೂ, ಅವನಿಗೆ (ದಿಲೀಪ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ) ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿದ್ದನು. ಮೇಲಾಗಿ ನಾಗರಹಾವಿನಿಂದ ಕಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ ಬೆರಳಿನಂತೆ, ಪ್ರಿಯನಾದವನು ದುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನು ತ್ಯಾಜ್ಯನಾಗಿದ್ದನು.)

“ನಾವು ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು”, ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ದಿಲೀಪನ ಆ ಗುಣಗಳಿದ್ದವು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕರುಣೆಯು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿತ್ತು. ಜೀವನವು ಇತರರಿಗೆ ಒಳಿತನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗೆಂದು ಅವರು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು. ಅವರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಕರುಣೆಯಿಂದಾಗಿ, ಅನ್ಯರು ಅವರಿಗೆ ಸಿಗಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ,

“ಕೃತಸ್ಯ ಪ್ರತಿಕರ್ತವ್ಯಮ್”

(ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು) -

ಈ ಭಾವನೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನಾವು ಎಂದಿಗೂ ಕೊಡಬಾರದು. ಅದು ರಾಜಸಿಕ ಸ್ವಭಾವದವರಿಗೆ. ನಾವು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು”, ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವನನ್ನು ನಾವು ಒಡನೆಯೇ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತವನನ್ನು ಆಶೀರ್ವದಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ನೂರಾರು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನೋಯಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರು ದೂರವಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಹಿಂದೆ, ಭಕ್ತರಿಗಿದ್ದದ್ದು ಒಂದೇ ವಸತಿ-ಗೃಹ. ಶಂಕರ-ಕೃಪಾ, ಶಂಕರ-ನಿಕೇತನ, ಜಯಶಂಕರ-ನಿಕೇತನ, ಶಾರದಾ-ನಿಕೇತನ ಮತ್ತು ಭಾರತೀ-ವಿಹಾರ - ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಅವರು

‘ಶಾರದಾ-ಧನ್ವಂತರಿ ಚ್ಯಾಂಟಬಲ್ ಹಾಸ್ಪಿಟಲ್’ ಹೆಸರಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಗೋರಕ್ಷಣೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗೋಶಾಲೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆನೆಗಳಿಗೆ ಗಜಶಾಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಅವರ ಅವಿರತ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ, ಅನೇಕ ಮಠ-ಶಾಖೆಗಳು, ಧರ್ಮಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದರು.

ವೇದಗಳ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಚಾರ-ಪ್ರಸಾರಕ್ಕಾಗಿ ಗುರುಗಳು ಬದ್ಧಕಂಕಣರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ, ಶಂಕರ-ಜಯಂತಿಯ ಮತ್ತು ವಿನಾಯಕ-ಚತುರ್ಥಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ವತ್-ಸದಸ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ‘ಸುರಸರಸ್ವತೀ-ಸಭಾ’ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರ ಪೀಠಾಧಿಪತ್ಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಮಠದಿಂದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಕಾಶನವಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಚಂಡೀ-ಯಾಗಗಳು, ಅತಿರುದ್ರ-ಯಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೋಟಿ-ಕುಂಕುಮಾರ್ಚನೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣೀಭೂತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯವೂ, ಅವರ ಮುಂದಾಲೋಚನೆಗೆ ಮತ್ತು ಅನುಕಂಪೆಗೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿತ್ತು.

ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೂ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ವಾತ್ಸಲ್ಯವಿತ್ತು. ನನ್ನ ಶೃಂಗೇರಿಯ ವಾಸ್ತವ್ಯದ ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರದೋಷದ ದಿನದಂದು ನಾನು ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆ ರಾತ್ರಿ, ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನನ್ನು, “ನೀನು ನದಿಯಾಚೆ ಹೋಗಿದ್ದೆಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಹೌದೆಂದೆ. “ನೀನು ನರಸಿಂಹವನದಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ”, ಎಂದು ನನಗೆ ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ನಾನು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಮನಸ್ಸು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಪಲ್ಲಟವಾಗಬಾರದೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. “ನೀನು ಚಿತ್ತವನ್ನು ವ್ಯಗ್ರಗೊಳಿಸುವ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರೆ, ನಿನ್ನ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಚಣೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಕಾಲದ ನಂತರ, ನೀನು ಬಹಳ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಿದರೂ, ನಿನಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅದು ಪರ್ಯಾಪ್ತವಾಗದು. ನಾನು ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ನನ್ನ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಗುರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು”, ಎಂದರು. ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ನಾನು ಮಠದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮಠದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಯಾವುವು ಹಾಗೂ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ಎಂದೆಲ್ಲ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. “ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವವರು ಯಾವ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಬರಲಿ, ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಾವೆಂದೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ತಾನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ನಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಅನಿಸಬಾರದು”, ಎಂದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅಹಮೇವ ಮತೋ ಮಹೀಪತೇರಿತಿ ಸರ್ವಃ ಪ್ರಕೃತಿಷ್ವಪ್ಯಚಿನ್ಮಯತ್ |

(ರಘುವಂಶ VIII.8)

(“ಸಾರ್ವಭೌಮನಿಗೆ (ಅಜನಿಗೆ) ಪ್ರಿಯನಾದವನು ನಾನೇ”, ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜೆಯೂ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.)

ಅಜ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಕವಿಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾಳಿದಾಸನ ಈ ಮಾತು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿತ್ತು. ಸದ್ಗುಣಗಳ ಆಕರರು, ಜ್ಞಾನದ ಗಣಿಯು ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯದ ನಿಧಿಯು ಆದ ನಮ್ಮ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳಾದ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಅಭಿನವ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ, ತಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ಲೋಕವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ಶುಕ್ಲ-ಸಂವತ್ಸರದ ಭಾದ್ರಪದ ಕೃಷ್ಣ ಸಪ್ತಮಿಯಂದು (21.9.1989ರಂದು) ವಿದೇಹ-ಕೈವಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಜಾತಃ ಪಿಚ್ಛಲಹಾಯನೇ ಯತಿರಭೂದ್ಯಶ್ಚ ಪ್ರಜಾಪತ್ಯಭಿ-

ಖ್ಯೇಽಬ್ಧೇ ಪೀಠಪತಿರ್ಬಭೂವ ಜಯವರ್ಷೇ ಯಶ್ಚ ಶೃಣ್ವಾಚಲೇ |

ಕೀರ್ತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ದಿಗಂತಗಾಂ ತನುಮಿಮಾಂ ಯಶ್ಚುಕ್ಲವರ್ಷೇ ಜಹೌ

ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥಗುರುರ್ಜಯತ್ಯಭಿನವೋ ಲೋಕಾನ್ಮದಾ ಪಾಲಯನ್ ||

(ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಭಾರತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು 1989ರಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ ಶ್ಲೋಕ)

(ಅವರು ಪಿಂಗಲ-ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1917ರಲ್ಲಿ) ಜನಿಸಿದರು, ಪ್ರಜಾಪತಿ-ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1931ರಲ್ಲಿ) ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆದರು ಮತ್ತು ಜಯ-ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1954ರಲ್ಲಿ) ಶೃಂಗೇರಿಯ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಾದರು. ದಿಗಂತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಶರೀರವನ್ನು ಶುಕ್ಲ-ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1989ರಲ್ಲಿ) ತ್ಯಜಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸದಾ ಕಾಪಾಡುವ ಗುರುಗಳಾದ ಅಭಿನವ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥರಿಗೆ ಜಯವು.)

2. ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು

[ಗುರುಗಳ (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಅಭಿನವ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳ) ಅನುಗ್ರಹ ಭಾಷಣಗಳಿಂದ, ಶ್ರೀಮುಖಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ರಚನೆಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಆಯ್ದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.]

**ಶ್ರೀಚನ್ನ ಶೇಖರಭಾರತೀಪ್ರಥಿತಪ್ರಾತಸ್ಸ್ಮರಣೀಯನಾಮಧೇಯಾ
ಅಸ್ಮದಾಚಾರ್ಯಪಾದಾಃ ಕೃತಪಶ್ಚರ್ಯಾಃ ಸರ್ವತನ್ತ್ರಸ್ವತನ್ತ್ರಾಃ
ಶಾಸ್ತ್ರೋಪದಿಷ್ಟಾರ್ಥಾನುಷ್ಠಾನನಿಷ್ಠಾಗರಿಷ್ಠಾ**

ಅಪರೋಕ್ಷೀಕೃತಾತ್ಮತ್ವಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಾ ಅಭೂವನ್ |

(ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ರಚಿಸಿದ್ದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳ ಮುನ್ನುಡಿ)

(ನಮ್ಮ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಪ್ರಾತಃಸ್ಮರಣೀಯರೂ, ತಪಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವರೂ, ಸರ್ವತಂತ್ರ-ಸ್ವತಂತ್ರರೂ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಪದೇಶಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರೂ, ಆತ್ಮವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಅರಿತವರೂ ಮತ್ತು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರೂ (ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರೂ) ಆಗಿದ್ದರು.)

ಅಸ್ಮದಾಚಾರ್ಯಪಾದಾಃ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠಾ ಬ್ರಹ್ಮಪರಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಾಃ

ಸಮಸ್ತಾನಾಮಾಸ್ತಿಕಾನಾಂ ಆದರ್ಶಚರಿತಾ ಅಭೂವನ್ |

(ಭಾಷ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಶ್ರೀಜಗದ್ಗುರುಚರಿತಾಮೃತಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳ ಶ್ರೀಮುಖ)

(ನಮ್ಮ ಪೂಜ್ಯಗುರುಗಳು ಸದಾ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರೂ, ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವೆಂದು ಎಣಿಸಿದವರೂ, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರೂ (ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರೂ) ಆಗಿದ್ದರು. ಸಮಸ್ತ ಆಸ್ತಿಕರಿಗೂ ಅವರ ಜೀವನವು ಆದರ್ಶವಾಗಿತ್ತು.)

ಅವಿದ್ಯಾಧ್ವಾನ್ತಾನಾಂ ದಿನಮಣಿರನನ್ತಾನ್ತರಗತೋ

ವಿಷೀದದ್ವಿದ್ವದ್ಧೃತ್ಯುಮುದವನರಾಕಾಹಿಮಕರಃ |

ಪರಧ್ವಾಮಿತ್ರಾಣಾಂ ವಿಷಯಗಹನಾನಾಂ ಹುತವಹೋ

ಗುರುಸ್ತೇಜೋರೂಪೋ ಜಯತಿ ಜನತಾನನ್ಧುರಯಮ್ ||

(ಪರಮಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುಗಳ ರಚನೆ)

(ಅಜ್ಞಾನದ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ, ಅನಂತವೂ ಆಗಿ ಒಳಗೂ ಇರುವ

ಸೂರ್ಯನಾಗಿದ್ದರು. ವಿದ್ವಾಂಸರ ಹೃದಯವೆಂಬ ಬಾಗಿಲ ನೈದಿಲೆಗಳಿಗೆ ಚಂದ್ರನಾಗಿದ್ದರು. ಇಂದ್ರಿಯ-ವಿಷಯಗಳ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡು ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರರಿಲ್ಲದವರಿಗೆ, ಜ್ವಲಂತವಾದ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದ್ದರು. ಸರ್ವರಿಗೂ ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಡುವ ತೇಜೋಮಯವಾದ ಆ ಗುರುವಿಗೆ ಜಯವು.)

ವನ್ನೇ ವನ್ನಾರುಮನ್ನಾರಂ ವನ್ನನೀಯಂ ಬುಧೋತ್ತಮೈಃ |

ಆನಂದಕನ್ನಲಂ ತೀರ್ಥವಾರಿಧಿಂ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಮ್ ||

(ಪರಮಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುಗಳ ರಚನೆ)

(ವಂದಿಸುವವರಿಗೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಾದ, ತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಂದ ವಂದಿಸಲ್ಪಡಲು ಯೋಗ್ಯರಾದ, ಆನಂದದ ಹೊಸ ಅಂಕುರವಾದ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಮುದ್ರವಾದ (ಅಥವಾ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ) ಉತ್ತಮವಾದ ಗುರುಗಳನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.)

ನನ್ನ ಗುರುಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಕಾರ್ಯವನ್ನಾಗಲಿ ಕಾರಣವನ್ನಾಗಲಿ ಅವಲಂಬಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಅವರಿಗೆ ಅಂತರ್ಮುಖ-ಸ್ವಭಾವವು ಸಿದ್ಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅದು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ವೈರಾಗ್ಯವು ಮೂರು ಬಗೆ - ತೀವ್ರ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಮಂದ. ಮಂದ-ವೈರಾಗ್ಯವಾವುದು? ಕಷ್ಟವು ಬಂದಾಗ, “ಈ ಪ್ರಪಂಚವು ಯಾಕೆ ಬೇಕು?” ಎಂದೆನಿಸುವುದು. ತೀವ್ರ ವೈರಾಗ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸತ್ತುರುಷರ ಸಹವಾಸದಿಂದ, “ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಈ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ತೊರೆಯಬೇಕು”, ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ತಲೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿಕೊಂಡಾಗ, ಅದನ್ನು ಆರಿಸಲು ಧಾವಿಸುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಗುರುಗಳ ವಿರಕ್ತಿಯು ಆ ರೀತಿಯದು. ಅವರೇ ವಿರಕ್ತಿಯು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮಠದಲ್ಲಿ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿರುವೆನೆಂಬ ಭಾವನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಕರತಲಭಿಕ್ಷಸ್ತುರತಲವಾಸಃ

(ಮೋಹಮುದ್ಧರ 16)

(ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಮಠಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.)

ಈ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಅವರು ಮಠದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ಒಳಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಈ ಮಾತಿನಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು -

ನ ಮೇ ಪಾರ್ಥಾಸ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಂ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಕಿಂಚನ |

ನಾನವಾಪ್ತಮವಾಪ್ತವ್ಯಂ ವರ್ತ ಏವ ಚ ಕರ್ಮಣಿ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ III.22)

(ಓ ಪಾರ್ಥ! ಈ ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ; ಪಡೆಯದಿರುವುದನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದದ್ದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನು ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ.)

ಯದಿ ಹ್ಯಹಂ ನ ವರ್ತೇಯಂ ಜಾತು ಕರ್ಮಣ್ಯತನ್ನಿ ತಃ |

ಮಮ ವತ್ಸಾನುವರ್ತನೇ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಪಾರ್ಥ ಸರ್ವಶಃ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ III.23)

ಉತ್ತೀದೇಯುರಿಮೇ ಲೋಕಾ ನ ಕುರ್ಯಾಂ ಕರ್ಮ ಚೇದಹಮ್ ||

(ಭಗವದ್ಗೀತೆ III.24)

(ಎಲೈ ಪಾರ್ಥನೇ! ನಾನು ಒಂದು ವೇಳೆ, ಆಲಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗದಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲವುದರಲ್ಲೂ ಜನರು ನನ್ನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಈ ಲೋಕಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ.)

ಇತರರನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅವರು, “ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನನಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಯೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಬೇಕಿಲ್ಲವೋ, ಅಥವಾ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಏನೇ ಇರಲಿ; ನಾನು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನೀವುಗಳು ಏನೆನ್ನುವಿರಿ? ‘ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೇ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವೇಕೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು?’ ಆದ ಕಾರಣ, ನಾನು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ನೀವುಗಳು, ‘ದೊಡ್ಡವರೇ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗದು ಬೇಕಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು; ಆದರೆ, ನಮಗದು ಬೇಕಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ನಾವದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು’, ಎಂದಾಲೋಚಿಸಿ, ನೀವುಗಳೂ ಅದರಂತೆ ವರ್ತಿಸುವಿರಿ”, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಸಮಕಾಲೀನರಾಗಿ ಅವರನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿದವರಿಗೆ, ಅವರು ಮಹಾತ್ಮರೆಂದು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳಿಂದ ತಿಳಿದಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳಾದ ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಾಭಿನವ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಭಕ್ತಿ ಇತ್ತು. (ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ) ಅವರಿಗಿದ್ದ ಹಾತೊರಿಕೆ ಏನೆಂದರೆ, “ಹೇಗಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳ ಪಾದುಕೆಗಳಿದ್ದು ನಾನವುಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸುವಂತೆ ಆಗಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು”, ಎಂದು. ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಭಕ್ತಿ-ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಕರುಣಾಮಯಿಯಾದ ಕಾರಣ, ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ಈಡೇರುತ್ತವೆ. ಅದರಂತೆ, ತಮಗಿದ್ದ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಆ ಪಾದುಕೆಗಳು ಲಭಿಸಿದವು. “ಪಾದುಕೆಗಳು ನನಗೆ ಬೇಕೆಂಬ ಹೆಚ್ಚುಕೆಯು ನನಗಿತ್ತು; ಅವು ತಾವಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದವು”, ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ನಂತರ, ಪಾದುಕೆಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯವೂ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ಅತಿಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವವು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿತ್ತು.

(ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ) ಮಠದ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶವೂ ಅವರಿಗೆ ದೊರಕಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ, ಅವರು ಎರಡೆರಡು ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾಠವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಬೋಧಿಸಿದರೆ, ಅದುವೇ ಪರ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿತ್ತು; ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಠದ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದ ಮೇಲೆ, ತಾವು ಓದುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಕಿರಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಅವರಿಗೆ, “ನೀನು ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೀಯೆ”, ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. (ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ) ಅವರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಮುನ್ನ, ನಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಹಾಮಂತ್ರದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಉಪದೇಶಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ, “ನಿನಗೂ, ಮುಂದೆ ನೀನು ಬೋಧಿಸುವ ಶಿಷ್ಯರಿಗೂ, ಭಗವದನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇದು ಉಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ”, ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳು ಅವರಿಗೆ, “ನೀನು ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡುವೆ; ಆದರೆ ಅದು ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಬಾರದು. ಮತ್ತೇಕೆ? ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ. ಆತ್ಮದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಜ್ಞಾನ. ನಿನಗದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಉನ್ನತ-ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ಗುರುವಿನಿಂದ ತತ್ತ್ವದ ಶ್ರವಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಬೋಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮನನ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಬಹಳ ಅಪಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಶ್ರವಣ-ಮನನಗಳು ಸಫಲವಾಗಲು ಮನಸ್ಸು ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕು. ಶಾಸ್ತ್ರವಿಹಿತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು, ಪೂರ್ವ-ಮೀಮಾಂಸಾ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ನೀನು ಮೊದಲಿಗೆ ಪೂರ್ವ-ಮೀಮಾಂಸಾ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿ”, ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಅದರಂತೆ, ಭಾಟ್ಟ-ದೀಪಿಕೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಮೀಮಾಂಸಾ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಬಹಳ ಕಾಲವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದರು. ಮೀಮಾಂಸಕ-ಶಿರೋಮಣಿ ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರ

(ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ), ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರಾದ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, ತಮಗೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದ್ವೈತ-ವೇದಾಂತವನ್ನು ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ-ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಕಲಿತರು. ಕೇವಲ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಎರಡೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠದ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನ-ತಪಸ್ಸುಗಳ ಪ್ರವಾಹವಿತ್ತು; ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ಓಟವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ವೇದಾಂತ-ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ, ಗ್ರಂಥದ ಪಂಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಬಗೆ. ಸ್ವಂತ ಅನುಭವವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿವರಿಸುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿ. ಈ ಎರಡನೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅವರ ಬೋಧನೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಅದು ಮಹದಾನಂದವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಪ್ರಕಾಂಡ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಪಂಕಾರವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ದುರ್ಮತಬಿಂಡನೆಯು ಅನಿವಾರ್ಯವಾದಾಗ, ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾರ್ಷಿಕ ವಿದ್ವತ್-ಸದಸಿನ ಶಾಸ್ತ್ರಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾರಾದರೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಅತಿಸಂತುಷ್ಟರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಲೇಶವನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಅವರು ಕಂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದರಿಂದ ಅಪಾರ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸಯೋಗವಿತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ, ಮಾರ್ಕಂಡೇಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು, ಶಿವಾನಂದ ಮತ್ತು (ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದ) ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು, ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಕಾಲಭೈರವ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬರಲು ಪರಮಗುರುಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ, ಈ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು -

ಸಂಸಾರನಾಮಕಸರಿನ್ನಾಥೋತ್ತರಣೇ ತವಾಸ್ತಿ ಯದಿ ವಾಞ್ಞಾ |

ಬಾಲಕ ಶೃಣು ಮದ್ವಚನಂ ಶೃತಿಮಸ್ತಕಸಂಮತಂ ಹಿತೋದರ್ಕಮ್ ||

ಪ್ರವಿಧಾಯ ಸಶಿಖವಪನಂ ಛಿತ್ತ್ವಾ ಯಜ್ಞಾರ್ಥಮಾದ್ಯತಂ ಸೂತ್ರಮ್ |

ಸ್ವೀಕೃತಪಾರಮಹಂಸ್ಯಃ ಸ್ಥಿರತರಸಾಧನಚತುಷ್ಟಯೋಪೇತಃ ||

ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯುತಾತ್ಮಾ ಪ್ರವಿಚಾರಯ ತತ್ತ್ವಮಾತ್ಮನಃ ಸುಚಿರಮ್ |

ಸದ್ಗುರುಮುಖಾಮ್ಬುಜಾತಸ್ತವದಾಗಮಶೀರ್ಷವಾಕ್ಯಪೀಯೂಷ್ಯಃ ||

(ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಾಭಿನವ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳ ರಚನೆ)

(ಓ ಬಾಲಕನೇ! ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯು ನಿನಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಮತವಾದ ಹಾಗೂ ಹಿತಕರವಾದ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಆಲಿಸು. ಶಿಖಿಯ ಸಹಿತವಾಗಿ ತಲೆಯ ವಪನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಯಜ್ಞಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಧರಿಸಿದ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ, ಪರಮಹಂಸ ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಸಾಧನ-ಚತುಷ್ಟಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅತಿಶ್ಛಿರವಾಗಿ ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಶ್ರದ್ಧಾ-ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ಸದ್ಗುರುಗಳ ಮುಖಾರವಿಂದದಿಂದ ಹರಿದು ಬಂದ ಅಮೃತಸದೃಶವಾದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ವಚನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಆತ್ಮತತ್ತ್ವವನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಆಳವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡು.)

ಅವರಿಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ತಾವು ಕೊಡಬಯಸಿದ್ದರೆಂದೋ, ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಣಿಸಿದ್ದರೆಂದೋ, ನಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ; ಆದರೂ, ಈ ಮುಖ್ಯವಾದ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶರೀರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇನ್ನಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನಿಸಿದಾಗ, (ಆಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ) ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕರೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. “ಇವನಿಗೆ ನಾನು ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ”, ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗಾಗ ಅನಿಸಿದ್ದು, “ನನ್ನ ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಬರಲು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ನಾನು ಹೋಗಬೇಕು”, ಎಂದು ಮಾತ್ರ. “ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಸಂಗತಿ ಏನು?”, “ನನ್ನ ಭವಿಷ್ಯವೇನು?” - ಈ ಯಾವ ಆಲೋಚನೆಯೂ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಲೇ ಇಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯರಿದ್ದರು. ಅವರ ಜ್ಞಾನ, ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಅನುಕಂಪೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಶಿಷ್ಯರು, “ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರನ್ನು ನಾವು ಮುಂದೆ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಪೀಠದ ಕೀರ್ತಿಯು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಉಳಿಯುವುದೇ?” ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕರಿಗೆ ಆ ರೀತಿಯ ಸಂದೇಹಗಳಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದಮೇಲೆ, ಅವರ ಸಂದೇಹಗಳೆಲ್ಲವೂ ದೂರವಾಗಿ, ಅವರು, “ಓ, ಅದೆಂತಹ ಪಾಂಡಿತ್ಯ! ಅದಾವ ತತ್ತ್ವನಿಷ್ಠೆ! ಎಂತಹ ಇಂದ್ರಿಯ-ನಿಗ್ರಹ! ಅದೆಂತಹ ಅಂತರ್ಮುಖಿತೆ!” ಎಂದು ವಿಸ್ಮಯಪಟ್ಟರು.

ಕಾಳಿದಾಸನ ವಚನವಿದೆ -

ಪ್ರವರ್ತಿತೋ ದೀಪ ಇವ ಪ್ರದೀಪಾತ್ | (ರಘುವಂಶ V.37)

(ಹೇಗೆ ಒಂದು ದೀಪದಿಂದ ಬೆಳಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇನ್ನೊಂದು ದೀಪವು, ಆ ಮೊದಲನೆಯ ದೀಪದಂತೆಯೇ ಇರುತ್ತದೋ...)

ಒಂದು ದೀಪವು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದರೆ, ಅವೆರಡಕ್ಕೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ? ಅದನ್ನು ಹಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ, “ನಾನಿದನ್ನು ಹಚ್ಚಿದೆ”, ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ದೀಪಗಳನ್ನು ನೋಡಿದವರಿಗೆ, ಅವೆರಡೂ ಕೇವಲ ದೀಪಗಳೇ; ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳ ಮತ್ತು ಗುರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅಂತೆಯೇ. ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಅನುಗ್ರಹ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾಗೂ ಅವರು ದೇವರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ, ಜನರು ಮಾಧವೀಯ-ಶಂಕರವಿಜಯದ ಈ ವಚನವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು -

ಶಂಭೋರ್ಮೂರ್ತಿಶ್ಚರತಿ ಭುವನೇ ಶಚ್ಯರಾಚಾರ್ಯರೂಪಾ |

(ಮಾಧವೀಯ-ಶಂಕರವಿಜಯ IV.60)

(ಶಿವನ ಮೂರ್ತಿಯು, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯು, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಧರಣಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದೆ.)

ತಮಾಂಸಿ ಧ್ವಂಸಂತೇ ಪರಿಣಮತಿ ಭೂಯಾನುಪಶಮಃ

ಸಕೃತ್ಸಂವಾದೇಽಪಿ ಪ್ರಥತ ಇಹ ಚಾಮುತ್ರ ಚ ಫಲಮ್ |

ಅಥ ಪ್ರತ್ಯಾಸಕ್ತಃ ಕಮಪಿ ಮಹಿಮಾನಂ ವಿತರತಿ

ಪ್ರಸನ್ನಾನಾಂ ವಾಚಃ ಫಲಮಪರಿಮೇಯಂ ಪ್ರಸುವತೇ || (ಮಹಾವೀರ-ಚರಿತ 12)

(ಅಜ್ಞಾನವು ನಾಶವಾಗಿ, ಅತಿಶಯವಾದ ಶಾಂತಿಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಂವಾದವು ಇಹದಲ್ಲೂ ಪರದಲ್ಲೂ ಫಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ನಿಕಟವಾದ ಒಡನಾಟವು ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪವಿತ್ರಾತ್ಮರ ನುಡಿಗಳು ಅಪರಿಮಿತವಾದ ಫಲವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ.)

ಈ ಮೇಲಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನನ್ನೂ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ, ಅವರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಹೊರಡಲು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, ನಾನು, “ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳೇ, ಜನರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೋರಿ ಬಂದು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು

ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನವೇ, ತಾವು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಡೋಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕವರು, “ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಭಗವಂತನು ನನಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ; ನಾನದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಅವನ ಸಂಕಲ್ಪವು ಏನಿರುತ್ತದೋ, ಅದು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನನ್ನ ಬಾಯಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ”, ಎಂದರು. ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಮಹಾತ್ಮರು ಅವರು.

ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಧನಾಪೇಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು; ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಯಾದರೆ, ಆತನನ್ನು ಸ್ವತಃ ತನ್ನನ್ನಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗೂ ಅವರಿಗೂ ಯಾವ ಭೇದವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ವಿದ್ಯೆ, ಆತ್ಮ-ಸಂಯಮವೇ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳು, ಆತ್ಮನಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಭೂತಾನುಕಂಪೆ - ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದವು. ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು.

ಸದಾಽಽತ್ಮಧ್ಯಾನನಿರತಂ ವಿಷಯೇಭ್ಯಃ ಪರಾಜ್ಞುಖಿಮ್ |

ನೌಮಿ ಶಾಸ್ತ್ರೇಷು ನಿಷ್ಣಾತಂ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀಮ್ ||

(ಪರಮಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುಗಳ ರಚನೆ)

(ಸದಾ ಆತ್ಮಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ, ಇಂದ್ರಿಯ-ವಿಷಯಗಳಿಂದ ವಿಮುಖರಾದ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಣಾತರಾದ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತಿಗಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇನೆ.)

ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಪದಾಽಽಲಮ್ಪಂ ವೇದಾನ್ತಾಮೃತವರ್ಷಿಣಮ್ |

ಲೋಕಸಂತಾಪಶಮನಂ ವಂದೇಽಭ್ರಸದೃಶಂ ಗುರುಮ್ ||

(ಪರಮಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುಗಳ ರಚನೆ)

(ಪರಬ್ರಹ್ಮ (ವೆಂಬ ಆಕಾಶ) ದಲ್ಲಿ ಮೇಘಗಳಂತಿರುವ, ವೇದಾಂತವೆಂಬ ಅಮೃತವನ್ನು ಸುರಿಸುವ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ತೀವ್ರವಾದ ತಾಪವನ್ನು (ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು) ನೀಗಿಸುವ ಗುರುವನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.)

ಗುರುವರಚರಣೌ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಣಮಾಮಿ ಭಕ್ತಕರುಣಾಳೂ |

ಯದ್ಭಾನುಲೇಶಪಾತೋ ಹೃದಯಧ್ವಾನ್ತಾನಿ ಸಂತತಂ ಹನ್ತಿ ||

(ಪರಮಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುಗಳ ರಚನೆ)

(ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕರುಣಾಳುಗಳಾದ ಮತ್ತು ಯಾರ ಪ್ರಭೆಯ ಲೇಶವು ಹೃದಯದ ಅಂಧಕಾರ (ಅಜ್ಞಾನ) ವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಂದಿಗೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೋ, ಆ ಪರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಗುರುಗಳ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯವೂ ನಾನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ.)

3. ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಸಂನ್ಯಾಸ - ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿ

ಸಂನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ, ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀ ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯದ ಗುರುಗಳಿಗೆ, ಬಾಲಕನಾಗಿ ಪರರಿಗೆ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಅನುಭೂತಿಯ ಸ್ವಭಾವವಿತ್ತು. ಅವರ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರು, ಯಾವ ಕಾಳಜಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆಟದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವ, ಗುಡಿಸುವ ಮತ್ತಿತರ ಮನೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅವರ ತಮ್ಮನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, ಅವರು, “ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಅಕ್ಕ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವವರಾರು? ನಾನಿದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಭಾರವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ”, ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದರು. ಬಹಳ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವರು, ತಮ್ಮ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರಿ ಬಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಅವರವರ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ತಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಮ್ಮೆ, ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತನು ತನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಹಾಗಾಗಿ, ಮಗನನ್ನು ಬಗ್ಗಲು ಆದೇಶಿಸಿ, ಅವನ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೊಂದು ಭಾರವಾದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಹೇರಿದರು. ಆ ಬಾಲಕನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಹನಾಗಿದ್ದರೂ, ಅಷ್ಟು ಕಟುವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಗಲ್ಲ. ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಲಾರದ ಅವನು, ಅಳತೊಡಗಿದನು. ಕಾರ್ಪಣಿಕವಾದ ಅವನ ರೊದನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವನ ತಂದೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, “ನೀವು ನನಗಿಂತ ಹಿರಿಯರು ಮತ್ತು ತಿಳಿವಳಿಕಸ್ಥರು. ನಿಮ್ಮ ಮಗನು ನೋವಿನಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ವಿಶ್ರಾಂತನಾಗಲಿ. ದಯೆಮಾಡಿ ನೀವು ಕಲ್ಲನ್ನು ನನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿ; ನಾನವನ ಪರವಾಗಿ ಹೊರುತ್ತೇನೆ”, ಎಂದರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳ ಹೃದಯಪೂರ್ವಕ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ಮನ ಕರಗಿ, ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಹೇರಿದ ಭಾರವನ್ನು ಇಳಿಸಿದರು. ಇತರರಿಗೋಸ್ಕರ ತಾವು ನೋವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಸದಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು.

ಒಂದು ದಿನ, ಒಬ್ಬರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡಗೊಂಡು ತಾವು ಅತಿಖಾರವಾದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ತಿಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ನೀರು ಮತ್ತು ಬೆಲ್ಲ

ಬೇಕೆಂದು ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿದರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಬೆಲ್ಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕುವುದು ಅನವಶ್ಯಕವೆಂದು ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಸಲಹೆಯನ್ನಿತ್ತರು. ಅವರ ಬಾಯುರಿಯು ಸಾಲದೇನೋ ಎಂಬಂತೆ, ಆ ಬೆಂಕಿಗೆ ಇವರು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು! “ಓ, ಹಾಗೋ? ಯಾವ ಸ್ವರವನ್ನೂ ಎತ್ತದೆ, ಒಂದು ಹಿಡಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯನ್ನು ತಿನ್ನಬಲ್ಲೆಯಾ?” ಎಂದು ಸವಾಲೊಡ್ಡಿದರು, ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಅದಕ್ಕೆ, “ಆಗಲಿ, ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ”, ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೇ, ಒಂದು ಹಿಡಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಒಂದಾದಮೇಲೊಂದು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಗಿದು ನುಂಗಿದರು. ನಿರಾಶೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆರಗಾಗಿ ನಿಂತರು, ಆ ಸ್ನೇಹಿತರು. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಂದ ಮೇಲೂ, ಶ್ರೀ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಇರಸು-ಮರಸೂ ಮೂಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗವರು, “ಹೀಗೆ ಖಾರವನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀವುಗಳು ಆಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಕಾರಣ, ನಾನವನ್ನು ತಿಂದೆ. ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ಉಣವಿನಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡುವುದೇ ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು”, ಎಂದರು.

ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವ ಸ್ವಭಾವವು ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ, ಅವರ ಮಿತ್ರರು ಅವರ ತಾಳ್ಮೆಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಹೊರಟರು. ಅವರನ್ನು ಕೋಲಿನಿಂದ ಬಾಂಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅಪ್ರಚೋದಿತವಾದ ಆ ಪ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ಅವರು ಉಸಿರೆತ್ತದೆ ತಡೆದುಕೊಂಡರು. ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯು ಯಾವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಅರಿತು ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ಬಾಲಕರು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮೃದುವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಅವರ ಮನ ಗೆದ್ದರು. ಮೇಲಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು -

ರಾಜನೊಬ್ಬನು, ಓರ್ವ ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುವನ್ನು ವಿನಾ ಕಾರಣ, ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದ್ದನು. ಕಡೆಗೆ, ರಾಜನ ಮನಸ್ಸು ಕರಗಿ, ಅವನು ನಾಚಿಗೊಂಡು, ಆ ಮುನಿಯ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದನು. ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತರೂಪದಲ್ಲಿ, ಭಿಕ್ಷುವಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಹಾಗೆ, ಕೇವಲ ತನ್ನ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ, ಭಿಕ್ಷುವು ರಾಜನನ್ನು ನಮ್ರನಾಗಿಸಿದನು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಸ್ನೇಹಿತರು ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿದರು.

ಸ್ವತಃ ಕ್ಷಮೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿದ್ದರೂ, ಇತರರನ್ನು ನೋವಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೂ ಧೈರ್ಯವೂ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗನು ಚಿಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಅವುಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು, ಆ ದೀನ ಜಂತುಗಳನ್ನು ನಾಯಿಗೆ ಎಸೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ, ಬೇಗನೆ ಅವನ

ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಂಡಿ ತಿರುಚಿದರು. ಅವನು ಚೀರಿದನು. ತಮ್ಮ ಬಿಗಿಯಾದ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು, “ಆ ಚಿಟ್ಟೆಗಳಿಗೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ನಿನಗೆ ಕೈಗಳಿದ್ದಂತೆ, ಚಿಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿವೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಡು”, ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸ್ನೇಹಿತನೊಡನೆ, ಅವರ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಹೀಗಿತ್ತು -

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು: ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ತಪ್ಪು.

ಸ್ನೇಹಿತ: ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ದುರ್ಬಲವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಅವುಗಳು ಸಂಹಾರ-ಅರ್ಹ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು: ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ದೇವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿ, ಕೊಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಆಟವಾದಮೇಲೆ, ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡಗೂಡಿ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಪುರಾಣಗಳು, ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ನೀತಿಚಿಂತಾಮಣಿ - ಇವುಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ, ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯುವುದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಸತ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಸೆ-ವ್ಯಾಮೋಹಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ಅತಿಶಯವಾದ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಜಡಭರತನ ಕಥೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಪುಳಕಿತಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ನಿರೂಪಣೆಗಳಿಂದ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ತಿಳಿಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪಿಶಾಚಗ್ರಸ್ತನೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಕೊಳದ ಹತ್ತಿರ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳಿಗೆ ಅಂತಹ ಯಾವ ಭೀತಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ನೇಹಿತರ ಸವಾಲಿಗೆ ಒಪ್ಪಿ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆಯ ಕಗ್ಗತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ, ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು, ಬಾಯನ್ನು ಮುಕ್ಕಳಿಸಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ನಂತರ, ಅವರು ಭಯಪಡದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, “ನಾನು ದೇವರ ನಾಮವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯಾವ ಭೂತ-ಪಿಶಾಚವಾದರೂ ನನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಬಂದೀತು?” ಎಂದು ತ್ತರಿಸಿದರು.

ಒಂದು ಸಂಜೆ, ದೊಡ್ಡವರಾದಮೇಲೆ ಏನನ್ನು ಮಾಡ ಬಯಸುವಿರೆಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರು ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಶ್ರಮಿಸುವುದಾಗಿ

ಹೇಳಿದರು. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತೆಂದು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, “ಅದುವೇ ಉನ್ನತವಾದ ಕಾರಣ”, ಎಂದರು. ಆಗ ಆ ಹುಡುಗನು, ತಾನಾಗಲಿ ತಾನು ಬಲ್ಲವರಾಗಲಿ, ದೇವರನ್ನು ಕಂಡಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ, ದೇವರಿದ್ದಾನೆಂಬ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಸವಾಲನ್ನೊಡ್ಡಿದನು.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು: ದೇವರಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲೆಯಾ? ವಸ್ತುವೊಂದನ್ನು ನೀನು ನೋಡದಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಆ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲವೆಂದು ನೀನು ಹೇಳುವೆಯಾ? ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನೀನು ಬೊಂಬಾಯಿ ನಗರವನ್ನು ಕಂಡಿರುವೆಯಾ? ಇಲ್ಲ. ಅಂದಮೇಲೆ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಆದೀತೇ?

ಸ್ನೇಹಿತ: ನಾನು ಬೊಂಬಾಯನ್ನು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ನೋಡಿದ್ದವರನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಇದೆಯೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು: ಓ, ಸರಿ. ಅಂತೆಯೇ, ದೇವರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದ ಹಿಂದಿನ ನಮ್ಮ ಋಷಿ-ಮುನಿಗಳು, ತಾವು ಹಾಗೆ ಕಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಯಾವ ಸಂಕೋಚವೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಂಬಬಾರದೇಕೆ? ಅವರ ಅನುಭವವನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದು; ದೇವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಬೇಕು.

ಅವರು ಪುಟ್ಟದಾದ ಗಣಪತಿಯ ಸ್ವಟಿಕ ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ದಿನ, ದೇವರ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವರ ತಾಯಿಗೆ ಕಸಿವಿಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆಕೆಯ ಇಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಮನಗಂಡ ಅವರು, ಆಕೆಯು ಚಿಂತಿಸಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತು ತಾನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಭಗವಂತನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ -

ಪತ್ರಂ ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂ ತೋಯಂ ಯೋ ಮೇ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ |

ತದಹಂ ಭಕ್ತ್ಯುಪಹೃತಮಶ್ವಾಮಿ ಪ್ರಯತಾತ್ಮನಃ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ IX.26)

(ಯಾರು ನನಗೆ ಎಲೆಯನ್ನು, ಹೂವನ್ನು, ಹಣ್ಣನ್ನು ಅಥವಾ ನೀರನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾನೋ - ಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನ ಆ ಭಕ್ತಿಯ ಸಮರ್ಪಣೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.)

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಭಕ್ತಿ ತುಂಬಿದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಒಂದುದ್ದರಣೆ ನೀರಿನಿಂದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದರು.

ಬರುಬರುತ್ತ, ತಾವು ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ತಮ್ಮ ಬಯಕೆಯನ್ನು, ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಅವರ

ಹಾತೊರೆಯುವಿಕೆಯು ಮೊದಲಿಗೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೆಂದು ಅನಿಸಿದರೂ, ಅವರ ನಿರ್ಧಾರವು ಧೃಢವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಬೇಗನೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು, “ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ದೊಡ್ಡ ರಾಜನಾಗುವುದರಿಂದ, ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು”, ಎಂದನು. ಅದಕ್ಕವರು, “ಹಾಗೆಣಿಸಬೇಡ. ರಾಜನಾಗುವುದರಿಂದ, ಯಾವ ಸ್ಥಿರವಾದ ಲಾಭವಿದೆ? ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಒಬ್ಬ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಆ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯಾನು. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ದಿನ ಕೊನೆಗಾಣಬೇಕು. ಆದರೆ, ನಾನು ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾದರೆ, ನಾನು ಸತತವಾಗಿ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿರಬಹುದು. ದೇವರನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣಲು ಅದ್ಭುತವಾದ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾನವನಿಂದ ಸದಾ ರಕ್ಷಿತನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ”, ಎಂದರು. ಆಗವರಿಗೆ ಕೇವಲ 12 ವರ್ಷ ತುಂಬಿತ್ತು.

[ಇದಾದ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳ ಉಪನಯನವನ್ನು ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಶಾರದಾಂಬೆಯ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ 4.5.1930ರಂದು ನೆರವೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಪರಮಗುರುಗಳ (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಜಗದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳ) ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಅನುಮತಿ ಹಾಗೂ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳೊಂದಿಗೆ, ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡರು. ಅವರ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ನರಸಿಂಹವನದಲ್ಲೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರೇ ವಿನಃ, (ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಗಾ ನದಿಯ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ) ಮಠದ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಲ್ಲ. ಅವರ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕ್ರಮವಾದ ಕಾಲನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಅವರು ಸತತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಹಪಾಠಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ಮುಂದಿನ ವೃತ್ತಾಂತವು, ಆಗಲ್ಲಿ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು.]

ಪರಮಗುರುಗಳು ಆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, “ಇಂದಿನ ಆಹಾರವು ಸರಿಯಾಗಿತ್ತೇ? ಊಟಕ್ಕೆ ಏನೇನಿತ್ತು? ರುಚಿಯಾಗಿತ್ತೇ? ಉಪ್ಪು ಮುಂದಾಗಿತ್ತೇ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಕಟುವಾಗಿತ್ತೇ?” ಎಂದೆಲ್ಲ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಹೇಳಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಮೌನವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಪರಮಗುರುಗಳು, ಅವರನ್ನೊಮ್ಮೆ ನೇರವಾಗಿ, “ನೀನು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳದಿರುವೆಯೇಕೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ, “ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೆಲ್ಲವೂ, ಗುರುಗಳ ಪ್ರಸಾದ. ಹಾಗಾಗಿ, ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ರುಚಿಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ”, ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದರು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜಿಹ್ವಾಚಾಪಲ್ಯವಿತ್ತೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಇತರರಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಪರಮಗುರುಗಳು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಸಂಜೆಯ ವಿಹಾರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಗಡ ನರಸಿಂಹವನದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದಮೇಲಿರುವ ಕಾಲಭೈರವ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ರೂಢಿಯು ಅವರಿಗಿತ್ತು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಅಂತಾದಿ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ಹೇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. (ಅಂತಾದಿಯ ನಿಯಮವೇನೆಂದರೆ, ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದ ಕಡೆಯ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಮುಂದಿನ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು.) ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಶ್ಲೋಕಗಳ ಒಳಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ತಾತ್ಪರ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ಮುಂದಿಡುವ ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ಸಂಜೆ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಹಿರಿಮೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಿದರು -

ದಾರಾ ಇಮೇ ಮೇ ತನಯಾ ಇಮೇ ಮೇ

ಗೃಹಾ ಇಮೇ ಮೇ ಪಶವಶ್ಚ ಮೇ ಮೇ |

ಇತ್ಥಂ ನರೋ ಮೇಷಸಮಾನಧರ್ಮಾ

ಮೇಮೇಕರಃ ಕಾಲವ್ಯಕೇಣ ನೀತಃ ||

(ಈ ಪತ್ನಿಯರು ನನ್ನವರು (ಮೇ), ಈ ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನವರು (ಮೇ), ಈ ವಸತಿಗಳು ನನ್ನವು (ಮೇ) ಹಾಗೂ ಈ ದನಕರುಗಳು ನನ್ನವು (ಮೇ). ಹೀಗೆ, “ಮೇ, ಮೇ”, ಎಂದು ಹೇಳುವ (“ಮೇ, ಮೇ”, ಎನ್ನುವ) ಕುರಿಯ ಸ್ವಭಾವದ ಮನುಷ್ಯನು, ಕಾಲವೆಂಬ ತೋಳದಿಂದ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.)

ಮರುದಿನ ಸಂಜೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಲು ಪರಮಗುರುಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಮೇಲಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ದಿನ, ಅವರು ಆ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದೆಂದೂ ಕೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, “ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಹಿರಿಮೆಗೆ ಉದಾಹರಣವಾಗಿದೆ. ‘ಮೇ’ ಎಂದರೆ ‘ನನ್ನದು’ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಶ್ಲೋಕವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ಅಹಂಕಾರದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಮೇ’ ಅಕ್ಷರವು, ಕುರಿಯ ಕೂಗಿಗೆ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ, ಒಂದೇ ಶಬ್ದವು ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ”, ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದರು. ಈ ಉತ್ತರದಿಂದ ಪರಮಗುರುಗಳು ತೃಪ್ತರಾದರು.

ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಸಂಜೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು -

ಸೂತೇ ಸೂಕರಯುವತಿಃ ಸುತಶತಮತ್ಯನ್ತದುರ್ಭಗಂ ಝಟಿತಿ |

ಕರಿಣೇ ಚಿರಾಯ ಸೂತೇ ಸಕಲಮಹೀಪಾಲಲಾಲಿತಂ ಕಲಭಮ್ ||

(ಸುಭಾಷಿತ-ರತ್ನ-ಭಾಂಡಾಗಾರ, ಸ್ಥಳಾಚಾರ-ನ್ಯಾಯೋಕ್ತಿ 66)

(ನೂರು ದುರ್ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳಾದ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಂದಿಯು ಬೇಗನೆ ಹೆರುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘಕಾಲ ಗರ್ಭವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಆನೆಯು ಭೋಪತಿಗಳಿಂದ ಲಾಲಿಸಲ್ಪಡುವ ಒಂದು ಮರಿಯನ್ನು ಪ್ರಸವಿಸುತ್ತದೆ.)

ನಂತರ, ತಾವು ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಪಠಿಸಿದ್ದು ಏಕೆಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಉಳಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡಲೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, “ದೊಡ್ಡ ಶಾಲೆಯೊಂದು ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅವರುಗಳು ಆ ಬೋಧನೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಅಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಪಾಠ-ಪ್ರವಚನವು ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಪರಿಶ್ರಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಿದ್ದರೂ, ಅವನು ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿದ್ದು ಬೋಧನೆಯಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅವನು ತನ್ನ ಶಾಲೆಗೆ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ತರುತ್ತಾನೆ”, ಎಂದರು.

ಇದನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ಪರಮಗುರುಗಳು ಸಂತೋಷಿಸಿದರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದರು. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು, “ರಾಜಾಧಿರಾಜರಿಂದಲೂ ವಂದ್ಯರಾದ ಜಗದ್ಗುರುಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮವನ್ನು ಕೊಡಲು ಯಾವುದೋ ಓರ್ವ ತಾಯಿಯ ಭಾಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಿಕ್ಕ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ, ಈ ಅನುಗ್ರಹವಿರದು”, ಎಂದರು. ಅವರ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಏಕೆ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದರೆಂದರೆ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ತಾಯಿಯವರು ಪರಮಗುರುಗಳ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ ತೆರಳಿದ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಬಳಿಕ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಮುಂದೆ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಸಹಪಾಠಿಯೊಬ್ಬನು ಅವರನ್ನು, “ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯವರಿಗೆ ಈ ಪದ್ಯವು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಹಜವಾದ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ, “ಆ ರೀತಿಯಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮುಂದಿಡುವುದು ನನ್ನಿಂದ ಚಿಂತಿಸಲೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದ ಕಾರಣ, ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿದೆ”, ಎಂದರು.

ಉಪನಯನದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಡುವ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರದ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ಸೂತ-ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ -

ಬಹುನೋಕ್ತೇನ ಕಿಂ ವಿಪ್ರಾ ಜಪೇನಾಸ್ಯಾಶ್ಚ ಹೋಮತಃ |

ಅಭೀಷ್ಟಂ ಸರ್ವಮಾಪ್ನೋತಿ ನಾತ್ರ ಸಂದೇಹಕಾರಣಮ್ ||

(ಸೂತ-ಸಂಹಿತಾ V.6.59)

(ಓ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ! ಬಹುವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ಏನಿದೆ? ಗಾಯತ್ರೀ-ಮಂತ್ರದ ಜಪವನ್ನು ಮತ್ತು ಹೋಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ತಾನು ಬಯಸಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.)

ಮನು-ಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ -

ಸಹಸ್ರಕೃತ್ವಸ್ವಭ್ಯಸ್ಯ ಬಹಿರೇತತ್ತಿ ಕಂ ದ್ವಿಜಃ |

ಮಹತೋಽಪ್ಯೇನಸೋ ಮಾಸಾತ್ತ್ವಜೇವಾಹಿರ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ ||

(ಮನು-ಸ್ಮೃತಿ II.79)

(ಉಪನೀತನಾದವನು, ಪ್ರಣವ (ಓಂ) ಮತ್ತು ವ್ಯಾಹೃತಿ (ಭೂಃ, ಭುವಃ, ಸುವಃ) ಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ, ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ, ಗ್ರಾಮದ ಹೊರಗೆ (ನದೀ ತೀರ, ಅರಣ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ), ಒಂದು ಸಾವಿರ ಆವರ್ತಿ ಗಾಯತ್ರೀ-ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವುದರಿಂದ, ಸರ್ಪವು ತನ್ನ ಪೊರೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ, ಮಹಾಪಾಪದಿಂದಲೂ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ.)

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು (ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ-ವಿಹಿತ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು) ಬಹಳ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅನುಷ್ಠಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುರುಗಳು, “ನನಗೆ ಗಾಯತ್ರೀ-ಮಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಒಲವಿತ್ತು. ನಾನದನ್ನು ಉಪನಯನವಾದ ದಿನದಿಂದಲೇ, ನನಗಾದಾಗೆಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಜಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಸ್ವಪ್ನಗಳಲ್ಲೂ ಗಾಯತ್ರೀ-ಮಂತ್ರವನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟೆ. ನನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ”, ಎಂದು ನನಗೆ 1982ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ಇಹಲೋಕದ ಮತ್ತು ಪರಲೋಕದ ಸುಖಗಳಿಂದ ವಿರಕ್ತಿಯು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು. ಮಹಾನಾರಾಯಣ-ಉಪನಿಷತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ -

ನ ಕರ್ಮಣಾ ನ ಪ್ರಜಯಾ ಧನೇನ ತ್ಯಾಗೇನ್ಯೈಕೇ ಅಮೃತತ್ವಮಾನಶುಃ |

(ಮಹಾನಾರಾಯಣ-ಉಪನಿಷತ್ I.10.21)

(ಕರ್ಮಾಚರಣೆಯಿಂದಲೋ, ಸಂತತಿಯಿಂದಲೋ, ಧನದಿಂದಲೋ ಅವರುಗಳು ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ತ್ಯಾಗದಿಂದ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.)

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾನೆ -

ಯೇ ಹಿ ಸಂಸ್ಪರ್ಶಜಾ ಭೋಗಾ ದುಃಖಯೋನಯ ಏವ ತೇ |

ಆದ್ಯನ್ತವನ್ತಃ ಕೌನ್ತೇಯ ನ ತೇಷು ರಮತೇ ಬುಧಃ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ V.22)

(ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮತ್ತವುಗಳ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಯಾವ ಭೋಗಗಳಿವೆಯೋ, ಅವುಗಳು ಕೇವಲ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು, ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಆದಿಯೂ ಹಾಗೂ ಅಂತವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದ ಕಾರಣ, ಓ ಕುಂತೀಪುತ್ರನೇ, ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ರಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ.)

ಶಕ್ನೋತೀಹ್ಯವ ಯಃ ಸೋಢಂ ಪ್ರಾಕ್ ಶರೀರವಿಮೋಕ್ಷಣಾತ್ |

ಕಾಮಕ್ರೋಧೋದ್ಭವಂ ವೇಗಂ ಸ ಯುಕ್ತಃ ಸ ಸುಖೀ ನರಃ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ V.23)

(ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ರುವಾಗಲೇ - ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡುವ ಮುನ್ನವೇ - ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವೇಗವನ್ನು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ತಡೆಯಬಲ್ಲನೋ, ಅವನು ಯೋಗಿ, ಅವನು ಸುಖೀ.)

ಅಸಂಶಯಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಮನೋ ದುರ್ನಿಗ್ರಹಂ ಚಲಮ್ |

ಅಭ್ಯಾಸೇನ ತು ಕೌನ್ತೇಯ ವೈರಾಗ್ಯೇಣ ಚ ಗೃಹ್ಯತೇ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ VI.35)

(ಹೇ ಮಹಾಬಾಹುವೇ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದು ಕಠಿಣ; ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲ. ಆದರೆ, ಓ ಕುಂತಿಯ ಮಗನೇ, ಅದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಮತ್ತು ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.)

ಪರಮಗುರುಗಳು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಒಂದು ಸಂಜೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಲಭೈರವ ಆಲಯಕ್ಕೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಮಗುರುಗಳು ಅಂತರ್ಮುಖ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಕೆಲವು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ತಾವು ಬರೆದು

ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಿ ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿದರು. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದನ್ನು ಪಠಿಸುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಪರಮಗುರುಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು -

ನಹಿ ನಹಿ ಮನುತಾಂ ಸ್ವತ್ವಂ ಮರ್ತ್ಯಃ ಸ್ವೀಯೇ ಶರೀರೇಽಪಿ |

ಪಿತೃಭೂಮಿಶೃಗಾಲಗಣಾಃ ಸ್ವತ್ವಂ ಪರಿಚಿಂತಯಂತಿ ತತ್ಕಾಲೇ ||

(ಪರಮಗುರುಗಳು ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ ಶ್ಲೋಕ)

(ಮರ್ತ್ಯನಾದವನು (ಮರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟವನು) ತನ್ನ ಶರೀರದ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ 'ನನ್ನದು' ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಆ ಶರೀರವು ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿನ ಶೋಳಗಳು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತವೆ.)

ನಂತರ, ಶರೀರಾಭಿಮಾನದ ಕ್ಷುದ್ರತೆಯನ್ನು ಪರಮಗುರುಗಳು ವಿವರಿಸಿದರು. ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಿದರು -

ಸಿಂಹಾಸನೋಪವಿಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯಂ ಮುದಮವಾಪ ಲೋಕೋಽಯಮ್ |

ತಂ ಕಾಲಾಕೃಷ್ಣತನುಂ ವಿಲೋಕ್ಯ ನೇತ್ರೇ ನಿಮೀಲಯತಿ ||

(ಪ್ರಬೋಧ-ಸುಧಾಕರ I.26)

(ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ಯಾರನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರೋ, ಅವನನ್ನು ಮರಣವು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ನೋಡುತ್ತಲೇ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.)

ಮಾರನೆಯ ದಿನ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಅಂತೆಯೇ ಅವರು ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟಾಗ, ಪರಮಗುರುಗಳು, “ಇಂದು ನಾವು ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರುವುದರ ಮತ್ತು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿರುವುದರ ಪರಸ್ಪರ ಗುಣಾಗುಣಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸೋಣ. ಮೊದಲಿಗೆ, ನೀವು ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನದ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ”, ಎಂದರು. ಆ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ನಂತರ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಆ ಆಶ್ರಮದ ಪ್ರತಿಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಇದನ್ನು ಪಠಿಸಿದರು -

ಕೋ ಹಿ ಜಾನಾತಿ ಕಸ್ಯಾದ್ಯ ಮೃತ್ಯುಕಾಲೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ |

ಯುವೈವ ಧರ್ಮಶೀಲಃ ಸ್ಯಾದನಿತ್ಯಂ ಖಿಲು ಜೀವಿತಮ್ ||

(ಮಹಾಭಾರತ 12.175.16)

ಬಾಲ್ಯೇ ನಷ್ಟವಿವೇಕೋ ವಿಷಯಸುಖಾಸ್ವಾದಲಮ್ನುಟಸ್ತರುಣಃ |

ಪರತೋ ಜಾತವಿವೇಕೋ ವೃದ್ಧೋಽಶಕ್ತಃ ಕಿಮಾಪ್ನುಯಾತ್ಸಿದ್ಧಿಮ್ ||

(ಯಾರ ಕಡೆಯ ದಿನ ಯಾವುದೆಂದು ಯಾರುತಾನೆ ಬಲ್ಲವರು? ಯುವಕನಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ, ಧರ್ಮಶೀಲನಾಗಿರಬೇಕು; ಜೀವಿತವು ಅನಿತ್ಯವೇ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವೇಕವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತರುಣನು ವಿಷಯಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ, ವಿವೇಕವು ಬಂದಮೇಲೆ, ಶಕ್ತಿಹೀನನಾದ ಮುದುಕನು ಏನನ್ನು ತಾನೇ ಸಾಧಿಸಿಯಾನು?)

ಕಡೆಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳು, “ನನಗೀಗ ಹೇಳಿ. ಗೃಹಸ್ಥನಾಗುವುದು ಮೇಲೋ, ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗುವುದು ಮೇಲೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹಿಂಜರಿಯದೆ, ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗುವುದೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರಿಸಿದರು.

ಒಂದು ದಿನ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರು -

(i) ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಮಗನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಿದೆಯೇ?

(ii) ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು, ಪ್ರಕಾಂಡ ಪಂಡಿತರಾದಮೇಲೆ ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿದೆಯೇ?

(iii) ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ, ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಋಣಗಳು ಬಂದು ಸೇರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಸೇವೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ತೀರುತ್ತವೆ, ದೇವತೆಗಳ ಆರಾಧನೆಯಿಂದ ಹಲವು, ಸಂತಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೂ ಕೆಲವು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯೇ?

(iv) ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿ ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಇದ್ದಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ, ಮುಂದಿನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡಲು ಅನುಮತಿ ಸಿಗುವುದೇ?

(v) ನನ್ನಂತಹ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯದವನು ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಬಹುದೇ? ಮಾತಾಪಿತೃಗಳು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡದಿರಬಹುದು. ಅವರ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ?

ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಅವರಿಬ್ಬರೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಸಂಜೆಯ

ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕಾಲಭೈರವ ದೇಗುಲಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಅವರು ಪ್ರಬೋಧ-
ಸುಧಾಕರರ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಿದರು -

ಲೋಕೋ ನಾಮತ್ರಸ್ಯಾಸ್ತೀತಿ ಶ್ರುತ್ಯಾಸ್ಯ ಕಃ ಪ್ರಭಾಷಿತೋ ಲೋಕಃ |

ಮುಕ್ತಿಃ ಸಂಸರಣಂ ವಾ ತದನ್ಯಲೋಕೋಽಥವಾ ನಾದ್ಯಃ ||

(ಪ್ರಬೋಧ-ಸುಧಾಕರ II.35)

(ಪುತ್ರನಿಲ್ಲದವನಿಗೆ 'ಲೋಕ'ವು ಇಲ್ಲವೆಂದು ವೇದವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆ
ಲೋಕವಾವುದು? ಮುಕ್ತಿಯೋ, ಸಂಸಾರವೋ ಅಥವಾ ಪರಲೋಕವೋ?
ಮೊದಲನೆಯದು ಆಗದು.)

ಪ್ರಬೋಧ-ಸುಧಾಕರರು ಮುಂದಿನೆರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು
ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಶ್ಲೋಕಗಳು
ಹೀಗಿವೆ -

ಸರ್ವೇಽಪಿ ಪುತ್ರಭಾಜಸ್ತನ್ಮುಕ್ತೌ ನೈವ ಸಂಸೃತಿರ್ಭವತಿ |

ಶ್ರವಣಾದಯೋಽಪ್ಯುಪಾಯಾ ಮೃಷಾ ಭವೇಯುಸ್ತೃತೀಯೇಽಪಿ ||

(ಪ್ರಬೋಧ-ಸುಧಾಕರ II.36)

ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತ್ಯುಪಾಯಸತ್ತ್ವಾದ್ವಿವಿತ್ವತೀಯಪಕ್ಷೇಽಪ್ಯಪುತ್ರಸ್ಯ |

ಪುತ್ರೇಷ್ಟ್ಯಾದಿಕಯಾಗಪ್ರವೃತ್ತಯೇ ವೇದವಾದೋಽಯಮ್ ||

(ಪ್ರಬೋಧ-ಸುಧಾಕರ II.37)

ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು ಒಟ್ಟಿನ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದರು -

ಮಗನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಏಕೆಂದರೆ,
ಪುತ್ರರಿರುವರೆಲ್ಲರೂ ಸದ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ, ಕೇವಲ
ಸಂತಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಯೇ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಬಹುಜನರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು
ಹೆತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಸಕಲ ಸಂಸಾರವೂ ಕೊನೆಗೊಂಡಿರಬೇಕಿತ್ತು. ಈ
ಲೋಕದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮಗನು ಸುಖಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾದ
ಕಾರಣನಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮೇಲಿನ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು,
ಜ್ಯೋತಿಷ್ಠೋಮ ಮೊದಲಾದ ವಿಶೇಷ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕೆಂದು ವೇದವು
ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂತಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅದು
ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಸಂಪತ್ತು, ಸಂತಾನ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾರವೆಂದು
ವೇದವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಾರುತ್ತದೆ. ತತ್ತ್ವದ ಶ್ರವಣ (ಆಲಿಸುವುದು), ಮನನ
(ಅರ್ಥವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವುದು) ಮತ್ತು ನಿದಿಧ್ಯಾಸನ (ಅದರಲ್ಲೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು

ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸುವುದು) - ಈ ಸಾಧನಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವು ಮಾತ್ರ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು (ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು) ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯವೆನ್ನುವ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ, ಪುತ್ರೇಷ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಯಾಗಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಾತ್ಪರ್ಯವೆಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪುತ್ರೇಷ್ಟಿ-ಯಾಗವು ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಪುತ್ರಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಅದರ ಮುಖ್ಯತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆ ಯಾಗಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಬೇಕೆಂದು ಆಸೆಯಿಲ್ಲದವನನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ತಾಯಿಯಂತಿರುವ ವೇದವು ನಿಜಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಂತರ, ಪರಮಗುರುಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಯಾರು ವಿಷಯೋಪಭೋಗವನ್ನು ಬಯಸುವನೋ, ಅವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿವಾಹವು ಕಡ್ಡಾಯವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ತೀವ್ರವಾದ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನು, ಗೃಹಸ್ಥನ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿರಕ್ತನಾದವನು ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವೇದಗಳು ವಿಧಿಸಿಲ್ಲ. ವೇದಗಳು ಆಸೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹಾತೊರಿಕೆಗಳನ್ನೋ, ಸಂಭೋಗದ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನೋ ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಮಗುವನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ಕಾಪಾಡಲು ಮಾತ್ರ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೋ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ವೇದಗಳು ಜನರಿಗೆ ದುರ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವರ್ಜಿಸಲು ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ನಿಜ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ, ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೋ, ಆಗಲೇ ಅವನು ಸರ್ವತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿ ಭಿಕ್ಷುವಾಗಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿರಲಿ, ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ವಾನಪ್ರಸ್ಥನಾಗಿರಲಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನು ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಬಹುದು.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದುವರೆದು, ಸಂತಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಪರಮಗುರುಗಳು ವಿವರಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಎಲ್ಲ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ವಿರಳವೇ. ಅಂತಹ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದರೂ, ಅವನೊಂದು ವೇಳೆ ಅಲ್ಪಾಯುವೋ, ರೋಗಗ್ರಸ್ತನೋ, ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದವನೋ

ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಅವನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾದ ಯಾತನೆ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಮಗುವು ರೋಗದಿಂದ ಅಥವಾ ಗ್ರಹಚಾರದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವನ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗುವು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆದ ಮೇಲೆ ದಡ್ಡನಾಗಿದ್ದರೆ, ಆಗಲೂ ಅವರಿಗೆ ಸುಖವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ, ಉಪನಯನವಾದ ಬಳಿಕ, ಅವನು ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಲು ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ, ಆಗಲೂ ಅವರು ಶೋಕದಿಂದ ತಪ್ಪರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರಾದ್ಧವು ಅದರ ಕರ್ತೃವಿಗೆ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಪರಮಗುರುಗಳು ವಿವರಿಸಿದರು. ಶ್ರಾದ್ಧದಲ್ಲಿ ದತ್ತವಾದ ಪಿಂಡಗಳು ಮಾತ್ರ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಸಂತಾನವು ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತಿತರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದುದು, ತೀವ್ರ ವಿರಕ್ತನಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧಕರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸದೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಪರಮಗುರುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾಗಲಿ ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾಗಲಿ ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪರಮಗುರುಗಳು ವೈರಾಗ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಒದಗಿಬರುತ್ತಿದ್ದವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ದಿನ ಪರಮಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಕಾಲಭೈರವ ಆಲಯಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಸಾವಿನ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಮೃತಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಧನಿಕನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಹೇಳಿ, ಆತನನ್ನು ಹೆಸರಿನಿಂದಲೂ ಗುರುತಿಸಿದರು. ಆತನು ಯುವಕನಾಗಿದ್ದನೆಂದು, ಭೋಗದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ, ಮೃತ್ಯುವಿನ ಒಡೆಯನಾದ ಯಮನು ಆತನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಪರಮಗುರುಗಳು ಏಕಾಂತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ ಕೆಳಕಂಡ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಉದ್ಧರಿಸಿದರು -

ಧನಂ ವಾ ಧಾನ್ಯಂ ವಾ ಭವತು ಬಹುಶೋ ಭೋಗ್ಯಮಪಿ ವಾ

ವಿರಾಮೇ ಕೋ ಬ್ರೂತೇ ನನು ಚಿರಮಹಂ ನಿರ್ವೃತ ಇತಿ |

ಪ್ರಕೋಪಪ್ರೋದ್ಭನ್ನಪ್ರಕಟಯಮದಂಷ್ಟ್ರಾಂ ತು ಪುರತಃ

ಪ್ರಪಶ್ಯನ್ವಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರಸಭಮವಸಾನೇ ಪ್ರಭುರಪಿ ||

(ಪರಮಗುರುಗಳು ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ ಶ್ಲೋಕ)

(ಹೇರಳವಾಗಿ ಧನವನ್ನು, ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಘಳಿಗೆ ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ, ತಾನು ಬಹುಕಾಲ ತೃಪ್ತನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಯಾರು ತಾನೆ ಹೇಳಿಯಾನು? ತನ್ನೆದುರು ಕಡುಕೋಪದಿಂದ ಯಮನ ತೆರೆದ ಕೋರೆಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ರಾಜನಾದರೂ ಏನನ್ನು ಮಾಡಿಯಾನು?)

ಇದನ್ನು ಆಲಿಸಿದ ಪರಮಗುರುಗಳು, “ಈ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಧರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶ್ಲೋಕವೊಂದು ಭಗವತ್ಪಾದರ ಪ್ರಬೋಧ-ಸುಧಾಕರದಲ್ಲಿದೆ”, ಎಂದರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಹೊರತಾಗಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಮೌನವಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಪಠಿಸಿದರು -

ಯೋ ದೇಹಃ ಸುಪ್ರೋಽಭೂತ್ಸುಪುಷ್ಪಶಯ್ಯೋಪಶೋಭಿತೇ ತಲ್ವೇ |

ಸಮ್ಪ್ರತಿ ಸ ರಜ್ಜುಕಾಷ್ಠೈರ್ನಿರ್ಯನ್ತ್ರಿತಃ ಕ್ಷಿಪ್ಯತೇ ವಹ್ನಾ ||

(ಪ್ರಬೋಧ-ಸುಧಾಕರ I.25)

(ಹಿಂದೆ ಅಂದವಾದ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾದ ಹಾಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ದೇಹವನ್ನು, ಈಗ ಕಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.)

ಶ್ಲೋಕದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪರಮಗುರುಗಳು ವಿವರಿಸಿದರು. ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೂ ಆ ಮೃತಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ಸಕಲ ಭೋಗಗಳ ನಡುವೆ ಇದ್ದನು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ, ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆತನಿಗೆ ಹೃದಯಾಘಾತವಾಗಿ, ಈಗ ಬಿದುರಿಗೆ ಹಗ್ಗಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ. ಚಿತೆಯನ್ನು ಇಡುವ ಸಮಯವು ಒದಗಿದೆ. ವಿನಾಯಿತಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ಎಲ್ಲರ ಹಣೆಬರಹವೂ ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಿತ್ಯಂ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಕರ್ತವ್ಯೋ ಧರ್ಮಸಂಘಾಯಃ |

(ನಾರದ-ಪುರಾಣ, ಪೂರ್ವಾರ್ಧ 39.49)

(ಮೃತ್ಯುವು ಸದಾ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು.)

ಗೃಹೀತ ಇವ ಕೇಶೇಷು ಮೃತ್ಯುನಾ ಧರ್ಮಮಾಚರೇತ್ ||

(ಹಿತೋಪದೇಶ, ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕಾ 3)

(ಜುಟ್ಟನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಮನು ಹಿಡಿದಿರುವನೋ ಎಂಬಂತೆ (ತಡ ಮಾಡದ), ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು.)

ಆತ್ಮ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ಎಲ್ಲ ದುಃಖಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮನವನ್ನು ಶುದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಆಗ ಮಾತ್ರ, ನಮ್ಮ ಜನ್ಮದ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಪರಮಗುರುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯು, ಸತತವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮುಖದ ಮೇಲಿತ್ತು. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಒಬ್ಬಾಕೆಯ ಗೋಳಾಟವು ಕೇಳಬಂತು. ಸತ್ತು ಮಲಗಿದ್ದ ಯುವಕನ ಕರುಣಾಜನಕವಾದ ಮುಖವನ್ನು ಕಂಡು, ಆತನ ತಾಯಿಯು ದುಃಖದಿಂದ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು. “ಅನೇಕ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉಪವಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾನು ಪಡೆದ ಈ ಮಗನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅವನು ಹುಟ್ಟಿಯೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದರೆ, ತೀವ್ರವಾದ ಈ ಸಂತಾಪವನ್ನು ನಾನೀಗ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹಿತನಾದ ಅವನು, ತನ್ನ ಎಳೆಯ ಪ್ರಾಯದ ಮಡದಿಯನ್ನು ಅನಾಥಳಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಸಂತಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಲಾಭವು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ?” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಲಾಗದ ಆ ತಾಯಿಯು ಗೋಳಿಟ್ಟಳು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನಿಸಿದರು. “ಇದುವೇ ನಶ್ವರವಾದ ಇರುವಿಕೆಯ ಬೆಲೆಯೇ? ಇದು ನನಗೆ ಬೇಡವೇ ಬೇಡ”, ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ನುಡಿದರು. ಆ ಮಾತುಗಳು ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದವು. ಅವರ ಮುಖದ ಭಾವಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯು ಕೂಡಲೇ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಬೋಧನೆಗಳು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು.

ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯದ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಲವು ಖಾಸಗಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಇತ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. [ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಭಾಗಶಃ 1977ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭಾಗಶಃ 1984ರಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು.]

(1) ಸಂಪತ್ತಾಗಲಿ ಭೋಗಗಳಾಗಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೂ, ದುಃಖದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನೋ, ಅಥವಾ ಎಂದಿಗೂ ಅಳಿಯದ ಸುಖವನ್ನೋ ತರಲಾರವು. ಅದು ಕೇವಲ ತತ್ತ್ವ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜನ ಸ್ಥಾನ, ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳು, ದೇವಲೋಕದ ಅಪ್ಸರೆಯರು ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಲೋಕವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಶಕ್ತಿ - ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿದ್ದರೂ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರಿಗೆ ದುಃಖದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನುರಿತವರಾಗಿದ್ದರೂ, ನಾರದರು ಶೋಕವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರೆಂಬ ಆಖ್ಯಾಯಿಕೆಯು ಛಾಂದೋಗ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿದೆ. ಅವರು ಸನತ್ಕುಮಾರರಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆಯೇ, ಎಲ್ಲ ಶೋಕಗಳಿಂದ ಪಾರಾದರು.

ಲಬ್ಧಾ ವಿದ್ಯಾ ರಾಜಮಾನ್ಯಾ ತತಃ ಕಿಂ

ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಸಮ್ಪತ್ತಾ ಭವಾಥ್ಯಾ ತತಃ ಕಿಮ್ |

ಭುಕ್ತಾ ನಾರೀ ಸುನ್ದರಾಜ್ಞೇ ತತಃ ಕಿಂ

ಯೇನ ಸ್ವಾತ್ಮಾ ನೈವ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕೃತೋಽಭೂತ್ ||

(ಅನಾತ್ಮಶ್ರೀವಿಗರ್ಹಣಮ್ 1)

(ರಾಜರಿಂದ ಮಾನ್ಯವಾದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೇನು? ಅಮಿತವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೇನು? ಸುಂದರವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಭೋಗಿಸಿದ್ದರೇನು? ಆತ್ಮ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯದವನಿಗೆ ಏನು ತಾನೇ ಇದ್ದೀತು?)

ಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸೆಗಳು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಲಿನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಲು, ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಆಸೆಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬೇಕು.

(ii) ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಿಷಯಗಳು ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡಲಾರವು. ಕೊಡುತ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಸುಖಪ್ರದವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ದುಃಖವು ಬರಬಾರದು. ಆದರೆ, ವಿಷಯಗಳು ಕದಾಚಿತ್ ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಪ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ. ಉಣ್ಣುತ್ತಿರುವಾಗ ತೀವ್ರವಾದ ವಾಕರಿಕೆಯುಂಟಾದರೆ, ಆ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ತಿನಿಸುಗಳು ರುಚಿಸಿದ್ದವೋ, ಅವುಗಳೇ ಬೇಡವಾಗಿ ಮತ್ತು ತಿನ್ನಲು ಹೊರೆಯಾಗಿ ತೋರುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿದ್ದು, ಅದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ಬೇರೊಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಇದ್ದ ಅದೇ ವಸ್ತುವು, ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು ತಾನೆ ಹೇಗೆ?

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಆಸೆಯು ಹುಟ್ಟಿದಾಗ, ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆ ಬಯಕೆಯಿರುವವರೆಗೂ ಅವನು ಸುಖಿಯಾಗಿರಲಾರ. ಬಯಸಿದ ವಸ್ತುವು ದೊರೆತಾಗ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲಕಿದ ಆಸೆಯು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಉಪಶಾಂತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಸುಖಾನುಭವವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಶಾಂತಿಯೇ ಹೊರತು, ಆಸೆಯಾಗಲಿ, ಇಂದ್ರಿಯ-ವಿಷಯವಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಇಂದ್ರಿಯ-ವಿಷಯವೂ ತೋರಿಬಾರದೆ, ಮನಸ್ಸು ಮರೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ಬಹಳ ಸುಖಾನುಭವವು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅತಿಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಹಾಗೂ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮುನಿಗೆ ಆನಂದವಿರುತ್ತದೆ.

ಹಾತೊರಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಸ್ಥಿರವಾದ ಮನಃಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಆಸೆಯನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿದರೂ, ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಆಸೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ; ನಂತರ, ಅದು ಮುಂದೆ ಮತ್ತೂ ಬಲವಾಗಿ ಏಳುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯ-ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಆಸೆಪಡುವುದು, ಮತ್ತವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರಮಿಸುವುದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿಷ್ಠವಾದ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಾದ ಮಾರ್ಗ. ಇಂದ್ರಿಯ-ವಿಷಯಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಸುಖವನ್ನು ಕೊಡಲಾರವೆಂದು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡು, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿರ್ಲಿಪ್ತನಾದವನು ಶಾಂತನಾಗಿ ಸುಖಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

(iii) ಶುದ್ಧವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸುವುದರಿಂದ, ದೊಡ್ಡ ಲಾಭವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಮುಖ್ಯ. ಮನಸ್ಸಿನಮೇಲೆ ಆ ರೀತಿಯಾದ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು, ಇಂದ್ರಿಯ-ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸುವುದನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತ, ಕ್ರಮೇಣ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಆಸೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾತೊರಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಅಥವಾ ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸಲು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನೋ, ಸ್ಥಾನ-ಮಾನವನ್ನೋ ಬಹಳವಾಗಿ ಆಶಿಸಿ, ಆ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇತರರೋ ಅಥವಾ ಸನ್ನಿವೇಶವೋ ಅಡ್ಡಿಬಂದಲ್ಲಿ, ಅವನು ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಕೋಪಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವನು, ಸರಿ-ತಪ್ಪುಗಳ ತನ್ನ ಸರಿಯಾದ ವಿವೇಚನೆಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಕೃಷ್ಟನಾದವನು, ತನ್ನ ಗುರುವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಅಸಭ್ಯನಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ವಿದಿತವೇ ಆಗಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ನಡವಳಿಕೆಯು ಯಾವುದೆಂದು ಕಲಿತಿದ್ದರೂ, ಮೋಹದಿಂದ ಅವನದನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸ್ಮೃತಿಯು ಭಂಗವಾದಾಗ, ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಮರ್ಶನಾಶಕ್ತಿಯು ಸ್ಥಗಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯ-ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವುದೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಅನರ್ಥ-ಪರಂಪರೆಯ ಬೀಜ. ಆದ ಕಾರಣ, ನೀನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಯಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ನೀನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು.

(iv) ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನವು ದೊಡ್ಡ ಬಂಧ. ಗೃಹಸ್ಥನು ತನಗವಶ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆತನು ತನ್ನ ಧ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ತನ್ನ ಸಮಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ

ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾರನು. ವಿವಾಹಿತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆ ಜೀವನವೇ ತಮಗೊಳಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುವವರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜಕ್ಕೂ, ವಿವೇಕಿಯಾದವನಿಗೆ, ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನವು ಎಷ್ಟು ದುಃಖಮಯವೆಂದರೆ, ವಿವಾಹಿತನಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಂಡದ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದು ಲೇಸು.

ದೇಹವು ಚರ್ಮ, ರಕ್ತ, ಮಾಂಸ, ಎಲುಬು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮಲ-ಮೂತ್ರಗಳು ಅದರಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಅತಿರಮಣೀಯವೆಂದು ಅವಿವೇಕಿಗಳು ಭಾವಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀ ಶರೀರವೂ ಇಂತೆಯೇ. ಭಗವತ್ತಾದರು ಹೀಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ -

ನಾರೀಸ್ತನಭರನಾಭೀದೇಶಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾ ಗಾ ಮೋಹಾವೇಶಮ್ |

ಏತನ್ಯಾಂಸವಸಾದಿವಿಕಾರಂ ಮನಸಿ ವಿಚಿಂತಯ ವಾರಂ ವಾರಮ್ ||

(ಮೋಹಮುದ್ಗರ 3)

(ನಾರಿಯ ಸ್ತನಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ನಾಭಿಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಬೇಡ. ಸ್ತ್ರೀ ದೇಹವು ಮಾಂಸ, ಕೊಬ್ಬು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ವಿಕಾರವೇ. ಹೀಗೆ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಚಿಂತಿಸು.)

ಕಾಮವನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಲು ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲಲು, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ವಿವೇಚನೆಯು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

{ಗುರುಗಳು ನನಗೆ, “ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಎಷ್ಟು ಕರುಣಾಮಯಿಗಳೆಂದರೆ, ನಾನು ಕಾಮನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡುವುದಕ್ಕೂ ಅತಿಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಯದವನಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ, ಇಂದ್ರಿಯ-ವಿಷಯಗಳ ಸುಖಗಳು ವ್ಯರ್ಥವೆಂದು ಮತ್ತು ವೈರಾಗ್ಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿ, ಅದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮದ ಬೀಜಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಸಂನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು”, ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು.}

1931ರಲ್ಲಿ, ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಜ್ವರವು ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು. ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ಯಾವ ವೈದ್ಯಚಿಕಿತ್ಸೆಗೂ ಅನುಮೋದಿಸಲಿಲ್ಲ; ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಇತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟಾಗ, ಅವರಿಗೆ ಭಸ್ಮ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಈಗ ಕೊಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತಿನಮೇಲೆ ಸ್ವಾಧೀನವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗುರುತಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪರಮಗುರುಗಳು ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಿಖರವಾದ ಆದೇಶವನ್ನಿತ್ತರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಆಗ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ

ಮಾತುಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ, ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ಶರಣಾಗತಿಯ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಅಪರೂಪದ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಪುನಃ ಪುನಃ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು -

ಸದ್ಗುರೋ ಶರಣಮ್ | ಶಿವೋಽಹಮ್ | ಶಿವೋಽಹಮ್ |

(ಓ ಸದ್ಗುರುವೇ, ನೀನೇ ಶರಣ. ನಾನು ಶಿವನು. ನಾನು ಶಿವನು.)

ಮೂರು ದಿನಗಳು ಕಳೆದರೂ, ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪರಮಗುರುಗಳಿಂದ ವಿಭೂತಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಎದುರನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಸಾಂತ್ವನಗೊಳಿಸಲು, ಪರಮಗುರುಗಳು ಸ್ವತಃ ಅವರನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವರೆಂದು, ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ಆ ನಂತರ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಸತತವಾಗಿ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು -

ಸದ್ಗುರೋ ಪಾಹಿ | ಸದ್ಗುರೋ ಪಾಹಿ |

(ಓ ಸದ್ಗುರುವೇ, ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು. ಓ ಸದ್ಗುರುವೇ, ನನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡು.)

ಮರುದಿನ ಏಕಾದಶಿಯಂದು ಪರಮಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಮಾಧ್ಯಾಹ್ನಿಕ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ತುಂಗಾ ನದಿಗೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಆಲಿಸಿದರು. ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮಲಗಿದ್ದ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಥಟ್ಟನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕಂಡ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಎದ್ದು, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಹಣೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಪಾದಗಳ ಮೇಲಿರಿಸಿ ವಂದಿಸಿದರು. ವೈದ್ಯನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು; ಏಕೆಂದರೆ, ಯಾರೂ ಜಗದ್ಗುರುಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಸೂಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನನ್ನು ಎತ್ತಿ, ಮೃದುವಾಗಿ, “ನಿನಗಿನ್ನೂ ಜ್ವರವಿದೆಯೇ? ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ಹೋಗಿ ಮಲಗು”, ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಬಳಿಕ, ಅಲ್ಲಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಜ್ವರವು ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರೆಯಾಯಿತು. ಪರಮಗುರುಗಳ ಸ್ಪರ್ಶವಾದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿ, ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾದ ವಾರ್ತಾಲಾಪಗಳಿಂದ ದೂರವಿರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆ ರಾತ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ರಾತ್ರಿಗಳ ತಮ್ಮ ಚಂದ್ರಮೌಳೀಶ್ವರನ ಪೂಜೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದರು -

ಸರ್ವಜ್ಞಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ಕುರು ಶಿವದಯಿತೇ ಸತ್ವರಂ ಮದ್ವಿನಮ್ |

(ಶಾರದಾಂಬೆಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ)

(ಓ ಶಿವ-ಪ್ರಿಯಳೇ, ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಬೇಗನೆ ಸರ್ವಜ್ಞನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು.)

ಇದಾದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಶಾರದಾಂಬೆಯ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಪೀಠಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಸಂನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು 22.5.1931ರಂದು ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಮಠದ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಶಿಷ್ಯ-ಸ್ವೀಕಾರದ ದಿನದಂದು, ಪರಮಗುರುಗಳನ್ನು ಬಂಗಾರದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗುರುಗಳನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಶೃಂಗೇರಿಯ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವವು ನಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಗುರುವರ್ಯರಿಬ್ಬರೂ ರಾಜ-ದರ್ಬಾರಿನ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಪರಮಗುರುಗಳ ಚಾಚಿದ ಬೆರಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಗುರುಗಳು ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ನಡೆದರು. ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುವವರೆಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಮುನ್ನಡೆದರು. ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೆರಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟರು. ಗುರುಗಳನ್ನು ಬಂಗಾರದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾಗುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಇದು ರೂಢಿಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿತ್ತು.

ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಅವರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ವಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಪರಮಗುರುಗಳ ಆದೇಶದಿಂದಾಗಿ, ಗುರುಗಳು ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗುರುವಿನ ಆಸನವನ್ನು ಶಿಷ್ಯನು ಗೌರವಿಸಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಾರದು; ಬಂಗಾರದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಪರಮಗುರುಗಳು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಗುರುಗಳು ಬಂಗಾರದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕಾರಣವು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ; ಹಾಗಾಗಿ, ಅವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಗುರುಗಳು ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದರೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ, ಜನರು ಗುರುಗಳನ್ನು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಖಂಡಿಸುವ ಸಂಭವವೂ ಇದ್ದಿತು. ವಿಚಾರಗಳು ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಆಗ ಕೇವಲ ಹದಿಮೂರುವರೆ ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ್ದ ಗುರುಗಳಿಗೆ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗೊಂದಲವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಂಗಾರದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಈ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು, “ಪರಮಗುರುಗಳಿಂದ ಅಷ್ಟು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದುದಕ್ಕೆ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಆಗ

ಏನನಿಸಿತು”, ಎಂದು ಗುರುಗಳನ್ನು 1973ರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳು, “ಅಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತು? ‘ನನ್ನ ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲಾಗದು. ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ.’ ಆಗ ನನಗನಿಸಿದ್ದು ಅಷ್ಟೇ”, ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು.

ಭಾಗ-II

ಪರಬ್ರಹ್ಮಮಾಯೇಶಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧುಂ
ಸ್ವಮಾಯಾಧ್ಯತಾಜ್ಞಂ ಸದಾಬಂಧಶೂನ್ಯಮ್ |
ಕೃತಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಾಭ್ಯಾಸಸಿದ್ಧಾಪ್ತಿಲೀಲಂ
ಭವಾಚಾರ್ಯಮತ್ಕೃತ್ಸಮೇಕಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ||

ಪರಬ್ರಹ್ಮವೂ, ಮಾಯೆಯ ಒಡೆಯರೂ, ಕರುಣೆಯ ಸಾಗರವೂ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಶರೀರವನ್ನು ಧರಿಸಿದವರೂ, ಸದಾ ಬಂಧರಹಿತರೂ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದಿವ್ಯ ಲೀಲೆಯನ್ನು ತಾಳಿದವರೂ, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದವರೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಆದ ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಶರಣಾಗುತ್ತೇನೆ.

-----◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇-----

ತಮ್ಮ ಅಪರಿಮಿತ ಮತ್ತು ಅವ್ಯಾಜ ಕರುಣೆಯಿಂದ, ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ, ತಾವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮತ್ತು ತಾವು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದಿವ್ಯಲೀಲೆಯ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು, ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಅನೇಕ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಯಥಾವತ್ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ. 1931ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಿಂದ, ಅಂದರೆ ಗುರುಗಳು ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷ ಆರು ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಹಂಸ-ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾದಾಗಲಿಂದ, 1935ರ ಡಿಸೆಂಬರಿನ ವರೆಗಿನ, ಅಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ್ದಾಗ, ಅವರು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರೆಗಿನ, ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವುಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭಸಹಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಧಾನ ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

-----◇◇◇◇◇◇◇◇◇◇-----

4. ಹಠ-ಯೋಗ

[ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು 1975ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿತ್ತು. ನಾನು ಚೆನ್ನೈ ನಗರದಲ್ಲಿ (ಆಗಿನ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ) ಇದ್ದಾಗ, ಸತತವಾಗಿ ಹಲವು ರಾತ್ರಿಗಳ ಸ್ವಪ್ನಗಳಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಆರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಶಂಕರ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡೆ. ಆ ಬೋಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕನಸಿನಿಂದ ಕನಸಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು ಭಗವತ್ಪಾದರ ಗೀತಾಭಾಷ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಗುರುಗಳು, “ನೀನು ಆಲಿಸಿದ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣಗಳ ನೆನಪು ನಿನಗಿದೆಯೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. “ಗುರುಗಳ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಅವುಗಳ ನೆನಪು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇದೆ. ಮೇಲೂ ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸದ ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲದ ಕುರಿತಾದ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಭಾಷ್ಯಪಂಕ್ತಿಗಳೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿವೆ”, ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಗುರುಗಳು ಗೀತಾ ಭಾಷ್ಯಗ್ರಂಥವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಗುರುಗಳು ‘ಶನ್ಯಃ ಶನ್ಯರುಪರಮೇತ್’ ಮತ್ತು ‘ಯತೋ ಯತೋ ನಿಶ್ಚರತಿ’ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವಂತೆ ನನ್ನನ್ನು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಮೇರೆಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಅಧ್ಯಾಯದ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಉಪೋದ್ಘಾತದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಗುರುಗಳು ಪಠಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ನನ್ನ ವಿವರಣೆಗೆ ತಮ್ಮ ಯಾವುದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದೆ, ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಿರೋಧಾಭಾಸವನ್ನು, ನಾನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ವಿವರಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಬಗೆಪರಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಭಾಷ್ಯದ ಪದವೊಂದು ಯಾವ ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದರು.

ನನ್ನ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು, ಗುರುಗಳು ಮುಗುಳ್ಳಗುತ್ತಾ ನನ್ನ ಭುಜವನ್ನು ತಟ್ಟಿ, “ಭಾಷ್ಯ ಪಾಠವನ್ನು ನಾನೀಗ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ನಾನು ಯಾವ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನೋ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿವೆ ನಿನ್ನ ಸಮಾಧಾನಗಳು. ಭಗವಂತನು ಆ ಕನಸುಗಳ ಮೂಲಕ ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಭಕ್ತಿಯ ಕಾರಣ, ನಿನಗೆ ನಾನು ಬೋಧಿಸಿರುವುದಾಗಿ ನೀನು ಕಂಡೆ. ನಾನಾದರೋ, ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ. ನನ್ನ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗೂ ಈ ವಿಧವಾದ ಅನುಭವವೊಂದು ಆಗಿದ್ದರಿಂದ, ನಾನು

ನಿನ್ನ ಈ ಅನುಭವದೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ವಂದಿಸಬಲ್ಲೆ”, ಎಂದರು. ಕೆಳಕಂಡ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ವೃತ್ತಾಂತವಿದು.]

ಗುರುಗಳು: ನಾ ಕಂಡ ಸತತ ಏಳು ರಾತ್ರಿಗಳ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು (ಶಿವನು) ನನಗೆ ಯೋಗಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಒಂದಾದಮೇಲೊಂದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಆ ಬೋಧನೆಯು ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀನು ತಿಳಿಯಬಯಸುವೆಯಾ?

ನಾನು: ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾಗಿ.

ಗುರುಗಳು: ನಾನು ಸಂನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದಂದು, ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಮಲಗುವ ವೇಳೆಗೆ ನನಗೆ ಆಯಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಎಂದಿನಂತೆ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆಯು ಬಂದಿತು. ಆ ರಾತ್ರಿ ನಾ ಕಂಡ ಕನಸನ್ನು ಈಗಲೂ ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ. ಆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಪ್ರಕೃತಿಸುಂದರವಾದ ಉನ್ನತ ಹಾಗೂ ಮಂಜುಮುಚ್ಚಿದ ಪರ್ವತಶಿಖರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನಾ ಕಂಡೆ.

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ಆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉಡುಪನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದರು?

ಗುರುಗಳು: ಈಗ ನಾನು ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಧರಿಸಿರುವ ವಸ್ತ್ರಗಳಂತೆ ಕಾವಿ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅಂದಿನ ದಿನ ನಾನು ಉಟ್ಟ ಉಡುಪಿಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಜರಿಯ ಅಂಚಿನ ವಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲ. ಬೆಲೆಬಾಳುವ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸರಳವಾದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನನಗಿದ್ದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಆ ಕನಸು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿತ್ತು. ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಎರಡು ದಿವಸ ಮುನ್ನ ನಾನಾಲೋಚಿಸಿದ್ದೆ, “ಕನಸುಗಳು ನನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ಪಾಪವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ತ್ಯಾಗದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ, ಸಂನ್ಯಾಸದೀಕ್ಷೆಯ ಬಳಿಕ ಈಗ ಬಿಳಿಯ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಯಾವ ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕಾಣಬಾರದು. ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರ ಜಪಿಸಲು ನನಗೆ ಒಲವಿದೆ. ಆದರೂ, ಪರಮಹಂಸ-ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರದ ಜಪವು ನಿಷಿದ್ಧವಾದ್ದರಿಂದ, ಇನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಆ ಜಪದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಬಾರದು” ಎಂದು. ದೈವಕೃಪೆಯಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಅದು ನಡೆದು ಬಂದಿದೆ.

ಪರ್ವತವು ಮಂಜಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ, ನನಗೆ ಚಳಿಯು ತೋರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಡಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಸ್ಫಟಿಕ ಶಿವಲಿಂಗವೊಂದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನೀರು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನನಗಾ ಜಲಧಾರೆಯ ಮೂಲವು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪ್ರಶ್ನೆ ಮಂತ್ರಜಪವು

ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು; ಆದರೆ, ಆ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸುವವರು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಒಂದು ದೀಪಪ್ರಭೆಯು ತೋರಿ, ಲಿಂಗದಿಂದ ಭಗವಂತನಾದ ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು.

{ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳ ಮಾತು ಸ್ತಬ್ಧವಾಯಿತು. ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿದ್ದರು. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು, ದೀರ್ಘವಾದ ಉಸಿರೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಬಿಟ್ಟರು. ಬಳಿಕ, ತಮ್ಮ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು.}

(ಗುರುಗಳು:) ನಾನಾಗ ಕಂಡಂತೆ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಒಂದು ಮುಖ ಮತ್ತು ಎರಡು ಕೈಗಳಿದ್ದವು. ಅತಿಬಿಳಿಯ ಮೈಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಮಾನ ರೂಪ ಅವನದಾಗಿತ್ತು. ಪರಶಿವನ ಕೇಶವು ಜಡೆಗಟ್ಟಿ ಕಂದುಬಣ್ಣವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಅವನನ್ನು ಕಂಡ ನಾನು ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ನಿಂತೆ. ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಲಗೈಯನ್ನೆತ್ತಿದನು. ನನ್ನನ್ನೊಂದು ಮಹಚ್ಚಕ್ತಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಣವ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನನಗೆ ಕೈಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು. ನಾನು ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಜಿಂಕೆಯ ಚರ್ಮವು ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಾವಿಸ್ತವು ಹರಡಿದ್ದು ಗೋಚರವಾಯಿತು. ನಾನು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಶಿವನು ನಿಂತಿದ್ದರೂ, ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಕುಳಿತೆ.

ಪರಮೇಶ್ವರನು ನನ್ನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ದೊಡ್ಡದಾದ ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮವೊಂದು ನೆಲದಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಭಗವಂತನು ಕುಳಿತನು. ತನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದನು. ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಆಸೀನವಾಗುವುದನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದೆ; ಆದರೂ ಅವನ ಕ್ರಮವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಲಲಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಾನು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಅನುಕರಿಸಿದೆ. ನಂತರ ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಅವನ ಆದೇಶದಂತೆ ನಾನವನನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿದೆ. ತನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿದನು.

ನಾನು: ಅದಾವ ತಿದ್ದುಪಡಿ?

{ಗುರುಗಳು ತಾವು ಮೊದಲು ಕುಳಿತಿದ್ದ ರೀತಿಯನ್ನು, ನಂತರ ಪರಮೇಶ್ವರನ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಎಡಗಾಲಿನ ಹಿಮ್ಮಡಿಯನ್ನು ಲಿಂಗ-ಗುದದ್ವಾರಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಒತ್ತುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ ಗ್ರಂಥವು ಹೀಗಿದೆ -

ಯೋನಿಸ್ಥಾನಕಮಚ್ಛೈಮೂಲಘಟಿತಂ ಕೃತ್ವಾ - (ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ I.35)

(ಎಡ)ಗಾಲಿನ ಹಿಮ್ಮಡಿಯನ್ನು ಗುದದ್ವಾರ-ಶಿಶ್ನಗಳ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಇರಿಸಿ ...}

ಗುರುಗಳು: ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಭಗವಂತನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಒಳಗಿನ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿ, ಮೂಗಿನ ಎಡಹೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ನಯವಾಗಿ ಉಸಿರನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡನು. ಪೂರಕವು ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಎರಡೂ ಮೂಗಿನ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ, ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿಸಿದ ಗಲ್ಲವನ್ನು ಎದೆಗೆ ತಾಗಿಸಿ ಜಾಲಂಧರ-ಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಕುಂಭಕವಾದಮೇಲೆ, ತನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಆಳವಾಗಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಉಡ್ಡೀಯಾನ ಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಶಿವನ ಶರೀರವು ನೆಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಂದಡಿಯಷ್ಟು ಏರಿತು. ತನ್ನ ಕತ್ತನ್ನೆತ್ತಿ ನಯವಾಗಿ ಮೂಗಿನ ಬಲಹೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೊರಬಿಟ್ಟನು. ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ತನ್ನ ದೇಹವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಇದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಬಲಹೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದು ಎಡಹೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿಟ್ಟನು.

{ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಲಂಧರ ಹಾಗೂ ಉಡ್ಡೀಯಾನ ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಲಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ -

ಕಣ್ಮಾಕುಇಚ್ಛಾ ಹೃದಯೇ ಸ್ಥಾಪಯೇಚ್ಚಿಬುಕಂ ದೃಢಮ್ |

ಬನ್ನೋ ಜಾಲನ್ಧರಾಖ್ಯೋಽಯಂ ಜರಾಮೃತ್ಯುವಿನಾಶಕಃ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ III.70)

ಕಂಠವನ್ನು ಸಂಕೋಚಗೊಳಿಸಿ, ಗಲ್ಲವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಎದೆಗೆ ತಾಗಿಸಬೇಕು. ಇದು ಜಾಲಂಧರವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಂಧ. ಇದು ಮುಪ್ಪು ಹಾಗೂ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಉದರೇ ಪಶ್ಚಿಮಂ ತಾನಂ ನಾಭೇರೂರ್ಧ್ವಂ ಚ ಕಾರಯೇತ್ |

ಉಡ್ಡೀಯಾನೋ ಹ್ಯಸೌ ಬನ್ನೋ ಮೃತ್ಯುಮಾತಙ್ಗಕೇಸರೀ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ III.57)

ಹೊಕ್ಕುಳಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಹಾಗೂ ಕೆಳಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬೆನ್ನಿನತ್ತ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಉಡ್ಡೀಯಾನ ಬಂಧವಿದು. ಇದು ಮರಣವೆಂಬ ಆನೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ಸಿಂಹವು.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದಲ್ಲಿ ಜಾಲಂಧರ ಹಾಗೂ ಉಡ್ಡೀಯಾನ ಬಂಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕೆಯು ಹೀಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ -

ಪೂರಕಾನ್ತೇ ತು ಕರ್ತವ್ಯೋ ಬನ್ಧೋ ಜಾಲಂಧರಾಭಿಃ |

ಕುಮ್ಮಕಾಂತೇ ರೇಚಕಾದೌ ಕರ್ತವ್ಯಸ್ತೂಡ್ಡಿಯಾನಕಃ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.45)

ಉಸಿರನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಜಾಲಂಧರವೆಂಬ ಬಂಧವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಕುಂಭಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉಸಿರನ್ನು ಬಿಡುವ ಮುನ್ನ ಉಡ್ಡೀಯಾನ ಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕೆ ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ವಿವರ ಹೀಗಿದೆ -

ಉಡ್ಡೀಯಾನಕಸ್ತು ಕುಮ್ಮಕಾನ್ತೇ, ಕುಮ್ಮಕಸ್ಯಾನ್ತೇ ಕಿಂಚ್ಚೈತ್ಯುಮ್ಭಕಶೇಷೇ, ರೇಚಕಸ್ಯಾದೌ, ರೇಚಕಾದೌ ರೇಚಕಾತ್ಪೂರ್ವಂ, ಕರ್ತವ್ಯಃ |

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.45ರ ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ)

‘ಕುಂಭಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ’, ಅಂದರೆ, ಕುಂಭಕವು ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ, ಹಾಗೂ ರೇಚಕವು ಶುರುವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉಡ್ಡೀಯಾನವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಈ ಬಂಧಗಳ ವಿವರಣೆಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳ ವಿಷಯಗಳು, ಧ್ಯಾನಬಿಂದು, ಯೋಗಶಿಖಾ ಹಾಗೂ ಯೋಗಕುಂಡಲೀ ಮುಂತಾದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿವರಣೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.}

ನಾನು: ಈ ಬಂಧಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಭಗವಂತನು ತಿಳಿಸಿದನೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಪದ್ಮಾಸನ ಹಾಗೂ ಸಿದ್ಧಾಸನಗಳನ್ನೂ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಹೆಸರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು: ಪೂರಕ, ಕುಂಭಕ ಹಾಗೂ ರೇಚಕಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಅವಧಿಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನು ತಿಳಿಸಿದನೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ನಾನೇ ಎಣಿಸಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೂ ಏನಿತ್ತು?

ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಬೆರಳುಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಎದೆಯ ಮತ್ತು ವಕ್ಷಸ್ಥಳದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದ ಚಲನೆಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರಕ-ಕುಂಭಕ-ರೇಚಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ತೊಡಗಿದ್ದನೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಣವವನ್ನು ನಾನು ಸಹಜವಾಗಿ ಜಪಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದೆ. ಪ್ರಣವಗಳ ಎಣಿಕೆಯ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಭಗವಂತನ ಕುಂಭಕಕ್ಕೆ ಪೂರಕದ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು, ಮತ್ತು ರೇಚಕಕ್ಕೆ ಪೂರಕದ ಎರಡರಷ್ಟು, ಅವಧಿಗಳು ಇದ್ದವೆಂದು ನಾನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದೆ. ಅವನು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಮಾಡುವಾಗ ನಾನೀ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಭಗವಂತನು, ಬಳಿಕ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ, ನಾನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಅನುಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಹಾಗಾಗಿ, ನಾನು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಬಂಧಗಳ ಸಹಿತ ಮೊದಲು ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಲ, ತದನಂತರ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಮಾಡಿ ನಿನಗೆ ತೋರಿಸಿದ್ದೆನು. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪೂರಕ, ರೇಚಕ ಹಾಗೂ ಕುಂಭಕಗಳ ಅವಧಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡಂತೆಯೇ ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಮಾಡಿದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೆಂದರೆ, ನೀನು ಉಡ್ಡೀಯಾನ ಬಂಧವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ನಾನು ಆಗ ನಿನಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಪಾತ್ರವೇನು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೆ ನಾನಾಗ ತಿಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೀನೀಗ ಹೇಳಬಲ್ಲೆಯಾ?

ನಾನು: ಚಲೇ ವಾತೇ ಚಲಂ ಚಿತ್ತಂ ನಿಶ್ಚಲೇ ನಿಶ್ಚಲಂ ಭವೇತ್ |

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.2)

(ಉಸಿರು ಚಲಿಸಿದಾಗ ಮನಸ್ಸು ಚಲಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ವಾಸವು ಸ್ವಭವವಾದಾಗ ಮನಸ್ಸು ನಿಶ್ಚಲವಾಗುತ್ತದೆ.)

ಗುರುಗಳು ಈ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಿರಿ. ಮೇಲಾಗಿ, ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಕ್ಷುಬ್ಧವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಉಸಿರಾಟವು ನಿಧಾನವಾಗೋ ಒಂದೇ ಲಯದಲ್ಲೋ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಿರಿ. ಆದರೆ ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಶ್ವಾಸೋಚ್ಛ್ವಾಸವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತು ಏಕಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ, ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಗೂ ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಸಿರಾಟದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಉಸಿರಾಟವು ಕೂಡ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಯ

ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಣದ ಚಲನೆಯು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಉಸಿರಾಟದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ನಡುವೆ. ಪ್ರಾಣವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಶ್ವಾಸವನ್ನು ತನ್ನ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಸಾಧಕನು ಪ್ರಾಣದ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮತ್ತು, ಅದರಿಂದಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಧಾರಣಾಸು ಚ ಯೋಗ್ಯತಾ ಮನಸಃ | (ಯೋಗಸೂತ್ರ II.53)

(ಮನಸ್ಸು ಆಗ ಏಕಾಗ್ರತೆಗೆ ಅರ್ಹವಾಗುತ್ತದೆ.)

ಗುರುಗಳು ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವು ಧ್ಯಾನದ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು.

ಯಥಾ ಪರ್ವತಧಾತೂನಾಂ ದಹ್ಯಂತೇ ಧಮನಾನ್ಮಲಾಃ |

ತಥೇನ್ದ್ರಿಯಕೃತಾ ದೋಷಾ ದಹ್ಯಂತೇ ಪ್ರಾಣಧಾರಣಾತ್ ||

(ಅಮೃತನಾದ-ಉಪನಿಷತ್ 7)

(ಅದುರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಮಷವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕುಲುಮೆಯ ತಾಪವು ಸುಟ್ಟು ಶುದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತದೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದಾದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣದ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಸುಡುತ್ತದೆ.)

ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ, ಗುರುಗಳು ಅದನ್ನು ತಮಿಳುಭಾಷೆಗೆ ಸರಳವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವು ಉತ್ತಮವಾದ ದೋಷನಿವಾರಕವೆಂದು ಅಷ್ಟಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದರು.

ಗುರುಗಳು: ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದನ್ನು, ನೀನು ನನಗೀಗ ಹೇಳೆಂದು ನಾನೇಕೆ ಕೇಳಿದೆನೆಂದು ನೀನು ಬಲ್ಲೆಯಾ?

ನಾನು: ಬಹುಶಃ ಗುರುಗಳ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಈ ಉಪದೇಶವು ಇದ್ದಿರಬೇಕಿತ್ತು.

ಗುರುಗಳು: ಹೌದು, ನಿನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಭಗವಂತನು 'ಚಲೇ ವಾತೇ ...' ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದನು. ಅವನ ಕೃಪೆಯಿಂದ, ಭಗವಂತನು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳದೆಯೇ ನಾನು ನಿನಗೀಗ ತಿಳಿಸಿದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಅದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೂ ಪರಶಿವನು ಮೌನದಿಂದಿದ್ದನು. ಅದಾದಮೇಲೆ ಯೋಗಸೂತ್ರದ ಮತ್ತು ಶ್ರುತಿಯ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು

ಬೋಧಿಸಿದನು. ಮುಂದುವರೆದು, ಉಸಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದರ ಬದಲಾಗಿ, ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡ ನಂತರ, ಉಸಿರನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದನು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ವಿವಿಧವಾದ - ಸೂರ್ಯಭೇದನೆ, ಉಜ್ಜಾಯೀ, ಸೀತ್ಕಾರೀ, ಶೀತಲೀ ಮತ್ತು ಭಸ್ತ್ರೀಕಾ - ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣದ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು, ಅವುಗಳ ಒಳಭೇದಗಳ ಸಹಿತ, ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರಿವಾಗುವ ಹಾಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟನು.

{ಸೂರ್ಯಭೇದನೆ, ಉಜ್ಜಾಯೀ, ಸೀತ್ಕಾರೀ, ಶೀತಲೀ ಮತ್ತು ಭಸ್ತ್ರೀಕಾ ಕುರಿತಾಗಿ ಹರ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ -

ಅಥ ಸೂರ್ಯಭೇದನಂ -

ಆಸನೇ ಸುಖದೇ ಯೋಗೀ ಬದ್ಧ್ವಾ ಚೈವಾಸನಂ ತತಃ |

ದಕ್ಷನಾಡ್ಯಾ ಸಮಾಕೃಷ್ಯ ಬಹಿಸ್ಥಂ ಪವನಂ ಶನೈಃ ||

(ಹರ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.48)

ಆ ಕೇಶಾದಾ ನಖಾಗ್ರಾಚ್ಚ ನಿರೋಧಾವಧಿ ಕುಂಘ್ರಿಯೇತ್ |

ತತಃ ಶನೈಃ ಸವ್ಯನಾಡ್ಯಾ ರೇಚಯೇತ್ಪವನಂ ಶನೈಃ ||

(ಹರ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.49)

ಈಗ ಸೂರ್ಯಭೇದನ (ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ)ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಸುಖವಾದ ಆಸನದಮೇಲೆ ದೃಢವಾದ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಯೋಗಿಯು ತನ್ನ ಮೂಗಿನ ಬಲರಂಧ್ರದಿಂದ ಹೊರಗಿನ ಗಾಳಿಯನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಯೋಗಿಯು ತನ್ನ ತಲೆಗೂದಲಿನ ತುದಿಯಿಂದ ಪಾದಾಂಗುಷ್ಠದ ಉಗುರಿನವರೆಗೆ ವಾಯುವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕು. ನಂತರ ವಾಯುವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎಡಹೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.

ಅಥೋಜ್ಜಾಯೀ -

ಮುಖಂ ಸಂಯಮ್ಯ ನಾಡೀಭ್ಯಾಮಾಕೃಷ್ಯ ಪವನಂ ಶನೈಃ |

ಯಥಾ ಲಗತಿ ಕಣ್ಣಾತ್ಪು ಹೃದಯಾವಧಿ ಸಸ್ವನಮ್ ||

(ಹರ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.51)

ಪೂರ್ವವತ್ಕುಂಘ್ರಿಯೇತ್ಪ್ರಾಣಂ ರೇಚಯೇದಿಡಯಾ ತಥಾ |

ಶ್ಲೇಷ್ಮದೋಷಹರಂ ಕಣ್ಣೇ ದೇಹಾನಲವಿವರ್ಧನಮ್ ||

(ಹರ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.52)

ಇದೀಗ ಉಜ್ಜಾಯೀ (ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ)ವನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗುವುದು. ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೂಗಿನ ಎರಡೂ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಕಂಠದಿಂದ

ಹೃದಯದವರೆಗೆ ನಾದದ ಅನುಭವವಾಗುವಂತೆ, ವಾಯುವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬೇಕು. ನಂತರ ಸೂರ್ಯಭೇದನದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ವಾಯುವನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿದು, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎಡಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿಡಬೇಕು. ಇದು ಗಂಟಲಿನ ಶ್ಲೇಷ್ಮದೋಷವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಜಾಠರಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಥ ಸೀತ್ಕಾರೀ -

ಸೀತ್ಕಾರಿ ಕುರ್ಯಾತ್ತಥಾ ವಕ್ತ್ರೇ ಫ್ರಾಣೇನೈವ ವಿಜ್ಯಮ್ನಿಕಾಮ್ |

ಏವಮಭ್ಯಾಸಯೋಗೇನ ಕಾಮದೇವೋ ದ್ವಿತೀಯಕಃ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.54)

ಈಗ ಸೀತ್ಕಾರೀ (ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ)ವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗುವುದು. (ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹಲ್ಲುಗಳ ನಡುವೆ ಇರಿಸಿ) ಸೆಳೆಯುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ವಾಯುವನ್ನು ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಶ್ಚಾಸವು ಕೇವಲ ಮೂಗಿನಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಇದರ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಕಾಮದೇವನಂತೆ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಅಥ ಶೀತಲೀ -

ಜಿಹ್ವಯಾ ವಾಯುಮಾಕೃಷ್ಯ ಪೂರ್ವವತ್ಕುಮ್ಭಸಾಧನಮ್ |

ಶನಕೈಫ್ರಾಣರನ್ಧ್ರಾಭ್ಯಾಂ ರೇಚಯೇತ್ ಪವನಂ ಸುಧೀಃ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.57)

ಈಗ ಶೀತಲೀ (ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ) ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಾಗುವುದು. (ಪಕ್ಷಿಯ ಕೊಕ್ಕಿನಂತೆ ಹೊರಚಾಚಿ ಮಡಚಿಕೊಂಡ) ನಾಲಿಗೆಯ ಮೂಲಕ ವಾಯುವನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೂರ್ಯಭೇದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಕುಂಭಕವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದವನು ಮೂಗಿನ ಎರಡೂ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಿಂದ ವಾಯುವನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡಬೇಕು.

ಅಥ ಭಸ್ತಿಕಾ -

ಸಮ್ಯಕ್ಪದ್ಧಾಸನಂ ಬದ್ಧ್ವಾ ಸಮಗ್ರೀವೋದರಃ ಸುಧೀಃ |

ಮುಖಂ ಸಂಯಮ್ಯ ಯತ್ನೇನ ಪ್ರಾಣಂ ಫ್ರಾಣೇನ ರೇಚಯೇತ್ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.60)

ಯಥಾ ಲಗತಿ ಹೃತ್ಕಣ್ಠೇ ಕಪಾಲಾವಧಿ ಸಸ್ವನಮ್ |

ವೇಗೇನ ಪೂರಯೇಚ್ಚಾಪಿ ಹೃತ್ಪದ್ಧಾವಧಿ ಮಾರುತಮ್ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.61)

ಪುನರ್ವಿರೇಚಯೇತ್ವದ್ವತ್ಪೂರಯೇಚ್ಛ ಪುನಃ ಪುನಃ |

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.62)

ಭಸ್ತಿ ಕಾ (ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ)ದ ವಿವರಣವನ್ನು ಈಗ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತು, ಹೊಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಕತ್ತನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದವನು ಬಾಯಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಕಂಠದಿಂದ ತಲೆಬುರುಡೆಗೆ ಶಬ್ದವಾಗುವಂತೆ, ಮೂಗಿನ ದ್ವಾರಗಳಿಂದ ಉಸಿರನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಆ ನಂತರ, ಹೃದಯದ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ತುಂಬುವಂತೆ ವೇಗವಾಗಿ ವಾಯುವನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಉಚ್ಚ್ವಾಸ-ನಿಃಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು.}

(ಗುರುಗಳು): ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಕನಸು ಮುಗಿದು ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಆಗ್ಗೆ ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಘಂಟೆಯ ಸಮಯ. ಭಗವಂತನು ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದಾಗಲಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡ ನನ್ನ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಣವಜಪವು, ಭಗವಂತನು ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲದೆ, ಆ ಸ್ವಪ್ನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಸತತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಎಚ್ಚರವಾದ ನಂತರವೂ, ತಾನಾಗಿಯೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವಜಪವನ್ನು ನಾನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಯಾವುದೋ ಶಕ್ತಿಯೊಂದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ, ನಾನು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಗಲಿಸಿ ನಿಂತೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿ ನನ್ನ ತೊಡೆಗಳನ್ನು ಕೈಗಳಿಂದ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೆ. ನಂತರ, ಉಡ್ಡಿಯಾನ ಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾಗಿ, ನಿಂತವನೇ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಉಸಿರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತ ಉದರವನ್ನು ಬೆನ್ನಿನತ್ತ ಮತ್ತು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡೆ. ಆ ಅಪರರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನೋ ಎಂದು ನನ್ನಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ; ಆದರೂ, ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಆಳವಾದ ಕುಳಿಯು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡೆ. ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ನಂತರ ನಾನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಉಸಿರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತ ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡೆ.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅದೇ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ತೋರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಸಿರನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಅಭ್ಯಾಸವು ಸರಳವಾಯಿತು; ಆದರೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯು ನನ್ನ ಯಾವ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದಲೂ ಆಗಿದ್ದಲ್ಲ. ಪೂರಕದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾಲಂಧರ

ಬಂಧವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಮೂಲಬಂಧವನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವು ಮೂಲಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ; ಹಾಗಾಗಿ ಅದರ ಪರಿಚಯ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ.

{ಮೂಲಬಂಧವನ್ನು ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ -

ಪಾಷ್ಣಿಭಾಗೇನ ಸಮ್ಮೀಡ್ಯ ಯೋನಿಮಾಕುಞ್ಜಯೇದ್ಗುದಮ್ |

ಅಪಾನಮೂರ್ಧ್ವಮಾಕೃಷ್ಯ ಮೂಲಬನ್ಧೋಽಭಿಧೀಯತೇ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ III.61)

ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಗುದದ್ವಾರದ ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಿಮ್ಮಡಿಯಿಂದ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಗುದದ್ವಾರವನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಅಪಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಮೂಲಬಂಧವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.}

(ಗುರುಗಳು): ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ನಾನು ನಿಂತು ಉಡ್ಡೀಯಾನ ಬಂಧವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದುದು, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಪೂರಕವು ಭಗವಂತನ ಪೂರಕಕ್ಕಿಂತ ಹ್ರಸ್ವವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನಂತೆ ನನ್ನ ಕುಂಭಕವು ಪೂರಕದ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಮತ್ತು ರೇಚಕವು ಎರಡರಷ್ಟು ಅವಧಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದವು. ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮತ್ತವುಗಳನ್ನೇ ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಪೂರ್ವಾಲೋಚನೆ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಣವಜಪವು ಯಾವ ತಡೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದೆ. ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಲವಲವಿಯೊಂದಿಗೆ ಎದ್ದೆ.

ಆ ಸ್ವಪ್ನದ ಮತ್ತು ಅನಂತರದ ಘಟನೆಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದವು. ಅನರ್ಹನಾದಾಗ್ಯೂ ನನ್ನನ್ನು, ಅದರಲ್ಲೂ ನನ್ನ ಹೊಸ ಜೀವನದ ಮೊದಲ ದಿನದಂದೇ, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಕರುಣಿಸಿದ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಲು ನನಗೆ ಯಾವ ಪದಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪರಮೇಶ್ವರನು ನನ್ನನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಕಾಪಾಡುವನು ಮತ್ತು ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುವನೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂಶಯಲೇಶವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಕೊಡದಿರುವುದು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಶೀತಲೀ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ನಾನ-ಆಹ್ನಿಕಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಹಗಲಲ್ಲಾಗಲಿ, ನಾನು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ್ದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು: ಗುರುಗಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾದ ನಂತರವೂ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಣವಜಪವು ಅಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಿತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಪ್ರಣವ ಜಪವನ್ನು ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಭಗವಂತನು ಆ ಜಪವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ, ಎಡೆಬಿಡದಂತೆ ಹಾಗೂ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆದುಹೋಗುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಜಪವನ್ನು ನಾನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಭಗವಂತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿತ್ತೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಎಚ್ಚರವಾದ ಒಂದು ನಿಮಿಷದೊಳಗಿನಿಂದಲೇ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಣವಜಪವನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಪ್ರಣವಜಪವು ಆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತೋ, ಹಾಗೆಯೇ, ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಭಗವತ್ಕೃಪೆಯಿಂದಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಕನಸುಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಅದು ಮುಂದುವರೆಯಿತು.

ನಾನು: ಈ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳು ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ಅಂದೇ ತಿಳಿಸಿದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ, ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಂದೇ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಹಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಗುರುಗಳು ಖುದ್ದಾಗಿ ನನಗೆ ಆಚ್ಛಿಕ ಮೊದಲಾದ ದೈನಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಮಯ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾ ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅವರು ನನಗೆ ಆಗ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನಿವೇದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅವರ ಕಾಲವನ್ನು ಮೇಲಾಗಿ ಆವರಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಎಣಿಸಿದ್ದೆ.

ಮಾರನೆಯ ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದನು. ಮೊದಲಿಗೆ ಕೇವಲ ಕುಂಭಕವನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದನು. ಶಿವನ ಉಸಿರಾಟವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸ್ಥಗಿತ ಗೊಂಡಿತು; ಅವನು ಕೆಲಕಾಲ ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿದ್ದನು. ಗಹನವಾದ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸತೊಡಗಿದೆ. ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನನಗಿದ್ದ ಉಚ್ಛ್ವಾಸ-ನಿಶ್ವಾಸಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ನನ್ನ ಉಸಿರಾಟವೂ ನಿಂತುಹೋಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರಭುವು ಪುನಃ ಉಸಿರಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದನು. ಹಾಗೆ ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ, ಆ ಕುಂಭಕವು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುದೆಂದೂ, ಪೂರಕ-ರೇಚಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಶ್ವಾಸ-ನಿರೋಧದ ಅಭ್ಯಾಸದ ಫಲವೆಂದೂ ನಾನರಿತೆ.

{ತಮ್ಮ ಯೋಗಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪತಂಜಲಿಮಹರ್ಷಿಗಳು ಕೇವಲ-ಕುಂಭಕವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ -

ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಾಂತರವಿಷಯಾಕ್ಷೇಪೀ ಚತುರ್ಥಃ | (ಯೋಗಸೂತ್ರ II.51)

ಆಂತರ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಪರಿಧಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿದಮೇಲೆ ಬರುವುದೇ (ಕೇವಲಕುಂಭಕವೆಂಬ) ನಾಲ್ಕನೆಯದು.

ಪೂರಕದ ಅವಧಿಗೆ ಕ್ರಮಶಃ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಕುಂಭಕದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಎರಡರಷ್ಟು ರೇಚಕದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಕೇವಲ-ಕುಂಭಕವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತದೆ, ಯೋಗತತ್ತ್ವ-ಉಪನಿಷತ್ತು -

ತತಃ ಪರಂ ಯಥೇಷ್ಟಂ ತು ಶಕ್ತಃ ಸ್ಯಾದ್ವಾಯುಧಾರಣೇ ||
(ಯೋಗತತ್ತ್ವ-ಉಪನಿಷತ್ 49)

ಯಥೇಷ್ಟಧಾರಣಾದ್ವಾಯೋಃ ಸಿದ್ಧೇತ್ಕೇವಲಕುಂಭಕಃ |
ಕೇವಲೇ ಕುಂಭಕೇ ಸಿದ್ಧೇ ರೇಚಪೂರವಿವರ್ಜಿತೇ ||
(ಯೋಗತತ್ತ್ವ-ಉಪನಿಷತ್ 50)

ನ ತಸ್ಯ ದುರ್ಲಭಂ ಕಿಂಚಿತ್ತಿಷ್ಠ ಲೋಕೇಷು ವಿದ್ಯತೇ |
(ಯೋಗತತ್ತ್ವ-ಉಪನಿಷತ್ 51)

ಆ ನಂತರ ತಾನು ಬಯಸಿದಷ್ಟು ಸಮಯ ಉಸಿರನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದರಿಂದ ಕೇವಲ-ಕುಂಭಕವು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಉಚ್ಛ್ವಾಸ-ನಿಶ್ವಾಸಗಳಿಲ್ಲದ ಕೇವಲಕುಂಭಕವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡವನಿಗೆ, ಮೂರುಲೋಕಗಳಲ್ಲೂ ಪಡೆಯಲು ಕ್ಷಿಪ್ಪವಾದುದು ಯಾವುದೂ ಇರದು.}

(ಗುರುಗಳು:) ನಂತರ, ಅಂದಿನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳ ಸ್ವಪ್ನಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಮೇಶ್ವರನು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಯೋಗಾಸನಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನೌಲಿ ಮತ್ತಿತರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದನು. ತಾನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಯಾವ ಆಸನವನ್ನೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಸನಗಳನ್ನು ಅತಿತ್ವರದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೂ, ಮಾಡಿದ ವಿಧಾನವು ಅನುಪಮವಾಗಿ ಲಲಿತವಾಗಿತ್ತು; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತವೂ ಸುಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದರಷ್ಟನ್ನೂ, ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಗವಂತನು ಯಾವ ಆಸನವನ್ನೂ ಹೆಸರಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಒಂದರಿಂದೊಂದು ಆಸನಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾ, ಯಾವ ಆಸನವನ್ನೂ ಮಾಡುವಂತೆ ಭಗವಂತನು ನನ್ನನ್ನು ಆದೇಶಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಯಾವುದೊಂದನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ಆ ಆಸನವು ನನಗೆ ಕೇವಲ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಲೇ ಅಥವಾ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಲೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೇವಲ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ಇಂದಿಗೂ ಅವನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಆಸನಗಳ ಪ್ರೈಕಿ, ನಾನು ಬಯಸಿದ ಯಾವ ಆಸನವನ್ನಾದರೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ.

ಏಳನೆಯ ರಾತ್ರಿಯಂದು ಅವನ ಉಪದೇಶದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಖೇಚರೀ ಮುದ್ರೆಯಮೇಲೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿದನು. ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವನಾಗಿ ತನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹೊರಚಾಚಿದನು. ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ಅದರ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಪಟಲವು ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಎಂಬಂತೆ, ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ಬೇರ್ಪಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾಲಿಗೆಯು ಉದ್ದವಾಗುತ್ತಾ ಮತ್ತು ತೆಳುವಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿತು. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ನಾಯಿಯ ನಾಲಿಗೆಯಂತಾಯಿತು. ಭಗವಂತನು ಅದನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಅದು ತಲೆಯವರೆಗೆ ಚಾಚಿತು. ನಾಲಿಗೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಪಟಲವನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಾ, ದೀರ್ಘಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಎಳೆದು ಚಾಚುವುದೇ ಇದರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ರಮವೆಂದು ನನಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು.

ತನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ತೆಳುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಉದ್ದವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟನು. ನಂತರ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮುಖಮಾಡಿ ಗಂಟಲಿನ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಮೂಗಿನಕಡೆ ಹೋಗುವ ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದನು. ತರುವಾಯ, ಉಸಿರಾಟದ ಚಿಹ್ನೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರಭುವು ನಿಶ್ಚಲನಾದನು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉಸಿರಾಟವೂ ನಿಂತುಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ಬಾಯಿಯ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ತಣ್ಣನೆಯ ಮತ್ತು ಅತಿರುಚಿಕರವಾದೊಂದು ದ್ರವವು ಇಳಿದುಬರುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಅದು ನನಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಶಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಈ ದ್ರವವು ಹಸಿವು, ಬಾಯಾರಿಕೆ, ನಿಶ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಜಾಡ್ಯಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನನ್ನ ಆ ಅನುಭವವೂ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಅವನ ನಾಲಿಗೆಯು ಮೊದಲಿನಂತಾಯಿತು.

{ಯೋಗಕುಂಡಲೀ ಮುಂತಾದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹಠ-ಯೋಗ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಖೇಚರೀ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ ಗ್ರಂಥವು ಹೇಳುತ್ತದೆ -

ಭೇದನಚಾಲನದೋಹೈಃ ಕಲಾಂ ಕ್ರಮೇಣಾಥ ವರ್ಧಯೇತ್ಯಾವತ್ |

ಸಾ ಯಾವದ್ರ್ಯಮಧ್ಯಂ ಸ್ಪೃಶತಿ ತದಾ ಖೇಚರೀಸಿದ್ಧಿಃ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ III.33)

ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಮತ್ತು ಎಳೆದು, ಭ್ರೂಮಧ್ಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವವರೆಗೆ ಚಾಚಬೇಕು. ಆಗ ಖೇಚರಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಲಾಂ ಪರಾಣ್ಮುಖೀಂ ಕೃತ್ವಾ ತ್ರಿಪಥೇ ಪರಿಯೋಜಯೇತ್ |

ಸಾ ಭವೇತ್ಪೇಚರೀ ಮುದ್ರಾ ವ್ಯೋಮಚಕ್ರಂ ತದುಚ್ಚತೇ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ III.37)

ನಂತರ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮುಖಿ ಮಾಡಿ, ಮೂರು ನಾಡಿಗಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ (ತಾಲುವಿನ ಕುಳದಲ್ಲಿ) ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಇದುವೇ ಖೇಚರೀ ಮುದ್ರೆ; ಇದನ್ನು ವ್ಯೋಮಚಕ್ರವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ನ ರೋಗೋ ಮರಣಂ ತನ್ಮಾ ನ ನಿದ್ರಾ ನ ಕ್ಷುಧಾ ತ್ಯುಷಾ |

ನ ಚ ಮೂರ್ಛಾ ಭವೇತ್ಸ್ಯ ಯೋ ಮುದ್ರಾಂ ವೇತ್ತಿ ಖೇಚರೀಮ್ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ III.39)

ಖೇಚರೀಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಅರಿತವನು ರೋಗ, ಸಾವು, ಮಾಂದ್ಯ, ನಿದ್ರೆ, ಹಸಿವು, ಬಾಯಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮತಿವಿಭ್ರಮಣೆ - ಇವುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ.

(ಗುರುಗಳು:) ಕಟ್ಟಕಡೆಯದಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ನನಗೆ ನಾದಾನುಸಂಧಾನವನ್ನು (ಆಂತರಿಕ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕುರಿತು ಅನುಚಿಂತನೆಯನ್ನು) ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಮೂಗು, ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡನು. ತದನಂತರ ಸಮುದ್ರದ ಧ್ವನಿಯಂತೆ ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಬರುವ ಶಬ್ದದಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಿದನು. ನನ್ನ ವತಿಯಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ನನ್ನ ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿನ ಆ ವಿಧವಾದ ನಾದದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಗಮನವು ಮಗ್ನವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಭಗವಂತನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳದೆ ಯೇ, ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ಈ ನಾದದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಲಗ್ನಗೊಳಿಸಬಹುದೆಂದು ನನಗನಿಸಿತು. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಒಂದಾದಮೇಲೊಂದು ವಿವಿಧ ನಾದಗಳು ನನಗೆ ಕೇಳಿಬಂದವು. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಬ್ದಗಳೂ ಶಾಂತವಾಗಿ, ನಾನು ಆನಂದಪರವಶನಾದೆ. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅನುಭವವು ಕಡೆಗೊಂಡಿತು. ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ದೂರಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ.

ಪರಮಶಿವನು ತನ್ನ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಆಶೀರ್ವಾದ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮಾಡಿ ಎದ್ದು ನಿಂತನು. ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಅವನ ಪಾದಪದ್ಮಗಳ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನಿಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ನಾನು ಮೇಲೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಾನು ಹೊರಬಂದ ಸ್ಪಟಿಕಲಿಂಗದತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದನು. ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶವೊಂದು ತೋರಿದ ಬಳಿಕ ಪರಶಿವನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯವಾದನು. ಆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕನಸು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಭಗವಂತನು ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಹಿಂದಿನ ಆರು ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಸನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಸ್ವಪ್ನವು ಈ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಡೆಯದೆಂದು ನಾನು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು.

ನಾನು: ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಷ್ಟು ಆಸನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು?

ಗುರುಗಳು: ನೂರಾರು. ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕೆಯೇ ಮುಂತಾದ ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಕಲ ಆಸನಗಳು, ಮತ್ತು ಯಾವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲೂ ನಾನು ಕಾಣದ ಅನೇಕ ಆಸನಗಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದವು. ಹಾಗೆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಣದ ಅನೇಕ ಆಸನಗಳ ಪೈಕಿ, ಕೆಲವನ್ನು ಹೊರತು ಮಿಕ್ಕಾವುದೂ, ಅತಿವ್ಯುದುಲವಾದ ದೇಹವುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪರಿಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಿಂದಲೂ, ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು: ವೊದಲನೆಯ ಸ್ವಪ್ನದ ನಂತರ ನೇರವಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧಾಸನ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಾಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ ಜಾಲಂಧರ-ಉಡ್ಡೀಯಾನ-ಮೂಲಬಂಧಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಲು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇತರ ಆಸನಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಸಾಧಿಸಲು ಅಭ್ಯಾಸವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿತ್ತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಶೀರ್ಷಾಸನವೇ ವೊದಲಾದ ಸುಲಭವಾದ ಆಸನಗಳನ್ನು ವೊದಲ ಬಾರಿಗೇ ಮಾಡಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು; ಆದರೆ ಘೇರಂಡಾಸನ ಹಾಗೂ ಮುಖೋತ್ತಾನಾಸನದಂತಹ ಹೆಚ್ಚು ಕಠಿಣವಾದ ಆಸನಗಳಿಗೆ ಯತ್ನವೂ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ನನಗೆ ವಸ್ತ್ರಿಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ; ನಾನದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ; ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ಬಲ್ಲೆ. ಇತರ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು. ಧೌತಿ, ನೇತಿ ಮತ್ತು ನೌಲಿ - ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

{ಧೌತಿ, ವಸ್ತಿ, ನೇತಿ, ತ್ರಾಟಕ, ನೌಲಿ ಹಾಗೂ ಕಪಾಲಭಾತಿ ಎಂಬಿವೇ ಆರು ಕ್ರಿಯೆಗಳು. ಇವು ದೇಹವನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಹಠ-ಯೋಗ-

ಪ್ರದೀಪಿಕೆಯು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ -

ಚತುರಬ್ಜುಲಿವಿಸ್ತಾರಂ ಹಸ್ತಪಿಚ್ಚಾದಶಾಯತಮ್ |
ಗುರೂಪದಿಷ್ಟಮಾರ್ಗೇಣ ಸಿಕ್ತಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಶನೈರ್ಗ್ರಹೇತ್ |
ಪುನಃ ಪ್ರತ್ಯಾಹರೇಚ್ಚೈತದುದಿತಂ ಧಾತಿಕರ್ಮ ತತ್ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.24)

ನಾಲ್ಕು ಬೆರಳುಗಳ ಅಗಲವಾದ ಹಾಗೂ ಹದಿನೈದು ಗೇಣುಗಳ ಉದ್ದವಾದ ನೆನಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು, ಗುರುವಿನ ಆದೇಶವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ನುಂಗಬೇಕು. ನಂತರ ಆ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಧಾತಿ ಕ್ರಿಯೆ.

ನಾಭಿವಕ್ಷುಜಲೇ ಪಾಯೌ ನ್ಯಸ್ತನಾಲೋತ್ಕಟಾಸನಃ |
ಆಧಾರಾಕುಚ್ಚಾನಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಕ್ವಾಲನಂ ವಸ್ತಿಕರ್ಮ ತತ್ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.26)

ನಾಭಿಯ ಮಟ್ಟದವರೆಗಿನ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಕಟಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಸಣ್ಣ ನಳಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಗುದದ್ವಾರದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ಗುದದ್ವಾರವನ್ನು ಸಂಕೋಚಗೊಳಿಸಬೇಕು (ನೀರನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ವಿಸರ್ಜಿಸಬೇಕು). ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತೊಳೆಯುವುದು ವಸ್ತಿ-ಕ್ರಿಯೆ.

ಸೂತ್ರಂ ವಿತಸ್ತಿ ಸುಸ್ತಿಗ್ಧಂ ನಾಸಾನಾಲೇ ಪ್ರವೇಶಯೇತ್ |
ಮುಖಾನ್ನಿರ್ಗಮಯೇಚ್ಚೈಷಾ ನೇತಿಃ ಸಿದ್ಧೈರ್ನಿರ್ಗದ್ಯತೇ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.29)

ಒಂದು ಗೇಣು (ಅಥವಾ ಮತ್ತಷ್ಟು) ಉದ್ದವಾದ ನಯವಾದ ದಾರವನ್ನು ಮೂಗಿನ ಒಂದು ಹೊಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿ, ಅದನ್ನು ಬಾಯಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಹೊರಗೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಿದ್ಧರು ಇದನ್ನು ನೇತಿಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ನಿರೀಕ್ಷೇನ್ನಿಶ್ಚಲದೃಶಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಲಕ್ಷ್ಯಂ ಸಮಾಹಿತಃ |
ಅಶ್ರುಸಮ್ಪ್ರಾಪರ್ಯನ್ತಮಾಚಾರ್ಯೈಸ್ಪ್ರಾಟಕಂ ಸ್ಯೂತಮ್ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.31)

ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಹೊರಬರುವವರೆಗೂ ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಸಣ್ಣದೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ಆಚಾರ್ಯರು ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಟಕವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಅಮನ್ದಾವರ್ತವೇಗೇನ ತುನ್ದಂ ಸವ್ಯಾಪಸವ್ಯತಃ |
ನತಾಂಸೋ ಭ್ರಾಮಯೇದೇಷಾ ನೌಲಿಃ ಸಿದ್ಧೈಃ ಪ್ರಶಸ್ಯತೇ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.33)

ಭುಜಗಳನ್ನು ಬಾಗಿಸಿ, ಎಡಕಣ್ಣು ಬಲಕಣ್ಣು ತ್ವರವಾದ ಸುಳಿಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಾಲಿ ಎಂದು ಸಿದ್ಧರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಸ್ತ್ರಾವಲೋಹಕಾರಸ್ಯ ರೇಚಪೂರೌ ಸ ಸಂಭ್ರಮೌ |

ಕಪಾಲಭಾತಿರ್ವಿಖ್ಯಾತಾ ಕಫದೋಷವಿಶೋಷಣೀ ||

(ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ II.35)

ಕಮ್ಬಾರನ ಭಸ್ತಿಕದಂತೆ ವಾಯುವನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದು ಹೊರಬಿಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಕಪಾಲಭಾತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕಫದಿಂದುಂಟಾದ ಬಾಧೆಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಧೌತಿ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಾವು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಗೆಯನ್ನು, 1973ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ನನಗೆ, “ಉದ್ಧವಾದ ತೆಳುವಾದ ಮಸ್ಲಿನ್ ವಸ್ತ್ರವೊಂದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದರ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ನುಂಗಿದೆ. ಆ ನಂತರ ಅದನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೊರಗೆಳೆದೆ. ಇದನ್ನು ಎರಡು-ಮೂರು ಬಾರಿ ಮಾಡಿದೆ. ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ವಸ್ತ್ರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ದದಷ್ಟು ನುಂಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ನನ್ನ ಗಂಟಲು ಮತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ನನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸುಕರವಾಗಿ ನುಂಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಹೊರಗೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಫಲನಾದೆ. ಗಂಟಲಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕಫವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಿಯೆಯು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ”, ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದರು.

ತಾವು ನೇತಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುಗಳು ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದರು: “ನನ್ನ ತೋರುಬೆರಳಿನಿಂದ ಮೃದುವಾದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ದಾರವನ್ನು, ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು, ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಯೊಳಗೆ ತಳ್ಳಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಳ್ಳೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ವೇಗವಾಗಿ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು, ಬಾಯಿನಿಂದ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಹೊರಬಿಟ್ಟೆ. ಒಳಮುಖವಾದ ಸೆಳೆತದ ಹಾಗೂ ಬೆರಳಿನಿಂದ ತಳ್ಳುವ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ದಾರವು ಮೂಗಿನ ಒಳಗೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಾಯಿಯ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೊದಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ದಾರವು ಶ್ವಾಸನಾಳದೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಅನ್ನನಾಳದೊಳಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಕಚಗುಳಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡೆ.

ಒಳಗೆ ಹೊಕ್ಕ ದಾರ ಅಥವಾ ಬಟ್ಟೆಯು ಗಂಟಲಿನ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ, ಶಬ್ದವನ್ನು ಮಾಡಿ ಗಂಟಲಿನ ತಡೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತರ್ಜನಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟನ್ನು ಗಂಟಲೊಳಗೆ ಹಾಕಿ, ದಾರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಗೆಳೆದೆ. ಮೂಗಿನೊಳಗಿನ ಮೃದುವಾದ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ

ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎಳೆಯಬೇಕು. ನಂತರ ದಾರದ ಎರಡು ತುದಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಎಳೆದೆ. ಇದನ್ನೂ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಾದ ಬಳಿಕ, ದಾರವನ್ನು ಮೂಗಿನಿಂದ ಹೊರಗೆಳೆದು, ಮೂಗಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಳ್ಳೆಯೊಳಗಿಂದ ಅದೇ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯು ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಶ್ಲೇಷ್ಮವನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಬಹಳ ಉಪಕಾರಕವೆಂದು ಕಲಿತೆ.”

ನೇತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ನಂತರ, ತಾವು ನೌಲಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಅಗಲಿಸಿ ನಿಂತು, ಅಂಗೈಗಳನ್ನು ತೊಡೆಗಳಮೇಲೆ ಒತ್ತಿದರು. ಶ್ವಾಸಕೋಶದಿಂದ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉಸಿರನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿ, ತಮ್ಮ ಉದರವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಸ್ನಾಯುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಉದರಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಬವಾದ ಕೊಳವೆಯುಳ್ಳ ಕುಳಿಯಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೂ, ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೂ ಕೊಳವೆಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಅಲಗುಗಾಡಿಸಿ, ಮಂಥನಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಕಡೆಗೆ, ಉದರವನ್ನು ಎಂದಿನಂತೆ ಮಾಡಿ, “ಇದು ನನ್ನ ನೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು”, ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು.}

ನಾನು: ಶಿವನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ, ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಾರದ ಎಷ್ಟು ಆಸನಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು?

ಗುರುಗಳು: ಆರು. ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ನಿನಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ; ಅದೇಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೆಂದು ನೀನು ನೋಡಬಹುದು.

{ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ-ವಿಲಾಸದ ಮೇಲಿನ ಮಹಡಿಯ ಪೂರ್ವ-ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಹಜಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ನಡೆಯಿತು. ಗುರುಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ಟಿಲಿನ ಕಡೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದೆ. ನಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಮೇಲ್ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ, ಗುರುಗಳು ಪಂಚೆಯನ್ನು ನೆಲದಮೇಲೆ ಚಾಪೆಯಂತೆ ಹಾಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೇವಲ ಕಾಷಾಯದ ಕೌಪೀನದಲ್ಲಿದ್ದರು. ತಲೆಕೆಳಗಾದ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಒಂದೊಂದೇ ಮಜಲಿನಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ತಾಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಸ್ತಬ್ಧನಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ಬಿಗಿಯಾದ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಗಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆಂದರೆ, ಅವರ ಶರೀರವು ಎಲುಬಿಲ್ಲದಂತೆ ಮತ್ತು ಅತಿಸುಲಭವಾಗಿ ಬಾಗುವ ರಬ್ಬರಿನಂತೆ ನನಗೆ ತೋರಿತು. ಒಂದು ನಿಮಿಷದ ಕಾಲ ಆ ಆಸನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಗುರುಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗಂಟನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪಂಚೆ-ಮೇಲ್ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಧರಿಸಿದರು.}

(ಗುರುಗಳು): ಮೊದಲೆರಡು ಬಾರಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದಾಗ ವಿಫಲನಾದೆ. ಮೂರನೆಯ ಬಾರಿ, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಮರುಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಮಾಡಿ

ಆಸನದ ಅಂತಿಮ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದೆ. ನನ್ನ ಕೈಕಾಲುಗಳು ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಗಂಟಿನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಭಗವಂತನು ಆ ಆಸನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಅವನಂತೆಯೇ, ಉಸಿರನ್ನು ಹೊರಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಧ್ಯಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಮುಂದಿನ ಹಂತವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಿದೆ. ಐದನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನನಗೆ ಯಾವ ಕಷ್ಟವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು: ನನಗೆ ಆಸನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ನನಗೆ, “ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಕಾಶೀಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ನಾನು ನೋಡಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಆಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಬೈರಾಗಿಗಳು ಶೃಂಗೇರಿಗೆ ಬಂದು ಕೆಲಕಾಲ ವಾಸಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಕೆಲವು ಆಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಕುತೂಹಲವು ಕೆರಳಿ, ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಬಾಗಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಕಾಶೀಸ್ವಾಮಿಗಳಾಗಲಿ ಬೈರಾಗಿಗಳಾಗಲಿ ಮಾಡಿದ ಆಸನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕಷ್ಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ, ಆಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅಭಿರುಚಿ ಇತ್ತು; ಹಾಗಾಗಿ ಬೇಗನೆ ಕಲಿತೆ. ನಾನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ”, ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು.

ಪರಮೇಶ್ವರನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದನೆಂದು ನನಗೀಗ ಮನದಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಕಾಶೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೈರಾಗಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ, ಗುರುಗಳು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ್ದಾಗಿ ನನಗೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೂ, ಈಗಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೂ ಸಮನ್ವಯಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆಂದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.

ಗುರುಗಳು: ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ನನಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಯಾವ ಆಸನವನ್ನಾಗಲಿ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಆಸನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಕಾಶೀಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಬೈರಾಗಿಗಳಿಂದ ಕಲಿತೆನೋ ಎಂಬಂತೆ ಆದಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ, ನಾನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ್ದೂ ಹೌದು. ಮೇಲಾಗಿ, ಆಸನಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಕಾಶೀಸ್ವಾಮಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಬೈರಾಗಿಗಳಿಂದ, ನಂತರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ, ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ.

{1980ರಲ್ಲಿ ಕಾಶೀಸ್ವಾಮಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾಗ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಗುರುಗಳ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿ, ತಾವು

ಉಡ್ಡೀಯಾನ ಬಂಧವನ್ನು ಮತ್ತು ಗೋರಕ್ಷ ವೊದಲಾದ ಆಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೇ ಹೊರತು, ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆಸನಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಧೌತಿ ವೊದಲಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಕಾಶೀಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಾವು ಅವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ಬೈರಾಗಿಗಳೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಿರಬೇಕು.)

ನಾನು: ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಅನೇಕ ಆಸನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿತಂತೆ ಆಗುವತನಕ, ಗುರುಗಳು ಅವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುಹಾಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಗುರುಗಳು: ಅದೇ ರೀತಿ ನಾನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೇವರು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದನೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಹಠ-ಯೋಗವನ್ನು ಕಲಿಯದೇ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಹೇಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ಮಠದ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗಾಗಲಿ, ಇತರರಿಗಾಗಲಿ ವಿಸ್ಮಯಪಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮತ್ತು ಬಂಧಗಳನ್ನಾದರೋ, ವೊದವೊದಲು ನಾನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಮೂರುಘಂಟೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಮಾಡಿ, ಪುನಃ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ, ನನ್ನ ಅಟ್ಟಕದ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಕಲಿತಂತೆ ಆದಮೇಲೆ, ಅವುಗಳ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ರಹಸ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ನಾದಾನುಸಂಧಾನವನ್ನು ನನ್ನ ಅಟ್ಟಕದೊಂದಿಗೆ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ವೊದಲನೆಯ ಕನಸಿನ ಬಳಿಕ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಬಂಧಗಳ ಸಹಿತ ಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದು, ನಾದಾನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಏಳನೆಯ ಸ್ವಪ್ನದ ನಂತರ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದೆ. ಪ್ರಭುವಿನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆಯೇ ಆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆನೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

ನಾನು: ಹಠ-ಯೋಗ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮುದ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ, ಯಾವುದನ್ನಾದರೂ ಪರಶಿವನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಲಿಲ್ಲವೇ?

ಗುರುಗಳು: ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಯಾವ ಆಸನವನ್ನೂ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಜ್ರೋಳಿಯಂಥ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಶಿವನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

{ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, ಶಿಶ್ನದ ಮೂಲಕ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಒಳಗೆ ತೂರಿಸಿ ವಜ್ರೋಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ಒತ್ತಡದಿಂದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು, ನೀರನ್ನು ಒಳಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಬೇಕು. ಹೊರಬಂದ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಪುನಃ ಶಿಶ್ನದೊಳಕ್ಕೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಈ ಕ್ರಿಯೆಯ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.}

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಎಷ್ಟು ಆಸನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಬಂಧಗಳ ಸಹಿತ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಆವರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು?

ಗುರುಗಳು: ಆಸನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂನ್ಯಾಸವಾದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಸನ-ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅರ್ಧಘಂಟೆಯನ್ನು, ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಧಘಂಟೆಯನ್ನು, ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಶೀರ್ಷಾಸನ, ಸರ್ವಾಂಗಾಸನ, ಮತ್ಸ್ಯಾಸನ, ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತಾಸನ ಮತ್ತು ಅರ್ಧಮತ್ಸ್ಯೇಂದ್ರಾಸನಗಳನ್ನು, ಹಾಗೂ ನೌಲಿ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ, ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಸಮಯಾವಕಾಶದೊಳಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ನನ್ನ ಆಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಐದು ನಿಮಿಷಗಳ ಶವಾಸನದೊಂದಿಗೆ ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ಆಸನಗಳನ್ನು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ವಾರ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶವಾಸನದ ನಂತರ ಮೂರು ಬಂಧಗಳೊಡನೆ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪೂರಕ, ಕುಂಭಕ ಹಾಗೂ ರೇಚಕಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ 16, 64, ಹಾಗೂ 32 ಸೆಕೆಂಡುಗಳವರೆಗೆ 16 ಆವರ್ತಿಗಳನ್ನು, ಅಥವಾ 32, 128, ಮತ್ತು 64 ಸೆಕೆಂಡುಗಳವರೆಗೆ 8 ಬಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಶೀತಲೀ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು, ಪ್ರತಿ ವಾರದಲ್ಲೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದ ಬಳಿಕ, ತ್ರಾಣ ಹಾಗೂ ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವ್ಯಾಯಾಮಗಳನ್ನು 15 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾಡಿ ಬೆಳಗಿನ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ನಾನು: ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೇ ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಕುಂಭಕವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಗುರುಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕುಂಭಕದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಐದು ನಿಮಿಷಗಳ ವರೆಗೆ ಉಸಿರನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಕುಂಭಕವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ದಿನನಿತ್ಯವೂ ಮಾಡುವುದು ನನಗಷ್ಟಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ನಿಗದಿತವಾದ ಅರ್ಧಘಂಟೆಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆವರ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಐದು ನಿಮಿಷ ಶ್ವಾಸವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಗೊಳಿಸಿ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ, ನಿನಗೀಗ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

{ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಉಸಿರನ್ನು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಹದ ಉಪಚಯಾಪಚಯ ಕ್ರಿಯೆಯ ಹಾಗೂ ನಾಡಿಮಿಡಿತದ ವೇಗವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವರೇನೋ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿತು. ಗುರುಗಳು ನಕ್ಕು, “ನೀನು ನನ್ನ ನಾಡಿ ಮಿಡಿತದ ವೇಗವನ್ನು, ಈಗ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ, ಗಮನಿಸು” ಎಂದರು. ನಾನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದಾಗ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ 67 ಬಾರಿ ನಾಡಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಉಸಿರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೊರಹಾಕಿ, ಮೂಗನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ, ಜಾಲಂಧರ ಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಕಣ್ಣುಗಳು ತೆರೆದಿದ್ದು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯಿತ್ತು. ನಾಲ್ಕು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ, ಐದು ನಿಮಿಷ ಪೂರ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ನಾನು ನಾಡಿ ಮಿಡಿತವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 29 ಬಾರಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾಡಿಯ ವೇಗವನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಮುಂದು ಮಾಡಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಮಾಣಿಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಗುರುಗಳು ಮೂಗಿನ ಮೇಲಿನ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಿ, ಎರಡು ಬಾರಿ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಉಸಿರನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡರು.}

ನಾನು: ಪೂರಕ-ಕುಂಭಕ-ರೇಚಕಗಳ ಪರಸ್ಪರ 1:4:2 ಅವಧಿಯುಳ್ಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಪಾತ ನಿಯಮದಿಂದ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಈಗ ಸಮ್ಯಕ್ವಾದ 1:2:2 ಅನುಪಾತಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಯಾವಾಗ?

ಗುರುಗಳು: ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಕಾಲಟಿಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ನಂತರ (1936ರ ಆದಿಯಲ್ಲಿ). ಈ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಅವರೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪವಿತ್ರ-ನಿರ್ದೇಶನವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ನಾನದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ಇದೀಗ ಅಷ್ಟೇನೊಡಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾಗಿ, ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಭಗವಂತನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಇನ್ನಿತರ ಸ್ವಪ್ನಸರಣಿಗಳು ಇದ್ದವೇ?

ಗುರುಗಳು: ಸರಣಿಯಲ್ಲ; ಆದರೆ, ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಒಂದು ಸ್ವಪ್ನವಿತ್ತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದೆಂದಾದರೂ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

{ಇದಾದಮೇಲೆ ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸ್ನಾನ-ಆಹ್ನಿಕಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಬೇರೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಹಾಗೂ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಈ ಮುಂದಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಅಸತ್ಯವೇ ಸರಿ.

ನ ತತ್ರ ಠಥಾ ನ ರಥಯೋಗಾ ನ ಪನ್ಥಾನೋ ಭವನ್ತಿ |

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ IV.3.10)

ಅಲ್ಲಿ ರಥಗಳು, ಕುದುರೆಗಳು, ಮಾರ್ಗಗಳು ಯಾವುವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾಯಾಮಾತ್ರಂ ತು ಕಾತ್ಸ್ಯೇನಾನಭಿವ್ಯಕ್ತಸ್ವರೂಪತ್ವಾತ್ ||

(ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ III.2.3)

ಆದರೆ (ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ದೇಶಾವಕಾಶ, ಕಾಲಾವಕಾಶ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಹಾಗೂ ಬಾಧಿತವಾಗದಿರುವಿಕೆ ಎಂಬೀ) ಸಕಲ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದಾಗಿ ತೋರಿಬಾರದಿರುವ ಕಾರಣ, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದದು ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆ.

ಆದರೂ, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಾದದ್ದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ತಳಹದಿಯಾಗಬಹುದು. ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರವು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ -

ಸ್ವಪ್ನನಿದ್ರಾಚ್ಛಾನಾಲಮ್ಬನಂ ವಾ |

(ಯೋಗಸೂತ್ರ I.38)

ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲೋ, ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲೋ ಕಂಡದ್ದನ್ನು ತನ್ನ ಏಕಾಗ್ರತೆಗೆ ಆಲಂಬನವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರವಾದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

['ತತ್ತ್ವವೈಶಾರದೀ'ಯೆಂಬ ತಮ್ಮ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ] ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತ ವಾಚಸ್ಪತಿಮಿಶ್ರರು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾರೆ - 'ಅಂದವಾಗಿ ಅಲಂಕೃತವಾದ, ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತು ಸುಂದರವಾದ ಶಿವನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು, ತನ್ನ ಕನಸಿನಲ್ಲೊಬ್ಬ ಕಾಣಬಹುದು. ಎಚ್ಚರವಾದ ಬಳಿಕ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಆ ರೂಪವನ್ನು ನೆನೆದು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು.'

ಭಗವಂತನಿಂದ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಗುರುವಿನಿಂದ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವುದು ವಿರಳ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ (ದ್ರೋಣಪರ್ವ, ಅಧ್ಯಾಯ 80 ಮತ್ತು 81ರಲ್ಲಿ) ಅರ್ಜುನನು ಶಿವನಿಂದ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಸಂಗತಿಯಿದೆ. ಮರುದಿನದ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮನದೊಳಗೆ ಜಯದ್ರಥನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದಾಗಿ ಶಪಥವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ, ತಾನು ಹೇಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಚಿಂತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ಮಲಗಿದಾಗ, ಕೃಷ್ಣನು ಬಂದು ತನ್ನನ್ನು ಆಕಾಶಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕೈಲಾಸಪರ್ವತದ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಂತೆ ಕನಸನ್ನು ಕಂಡನು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಶಿವನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ಅರ್ಜುನನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು, ಶಿವನು ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ದಿವ್ಯವಾದ ಕೊಳವೊಂದರಿಂದ ತನ್ನ ಪಿನಾಕ-ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮತ್ತು ಪಾಶುಪತ-ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ತರಲು ಆದೇಶಿಸಿದನು. ಅವರು ಆ ಆದೇಶದಂತೆ ತರಲಾಗಿ, ಶಿವನ ಬಗಲಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಪಾಶುಪತ-ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದನು. ಭಗವಂತನು

ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೊಡುವ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದನು. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಶಿವನಿಂದ ತಾನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಾಶುಪತ-ಅಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಯೋಗದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಜುನನು ಮತ್ತೆ ನೆನೆಯುವಂತಾಯಿತು. ಎದ್ದಮೇಲೆ, ಸಂದರ್ಭವು ಒದಗಿಬಂದಲ್ಲಿ, ತಾನು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದಮ್ಯವಾದ ಆ ಪಾಶುಪತ-ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದನು.

ಗುರುವಿನ ಅಥವಾ ಪರಮಾತ್ಮನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಶುಭವೆಂದೂ, ದೈವಾನುಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸೂಚಕವೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಗುರುವಿನ ಅಥವಾ ಪರಮಾತ್ಮನ ಆದೇಶಗಳೇ ಎಂದು ವಿವೇಕವಿಲ್ಲದೆ ಎಣಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಾರದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತನಗೆ ಆ ರೀತಿಯಾದ ಆದೇಶವು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತೆಂಬ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಬೇರೊಬ್ಬನಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುವುದು ಘೋರವಾದ ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಸದ್ಗುರುವಿನ ಉಪದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಯಾವುದೇ ಸೂಚನೆಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು.

ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದಾಗಲಿ, ಪರಮಾತ್ಮನಿಂದಾಗಲಿ ಉಪದೇಶದ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಡೆಯುವ ಸ್ವಪ್ನಗಳು ಅತಿವಿರಳ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಸ್ವಪ್ನದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಅವಿಶ್ವಾಸಿಯು, ಅದನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ತಳ್ಳಿಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವನಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವವನೇ, ಅದನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿರಬಹುದು; ಅಥವಾ ಹಿಂದೆಂದೋ ಹೇಗೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು, ಈಗದರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿಯೆಂದು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸಿರಬಹುದು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಆ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಸ್ವಪ್ನಗಳನ್ನು ಕಂಡವನಿಗಂತೂ, ಅವುಗಳ ಅಸಾಧಾರಣ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ, ಅವುಗಳ ಸೂಕ್ತತೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ತಾನು ಆ ಮೂಲಕ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.}

5. ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಕರ್ಮ-ಯೋಗ

[ಕೆಳಗಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು 1987ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಂಕರ ಮಠದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಗುರುಗಳ ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕದ ವೇಳೆಗೆ ಅವರನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಲು ಹೋದಾಗ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಆನಂದಬಾಷ್ಪವನ್ನು ವರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾ ಕಂಡೆ.]

ಗುರುಗಳು: ಈಗಷ್ಟೆ ನಾನು ನರಸಿಂಹ-ಮಂತ್ರದ ಜಪವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ನೀಡಿ, ನರಸಿಂಹ-ಮಂತ್ರದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದಾಗ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಆ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದಬಾಷ್ಪ ತುಂಬಿತು. ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ತೊಡಗಿದಾಗ, ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯ ಮೂರ್ತಿಯು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಫುರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯ ರೂಪವು, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿಯಂತೆಯೇ ಇತ್ತೆಂದು ಅಚ್ಚರಿ ಮತ್ತು ಆನಂದದಿಂದ ಕಂಡೆ.

{ಆ ಧ್ಯಾನ ಶ್ಲೋಕವು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ -

ಸತ್ಯಜ್ಞಾನ-ಸುಖ-ಸ್ವರೂಪಮಮಲಂ ಕ್ಷೀರಾಬ್ಧಿಮಧ್ಯಸ್ಥಿತಂ

ಯೋಗಾರೂಢಮತಿಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಭೂಷಾಸಹಸ್ರೋಜ್ವಲಮ್ |

ತ್ಯಕ್ತಂ ಚಕ್ರಪಿನಾಕಸಾಭಯವರಾನ್ವಿಭ್ರಾಣಮರ್ಕಚ್ಚವಿಂ

ಭತ್ತೀಭೂತಫಣೀನ್ವ ಮಿನ್ನುಧವಲಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀನ್ಯಸಿಂಹಂ ಭಜೇ ||

(ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಮಂತ್ರರಾಜದ ಧ್ಯಾನ ಶ್ಲೋಕ)

ಸತ್ಯ-ಜ್ಞಾನ-ಆನಂದ-ಸ್ವರೂಪಿಯಾದವನೂ, ಪರಿಶುದ್ಧನೂ, ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದವನೂ, ಅತಿಪ್ರಸನ್ನವಾದ ಮುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನೂ, ಅನೇಕ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವವನೂ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನುಳ್ಳವನೂ, (ತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ) ಸುದರ್ಶನ (ಚಕ್ರ), ಪಿನಾಕ (ಧನುಸ್ಸು), ಅಭಯ ಮತ್ತು ವರದ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವನೂ, ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳವನೂ, ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯಂತೆ ಬಿಳಿಯ ಮೈಬಣ್ಣವುಳ್ಳವನೂ, ಆದಿಶೇಷನ (ಹೆಡೆಗಳ)ನ್ನೇ ಭತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೊಂದಿದವನೂ, ಹಾಗೂ ಕ್ಷೀರಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವವನೂ ಆದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹನನ್ನು ಭಜಿಸುವೆನು.

1976ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ತಮ್ಮ ಸಂಜೆಯ ವಿಹಾರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಪಠಿಸಿ, ನನಗೆ ಹೀಗೆಂದು ಅಷ್ಟೇ ಕೊಡಿಸಿದರು - “ಆಕಾರವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಸತ್-ಚಿತ್-ಆನಂದ-ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಭಕ್ತರಿಗೋಸ್ಕರ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಅಂಬಿಕೆ, ಮುಂತಾದ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಈ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನರಸಿಂಹನ ಆಕೃತಿಯೇ ಶಿವ-ವಿಷ್ಣುಗಳ ನಡುವೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನರಸಿಂಹನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರವೆಂದು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವೇ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ, ವಿಷ್ಣುಪತ್ನಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ, ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆಯುಧವಾದ ಚಕ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ, ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುವಿನಂತೆಯೇ ಆದಿಶೇಷನನ್ನು ತನ್ನ ಭತ್ರಿಯಾಗುಳ್ಳವನಂತೆ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕ್ಷೀರಸಾಗರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದೂ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, ಶಿವನಂತೆ ಮುಕ್ತಗೊಂಡು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಿವಧನುಸ್ಸಾದ ಪಿನಾಕವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ಶಿವನಂತೆ ನರಸಿಂಹನು ಬಿಳಿಯ ಮೈಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾಗಿ, ಅಂದರೆ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.”}

(ಗುರುಗಳು:) (ಧ್ಯಾನ ಶ್ಲೋಕದ ಮುಂದಿನ) ಪಂಚೋಪಚಾರ-ಪೂಜೆಯ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಉಚ್ಚರಿಸಲು, ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಲು ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳು ಬೇಕಾದವು. ಆದರೂ ಸಹ, ಗಂಧ, ಹೂವು, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ ಮುಂತಾದ ಪೂಜೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಲು, ನನಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಸಮಯಸಂಕೋಚವೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು, ನನಗೆ ಒದಗಿದ ತಡೆಯಲಾಗದ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ, ಕೇವಲ ದೈವಕೃಪೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವಾಗ, ರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಬಂಗಾರದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಧವಿಧವಾದ ಆಹಾರ-ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಒಂದು ತುತ್ತನ್ನು ಅವನ ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಅವನದನ್ನು ಅಗಿದು ನುಂಗುವವರೆಗೂ ಕಾದಿದ್ದು, ಆಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ತುತ್ತನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಾದರೂ, ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ತಾಸಿನ ವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದಂತೆ ತೋರಿತು. ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಣಾಭಾವದಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ, ಗುರುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ತಡಮಾಡದೆ ನಾನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

{ಪಂಚೋಪಚಾರ-ಪೂಜೆಯ ಮಂತ್ರಗಳು ಹೀಗಿವೆ -

ಲಂ - ಪೃಥಿವ್ಯಾತ್ಮನೇ ಗಂಧಂ ಕಲ್ಪಯಾಮಿ |

ಹಂ - ಆಕಾಶಾತ್ಮನೇ ಪುಷ್ಪಂ ಕಲ್ಪಯಾಮಿ |

ಯಂ - ವಾಯ್ವಾತ್ಮನೇ ಧೂಪಮಾಘ್ರಾಪಯಾಮಿ |

ರಂ - ಅಗ್ನಾತ್ಮನೇ ದೀಪಂ ದರ್ಶಯಾಮಿ |

ವಂ - ಅಮೃತಾತ್ಮನೇ ಅಮೃತೋಪಹಾರಂ ನಿವೇದಯಾಮಿ |

ಸಂ - ಸರ್ವಾತ್ಮನೇ ಸರ್ವೋಪಚಾರಪೂಜಾಃ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ |

ಲಂ (ಪೃಥಿವಿಯ ಬೀಜಾಕ್ಷರ)! ಪೃಥಿವಿಯ ತತ್ತ್ವವಾದವನಿಗೆ ಗಂಧವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಂ (ಆಕಾಶದ ಬೀಜಾಕ್ಷರ)! ಆಕಾಶದ ತತ್ತ್ವವಾದವನಿಗೆ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಯಂ (ವಾಯುವಿನ ಬೀಜಾಕ್ಷರ)! ವಾಯುವಿನ ತತ್ತ್ವವಾದವನಿಗೆ ಧೂಪದ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಂ (ಅಗ್ನಿಯ ಬೀಜಾಕ್ಷರ)! ಅಗ್ನಿಯ ತತ್ತ್ವವಾದವನಿಗೆ ದೀಪವನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತೇನೆ.

ವಂ (ನೀರಿನ ಬೀಜಾಕ್ಷರ)! ಅಮೃತದ ತತ್ತ್ವವಾದವನಿಗೆ ದಿವ್ಯ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಂ (ಜಗತ್ತಿನ ಬೀಜಾಕ್ಷರ)! ಎಲ್ಲವುದರ ತತ್ತ್ವವಾದವನಿಗೆ ಸಕಲ ಪಂಚೋಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಗುರುಗಳು:) (ಪಂಚೋಪಚಾರ ಪೂಜೆಯ ನಂತರ) ಗುರುಗಳು ನರಸಿಂಹ-ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ತಮ್ಮ ಬಲಹಸ್ತವನ್ನು ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿದರು. ಮೇಧಾ-ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾ ಮುಂತಾದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾಗ, ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.

{ನರಸಿಂಹ-ಮಂತ್ರರಾಜವು ಹೀಗಿದೆ -

ಉಗ್ರಂ ವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಮ್ |

ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ ||

ಉಗ್ರನೂ, ವೀರನೂ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಮಹಾಪುರುಷನೂ (ಮಹಾ-ವಿಷ್ಣು), ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವವನೂ, ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಮುಖಗಳನ್ನು ಉಳ್ಳವನೂ, ಭಯಂಕರನೂ, ಮಂಗಳಮಯನೂ ಮತ್ತು ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವವನೂ ಆದ ನೃಸಿಂಹನನ್ನು ನಾನು ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ.

1976ರಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ನನಗೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು - “ಈ ಮಂತ್ರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದವೂ ಅರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಮೂರು ಪದಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಈಗ ಉದಾಹರಿಸುವೆನು. ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ‘ಜ್ವಲನ್ತಂ’ ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ನರಸಿಂಹನು ಜಾಜ್ಜಲ್ಯಮಾನನಾಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಸರಳವಾದ ಅರ್ಥ. ಚೈತನ್ಯವು ಬೆಳಕುಗಳಿಗೂ ಬೆಳಕು; ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಸೂರ್ಯನಾಗಲಿ ದೀಪವಾಗಲಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ನರಸಿಂಹನು ಎಂದಿಗೂ ಚೈತನ್ಯದ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವನು. ಇದು ಇದರ ಒಳ ತಾತ್ಪರ್ಯ.

‘ಸರ್ವತೋಮುಖಂ’ ಎಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ಪದ. ಆತನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖವಿದೆ ಎಂದು ಪದಶಃ ಅರ್ಥ. ಯಾವುದೇ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ, ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನರಸಿಂಹನು ‘ಸರ್ವತೋಮುಖಃ’.

ಮಂತ್ರವು ನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ‘ಭೀಷಣಂ’ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಆ ಪದದ ಅರ್ಥ, ‘ಭಯಂಕರ’ ಎಂದು. ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವನ್ನು ಸಂಹಾರಮಾಡಿ ಭಯಂಕರನಾಗಿ ಉಳಿದ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳು ಭೀತಿಗೊಂಡಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸ್ವಯಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೂ ಅವನಿಂದ ಭಯಭೀತಳಾಗಿದ್ದಳೆಂದು ಭಾಗವತ-ಪುರಾಣವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲೂ ಈ ವಿಶೇಷಣವು ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ವಿಶ್ವದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಆದೇಶಿಸಿ ನಿಯಾಮಕನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅವನದ್ದೇ. (ತೈತ್ತಿರೀಯ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ 2.8) ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ, “ಇವನ ಭಯದಿಂದ ವಾಯುವು ಬೀಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಭಯದಿಂದ, ಸೂರ್ಯನು ಉದಯಿಸುತ್ತಾನೆ”, ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ನರಸಿಂಹನು ‘ಭೀಷಣಃ’. ನೃಸಿಂಹ-ಪೂರ್ವತಾಪನೀಯ ಮತ್ತು ನೃಸಿಂಹ-ಉತ್ತರತಾಪನೀಯ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಈ ಮಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.}

(ಗುರುಗಳು:) ಗುರುಗಳು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ, ನಾನವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ ಒಡನೆಯೇ, ಒಂದು ಅಧ್ಭುತವಾದ ಘಟನೆಯು ಜರುಗಿತು. ಗುರುಗಳು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಹಸ್ತವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು,

ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಮೌನವಾಗಿ ಅತಿಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ನನ್ನತ್ತ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ನನ್ನ ಉಸಿರಾಟವು ನಿಂತಿತು. ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಸ್ವಾಮಿಯ ಚಿತ್ರವು ಉಪ್ಪವಾಯಿತು. ಆದರೂ, ಭಗವಂತನನ್ನು ನನ್ನ ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿ (ಒಳಗಿನಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವವನಾಗಿ), ಆಶ್ರಯನಾಗಿ ಮತ್ತು ಆತ್ಮೀಯವಾದ ಹಿತೈಷಿಯಾಗಿ ಕರತಲಾಮಲಕದಂತೆ ನೋಡತೊಡಗಿದೆ. ದೇಹ, ಪ್ರಾಣ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ - ಇವೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನವೆಂಬ ಭಾವನೆಯು ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು; ಸಕಲವೂ ಕೇವಲ ಅವನದ್ದೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ನಾನು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ, ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಮಯವಿದ್ದನೋ, ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ, ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದೆ.

ನಂತರ, ನರಸಿಂಹನ ಮೂರ್ತಿಯು ಮತ್ತೆ ಮೂಡಿಬಂದು, ನನ್ನ ಉಸಿರಾಟವು ಪುನರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಾನು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗಿತ್ತೋ, ಪುನಃ ಅಂತೆಯೇ ಆಯಿತು; ಆದರೆ, ಈ ಬಾರಿ ನರಸಿಂಹನು ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ಬಹಳ ಆತ್ಮೀಯನಾಗಿದ್ದಾನೆಂದೆನಿಸಿತು. ಆಗ, ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದರು. ಮಂತ್ರವನ್ನು ಮತ್ತೆರಡು ಬಾರಿ ಅವರು ಉಚ್ಚರಿಸಿ, ನನಗೆ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಲು ಸಮಯಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ, ಗುರುಗಳು, “ನೀವು ಮಂತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದಮೇಲೆ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಅವನ ರೂಪವು ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿ ನೀವು ಮತ್ತೆ ತೋರಿದಾಗ, ಉಪದೇಶವನ್ನು ನಾನು ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ. ನೀವು ಅವನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿರಿ”, ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆ, ಇವೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ನೆನಪಾಯಿತು.

{ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಆಹ್ನಿಕವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಮೂರುಬಾರಿ ನಾನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಗುರುಗಳ ಸಮಯವನ್ನು ಮೇಲಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಎಣಿಸಿ, ಈ ಅನುಭವಗಳ ಅಲ್ಪ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನೆಂದು ನಾನಾಗ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಮುಗುಳ್ಳುಕು ತಾವೇ ಸಮಾಧಾನವನ್ನಿತ್ತರು.}

(ಗುರುಗಳು): ಆ ದಿನ ಪೂರ್ತಿ, ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ನರಸಿಂಹನಿಗರ್ಪಿಸುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಂದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದಾಗ, ನನ್ನಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವ ನರಸಿಂಹನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಸಹಜವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದೆ. ಭಿಕ್ಷೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನೂ ನರಸಿಂಹನು

ನನ್ನೊಳಗಿನಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕಂಡೆ. ಭಿಕ್ಷೆಯಾದ ಬಳಕೆ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅದನ್ನು ನಾನವನಿಗೆ ಓದಿ, ನನ್ನ ಹೃದಯದೊಳಗಿನಿಂದ ಅವನದನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತಿರುವಂತಾಯಿತು. ನಾನು ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು, ನನ್ನೊಳಗಿನ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ನಾನು ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಮರುದಿನದಿಂದಾದರೋ, ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತವುಗಳ ಫಲಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಮನದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ, ಭಗವಂತನಿಗೆ ಮಾನಸಿಕ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಉಪದೇಶದ ದಿನದ ಅನುಭವಗಳು ಇವೆರಡರ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಮಾದರಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದವು. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ-ಯೋಗವು ಸಹಜವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯಿಂದಾಗಿ ನರಸಿಂಹನು ನನಗೆ ಅತಿಪ್ರಿಯತಮನಾದನು. ನಿನಗೆ ನಾನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ಮಗುವಿನಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾನೆ, ನನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮೂರ್ಖತನದಿಂದ ನಡೆದ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನನ್ನ ಸಂನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಭಗವತ್ಪಾದರ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಪಾದರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹನ ವಿಶೇಷ ಕೃಪೆಯ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ, ಮತ್ತು ಅವನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರಮೇಷ್ಠಿ-ಗುರುಗಳ (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳ) ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಪರಮಗುರುಗಳ (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಾಭಿನವ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳ) ಭಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಭಗವತ್ಪಾದವಿರಚಿತವಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹ-ಕರುಣಾರಸ-ಸ್ಮೋತ್ರ ಮುಂತಾದ ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನು ಮನಪಾಲ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಗುರುಗಳು ನನಗಾದೇಶವನ್ನಿತ್ತರು. ನಿನಗೀಗ ನಾನು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಸಂನ್ಯಾಸವಾದಮೇಲೆ ನನಗೆ ನರಸಿಂಹ-ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಮುಂದೆ ನರಸಿಂಹ-ಕವಚವನ್ನೂ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ನರಸಿಂಹನೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ನಿಕಟ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂಬಂಧವು ಉಂಟಾದುದು ನನ್ನ ಗುರುಗಳಿಂದಾಗಿಯೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

{1977ರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಗ್ರಂಥದ ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದಾಗ, ಗುರುಗಳು ಅದನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ತೆರೆದು, ಭರ್ತ್ಸಹರಿಯ ವೈರಾಗ್ಯ-ಶತಕದ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಪಠಿಸಿದರು -

ಮಹೇಶ್ವರೇ ವಾ ಜಗತಾಮಧೀಶ್ವರೇ ಜನಾರ್ದನೇ ವಾ ಜಗದನ್ತರಾತ್ಮನಿ |

ನ ವಸ್ತುಭೇದಪ್ರತಿಪತ್ತಿರಸ್ತಿ ಮೇ ತಥಾಽಪಿ ಭಕ್ತಿಸ್ತರುಣೇನ್ದುಶೇಖರೇ ||

(ಭರ್ತೃಹರಿಯ ವೈರಾಗ್ಯ-ಶತಕ 84)

ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಮಹೇಶ್ವರನಿಗೂ (ಶಿವನಿಗೂ), ಜಗದಂತರ್ಯಾಮಿಯಾದ ಜನಾರ್ದನನಿಗೂ (ವಿಷ್ಣುವಿಗೂ) ಯಾವ ಭೇದಭಾವನೆಯೂ ನನಗಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಶಿರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವನಲ್ಲಿ (ಶಿವನಲ್ಲಿ) ನನ್ನೊಲವಿದೆ.

ನಂತರ, “ಈ ಶ್ಲೋಕವು ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ”, ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ಶಿವನು ಇಷ್ಟದೈವವಾಗಿದ್ದನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಗುರುಗಳು, ಮುಂದುವರೆದು, “ನರಸಿಂಹನಲ್ಲಿಯ ನನ್ನ ಒಲವಿನ ಕಾರಣ, ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುಗಳು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹಾಸ್ಯವಾಗಿ, ‘ನೀವು ವೈಷ್ಣವರು!’ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು”, ಎಂದರು.}

ಅನುಬಂಧ

[ನೀತಿಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕರ್ಮ-ಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಗುರುಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಈ ಅನುಬಂಧವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥ ಫೌಂಡೇಶನ್ 1995ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ “Edifying Parables” ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಬರೆದು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.]

ಮೂರು ಸಹೋದರರು ರಜೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಾದಿರಿಸಿದ್ದ ಗಿರಿಧಾಮವೊಂದಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಅಲ್ಲವರು ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಪ್ರಬಲವಾದ ಭೂಕಂಪವು ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಿತು. ಅವರು ಮಲಗಿದ್ದ ಕೊಠಡಿಯ ಛಾವಣಿಯು ಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿತು; ಛಾವಣಿಯ ತೊಲೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವು ಆ ಕೊಠಡಿಯ ಮರದ ಪೀಠೋಪಕರಣದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರುಗಳು ಮರಣದಿಂದ ಪಾರಾದರು. ಛಾವಣಿಯು ಮುರಿದು ಹಂತ-ಹಂತವಾಗಿ ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಲು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತುರ್ತು ಸಹಾಯವು ಬರುವವರೆಗೆ, ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಕೊಠಡಿಗೆ ಎರಡು ಬಾಗಿಲುಗಳಿದ್ದವು. ವಿದ್ಯುತ್ ಶಾರ್ಟ್-ಸರ್ಕ್ಯೂಟ್‌ನಿಂದ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಒಂದು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯು ಹರಡುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಂದು ದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಮುರಿದು ಬಿದ್ದ ಕಿಟಕಿಯ ಗಾಜಿನ ಚೂರುಗಳು ಹರಡಿದ್ದವು. ಸಹೋದರರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ಬೆಂಕಿಯಿದ್ದ ಬಾಗಿಲಿನತ್ತ ಓಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಬಂದ ಅವನಿಗೆ, ತೀವ್ರ ಸುಟ್ಟುಗಾಯಗಳಾಗಿ, ಕೆಲವು ವಾರಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಅವಶ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯವನು, ಜ್ವಾಲೆಯನ್ನು ದಾಟಿಹೋಗುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನಿಗಾದ ಅನಾಹುತವನ್ನು ಮನಗಂಡು, ಆದಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ದ್ವಾರದತ್ತ ಹೊರಟನು. ಗಾಜುಚೂರುಗಳು ಅವನ ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೆಡೆ ಹೊಕ್ಕವು. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಯಿತು.

ಮೂರನೆಯವನು ಆಲೋಚಿಸಿದ, “ಇಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯುವುದು ಹುಚ್ಚುತನ. ವಿಪರೀತವಾದ ಸುಟ್ಟುಗಾಯದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ, ಬೆಂಕಿಯಿದ್ದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಮೂರ್ಖತನ. ಆದ ಕಾರಣ, ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ದ್ವಾರದ ಮೂಲಕ ಪಾರಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ, ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಗಾಜು ಚುಚ್ಚಿದಂತೆ

ಉಪಾಯವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕು”, ಎಂದು. ತನ್ನ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಸೀಳಿ, ಎರಡು ಪಾದಗಳಿಗೂ ಸುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದನು. ಬೇಗನೆ ಆ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ, ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧನಾದನು. ತಾನು ಆರಿಸಿದ ಬಾಗಿಲಿನತ್ತ ಧಾವಿಸಿ ಹೊರಬಂದು ಗಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಪಾರಾದನು.

ಆ ಮೂರು ಸಹೋದರರು ತಾವು ಮಲಗಿದ್ದ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಉಳಿಯಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವೊಂದೂ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಗೂ ಅದರ ಫಲವಿದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಧರ್ಮವನ್ನೆಸಗಿದರೆ, ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲಾಗಲಿ ನರಕದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಬಹಳ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕು. ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯಿಂದ ಆವರಿಸಿದ್ದ ಬಾಗಿಲಿನತ್ತ ಧಾವಿಸಿದ ಸಹೋದರನ ನಡವಳಿಕೆಯಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಅವನದು. ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕಾಲ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅಥವಾ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಜನ್ಮವನ್ನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಪುನರ್ಜನ್ಮವು ಅವನಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದವನಿಗೆ ಈ ಹುಟ್ಟು-ಸಾವಿನ ಸಂಸಾರದ ಬಂಧವು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವನದ್ದು ಎರಡನೆಯ ಸಹೋದರನ ಚರ್ಯೆಗೆ ಸಮಾನ. ಅಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗದಂತೆ, ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಗಿಲಿನ ಕಡೆಯ ಹಾದಿಯು ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು; ಮತ್ತೊಂದು ದ್ವಾರದ ಹಾದಿಯು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಂತೆ ಕಠಿಣವಾಗಿತ್ತು; ಆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ, ಅದರಿಂದ ಕಟ್ಟುಪಡದಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಭಗವಂತನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ, ಅವುಗಳ ಬಂಧದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಕರ್ಮ-ಯೋಗ. ಎರಡನೆಯ ಸಹೋದರನು ಹಾದುಹೊದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಹೋದರೂ, (ಯಾವ ಗಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ) ಪಾರಾದ ಮೂರನೆಯ ಸಹೋದರನಂತೆ, ಕರ್ಮ-ಯೋಗಿಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೂವರಲ್ಲಿ ಅತಿಚತುರನಾದ ಸಹೋದರನು, ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡ; ಕರ್ಮ-ಯೋಗಿಯು ತನ್ನ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು, ಮತ್ತವುಗಳ ಫಲಗಳನ್ನು ಭಗವದರ್ಪಣೆಯ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಿ, ಕರ್ಮಬಂಧದಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಹಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಇತರ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪರಿಪಾಟಿಯನ್ನೊಬ್ಬ ಹೊಂದಿದ್ದ. ಪೂಜೆಯ ಬಳಿಕ, ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದೇವರ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಅವನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ದೇವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದ ಅವನ ಗೆಳೆಯನೊಬ್ಬನು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು, “ನೀನು ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ! ಇಟ್ಟಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ, ನೀನು ದೇವರ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಹಣ್ಣು. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭೌತಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಆಗದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ನೀನು ತಿನ್ನುತ್ತೀಯೆ ಹೊರತು, ನೀನು ಪೂಜಿಸುವ ದೇವರಲ್ಲ”, ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿದನು.

ಭಕ್ತನು ನಕ್ಕು, “ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಭಗವಂತನು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವನೆಂಬ ಧೃಢವಾದ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಾನು ಹಣ್ಣನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದು ಅವನಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಅವನು ಸರ್ವಶಕ್ತನಾದ್ದರಿಂದ, ಆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕಾಣೆಯಾಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ತಾನು ಅದನ್ನು ತಿಂದರೂ ಸಹ, ಅದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗದಂತೆ ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸಿಯೂ, ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸುವನೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ನಾನು ತಿನ್ನುವುದು ದೇವರು ತಿಂದು ಮಿಕ್ಕುಳಿಸಿದ ಪದಾರ್ಥ.

“ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ನಾಯಕನು ನಿಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ, ನೀನು ಮತ್ತಿತರರು ಅವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೂವಿನ ಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ನಿಜಕ್ಕೂ, ಅವನು ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಧರಿಸಲಿಲ್ಲ; ಧರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಅವನು ನಿನಗೆ ಕೊಟ್ಟ; ಅದನ್ನು ನೀನು ಸಂತಸದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆ. ತನ್ನ ಬೆಂಬಲಿಗರ ಕೂಟದ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಅವನು ಎಸೆದಾಗ, ಜನರು ಜಯಕಾರವನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದರು. ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕನು ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಹಾರಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ, ನೀವುಗಳು ಅವನಿಗೆ ಮಾಲಾಪರ್ಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅವನನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನೀವುಗಳು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಿರಿ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಹಾರಗಳನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೀವುಗಳು ಅವನನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧ ಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ! ಅಂದಮೇಲೆ, ನಾನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಫಲಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೇಕೆ ಆಕ್ಷೇಪ? ನಿನ್ನ ನಾಯಕನು ನಿನಗೆ ಹೂವಿನ ಹಾರವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೊಡಬಹುದಾದರೆ, ನಾನು ನಿವೇದಿಸಿದ ಫಲಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಕೊಡಲು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇಕಿಲ್ಲ? ಕರ್ಮ-ಯೋಗಿಯಾದವನು ಕೇವಲ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಸಕಲ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು, ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ

ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು (ಮಾನಸಿಕ, ವಾಚಿಕ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು) ಭಗವದರ್ಪಣೆಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.”

ಒಬ್ಬನ ಬಳಿ ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಧನಿಯನ್ನು ಹೊಗಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದನೆ ಹೊರತು, ಅವನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು, ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ತನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ; ಯಜಮಾನನ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದ. ಹಾಗಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯವನಿಗಿಂತ ಇವನ ಬಗ್ಗೆ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು. ಭಗವಂತನು ಆದೇಶಿಸಿದ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತನಗೆ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ, ಮೇಲಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಮನೋಭಾವದಿಂದ, ಆಚರಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಅವನಿಂದ ಭಗವಂತನು ಸುಪ್ರೀತನಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ದೇವರ ಅಪಾರ ಕೃಪೆಯು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನು ಮುಂದುವರೆದು ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅರಿತವನಾಗಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ಒಬ್ಬ ತಾಯಿಯು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಮಗನನ್ನು ಅತಿಪ್ರೇಮದಿಂದ ಬೆಳೆಸಿದ್ದಳು. ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ ಏಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಆಕೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾದ ತಲೆನೋವು, ಜ್ವರ ಮತ್ತು ವಾಕರಿಕೆಗಳು ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೂ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಲೋಪವಿಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದಳು. ಅಂದು ತಾನು ಮಾಡಿದ ಅನ್ನವು ಎಂದಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಳು. ಒಡನೆಯೇ, ಮತ್ತಷ್ಟು ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧಳಾದಳು. ಆಕೆಯ ಪತಿಯು ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳನ್ನು ಕುರಿತು, “ನಿನಗೆ ದೇಹಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ; ನೋವಿನಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಏಕೆ ಶ್ರಮ ಪಡುವೆ? ಮಾಡಿದ್ದ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣಲು ತೊಂದರೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ”, ಎಂದನು. “ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ರೂಢಿಯಾದ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟವಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಡಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಯಾರಾಗಿದ್ದ ಅನ್ನವಾದರೋ, ನನ್ನ ಪಾಲಾಗುತ್ತದೆ”, ಎಂದಳು ತಾಯಿ. ಮಗನ ಮೇಲಿನ ಅತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೇಮದಿಂದ, ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಮಾಡಿದಳು. ಹಾಗೆಯೇ, ಕರ್ಮ-ಯೋಗಿಯು ಭಗವಂತನ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ಭಕ್ತಿಯ ಕಾರಣ, ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟು ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಅಧರ್ಮದಿಂದ ದೂರವಿರುತ್ತಾನೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಬ್ಬರು ಪರೀಕ್ಷೆಯೊಂದನ್ನು ಬರೆದರು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಅತಿಕ್ಷಿಪ್ಪವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕೆಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮೀರಿದ್ದರಿಂದ, ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ

ಕರ್ಮ-ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದವನು, ತನ್ನ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಅತಿಶಿನ್ಮನಾದನು. ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ಮಾರನೆಯ ದಿನದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಓದಲು ಕುಳಿತಾಗ, ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಪುನಃಪುನಃ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ತನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ತಯಾರಿಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಕುಂಠಿತವಾಯಿತು. ಕರ್ಮ-ಯೋಗವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಆ ಯಾವ ಚಿಂತೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲೇ, ಅವನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತದರ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದನು. ಮನೆ ಸೇರಿ, ಚಿಂತಾಪ್ರಲಾಪವಿಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಶ್ರಮಿಸಿದನು.

ಮರುದಿನ, ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಮೊದಲನೆಯವನು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡನು. ಕರ್ಮ-ಯೋಗಿಯು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಓದಿ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂತುಲನವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಉತ್ತರಿಸಿದನು. ಮೊದಲನೆಯ ಹುಡುಗನಿಗೆ ತನ್ನ ಸಹಪಾಠಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಂಕಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೇ? ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯಬರುವುದೇನೆಂದರೆ, 'ಕರ್ಮದ ಫಲದ ಮೇಲೆ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನ ಸಾಧನೆಗಿಂತ ಕರ್ಮ-ಯೋಗಿಯ ಸಾಧನೆಯು ಮೇಲು', ಎಂಬುದು.

ಪರಮಾತ್ಮನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ, "ಕರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಮಿಗಿಲಾದದ್ದರಿಂದ, ನಿನಗೆ ವಿಹಿತವಾದ ಕರ್ಮವನ್ನು ನೀನು ಮಾಡು. ಕರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನಿನ್ನ ಶರೀರದ ಪೋಷಣೆಯೂ ಅಸಾಧ್ಯ. ಭಗವದರ್ಪಣೆಯ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ, ಮಿಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ಓ ಕುಂತಿಯ ಮಗನೇ, ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅಂಟದೆ, ದೇವರಿಗಾಗಿ ಕರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸು. ... ಅಂಟದೇ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ (ಚಿತ್ತಶುದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ) ಮನುಷ್ಯನು ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ", ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾನೆ.

6. ಕುಂಡಲಿನೀ-ಯೋಗದ ಪರಿಚಯ

[ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯು 1978ರ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಒಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಗುರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡರು. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ-ವಿಲಾಸದ ಪೂರ್ವಭಾಗದ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಕುಂಡಲಿನೀ-ಶಕ್ತಿಯ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಆರೋಹಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನುಭವಗಳ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಎರಡು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಕುಂಡಲಿನೀ-ಯೋಗದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು 1973ರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ, ಅನಂತರ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಬಳಿಕ, “ನೀನು ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೇಳಬಯಸುವೆಯಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.]

ನಾನು: ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಹಾಗೂ ಚಕ್ರಗಳ ತಮ್ಮ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಅನುಭವದ ಬಗ್ಗೆ ಗುರುಗಳು ದಯೆಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುವಿರಾ?

ಗುರುಗಳು: ಇದು ನನ್ನ ಸನ್ಯಾಸ ದೀಕ್ಷೆಯಾದ (22.5.1931) ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಸಂಭವಿಸಿತು. ನನ್ನ ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಆಗಷ್ಟೇ ಏಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪೂರ್ವಾಲೋಚನೆಯಿಲ್ಲದೆ, ನಾನು ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಗಿದು,

“ಶ್ರೀ ಶಾರದಾಯೈ ನಮಃ

(ವೈಭವಯುತಳಾದ ಶಾರದೆಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ)”

ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆನಂದಾನುಭವವು ಮೇಲುಕ್ಕಿ ಬಂದು, ನನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅರಿವೇ ಉಪ್ಪವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಶರೀರವು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಿ, ನನ್ನ ಎದೆಯ ಮುಂದಿನಿಂದ ನನ್ನತ್ತ ತಿರುಗಿದ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ, ನನ್ನ ಬೆನ್ನೆಲುಬನ್ನು ನಾನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡೆ.

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ಪಕ್ಕೆಲುಬು ಮುಂತಾದ ಒಳಗಿನ ಆಂಗಾಂಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆನ್ನೆಲುಬನ್ನು ಕಂಡರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಶರೀರದ ಹೊರ ಆಕಾರದ ಕಷ್ಟ ಛಾಯೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಕೇವಲ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಬಿಳಿಯ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಆದಮೇಲೆ, ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ, ಅದರೊಳಗಿನ ಕಾಲುವೆಯು ತೋರಿಬಂತು. ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಲುವೆಯು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ

ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಕಾಲುವೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಳವೊಂದನ್ನು ನಾನಾಗ ಕಂಡೆ. ಸುಮಧುರವಾಗಿ,

“ಇಯಂ ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡೀ

(ಇದು ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡೀ)”,

ಎಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂತು.

ನಾನು: ಗುರುಗಳಿಗೆ ಆ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗೋಚರವಾಯಿತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಆ ವಾಣಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿದೆ. ಒಳಗೆ ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಇದ್ದ ಈ ನಾಳವು ಅಗಲವಾಗಿ, ಅದರ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದದಷ್ಟು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ, ಅದರೊಳಗಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಳವೆಯು ತೋರಿತು. ಉದಯವಾದ ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಗೆ ಕಾಣಿಸುವ ಸೂರ್ಯನ ಬಣ್ಣವನ್ನದು ಹೊಂದಿತ್ತು.

“ಇಯಂ ವಜ್ರಾ ನಾಡೀ

(ಇದು ವಜ್ರಾ ನಾಡೀ)”,

ಎಂದು ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳಿಬಂತು. ಮೇಲ್ಕೊಂಡು ಈ ನಾಡಿಯೂ ವಿಸ್ತೃತಗೊಂಡು, ಅದರ ಒಂದು ಭಾಗವು ಕಾಣಿಸದಂತಾಯಿತು. ತೆಳುವಾದ ಮೋಡಗಳಿಂದ ಕವಿದ ಚಂದ್ರನ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ನಾಳವು ಆ ನಾಳದೊಳಗೆ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಆಗ ನನಗೆ ಕೇಳಿಬಂದ ಶಬ್ದಗಳು ಇಂತಿದ್ದವು -

“ಇಯಂ ಚಿತ್ರೀಣೀ ನಾಡೀ | ಅತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮನಾಡೀ ವರ್ತತೇ | ಸಾ ಸುಷುಮ್ನೇತ್ಯಪಿ ವ್ಯಪದಿಶ್ಯತೇ |

(ಇದು ಚಿತ್ರೀಣೀ ನಾಡೀ. ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಡಿಯು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸುಷುಮ್ನಾ ಎಂದೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.)”

ಮಂಕು ಬಣ್ಣದ ನಾಳವು ಚಿತ್ರೀಣೀ, ಅದರ ಬರಿದಾದ ಒಳಭಾಗವು ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಡೀ ಹಾಗೂ ಚಿತ್ರೀಣೀ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಡಿಗಳೆರಡೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಷುಮ್ನಾ ಎಂದೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಬೆಂಕಿಯಂತೆ ಜ್ವಲಿಸಿದ, ಸೂರ್ಯನ ಬಣ್ಣದ ಮತ್ತು ತೆಳುವಾದ ಬೆಳದಿಂಗಳಂತಿರುವ ಮೂರು ನಾಳಗಳೂ ಸೇರಿ ಒಂದು ಘಟಕದಂತೆ ಕಂಡುಬಂತು.

ದೃಶ್ಯವು ಬದಲಾಗುಂಡಿತು. ಆಗ ಮೂರು ನಾಡಿಗಳು, ಬುಡದಲ್ಲಿ ಗುದ-ಶಿಶ್ನಗಳ ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಮೇಲೆ ಭ್ರೂಮಧ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿ ಶಿರಸ್ಸಿನೊಳಗಿನವರೆಗೆ, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಇರುವುದಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ, ಆ ನಾಡೀತ್ರಯದೊಂದಿಗೆ, ಕೆಳಗೂ

ಮತ್ತು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲೂ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ನಾಳವು ಗೋಚರವಾಯಿತು. ಈ ಕೊಳವೆಯು ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಿಂದ ಮೂಗಿನ ಎಡಹೊಳ್ಳೆಯವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು. ಕೆಳಗಿನ ತುದಿಯು ಬಲವೃಷಣದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ಸಂಧಿಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ, ಈ ಕೊಳವೆಯು ನಾಡೀತ್ರಯದ ಎಡಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ ಕಮಾನಿನಂತೆ ಬಾಗಿತ್ತು; ಅದರಲ್ಲೂ, ಗಂಟಲು, ಎದೆ, ನಾಭಿ ಮತ್ತು ಅಂಡ - ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ಕೆ ಹಾದಿತ್ತು. ಒಂದು ಕ್ಷಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ವಿನ್ಯಾಸವು ಬದಲಾಗಿ, ಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ಸಂಧಿಗಳ ನಡುವೆ ಶರೀರದ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಬಾಗಿದ ಆಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿತು. ಈ ಎರಡು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು.

ಹಿಂದಿನ ಆಕಾರವನ್ನು ಮತ್ತೆ ತಾಳಿದ ಮೇಲೆ,

“ಇಯಂ ಇಡಾ ನಾಡೀ

(ಇದು ಇಡಾ ನಾಡೀ)”,

ಎಂದು ವಾಣಿಯು ನನಗೆ ಕೇಳಿಬಂತು. ನನ್ನ ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ಹೊಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಈ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಿತು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮೂಗಿನ ಎಡಹೊಳ್ಳೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಓಡಾಡುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ನನಗನಿಸಿತು. ಮೇಲಾಗಿ, ನಾಳದೊಳಗೆ ಇದು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಣ್ಣಗೆನಿಸಿತು.

ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ನಾಳವು ಅದೃಶ್ಯವಾಯಿತು. ಈಗ ಕೆಂಪಾದ ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಳವೆಯು ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಭ್ರೂಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ, ಈ ಕೊಳವೆಯೂ ನಾಡೀತ್ರಯದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತ್ತು; ಆದರೆ, ಇಡಾ-ನಾಡಿಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಈ ನಾಳವು ಮೂಗಿನ ಬಲಹೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ಎಡವೃಷಣದ ವರೆಗೆ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿತ್ತು. ಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ಸಂಧಿಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೊಳವೆಯು ನಾಡೀತ್ರಯದ ಎಡಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ ಕಮಾನಿನಂತೆ ಬಾಗಿದ್ದು, ಗಂಟಲು, ಎದೆ, ನಾಭಿ ಮತ್ತು ಅಂಡ - ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾರ್ಶ್ವದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವಕ್ಕೆ ಹಾದಿತ್ತು. ಈ ಹಿಂದೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎರಡು ನಾಳಗಳ ಪೈಕಿ, ಒಂದು ನಾಳವು ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಹಾದಿತ್ತೋ, ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ನಾಳವು ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಬಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೆಣೆದಂತಿದ್ದವು. ನಂತರ, ಒಂದು ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆಕಾರವು ಬದಲಾಗಿ, ಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ಸಂಧಿಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವೆ, ನಾಡೀತ್ರಯದ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಬಾಗಿದ ವಿನ್ಯಾಸವು ಕಂಡುಬಂತು. ಆಗ ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಕೇಳಿಬಂದವು -

“ಇಯಂ ಪಿಙ್ಗಲಾ ನಾಡೀ |

(ಇದು ಪಿಂಗಲಾ ನಾಡೀ.)”

ನನ್ನ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಚ್ವಾಸವು ಮೂಗಿನ ಬಲಹೊಳ್ಳೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ಅನುಭವವು ಮೊದಲುಗೊಂಡಿತು. ನನ್ನ ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಂತೆ ಈ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ತೋರಿತು. ಈ ಹರಿದಾಟದ ಪರಿಣಾಮವು ಉಷ್ಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವಂತೆ ಇತ್ತು.

ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳ ಮೇಲೆ, ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ಚಂದ್ರಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ ನಾಳವು ಮತ್ತೆ ತೋರಿಕೊಂಡಿತು. ಬಾಗಿದ ಎರಡೂ ನಾಳಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆಗೆ ಕಂಡೆ. ಅನಂತರ, ನನ್ನ ಉಸಿರಾಟವು ಮೂಗಿನ ಬಲಹೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ಎಡಹೊಳ್ಳೆಗೆ ಬದಲಾದುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ಕೊಳವೆಯಿಂದ ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯ ಕೊಳವೆಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಬದಲಾದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಮೂಗಿನ ಎರಡೂ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ; ಆಗ, ಎರಡೂ ಕೊಳವೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ.

{ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳು ಹೀಗೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದರು - “ಇಡಾ ಮತ್ತು ಪಿಂಗಲಾ ನಾಡಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ರೂಪಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯ ಎಡಪಕ್ಕದಿಂದ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಈ ಎರಡು ನಾಡಿಗಳು ಒಂದಾದಮೇಲೆಂದು ಕಮಾನಿನಂತೆ ಬಾಗಿರುವುದು ಮೊದಲನೆಯ ಆಕೃತಿ. ಎರಡನೆಯ ಆಕಾರವು ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯ ಬುಡದಿಂದ ಭೂಮಧ್ಯದವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೇರವಾದುದು; ಸುಷುಮ್ನಾದ ಎಡಪಾರ್ಶ್ವಕ್ಕೆ ಇಡಾ ಮತ್ತು ಬಲಕ್ಕೆ ಪಿಂಗಲಾ ಇರುವುವು. ಮೂರನೆಯ ರೂಪವು ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆಯೋ ಎಂಬಂತೆ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಸುಷುಮ್ನಾದ ಒಂದುಕಡೆಗೆ ಉಳ್ಳದ್ದು. ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಂತರವಿರುತ್ತದೆ; ಎರಡನೆಯದಾದರೋ, ಮೂರನೆಯ ಆಕೃತಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಆ ರೂಪಾಂತರದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲಿನ ಆಕಾರವು ಎಷ್ಟು ಉದ್ದವಿತ್ತೋ, ಅಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.” ಷಟ್ಕರ-ನಿರೂಪಣದ ಮೊದಲನೆಯ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಾಳಚರಣರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳಿದರು -

ತದುಕ್ತಮ್ ಯಾಮಲೇ -

ಇಡಾ ಚ ಪಿಙ್ಗಲಾ ಚೈವ ತಸ್ಯ ವಾಮೇ ಚ ದಕ್ಷಿಣೇ |

ಋಜ್ವೇಭೂತೇ ಶಿರೇ ತೇ ಚ ವಾಮ-ದಕ್ಷಿಣ-ಭೇದತಃ |

ಸರ್ವಪದ್ಮಾನಿ ಸಂವೇಷ್ಟ್ಯ ನಾಸಾರನ್ತಗತೇ ಶುಭೇ || ಇತಿ |

ಅತ್ರ ‘ಶಿರೇ ತೇ ಚ’ ಇತ್ಯತ್ರ ಚಕಾರೋ ವಾರ್ಥಃ | ... ಏತೇನಾನಯೋಃ ಸ್ಥಿತ್ಯಾಂ

ದ್ವಿವಿಧಃ ಕಲ್ಪೋ ದರ್ಶಿತಃ | ಅನ್ಯತ್ರಾನಯೋರ್ಧನುರಾಕಾರೇಣ ಸ್ಥಿತಿರುಕ್ತಾ |
ತದ್ಯಥಾ -

ವಿದ್ಧಿ ತೇ ಧನುರಾಕಾರೇ ನಾಡೀಡಾಪಿಚ್ಛಳೇ ಪರೇ || ಇತಿ |

(ಷಟ್ಪಕ್ವ-ನಿರೂಪಣದ ಮೊದಲನೆಯ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಾಳಚರಣರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ)

ಯಾಮಲದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ - “ಇಡಾ ಮತ್ತು ಪಿಂಗಲಾ ಆದರ ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಇವೆರಡೂ ಮೂಗಿನ ರಂಧ್ರಗಳವರೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ, ಅಥವಾ ಎಲ್ಲ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೂ, ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೂ ಇರುತ್ತವೆ.” ಇಡಾ ಪಿಂಗಲಾಗಳ ಎರಡು ರೂಪಗಳು ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಬಿಲ್ಲಿನಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇವೆರಡು ಇರುವುದಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದು, “ಇಡಾ ಮತ್ತು ಪಿಂಗಲಾ ನಾಡಿಗಳು ಧನುಸ್ಸಿನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಇವೆಯೆಂದು ಅರಿಯಬೇಕು”, ಎಂಬುದಾಗಿ.

(ಗುರುಗಳು:) ಈ ದೃಶ್ಯವು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗಿ, ಮೂರು ಕೊಳವೆಗಳ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಗಮನವು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಡು ಕೆಂಬಣ್ಣದ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅತಿಸುಂದರವಾದ ಕಮಲದ ಹೂವೊಂದು ನನಗೆ ಗೋಚರವಾಯಿತು. ವಾಣಿಯು ನುಡಿಯಿತು,

“ಇದಂ ಮೂಲಾಧಾರ-ಚಕ್ರಮ್”

(ಇದು ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರ),

ಎಂದು. ಆ ಕಮಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿವಲಿಂಗವಿತ್ತು. ಮಿಂಚಿನ ಹೊಳಪಿನ ನಾಗರ ಹಾವೊಂದು ಲಿಂಗವನ್ನು ಮೂರುವರೆ ಸುತ್ತಿನಷ್ಟು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಹೆಡೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ನಾಗವು ತನ್ನ ಬಾಯಿಯಿಂದ ನಾಳ-ತ್ರಿವಳಿಯ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿತ್ತು.

ಅಲುಗಾಡದೆ ಇದ್ದ ಹಾವು ಮಲಗಿದ್ದಂತಿತ್ತು. ಆದರೂ, ಅಮಿತವಾದ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಇತ್ತೆಂದು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಕುಂಡಲಿನೀ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು.

ತದನಂತರ, ಕಮಲದ ಒಂದೊಂದು ದಳದ ಮೇಲೆ ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ವಂ, ಶಂ, ಷಂ ಮತ್ತು ಸಂ ಎಂಬೀ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ಚಚ್ಚೈಕವು ತಾವರೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದು ತೋರಿತು. ಈ ಹಳದಿಬಣ್ಣದ ಚತುಷ್ಕೋನದೊಳಗೆ ಕೆಳಮುಖವಾದ

ಕೆಂಪು ತ್ರಿಕೋನವಿತ್ತು. ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಕೆಂಪು ತ್ರಿಕೋನದೊಳಗೆ ನೆಲಿಸಿತ್ತು. ಚೌಕದೊಳಗೆ ಲಂ ಅಕ್ಷರವು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಮಳೆಯ ಹನಿಗಳು ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮೊದಲ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಬರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಗಂಧದ ಅನುಭವವಾಯಿತು.

ನಾನು: ಆಗಲೇ ಹಸಿಯಾದ ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಪದ್ಮವೇ ಹೊಂದಿತ್ತೆಂದು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅನಿಸಿತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಪೃಥ್ವಿಯ ಬೀಜ (ಲಂ) ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ವಾಸನೆಯು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೋರಿಬಂದಿದ್ದರಿಂದ, ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರವು ವಾಸನೆಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ (ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ) ಪೃಥಿವೀ ತತ್ತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ.

ಮುಂದೆ, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಚೌಕದೊಳಗೆ, ಹಲವು ದಂತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಿಳಿಯ ಆನೆಯು ಗೋಚರವಾಯಿತು. ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತದ ದೇವನು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದನು; ಅವನ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ವಜ್ರಾಯುಧವಿತ್ತು. ಮೇಲಾಗಿ, ಹಂಸವೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಮುಖಗಳುಳ್ಳ ದೇವನನ್ನು ಕಂಡೆ. ನಾಲ್ಕು ಕರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನ ದೇವಿಯೂ ದೃಶ್ಯಳಾದಳು. ನಾ ಕಂಡ ಆನೆಯು ಐರಾವತ, ಅದರ ಮೇಲಿದ್ದ ದೇವನು ಇಂದ್ರ, ಮತ್ತೊಂದು ದೇವನು ಬ್ರಹ್ಮ, ಹಾಗೂ ದೇವಿಯು ಡಾಕಿನೀ - ಎಂಬುದಾಗಿ ಆ ವಾಣಿಯಿಂದ ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ಆಮೇಲೆ ಆ ದೇವತಾ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಕೇವಲ ಪದ್ಮ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಕುಂಡಲಿನೀ ಕಂಡುಬಂದವು.

ನಾನು: ಆಗ ಗುರುಗಳ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಒಟ್ಟಿಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿತ್ತು?

ಗುರುಗಳು: ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮೂಲಾಧಾರ-ಚಕ್ರವನ್ನು ನಾನು ಕಂಡಂತೆ ಅಕ್ಷರ-ದೇವತೆಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿಯೂ ಧ್ಯಾನಿಸಬಹುದೆಂದು ಅನಿಸಿತು.

ಆ ಬಳಿಕ, ದೃಶ್ಯವು ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ, ಲಿಂಗದ ಮೂಲ ಸ್ಥಾನದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಆರು ದಳದ ಕುಂಕುಮವರ್ಣದ ಪದ್ಮವನ್ನು ಕಂಡೆ. ವಾಣಿಯು ಹೀಗೆಂದಿತು -

“ಇದಂ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ-ಚಕ್ರಮ್ |

(ಇದು ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರ.)”

ಕಮಲದ ಮಧ್ಯಭಾಗವು ಬಿಳಿಯದಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕಾರದ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆಗ ವಂ ಅಕ್ಷರವು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಮೂಡಿಬಂದು, ಅದೇ ಸಮಯ ನೀರಿನ ರುಚಿಯನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ಆಪೋ-ಬೀಜ (ವಂ) ಮತ್ತು ರುಚಿ -

ಇವೆರಡರಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರವು ರಸದ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ (ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ) ಆಪಸ್ವಿನ (ನೀರಿನ) ತತ್ತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ.

ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಕಮಲದ ಆರು ದಳಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೊಂದು ದಳದ ಮೇಲೆ ಒಂದೊಂದು ಕುಂಕುಮಬಣ್ಣದಿಂದ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಕಂಡೆ; ಆ ಆರು ಅಕ್ಷರಗಳು **ಬಂ, ಭಂ, ಮಂ, ಯಂ, ರಂ ಮತ್ತು ಲಂ**. ಶ್ವೇತವರ್ಣದ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆಯ ಮೇಲೆ ಪಾಶವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದ ದೇವನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ; ಗರುಡವಾಹನನಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ರೂಪವನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಕಷ್ಟವರ್ಣದ ಹಾಗೂ ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದೇವಿಯೊಬ್ಬಳು ಕಂಡುಬಂದಳು. ಮೊಸಳೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸೀನನಾಗಿದ್ದ ದೇವನು ವರುಣನೆಂದು, ಮತ್ತು ಆ ದೇವಿಯು ರಾಕಿಣೀ ಎಂದೂ ಆ ವಾಣಿಯು ತಿಳಿಸಿತು.

ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ದೃಶ್ಯವು ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ನಾಭಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಕಪ್ಪು ಮೇಘದ ವರ್ಣದ ಹತ್ತುದಳದ ಪದ್ಮವನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಳಮುಖವಾದ ಕೆಂಪು ತ್ರಿಕೋನವಿತ್ತು. ಆಗ ನನಗೆ ಕೇಳಿಬಂದದ್ದು,

“**ಇದಂ ಮಣಿಪೂರ-ಚಕ್ರಮ್ |**

(ಇದು ಮಣಿಪೂರ ಚಕ್ರ)”,

ಎಂದು. ಹತ್ತು ದಳಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬಂದ ನೀಲಿಯ ಬಣ್ಣದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಇವು — **ಡಂ, ಢಂ, ಣಂ, ತಂ, ಥಂ, ದಂ, ಧಂ, ನಂ, ಪಂ, ಮತ್ತು ಫಂ**, ಕೆಂಪು ತ್ರಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ-ಬೀಜ (**ರಂ**) ದೃಶ್ಯವಾಗಿ, ಅದೇ ಸಮಯ ಉಷ್ಣದ ತಾಪವು ನನಗೆ ಕಂಡುಬಂದ ಕಾರಣ, ಈ ಚಕ್ರವು ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ರೂಪದ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳ (ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ) ಅಗ್ನಿತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ಕೆಂಪು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಟಗರೊಂದರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ದೇವತೆಯೊಬ್ಬನನ್ನು, ನಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಭಸ್ಮಧಾರಿಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ರುದ್ರನನ್ನು ಮತ್ತು ಮೂರು ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಕಪ್ಪು ಮೈಬಣ್ಣದ ಹಾಗೂ ಹಳದಿಯ ವಸ್ತ್ರವನ್ನುಟ್ಟ ದೇವಿಯನ್ನು ಕಂಡೆ. ಟಗರಿನಮೇಲಿದ್ದ ದೇವತೆಯು ಅಗ್ನಿಯೆಂದು ಮತ್ತು ಆ ದೇವಿಯು ಲಾಕಿಣೀ ಎಂದೂ ನನಗೆ ಹೇಳಲಾಯಿತು.

ನಾನು: ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಮೂಲಾಧಾರದಿಂದ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಣಿಪೂರಕ್ಕೆ ಏರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಲು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿಯಾದರೂ ಇತ್ತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ, ಆದರೂ ಸುಷುಮ್ನಾದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚಕ್ರದಿಂದ ಮುಂದಿನ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ದೃಶ್ಯವು ಮುಂದುವರೆದ ಕಾರಣ, ಸೂಚನೆಯು ದೊರಕಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಬ್ರಹ್ಮ-ನಾಡಿಯ ಮೂಲಕ ಈ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಏರಬಹುದೆಂಬ ತೀರ್ಮಾನವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಉದಯಿಸಿತು. ಇದೇ ರೀತಿಯಾದ ಖಚಿತವಾದ ಅರಿವು ಮಣಿಪೂರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಮಣಿಪೂರದಿಂದ ದೃಶ್ಯವು ಸುಷುಮ್ನಾದಲ್ಲಿ, ಎದೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸಾಗಿತು. ಹನ್ನೆರಡು ದಳದ ಪದ್ಮವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ. ವಾಣಿಯು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿತು -

“ಇದಂ ಅನಾಹತ-ಚಕ್ರಮ್ |

(ಇದು ಅನಾಹತ ಚಕ್ರ.)”

ಅದರ ಒಳಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮುಖವಾದ ಮತ್ತು ಕೆಳಮುಖವಾದ ಎರಡು ತ್ರಿಕೋನಗಳಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಧೂಮವರ್ಣದ ಷಟ್ಕೋನವಿತ್ತು. ಇದರೊಳಗೆ ಕೆಳಮುಖದ ತ್ರಿಕೋನವಿದ್ದು, ಅದರ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಲಿಂಗವೊಂದಿತ್ತು. ಈ ಚಕ್ರ ಮತ್ತು ಲಿಂಗವು, ಶುದ್ಧವೂ ಪವಿತ್ರವೂ ಎಂದು ಭಾಸವಾಯಿತು. ಕಂಠಧ್ವನಿಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಳದ ನಾದವೊಂದು ಕೇಳಿಬಂತು. ಮೂಲಾಧಾರದಲ್ಲಿ ಈ ನಾದವು ಅವ್ಯಾಕೃತವಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಣಿಪೂರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಮತ್ತು ಕೇಳಿಬರುವ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳುತ್ತದೆಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು.

ಅನಂತರ, ‘ಕಂ, ಖಂ, ಗಂ, ಘಂ, ಙಂ, ಚಂ, ಛಂ, ಜಂ, ಝಂ, ಞಂ, ಟಂ ಮತ್ತು ಠಂ’ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳು ಕ್ಷಣ ಕಾಲ ದಳಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬಂದವು. ಷಟ್ಕೋನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಂ ಎಂಬ ವಾಯುಬೀಜವು ತೋರಿ, ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನವಿರಾಗಿ ಗಾಳಿಯು ಬೀಸಿದ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಇವೆರಡರಿಂದಾಗಿ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರವು ಸ್ಪರ್ಶಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ (ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ) ವಾಯುವಿನ ತತ್ತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ. ಆ ಷಟ್ಕೋನದಲ್ಲಿ ಜಿಂಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ, ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳುಳ್ಳ, ಹೊಗೆಯ ವರ್ಣದ ದೇವನನ್ನು, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಅಭಯ-ವರದ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಅತಿಸುಂದರವಾದ ದೇವನನ್ನು ಮತ್ತು ದೇವಿಯನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಜಿಂಕೆಯಮೇಲಿದ್ದ ದೇವನು ವಾಯುವೆಂದು, ಮತ್ತೊಂದು ದೇವನು ಈಶ (ಶಿವ)ನೆಂದು ಹಾಗೂ ಆ ದೇವಿಯು ಕಾಕಿನೀ ಎಂದೂ ಆ ವಾಣಿಯು ತಿಳಿಸಿತು.

ದೃಶ್ಯವು ಸುಷುಮ್ನಾದಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕತ್ತಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಹದಿನಾರು ದಳಗಳ ಬೂದಿಬಣ್ಣದ ಕಮಲವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ. ವಾಣಿಯು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿತು -

“ಇದಂ ವಿಶುದ್ಧ-ಚಕ್ರಮ್ |

(ಇದು ವಿಶುದ್ಧ ಚಕ್ರ.)”

ಅದರ ಒಳಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ವಲಯವೊಂದಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಾಕ್ಷರಗಳು ದಳಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾದವು. ಹಂ ಎಂಬ ಆಕಾಶಬೀಜವು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ತೋರಿ, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಅತಿವಿಶಾಲವಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಅನುಭವವಾದ ಕಾರಣ, ಈ ಚಕ್ರವು (ಪಂಚಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ) ಆಕಾಶ ತತ್ತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ.

ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ ದೇವನನ್ನು, ಪಾರ್ವತೀಸಮೇತನಾದ, ಹತ್ತು ಕೈಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ, ಐದು ಮುಖಗಳ ಶಿವನನ್ನು ಮತ್ತು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನುಟ್ಟ ದೇವಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಆ ದೇವನು ಅಂಬರನೆಂದು, ಪ್ರಭುವು ಇಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವನಾಗಿರುವನೆಂದು ಹಾಗೂ ಆ ದೇವಿಯು ಸಾಕೀನೀ ಎಂದೂ ಆ ವಾಣಿಯು ತಿಳಿಸಿತು. ಈ ಚಕ್ರವು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಭಾಸವಾಯಿತು.

ಮತ್ತೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸುಷುಮ್ನಾದಲ್ಲಿ ಭ್ರೂಮಧ್ಯದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ದೃಶ್ಯವು ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಳಗಳ ಭವ್ಯವಾದ ಪದ್ಮವನ್ನು ಕಂಡೆ. ವಾಣಿಯು ತಿಳಿಸಿತು -

“ಇದಂ ಆಜ್ಞಾ-ಚಕ್ರಮ್ |

(ಇದು ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರ.)”

ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಳಮುಖವಾದ ತ್ರಿಕೋನದೊಳಗೊಂದು ಲಿಂಗವಿತ್ತು. ತ್ರಿಕೋನದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧಚಂದ್ರವಿತ್ತು. ಆಗ, ಎರಡು ದಳಗಳ ಮೇಲೆ ಹಂ ಮತ್ತು ಕ್ಷಂ ಅಕ್ಷರಗಳು, ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವವು ಗೋಚರವಾದವು. ಪ್ರಣವದ ಅನುಸ್ವಾರ-ಬಿಂದುವು ಅರ್ಧಚಂದ್ರದ ಮೇಲಿತ್ತು. ಆರು ಮುಖಗಳ ದೇವಿಯೊಬ್ಬಳನ್ನು ಕಂಡೆ. ದೇವಿಯು ಹಾಕೀನೀ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಚಕ್ರವನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು.

ಆಮೇಲೆ, ಸುಷುಮ್ನಾದ ತುದಿಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಅಧೋಮುಖವಾಗಿ, ಅನೇಕ ಪದರುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಬಾಗಿದ್ದ, ಶ್ವೇತವರ್ಣದ, ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ದಳಗಳ ಕಮಲ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಎಲ್ಲ ಐವತ್ತು

ಅಕ್ಷರಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದವು. ಸಾವಿರದಳಗಳ ಸಹಸ್ರಾರವಿಂದು ಧ್ವನಿಯು ಘೋಷಿಸಿತು. ಕಮಲದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಚಂದಿರನ ಆಕಾರದ ಪ್ರದೇಶವಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅಮೃತಕಿರಣಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಳಪಿನ ತ್ರಿಕೋನವಿತ್ತು. ವಾಣಿಯು ಘೋಷಿಸಿತು -

“ಅತ್ರ ಪರಮಶಿವಃ ಸ್ಥಿತಃ |

(ಇಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನಿರುವನು.)”

ಆಜ್ಞಾ ಮತ್ತು ಸಹಸ್ರಾರ ಚಕ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಹೇಗೋ ಅನಿಸಿದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನಾನು ಗ್ರಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿಯು ಪರಶಿವನೊಂದಿಗೆ ಐಕ್ಯವಾಗುವ ಸಹಸ್ರಾರದವರೆಗೆ, ಜಾಗೃತಗೊಂಡ ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಊರ್ಧ್ವಮುಖ ಪಯಣವು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು, ಹಾಗೆ ಘೋಷಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವಾಣಿಯು ಕೇಳಿಬರದಿದ್ದರೂ, ನನಗೆ ಖಚಿತವಾಯಿತು.

ಇಲ್ಲಿಗೆ, ನನ್ನ ಅನುಭವವು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಲೇ, ನಾನೇನು ಕನಸನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆನೋ, ಅಥವಾ ಸ್ಪುಟವಾದ ಭ್ರಾಂತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೆನೋ, ಅಥವಾ ನನಗೇನು ದಿವ್ಯವಾದ ಅನುಭವವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿತೋ ಎಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟೆ. ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇನೂ ಆಲೋಚಿಸದೆ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಮಯವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಎದ್ದು ಅವರ ಬಳಿಗೆ ಹೊರಟೆ.

ನಾನು: ಈ ಅನುಭವವು ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಇದ್ದಿತು?

ಗುರುಗಳು: ಎಷ್ಟಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ನಿನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ?

ನಾನು: ಅರ್ಧದಿಂದ ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಅವಧಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ.

ಗುರುಗಳು: (ನಕ್ಕು) ಐದು ನಿಮಿಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿತ್ತು.

{ನನ್ನ ಆಚ್ಚರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ವಿನೋದಗೊಂಡ ಗುರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು, ‘ಈಗ ಸಮಯವೆಷ್ಟು?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನನ್ನ ಕೈಗಡಿಯಾರವನ್ನು ನೋಡಿ, “ಃಃಃ”, ಎಂದೆ. ಗುರುಗಳ ಮುಂದೆ ಚಕ್ಕಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಮಡಿಚಿದ ಕಾಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು ಕರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದೆ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿ ಗುರುಗಳು ನನ್ನ ಕರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಬಲಗೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ, “ಅಂಬಾ”, ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೆ, ಗುರುಗಳು ವಿವರಿಸಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ನನಗೆ ಅತಿಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ತೋರಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಗುರುಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಂತೆ ಆ ವಾಣಿಯನ್ನೂ ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಗುರುಗಳ ಅನುಭವವು ಎಲ್ಲಿ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗಿತ್ತೋ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ನನ್ನ ಅನುಭವವೂ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

ನನ್ನ ಮೈಮೇಲಿನ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ನನಗೆ ಪುನಃ ಬಂದು, ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. “ಈಗ ಸಮಯವೇನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಗಡಿಯಾರವನ್ನು ನೋಡಿ 4:45 ಆಗಿತ್ತೆಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ಮುಗುಳ್ಳಕ್ಕು, “ನೀನು ಕಂಡಂತೆ, ಐದು ನಿಮಿಷಗಳಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯ ಕಳೆದಿದೆ”, ಎಂದರು. “ಆಜ್ಞಾ-ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿನಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೀನು ಕಂಡದ್ದನ್ನು ವಿವರಿಸು”, ಎಂದಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ದೃಶ್ಯವು ಅತಿಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ನನ್ನ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಹಸಿರಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಕೂಡಲೇ ನಾನು, “ಅಭಯ-ಮುದ್ರೆ, ವರದ-ಮುದ್ರೆ, ಪುಸ್ತಕ, ಕಪಾಲ, ಡವರು ಮತ್ತು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಸರ”, ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಅನುಮೋದನೆಯಿಂದ ತಲೆಯಾಡಿಸಿ, “ಹೌದು, ನಾನಾಗ ಕಂಡದ್ದೂ ಅದೇ. ನಾವಿಬ್ಬರು ಕಂಡ ದೃಶ್ಯಗಳ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೇಳದಿದ್ದ ವಿವರವನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅವೆರಡೂ ಸಮಾನವಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಅವೆರಡರ ಸಮಯಾವಕಾಶವು ಒಂದೇ ಆಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಯುಕ್ತವೇ ಹೊರತು, ನಿನ್ನ ದೃಶ್ಯವು ಮೂರು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ನನ್ನದು ಅರ್ಧದಿಂದ ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತೆಂದಲ್ಲ.”}

ನಾನು: ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಅಥವಾ ಚಕ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ, ಗುರುಗಳು ಓದಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೇ? ಪರಮಗುರುಗಳು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದುಂಟೇ?

ಗುರುಗಳು: ಎರಡೂ ಇಲ್ಲ. ಕುಂಡಲಿನೀ-ಯೋಗದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಗ ಏನೇನೂ ಪರಿಚಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. “ನೀವು ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಬಲ್ಲೀರಿ?”, ಎಂದು ಆಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದು ಲಲಿತಾ-ಸಹಸ್ರನಾಮದಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಾಮವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿರುತ್ತಿದ್ದೆ.

{ಮುಂದಿನ 45 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಅವರು ನೆರೆದಿದ್ದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ದರ್ಶನವೀಯುತ್ತ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು. ನಂತರ ಅವರು ಎಂದಿನಂತೆ ಸಂಜೆಯ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ತೆರಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಳೆ ಹನಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಅವರು ಹೊರಗೆ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಏನನ್ನಾದರೂ ನಾನು ಕೇಳಬಯಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನಾನದನ್ನು ಕೇಳಬಹುದೆಂದು ಗುರುಗಳು ಸೂಚಿಸಿದರು.}

ನಾನು: ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಗುರುಗಳು ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದುಂಟೇ? ಪರಮಗುರುಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನು?

ಗುರುಗಳು: ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಾನು ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಯಾವ ಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬಾರದಂತೆ ನಾನು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಅವರು ಥಟ್ಟನೆ ನನ್ನತ್ತ ನೋಡಿ, “ಹಂ, ನನಗೆ ಹೇಳಿ”, ಎಂದರು. ನಾನು, “ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಹಿಂದೆ ದಿವ್ಯ ಉಪದೇಶವೇನೋ ಎಂದೆನಿಸುವ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಅನುಭವವು ನನಗಾಯಿತು. ಆದರೆ, ಅದು ಹಗಲು-ಕನಸೋ ಅಥವಾ ಭ್ರಮೆಯೋ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಾನರಿಯೆ”, ಎಂದು ನಿವೇದಿಸಿದೆ. ಗುರುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯು ನನ್ನ ಮೇಲಿತ್ತು; ಆದರೆ ಅವರೇನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದುವರಿದೆ. ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ, “ಸರಿ”, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗುರುಗಳು ದಂಡ-ತರ್ಪಣವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ನನ್ನ ಅನುಭವವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಹೊರಬಂದೆ.

ಅಂದು ಬೆಳಗಿನ ಚಂದ್ರಮೌಳೀಶ್ವರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಅರ್ಚಕರು ನೆರವೇರಿಸಲಿಲ್ಲ; ಗುರುಗಳು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಗೈದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಭಿಕ್ಷೆಯಾದ ಬಳಿಕ, ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಕರೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ತೆರಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನನ್ನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆಗ ಅವರು ಹೀಗೆ ನುಡಿದರು - “ಮೂಗಿನ ಎಡ ಮತ್ತು ಬಲ ರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಉಸಿರಾಟಕ್ಕೆ ಹೊಂದುಕೊಂಡು, ಇಡಾ ಮತ್ತು ಪಿಂಗಳಾ ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಲನೆಯನ್ನು ನೀವು ಕಂಡಿರಿ. ಅದು ಪ್ರಾಣವಾಯುವಿನ ಸಂಚಾರ. ಮೂಲಾಧಾರದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಾಕೃತವಾಗಿದ್ದ ನಾದವು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಣಿಪೂರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳುತ್ತದೆಂದು ನಿಮಗೆ ತೋರಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

“ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಗಳಿವೆ - ಪರಾ, ಪಶ್ಯಂತೀ, ಮಧ್ಯಮಾ, ಮತ್ತು ವೈಖಿರೀ, ಉತ್ತರೋತ್ತರ ರೂಪವು ಪೂರ್ವಪೂರ್ವ ರೂಪಕ್ಕಿಂತ ಸ್ಥೂಲವಾದುದು. ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ವಾಕ್ ನಾಲ್ಕನೆಯದು. ವೇದಗಳು ಬೋಧಿಸುತ್ತವೆ -

ಚತ್ವಾರಿ ವಾಕ್ಪರಿಮಿತಾ ಪದಾನಿ ತಾನಿ ವಿದುಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯೇ ಮನೀಷಿಣಃ |

ಗುಹಾ ತ್ರೀಣಿ ನಿಹಿತಾ ನೇಜ್ಞಯನ್ತಿ ತುರೀಯಂ ವಾಚೋ ಮನುಷ್ಯಾ ವದನ್ತಿ ||

(ಋಗ್ವೇದ I.164.45)

(ವಾಕ್ಯಗಳೇ ನಾಲ್ಕು ಸ್ತರಗಳಿವೆ. ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿಗಳಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಗೂಢವಾಗಿಡಲ್ಪಟ್ಟು ಚಲನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಮನುಷ್ಯರು ನುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.)

“ಮೂಲಾಧಾರದಿಂದ ಹೊರಟ ವಾಯುವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಭಿ, ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಕಂಠದ ಮೂಲಕ ಹಾಯ್ದು, ಕೇಳಲ್ಪಡುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಪರಾ, ಪಶ್ಯಂತೀ, ಮಧ್ಯಮಾ, ಮತ್ತು ವೈಖರೀ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕಂಡ ಮೂಲಾಧಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯೋಗಚೂಡಾಮಣಿ-ಉಪನಿಷತ್ ಹೀಗೆಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ -

ಚತುರ್ಥಲಂ ಸ್ಯಾದಾಧಾರಂ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನಂ ಚ ಷಡ್ವಲಮ್ ||

(ಯೋಗಚೂಡಾಮಣಿ-ಉಪನಿಷತ್ 4)

ನಾಭೌ ದಶದಲಂ ಪದ್ಮಂ ಹೃದಯಂ ದ್ವಾದಶಾರಕಮ್ |

ಷೋಡಶಾರಂ ವಿಶುದ್ಧಾಖ್ಯಂ ಭ್ರೂಮಧ್ಯೇ ದ್ವಿದಲಂ ತಥಾ ||

(ಯೋಗಚೂಡಾಮಣಿ-ಉಪನಿಷತ್ 5)

ಸಹಸ್ರದಲಸಂಖ್ಯಾತಂ ಬ್ರಹ್ಮರನ್ಧ್ರೇ ಮಹಾಪಥಿ |

(ಯೋಗಚೂಡಾಮಣಿ-ಉಪನಿಷತ್ 6)

(ಬ್ರಹ್ಮ ನಾಡಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳ ಮೂಲಾಧಾರ (ಪದ್ಮ), ಆರು ದಳಗಳ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ (ಪದ್ಮ), ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ದಳಗಳ ಪದ್ಮ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ದಳಗಳ (ಪದ್ಮ), ವಿಶುದ್ಧವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಹದಿನಾರು ದಳಗಳ (ಪದ್ಮ), ಭ್ರೂ-ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಳಗಳ (ಪದ್ಮ) ಹಾಗೂ ಸಹಸ್ರ ದಳಗಳನ್ನುಳ್ಳ (ಪದ್ಮ) ಇರುತ್ತವೆ.)

ನಂತರ, ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತೆರೆದು, “ಇದು ತಾಂತ್ರಿಕನಾದ ಪೂರ್ಣಾನಂದನಿಂದ ವಿರಚಿತವಾದ ಗ್ರಂಥದ ಷಟ್ಪಕ್ಷ-ನಿರೂಪಣ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯ. ಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ, ಇದು ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಣಿಪೂರವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಓದಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಕಂಡದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಿವರಣೆಗೆ ಹೊಂದುವುದಾಗಿ ನೀವು ಕಾಣುವಿರಿ.”

{ಪರಮಗುರುಗಳ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಗುರುಗಳು ಪರಮಗುರುಗಳಿಂದ ತಾವು ಕೇಳಿದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಓದಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದರು. ಆ ವಿವರಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, “ನನಗೆ ಗುರುಗಳು ಅಂದು ಹೀಗೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು”, ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಹೀಗಿವೆ -

ತಸ್ಯೋದ್ಧೇಃ ನಾಭಿಮೂಲೇ ದಶದಲಲಸಿತೇ ಪೂರ್ಣಮೇಘಪ್ರಕಾಶೇ
ನೀಲಾಮ್ಬೋಜಪ್ರಕಾಶೈರುಪಹಿತಜಠರೇ ಡಾದಿಫಾನ್ತೈಃ ಸಚನ್ದೈಃ |
ಧ್ಯಾಯೇದ್ವೈಶ್ವಾನರಸ್ಯಾರುಣಮಿಹಿರಸಮಂ ಮಣ್ಡಲಂ ತತ್ತ್ರಿಕೋಣಂ
ತದ್ಭಾಹ್ಯೇ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಖ್ಯೈಸ್ತ್ರಿಭಿರಭಿಲಸಿತಂ ತತ್ರ ವಹ್ನೇಃ ಸ್ವಬೀಜಮ್ ||

(ಷಟ್ಪಕ್-ನಿರೂಪಣ 19)

ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನದ ಮೇಲೆ ಹೊಕ್ಕುಳಿನ ಬುಡದಲ್ಲಿ, ಮಳೆಯ ಮೋಡದ ಕಡು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹತ್ತು ದಳಗಳ ಪದ್ಮವಿರುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀಲಿ ಕಮಲದ ವರ್ಣದ 'ಡಂ' ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 'ಫಂ' ವರೆಗಿನ ಅಕ್ಷರಗಳಿರುವುವು. ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಉದಯಿಸುವ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ತ್ರಿಕೋನವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಇದರಾಚೆಗೆ, ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ತ್ರಿವಳಿ ಮತ್ತು ಅದರೊಳಗೆ ಅಗ್ನಿ ಬೀಜ (ರಂ) ಇವೆ.

ಧ್ಯಾಯೇನ್ಮೇಷಾಧಿರೂಢಂ ನವತಪನನಿಭಂ ವೇದಬಾಹೂಜ್ಜ್ವಲಾಙ್ಗಂ
ತತ್ಕ್ರೋಡೇ ರುದ್ರಮೂರ್ತಿನಿವಸತಿ ಸತತಂ ಶುದ್ಧಸಿನ್ಧೂರರಾಗಃ |
ಭಸ್ಮಾಲಿಪ್ತಾಙ್ಗುಭೂಷಾಭರಣಸಿತವಪುರ್ವಧ್ಧರೂಪೀ ತ್ರಿನೇತ್ರೋ
ಲೋಕಾನಾಮಿಷ್ಟದಾತಾಽಭಯಲಸಿತಕರಃ ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರಕಾರೀ ||

(ಷಟ್ಪಕ್-ನಿರೂಪಣ 20)

ಬಾಲಸೂರ್ಯನಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ, ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ದೇಹವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಟಗನಿ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಅವನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಕುಂಕುಮದ ಮೈಬಣ್ಣವುಳ್ಳ, ಭಸ್ಮಧಾರಿಯಾಗಿ ಬೆಳನೆ ಕಂಡುಬರುವ, ಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ತ್ರಿನೇತ್ರನಾದ, ಕರಗಳಲ್ಲಿ ವರದ ಮತ್ತು ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ರುದ್ರನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವನು.

ಅತ್ರಾಸ್ತೇ ಲಾಕಿನೀ ಸಾ ಸಕಲಶುಭಕರೀ ವೇದಬಾಹೂಜ್ಜ್ವಲಾಙ್ಗೀ
ಶ್ಯಾಮಾ ಪೀತಾಘ್ನಿರಾದ್ಯೈರ್ವಿವಿಧವಿರಚನಾಲಜ್ಞ್ಯತಾ ಮತ್ತಚಿತ್ತಾ |
ಧ್ಯಾತ್ವೈಶ್ವಾನರಾಭಿಪದ್ಮಂ ಪ್ರಭವತಿ ನಿಶರಾಂ ಸಂಹೃತೌ ಪಾಲನೇ ವಾ
ವಾಣೀ ತಸ್ಯಾನನಾಭ್ಯೇ ನಿವಸತಿ ಸತತಂ ಜ್ಞಾನಸನ್ನೋಹಲಕ್ಷ್ಮೀಃ ||

(ಷಟ್ಪಕ್-ನಿರೂಪಣ 21)

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಂಗಳವನ್ನು ನೀಡುವ, ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ದೇಹವುಳ್ಳ, ಶ್ಯಾಮಲ ವರ್ಣದ, ಹಳದಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನುಟ್ಟ, ಅನೇಕ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಹಾಗೂ ಆನಂದಚಿತ್ತಳಾದ ಲಾಕಿನಿಯು ಇಲ್ಲಿರುವಳು. ನಾಭಿಯಲ್ಲಿರುವ

(ಮಣಿಪೂರದ) ಈ ಕಮಲವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವವರಿಗೆ, ರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂಹರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾನರಾಶಿಯ ಭಂಡಾರವಾದ ಸರಸ್ವತಿಯು ಅವನ ಮುಖಾರವಿಂದದಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ನೆಲೆಸುವಳು.)

(ಗುರುಗಳು:) ನಾನು ಕಂಡಿದ್ದ ಮಣಿಪೂರ ಚಕ್ರದ ವಿಷಯಗಳು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದವೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಂದೇಹಗಳು ಉಂಟಾದವು. ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸಕರಿಗೆ ಸ್ಥೂಲ-ಶರೀರದೊಳಗೆ ಕಂಡುಬರುವ ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಎಲಬುಗಳಂತೆ, ಚಕ್ರಗಳೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದೇಹದ ಅಂಗಗಳೇ? ಚಕ್ರಗಳ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಹಾಗೂ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕಾದ ದೇವತೆಗಳ ಆಕಾರಗಳು, ಪ್ರಮಾಣಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆಯೇ? ಇಡೀ ಮತ್ತು ಪಿಂಗಳಾ ನಾಡಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಎರಡೆರಡು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೇ, ಈ ಎರಡನೆಯ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಏನನ್ನೂ ನಾನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ, ಗುರುಗಳು ಸ್ವಯಂ, “ಚಕ್ರಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮ; ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣರು ಕಾಣಬಹುದು. ಚಕ್ರಗಳ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿನ ದೇವತೆಗಳ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಭೇದಗಳಿವೆ. ಆ ವಿಷಯಗಳೇನು ಅನವಶ್ಯಕ”, ಎಂದು ಸಮಾಧಾನವನ್ನಿತ್ತರು.

ನಾನು: ಗುರುಗಳಿಗೆ ಆದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದ ಅನುಭವದ ಕಾರಣದ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬೋಧನೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಏನಾದರೂ ತಿಳಿಸಿದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ನಿನಗೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಭಿಲಾಷೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೇಳಿದ ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಎಡಗನ್ನೆಯನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ತಟ್ಟಿ, “ನೀವು ಭಗವತ್ಕೃಪೆಯನ್ನು ಪಡೆದವರು. ನೇರವಾಗಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ತನ್ನ ಸ್ವ-ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ, ಶಾರದಾಂಬೆಯು ನಿಮಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ದೇವಿಯು ಸ್ವತಃ ನನ್ನ ಗುರುಗಳಿಗೆ (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಾಭಿನವ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ) ಯೋಗವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ್ದು ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶಾರದಾಂಬೆಯು ಆ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪರಮಗುರುಗಳು (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು) ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಾಭಿನವ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು) ತಮ್ಮ ಶ್ರೀಶಾರದಾ-ಶತಶ್ಲೋಕೀ-ಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ -

**ಆಜ್ಞಾಸೀದ್ಗೌರವೀ ಮೇ ತವ ಖಲು ಕರುಣಾವಾರಿಧಿಃ ಶಾರದಾಮ್ನಾ
ಸಾಷ್ಟಾಂಗಂ ಯೋಗಮಾರಾದುಪದಿಶತಿ ಭವಾನೌರಸಃ ಸೂನುರಸ್ಯಾಃ |**

(ಶ್ರೀಶಾರದಾ-ಶತಶ್ಲೋಕೀ-ಸ್ತವಃ 25)

(ನನ್ನ ಗುರುಗಳ ಅಧಿಕಾರವಾಣಿಯು ನನಗೆ, “ಯೋಗವನ್ನು ಅದರ ಅಷ್ಟಾಂಗಗಳ ಸಹಿತ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಕರುಣೆಯ ಸಮುದ್ರಳಾದ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯಾದ ಶಾರದೆಯ ನಿಮಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವಳು. ನೀವು ಆಕೆಯ ಸ್ವಂತ ಪುತ್ರರು”, ಎಂದಿತ್ತು.)

“ನೀವೂ ಸಹ ಅಮೃತವರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಪುತ್ರರು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಆಕೆಯು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ನಿಮಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ್ದು ಸಮಂಜಸವೇ ಆಗಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಉಪದೇಶಿಸುವಳು. ಗುರುಗಳು (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಾಭಿನವ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು) ದೇವಿಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಕೇವಲ ಎಚ್ಚರವಿರುವಾಗ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ನೀವೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವಿರಿ.”

{ತಾವು ಶಾರದಾಂಬೆಯಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ, ತಾವೇ ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀಶಾರದಾ-ಸ್ತುತಿ-ಮಂಜರೀ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ -

ಆಗಚ್ಛಂತೀ ಸದನಮದಸೀಯಂ ಪುರಾ ಶಾರದಾಮ್ನಾ

ತಾಟಜ್ಯಾಢ್ಯಾ ಮುದಿತವದನಾ ಸ್ವಪ್ನ ಏವಂ ಹ್ಯಪಶ್ಯಮ್ |

ಕಾಲೇ ಕಾಲೇ ಬಹುಲಕೃಪಯಾ ಶಬ್ದಯಂತೀ ಸ್ವನಾಮ್ನಾ

ಹ್ವಾಯಂ ಹ್ವಾಯಂ ಸಕಲಮಪಿ ಮೇ ಬೋಧಯಾಮಾಸ ದೇವೀ ||

(ಶ್ರೀಶಾರದಾ-ಸ್ತುತಿ-ಮಂಜರೀ 13)

ಕರ್ಣಾಭರಣದಿಂದ ಶೋಭಿತಳಾದ ಮತ್ತು ಆನಂದವದನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಶಾರದಾಂಬೆಯು ನನ್ನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದವಳಂತೆ ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ. ಯಾವಾಗಲೂ, ಪರಮ ಕರುಣೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾ, ನನಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೋಧಿಸಿದಳು.}

ನಾನು: ಗುರುಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಮಗುರುಗಳು ಮತ್ತೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದುಂಟೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು: ಶಾರದಾಂಬೆಯು ಮುಂದೆಯೂ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ ಪರಮಗುರುಗಳು, ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆ ದಿನದ

ಅನುಭವವಾದ ಮೇಲೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮುಂದೆಯೂ ಏನಾದರೂ ನಡೆದಿತ್ತೇ?

ಗುರುಗಳು: (ನಕ್ಕು) ನಾನು ಎಣಿಸಿದಂತೆಯೇ, ಈ ವಿಚಾರವು ನಿನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಹೌದು, ಇದರ ಮುಂದೂ ಆದದ್ದುಂಟು. ನಾಳೆ ನಿನಗದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವೆ.

{ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಳೆ ನಿಂತಿತ್ತು. ಗುರುಗಳು ಎದ್ದು ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಟು, ನನ್ನನ್ನೂ ಹಿಂಬಾಲಿಸಲು ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ, ಗುರುಗಳು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ನಡೆಯಿತು.}

ಗುರುಗಳು: ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ನನಗಾದ ಅನುಭವವನ್ನು ನಿನ್ನೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದೆ. ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಸ್ವಪ್ನವಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಶಾರದಾಂಬೆಯ ಗರ್ಭಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದೆ. ವಿಗ್ರಹವಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನವರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ತನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಎದುರು, ನನ್ನಂತೆಯೇ ಇದ್ದ ಒಂದು ಬಾಲಕನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವನು ಕಾವಿಯ ಕೌಪೀನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಧರಿಸಿದ್ದು ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಮೂಲಾಧಾರ-ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಸರ್ಪದ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಅವನ ಕುಂಡಲಿನಿಯು, ನನಗೆ ಹೇಗೋ ಕಂಡುಬಂತು. ಅವನ ಬೆನ್ನಿನ ಮೂಲಾಧಾರ-ಚಕ್ರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನವರು ತನ್ನ ಬಲಗೈಯಿಂದ ಹಗುರವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿದರು.

ಕೂಡಲೇ, ಮಲಗಿದ್ದ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಎದ್ದು, ಬುಸುಗುಟ್ಟುತ್ತ ತನ್ನ ಹೆಡೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಎತ್ತಿತು. ಕೆಳಮುಖವಾಗಿದ್ದ ಚಕ್ರದ ನಾಲ್ಕು ದಳಗಳು ಮೇಲ್ಮುಖವಾದವು. ಆಗ ಕಮಲವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಳಿದಂತಾಯಿತು ಮತ್ತು ದಳಗಳ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತ ಕಂಡುಬಂದವು. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ, ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಮಲಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡೆ. ಈಗ, ಅಮ್ಮನವರು ಬಾಲಕನ ಭ್ರೂಮಧ್ಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರು. ಮುಂಚಿನಂತೆ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡಿತು. ಗುರುಗಳ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬಹುದೆಂದು, ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳಗಳ ಪೈಕಿ, ಮೂಲಾಧಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೆನ್ನಿನ ಮತ್ತು ಭ್ರೂಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ - ಇವು ಬಹಳ ಸೂಕ್ತವಾದವೆಂದು ನನಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು.

ಈ ಅರಿವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದಂತೆ, ಆತನ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಮತ್ತೆ ಸುಪ್ತವಾದದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅಮ್ಮನವರು ಅನುಗ್ರಹಸೂಚಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಬಲಗೈಯನ್ನು ಎತ್ತಿದರು. ಆ ಬಾಲಕನನ್ನು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ, ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಜಾಗೃತವಾಯಿತು. ತಾವು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿಯೂ ಗುರುಗಳು ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು

ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬಲ್ಲರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತು. ನಂತರ, ಬಾಲಕನು ಜಾಲಂಧರ, ಉಡ್ಡಿಯಾನ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಬಂಧಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದನು.

ನಾನು: ಬಾಲಕನ ಕತ್ತು ಮತ್ತು ಕಿಬ್ಬುಹೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಜಾಲಂಧರ ಮತ್ತು ಉಡ್ಡಿಯಾನ ಬಂಧಗಳನ್ನು ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಗುರುಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವನು ತನ್ನ ಗುದದ್ವಾರವನ್ನು ಸಂಕುಚಿತಗೊಳಿಸಿ, ಮೂಲಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಗುರುಗಳು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆ?

ಗುರುಗಳು: ಯುಕ್ತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ! ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಮೂಲಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ, ಅವನೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿತು. ಅವನ ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಬೆಳೆದು, ಅದರ ಜ್ವಾಲೆಯು ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಅವನ ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ನನಗೆ ಬೆಂಕಿಯು ಶಾಖದ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಜ್ವಾಲೆಯು ಶಾಖವು ತನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಥಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಬುಸುಗುಟ್ಟಿತು. ಆ ನಂತರ, ಅದು ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಏರುತೊಡಗಿತು. ಜಾಲಂಧರ, ಉಡ್ಡಿಯಾನ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಬಂಧಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬಹುದೆಂದು ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು.

ದೃಶ್ಯವು ಬದಲಾಯಿತು. ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಪುನಃ ನಿद्रಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಬಾಲಕನ ಮನಸ್ಸಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ಆಗ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅವನು ಮೂಲಾಧಾರವನ್ನು ದೃಶ್ಯಗೊಳಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಅನಿಸಿತು. ನಂತರ, ಅವನು ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿದನು. ಆದಮೇಲೆ, ತಾನು ಪೂಜ್ಯಭಾವನೆಯಿಂದ ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ದೃಶ್ಯಗೊಳಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ದೇವತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದನು. ಹಾಗೆ ಭಾವಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದನು. ಮೂಲಾಧಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದ ಮಾನಸಿಕ ಪೂಜೆಯನ್ನು, ತಾನಿಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಸಿದನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿ ಮೇಲೆ ಏರುವಂತೆ ಮಾಡಲು, ಚಕ್ರಗಳ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವುದು ಸಹಕಾರಕವೆಂದು ನನಗೆ ಖಚಿತವಾಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯಾವಿಧಾನಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಆಹ್ಲಾದವಾಯಿತು.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಇನ್ನೇನು ಆರೋಹಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಡಚಣೆಯು ಇದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಆದರೂ, ಕುಂಡಲಿನಿಯು ತನ್ನ ಬಲದಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಮೇಲೇರಿತು. ಅಮೃತವರು ನನಗೆ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಕೇಳಿಬಂತು -

“ಬ್ರಹ್ಮಗ್ರಂಥಿಂ ಭಿತ್ತ್ವೇಯಮೂರ್ಧ್ವಂ ಗಚ್ಛತಿ |

(ಬ್ರಹ್ಮ ಗ್ರಂಥಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಈಕೆಯು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.)”

ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಮೇಲೇರಬೇಕೆಂದು ತರಳನು ಸಂಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅವನ ಸಂಕಲ್ಪವು ಅದರ ಆರೋಹಣಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜಕವಾಗಿತ್ತೆಂದು ನನಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತಲೇ, ಅಲ್ಲಿನ ಕಮಲವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅರಳಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಮೇಲೆ ಸಾಗಿ, ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಮಣಿಪೂರ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸೇರಿತು. ನಂತರ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೇರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಮರಳಿ ಮೂಲಾಧಾರಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಅಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಯಿತು. ಜಾಗೃತವಾದ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೇಲೇರಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಪುನಃ ಇಳಿದು ಸುಪ್ತವಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ.

ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ನಂತರ ಬಾಲಕನ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಮತ್ತೆ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು. ಈ ಬಾರಿ ಮೂಲಾಧಾರದಿಂದ ಮಣಿಪೂರವನ್ನು ದಾಟುವವರೆಗೂ ಅದರ ಆರೋಹಣಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡೆತಡೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾಸವಾಯಿತು. ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಡೆಯುಂಟಾದಂತಾಯಿತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಆ ಅಡಚಣೆಯನ್ನದು ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು, ಅನಾಹತ ಚಕ್ರವು ಅರಳುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಅಮೃತವರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು -

“ವಿಷ್ಣುಗ್ರಂಥಿಶ್ಚಿನ್ನಃ |

(ವಿಷ್ಣು ಗ್ರಂಥಿಯು ಭಿನ್ನವಾಯಿತು.)”

ವಿಶುದ್ಧ ಚಕ್ರದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಆಜ್ಞಾ-ಚಕ್ರವನ್ನು ಸೇರಿತು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡಚಣೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿತು. ಜಗನ್ಮಾತೆಯು ನುಡಿದಳು -

“ರುದ್ರಗ್ರಂಥಿಭೇದೋ ಜಾತಃ |

(ರುದ್ರ ಗ್ರಂಥಿಯು ಭೇದನವಾಯಿತು.)”

ಕಡೆಯದಾಗಿ, ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಸಹಸ್ರಾರದ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ತಲುಪಿತು. ಜಗನ್ಮಾತೆಯು ನುಡಿದಳು -

“ಕುಣ್ಣಲಿನೀ ಪರಮಶಿವೇನ ಯುಕ್ತಾ |

(ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಪರಶಿವನೊಡನೆ ಒಂದಾದಳು.)”

ಬಾಲಕನ ಮುಖಭಾವದಿಂದ ತಾನು ಆನಂದಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವನೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಅವನ ದೇಹವು ಅಚಲವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಮ್ಮನವರ ಮಡಿಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನನಗೆ, ಅವನಲ್ಲಿ ಉಸಿರಾಟವು ಗೋಚರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಗೆ, ನನ್ನ ಕನಸು ಕೊನೆಗೊಂಡು ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು.

{ಮೂರು ಗ್ರಂಥಿಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗುರುಗಳು ಹೀಗೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲಾಧಾರ, ಅನಾಹತ ಮತ್ತು ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರಗಳು ಇರುವಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ, ಕ್ರಮಶಃ ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಯ ಅಧೋಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ರುದ್ರ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆಂದು ಹಲವು ಲಘು-ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನೇರ ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ. ಇಡಾ, ಪಿಂಗಳಾ ಮತ್ತು ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಡಿಗಳು ಮೂಲಾಧಾರ ಮತ್ತು ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದರಿಂದ, ಮೂರು ಗ್ರಂಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಈ ಚಕ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಎಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಯೋಗಕುಂಡಲೀ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ -

ಪ್ರಸಾರ್ಯಃ ಸ್ವಶರೀರಂ ತು ಸುಷುಮ್ನಾವದನಾನ್ತರೇ ||

(ಯೋಗಕುಂಡಲೀ-ಉಪನಿಷತ್ I.66)

ಬ್ರಹ್ಮಗ್ರಂಥಿಂ ತತೋ ಭಿತ್ತ್ವಾ ರಜೋಗುಣಸಮುದ್ಯವಮ್ |

ಸುಷುಮ್ನಾವದನೇ ಶೀಘ್ರಂ ವಿದ್ಯುಲ್ಲೇಖೇವ ಸಂಸ್ಫುರೇತ್ ||

(ಯೋಗಕುಂಡಲೀ-ಉಪನಿಷತ್ I.67)

(ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಸುಷುಮ್ನೆಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ನೇರಗೊಳಿಸಿ, ರಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಉಂಟಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಗ್ರಂಥಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿ, ಸುಷುಮ್ನೆಯ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಮಿಂಚಿನ ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದು.)

ಸುಷುಮ್ನೆಯ ದ್ವಾರವು ಮೂಲಾಧಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಇತರ ಚಕ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುಷುಮ್ನೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಒಳಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಬ್ರಹ್ಮ ಗ್ರಂಥಿಯು ಮೂಲಾಧಾರದಲ್ಲಿರುವುದೇ ಹೊರತು, ಉಳಿದ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅವುಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಾಗಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿಷ್ಣುಗ್ರಂಥಿಂ ಪ್ರಯಾತ್ಯುಚ್ಚೈಃ ಸತ್ವರಂ ಹೃದಿ ಸಂಸ್ಥಿತಾ |

ಊರ್ಧ್ವಃ ಗಚ್ಛತಿ ಯಚ್ಚಾಸ್ತೇ ರುದ್ರಗ್ರಂಥಿಂ ತದುದ್ಯವಮ್ ||

(ಯೋಗಕುಂಡಲೀ-ಉಪನಿಷತ್ I.68)

ಭ್ರೂವೋರ್ಮಧ್ಯಂ ತು ಸಮ್ಪಿದ್ಯ ಯಾತಿ ಶೀತಾಂಶುಮಂಡಲಮ್ ||

(ಯೋಗಕುಂಡಲೀ-ಉಪನಿಷತ್ I.69)

(ನಂತರ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ವೇಗವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿ, ವಿಷ್ಣು ಗ್ರಂಥಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಊರ್ಧ್ವಮುಖವಾಗಿ ಸಾಗಿ ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನಿಂದಲೇ ಉದ್ಭವವಾದ (ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿನ) ರುದ್ರ ಗ್ರಂಥಿಯನ್ನು ಸೇರಿ, ಅದನ್ನೂ ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಚಂದ್ರನ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ.)

ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ -

ಬ್ರಹ್ಮಗ್ರಸ್ಥಿರಕಾರೇ ಚ ವಿಷ್ಣುಗ್ರಸ್ಥಿಹೃದಿ ಸ್ಥಿತಃ || (ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ-ಉಪನಿಷತ್ 70)

ರುದ್ರಗ್ರಸ್ಥಿಭ್ರೂವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಭಿದ್ಯತೇಕ್ಷರವಾಯುನಾ |

(ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ-ಉಪನಿಷತ್ 71)

(ಬ್ರಹ್ಮ ಗ್ರಂಥಿಯು ಅ-ಕಾರದಲ್ಲಿ (ಮೂಲಾಧಾರದಲ್ಲಿ) ಇರುವುದು. ವಿಷ್ಣು ಗ್ರಂಥಿಯು ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವುದು. ರುದ್ರ ಗ್ರಂಥಿಯು ಹುಬ್ಬುಗಳ ನಡುವಿನಲ್ಲಿ (ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ) ಇರುವುದು ಮತ್ತು ಅದು ಹಂಸ-ವಾಯುವಿನ ಮೂಲಕ ಭೇದಿಸಲ್ಪಡುವುದು.)

ಆದರೆ, ಹಠ-ಯೋಗ-ಪ್ರದೀಪಿಕಾ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ, ಹಾಗೂ ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ಎಂಬ ಅದರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ [ಶ್ಲೋಕ 4.70, 4.73 ಮತ್ತು 4.76] ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಹಾಗೂ ರುದ್ರ ಗ್ರಂಥಿಗಳು, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನಾಹತ, ವಿಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಲಲಿತಾಸಹಸ್ರನಾಮದ (ನಾಮ 100-104) ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ, ಭಾಸ್ಕರರಾಯರು ಹೀಗೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದಾರೆ - ಪ್ರತಿ ಚಕ್ರದೊಡನೆ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ; ಆ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಿಗಳಲ್ಲೊಂದು ಚಕ್ರದ ಕೆಳಗೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಚಕ್ರದ ಮೇಲೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಹಾಗೂ ರುದ್ರ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಜೋಡಿ ಗಂಟುಗಳಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ, ಮಣಿಪೂರ ಹಾಗೂ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರಗಳೊಡನೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಕುಂಡಲಿನೀ-ಯೋಗವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವವನು, ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಚೇತನಗೊಳಿಸಿ, ಅದರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಡಚಣೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮೀರಿ, ಮೇಲೆ ಸಹಸ್ರಾರದವರೆಗೂ ಏರಿಸಬೇಕು. ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಒಂದು ಚಕ್ರದಿಂದ ಮೇಲಿನ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ, ಗ್ರಂಥಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸಲು ಯಾವ ವಿಶೇಷವಾದ ಉಪಾಯವನ್ನೂ ಅವನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಗ್ರಂಥಿಯೊಂದನ್ನು ಭೇದಿಸಲು, ಅದರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ಅವನಿಂದ ಬೇಕಾದ ಉಪಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅನಾಹತ, ವಿಶುದ್ಧ ಅಥವಾ ಮಣಿಪೂರ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವೊಂದಕ್ಕೆ

ವಿಷ್ಣು ಗ್ರಂಥಿಯು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರೂ, ಗ್ರಂಥಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸುವ ಉಪಾಯದಲ್ಲಿ ಭೇದವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ, ಗ್ರಂಥಿಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಸಾಧಕನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ.}

ನಾನು: ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಎಳೆಯ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಂಡ ಏಳು ಸ್ವಪ್ನಗಳ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹಠ-ಯೋಗವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದುಂಟು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳು ಈಗ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ಕನಸನ್ನು ಕಂಡದ್ದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿ. ಅದುವೇ ಈ ಸ್ವಪ್ನವೇ?

ಗುರುಗಳು: ಹೌದು, ಇದೇ ಅದು. ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಮುಂದೆ ಎಂದಾದರೂ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದೂ ಸಹ ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ ನೆನಪಿದೆ.

ನಾನು: ಕುಂಡಲಿನೀ-ಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯಾಗಿ ಗುರುಗಳು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜಗನ್ಮಾತೆಯ ಇಚ್ಛೆಯಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅನಿಸಿತ್ತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಅಮ್ಮನವರು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ: ಯೋಗದ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ನನಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯಾಗಿ ನಾನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಅಮ್ಮನವರಿಗೆ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು, ಆ ಸ್ವಪ್ನವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ, ನನಗೆ ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯವು ನನಗೆ ಅನುಪಯುಕ್ತವೆಂದು ನಾನು ಎಣಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಎರಡೂ ಅನುಭವಗಳಿಗೂ ಮುಂಚೆಯೇ, ನಾನು ಮೂರು ಬಂಧಗಳ ಸಹಿತ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸ್ವಪ್ನ-ದರ್ಶನವಾದ ನಂತರ, ನಾನು ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ನನಗೆ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿ, ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು, ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದ ವರೆಗೆ ಏರುತ್ತಿದ್ದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ದೃಶ್ಯಗೊಳಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿನ ದೇವತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ಕುಂಡಲಿನಿಯ ನನ್ನ ಮಾನಸಿಕ-ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ, ಮೇಲಿನ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ. ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಪಾರ್ವತೀ ದೇವಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾ ಕಂಡೆ.

ನಾನು: ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿದರು, ಹಾಗೂ ಯಾವ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ದೀಪಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು?

ಗುರುಗಳು: ಮಣಿಪೂರ ಮತ್ತು ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ. ಸಹಸ್ರಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿ ಒಂದಾದರೆಂದೇ ನಾನು ಭಾವಿಸಿದೆ.

ನಾನು: ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಮೇಲೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ, ಗುರುಗಳು ಈ ನೂತನ ವಿಧಾನದ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಫಲೋದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ನಾನು ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಆರಾಧನೆಯ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ನನಗೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ಧ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಪೂಜೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು?

ಗುರುಗಳು: ಮಂಗಳವಾರ ಹಾಗೂ ಶುಕ್ರವಾರದಂದು ಹದಿನೈದರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

7. ಸತತವಾದ ಆತ್ಮಚಿಂತನೆ

[5.9.1987ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಂಕರ ಮಠದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಆಶೀರ್ವಚನದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು, ಅರ್ಥತಃ ಅನುವಾದವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪರಮಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುಗಳು ನೀಡಿದ ಆರು ಅನುಗ್ರಹ ಭಾಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಶೀರ್ವಚನವು ಕಡೆಯದಾಗಿತ್ತು. ಮಠದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಸ್ಮರಣ-ಸಪ್ತಾಹದಲ್ಲಿ ಪರಮಗುರುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭವದು.]

ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳೊಂದಿಗೆ ನರಸಿಂಹವನದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಪ್ರತಿ ಸಂಜೆ ಶ್ರೀಶಾರದಾಂಬೆಯ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಅಮ್ಮನವರ ಆಲಯದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನೊಂದು ದಿವಸ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಬಳಿಕ, ಗುರುವರ್ಯರು ನನ್ನನ್ನು, “ನೀವೀಗ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದಿರುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಯಾವ ಆಲೋಚನೆ ಬಂದಿತು?”

“ಯಾವ ಆಲೋಚನೆ?” ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ ನಾನು, “ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ಇದ್ದ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾ ಕಂಡೆ”, ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದೆ.

“ಹೊಸದಾಗಿ ಇದ್ದದ್ದೇನು?”

“ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದೆ.”

“ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಂಡದ್ದನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀವು ನೋಡಬೇಕೇ?”

“ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದರೆ, ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು.”

“ನೋಡಿದರೂ, ನೀವು ನೋಡಬಾರದು.”

“ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?”

ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದು: “ನಾವು ಸದಾ ಕಾಲ ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು —

ಆತ್ಮಮೋಢೇಸ್ತರಜ್ಞೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮಿತಿ ಗಮನೇ |

{ಭಗವತ್ಪಾದರ 'ಶತಶ್ಲೋಕಿ'ಯಲ್ಲಿರುವ ಇದರ ಪೂರ್ಣ ಶ್ಲೋಕವು ಹೀಗಿದೆ -

ಆತ್ಮಾವ್ಯೋಧೇಸ್ತರಜ್ಞೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮಿತಿ ಗಮನೇ ಭಾವಯನ್ನಾಸನಸ್ಥಃ
 ಸಂವಿತ್ಸೂತ್ರಾನುವಿದ್ಧೋ ಮಣಿರಹಮಿತಿ ವಾಽಸ್ಮಿನ್ವಿಯಾರ್ಥಪ್ರತೀತೌ |
 ದ್ರಷ್ಟ್ವಾ (ದೃಷ್ಟೋಽಸ್ಮ್ಯಾತ್ಮಾವಲೋಕಾದಿತಿ ಶಯನವಿಧೌ ಮಗ್ನ ಆನಂದಸಿನ್ಧೌ
 ಅನ್ತರ್ನಿಷ್ಠೋ ಮುಮುಕ್ಷುಃ ಸ ಖಿಲು ತನುಭೃತಾಂ ಯೋ ನಯತ್ಯೇವಮಾಯುಃ ||
 (ಶತಶ್ಲೋಕೇ 12)

ಈ ಶ್ಲೋಕದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ 1980ರಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಗ, 'ದ್ರಷ್ಟ್ವಾಽಸ್ಮಿ' ಮತ್ತು 'ದೃಷ್ಟೋಽಸ್ಮಿ' ಎಂದು ಪಾಠಭೇದವು ಇರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಸ್ವಯಂ ಪರಮಗುರುಗಳೇ ಈ ಪಾಠಭೇದದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಪಾಠಭೇದದಿಂದ ತಾತ್ಪರ್ಯದಲ್ಲಿ ವೆತ್ಯಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ.}

“ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ನಾವು ಎದ್ದು ನಡೆಯಲು ತೊಡಗಿದಾಗ, 'ನಾವು ನಡೆದು ಎಲ್ಲಿಗೋ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ', ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ಆತ್ಮ ಎನ್ನುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಲೆಯೊಂದು ಎದ್ದಿದೆ. ಆ ಅಲೆಯು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾವನೆಯು ಹೀಗಿರಬೇಕು. ಅಲೆಗೂ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೂ ಯಾವ ಭೇದವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ, ನಡೆಯುವುದರಿಂದ (ಅಲೆಯಂತೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವುದರಿಂದ), ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಅಲೆಯಂತೆ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಎದ್ದು ನಡೆಯಲು ಸಂದರ್ಭವು ಬಂದಾಗ, 'ಆತ್ಮವೆಂಬ ಆನಂದದ ಕಡಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ತರಂಗ',” ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು. ಗುರುಗಳ ಉಪದೇಶದಿಂದ ನನಗಾಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. “ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ - ನೀವು ಮತ್ತೊಬ್ಬರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಸಹ - ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಆವರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು”, ಎಂದೂ ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಪುನಃಪುನಃ ಬಿಡದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅನುಭವವು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಯಾವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು? ಗುರುಗಳು ಹೀಗೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು -

ಭಾವಯನ್ನಾಸನಸ್ಥಃ ಸಂವಿತ್ಸೂತ್ರಾನುವಿದ್ಧೋ ಮಣಿರಹಮಿತಿ ವಾಽಸ್ಮಿ

ಚೈತನ್ಯವೆಂಬ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಣಿಯೊಂದನ್ನು ಪೋಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಣಿಯನ್ನು ಸೂತ್ರದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದು; ಛೇದಿಸಲಾಗದ ಚೈತನ್ಯದಿಂದ ಸೂತ್ರವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಮಣಿಯು ನಾನು. ಹೀಗೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು.

... ಇನ್ನಿ ಯಾರ್ಥಪ್ರತೀತೌ |

ದ್ರಷ್ಟ್ವಾ (ದೃಷ್ಟೋಽ)ಽಸ್ಮಾತ್ಮಾವಲೋಕಾದಿತಿ

ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, “ಈ ವಸ್ತುವು ಈಗ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ”, ಎಂಬ ವೃತ್ತಿಯು ಇರಬಾರದು. “ಒಹೋ! ನಿರ್ವಿಷಯವಾದ ಜೈತನ್ಯವು ವಿಷಯದೊಂದಿಗೆ ಈಗ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಿಂದೆಯೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಆತ್ಮ ವಸ್ತುವು ಈಗ ಅಧಿಕವಾಗಿ ತೋರಿಬರುತ್ತಿದೆ”, ಎಂದು ನೆನೆಯಬೇಕು. ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಅರಿವು ನಮಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದಲ್ಲವೇ? ಶರೀರದ ಅರಿವು ನಮಗೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಾಗ, ಅದರ ಅರಿವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೇಗೆಯೋ, ಇದೂ ಹಾಗೇ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಹೊರಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನೋಡುವಾಗಲೂ, ಆತ್ಮಾನುಭವವು ಉಂಟಾಗಿದೆಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು.

ಶಯನವಿಧೌ ಮಗ್ನ ಆನಂದಸಿನ್ಧೌ

ಸುಮ್ಮನೆ ನಿದ್ರಿಸಬಾರದು. ಮಲಗುವಾಗ, “ನಾನೀಗ ಆನಂದಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದೇನೆ”, ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಈ ಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿದ್ರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದು. ಸುಮ್ಮನೆಯೇ ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಮತ್ತು ಮಲಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಡೆದು, ಆನಂದದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು, ಅದೇ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಿದ್ರೆಯು ಆವರಿಸುವವರೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಿದ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಸ್ವತಃ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದು.

ಅನ್ತರ್ನಿಷ್ಕೋ ಮುಮುಕ್ಷುಃ ಸ ಖಿಲು ತನುಭೃತಾಂ ಯೋ ನಯತ್ಯೇವಮಾಯುಃ ||

ಮನುಷ್ಯರ ಪೈಕಿ, ಯಾರು ಸಂಸಾರ-ಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಬಯಸಿ, ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೋ, ಅವನೇ ಅಂತರ್ಮುಖ-ನಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ (ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆತ್ಮದ ಕಡೆಗೆ ದೃಢವಾಗಿ ತಿರುಗಿಸಿರುವವನಾಗಿ) ಇರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ನಿಂತಿರುವಾಗ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಮಲಗಿರುವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ನಾವು ಹೀಗೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ನನ್ನ ಗುರುವರೇಣ್ಯರು ನನಗಿತ್ತ ಉಪದೇಶವಿದು.

[1980ರಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಪರಮಗುರುಗಳ ಈ ಉಪದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಕೆಳಗಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೂರಕವಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು.]

ಗುರುಗಳು: ಈ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನನಗೆ ನೀಡಿದಾಗ, ನಾನು ಗುರುಗಳ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಯಾವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಆದೇಶವನ್ನಿತ್ತು ಮುಗಿಸಿದ ಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ, ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ತಡ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಎಣಿಸಿದೆ. ಕೂಡಲೆ, “ಚೈತನ್ಯವೆಂಬ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಣಿಯು ನಾನು”, ಎಂಬುದಾಗಿ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಾನು ಮೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ; ಆದರೂ ನನ್ನ ಆ ಭಾವನೆಯು ಆಗ ಮಂದವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಂದವಾಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಸುವ ವೇಳೆಯ ಭಾವನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರ ಉಪದೇಶವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನವಿಟ್ಟು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಆ ವೇಳೆಗೆ ಕರ್ಮ-ಯೋಗ ಮತ್ತು ಜಪ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನಿಂದ ನಡೆದುಬರುತ್ತಿದ್ದವು; ಆದರೆ ಆ ಮನನವು ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೊಸದಾಗಿತ್ತು. ಗುರುಗಳು ಉಪದೇಶವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಮುಗಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ನನ್ನ ಕೋಣೆಯತ್ತ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, “ಆತ್ಮವೆಂಬ ಆನಂದಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಅಲೆಯಾಗಿದ್ದೇನೆ”, ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಈ ಭಾವನೆಯು ಹಿಂದಿನ ಭಾವನೆಗಿಂತ ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತು.

ಗುರುಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಿಸಲು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅದರಲ್ಲೆರಡು ತೊಡರುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ಈ ಚಿಂತನೆಗೂ (ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತವುಗಳ ಫಲಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ) ಕರ್ಮ-ಯೋಗಕ್ಕೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಘರ್ಷಣೆಯುಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಬಳಿಕ ಗುರುಗಳು, “ಕರ್ಮ-ಯೋಗವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿಮಗೇಗ, ಅದನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುವ ಸಮಯವು ಒದಗಿಬಂದಿದೆ. ಆತ್ಮ-ಚಿಂತನೆಯತ್ತ ನಿಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿ”, ಎಂದು ಆದೇಶಿಸಿ, ಈ ಕ್ಲೇಶವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದರು.

ಎರಡನೆಯ ಕಷ್ಟವೇನಿತ್ತೆಂದರೆ, ಶಾರದಾಂಬೆಯ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಾರದೆಯ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯುವ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನರಸಿಂಹದೇವರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ, ಮುಂತಾದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಈ ಆತ್ಮಚಿಂತನೆಯು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನಾನು ಕುಳಿತು ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ; ಕುಳಿತಾಗ ಚಿತ್ತೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೋಣಿಸಿದ್ದ ಮಣಿಯು ನಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಗುರುಗಳೇ ಸ್ವಯಂ, “(ಜೀವಂತವಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ) ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನ

ಆತ್ಮಚಿಂತನೆಯು ಯಾವ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಶಾರೀರಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ವಿಚಲಿತವಾಗದು. ಆದರೆ, ಸಾಧಕನ ಮನನದ ವಿಷಯವು ಹಾಗಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ, ನೀವು ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಪೂಜೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ, ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ”, ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನಿತ್ತರು.

ಅಲ್ಲಂದೀಚೆಗೆ, ನನಗೆ ಯಾವ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೂ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಮನನದಲ್ಲಿ ವಿಚ್ಛಿತ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು ನದಿಯ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಆ ರೀತಿಯ ಅಡೆತಡೆಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ಸಂಜೆ, ನಾನು ಗುರುಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ, “ನೀವೆಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು ಗುರುಗಳು. “ಅಮ್ಮನವರ ದೇವಾಲಯದಿಂದ”, ಎಂದೆ. “ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ನೋಡಿದಿರಿ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ತುಂಗೆಯನ್ನು ದಾಟುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಎಡೆಯುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಗುರುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಒತ್ತನ್ನು ಮನಗಂಡು, “ತುಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಕಂಡೆ”, ಎಂದೆ. “ನೀವಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ”, ಎಂದು ಗುರುಗಳು ಮುಂದೆ ಕೇಳಿದರು. “ಅದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಹಾಗೂ ಆಮೇಲೆ ನಾನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆ; ಆದರೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ಕಾಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಡೆಯುಂಟಾಗಿತ್ತು”, ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಗುರುಗಳು, “ಮತ್ತೆಂದೂ ಆ ವಿಧವಾದ ಭಂಗಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಡಿ”, ಎಂದರು.

ನಾನು ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ, ಎಂದಿಗೂ ಅಂತಹ ಅಪ್ರಯೋಜಕನಾದ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿರಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ, ಗುರುಗಳ ಕೃಪೆಯಿಂದ, ಮನನದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯ ಬಿರುಕುಗಳು ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ, ಆ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ಭಾವನೆಗಳು ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಿರವಾದವು.

{ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ತತ್ತ್ವಚಿಂತನೆಗೂ ಇರುವ ಭೇದವನ್ನು ಪಂಚದಶಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ -

ವಸ್ತುತನ್ಮೋ ಭವೇದ್ಬೋಧಾಃ ಕರ್ತೃತನ್ತ್ರ ಮುಪಾಸನಮ್ || (ಪಂಚದಶೀ IX.74)
ಜ್ಞಾನವು ಅರಿಯಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ; ಧ್ಯಾನವು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ವಿಚಾರಾಜ್ಞಾಯತೇ ಬೋಧೋಽನಿಚ್ಛಾ ಯಂ ನ ನಿವರ್ತಯೇತ್ |

ಸ್ವೋತ್ಪತ್ತಿಮಾತ್ರಾತ್ಸಂಸಾರೇ ದಹತ್ಯಖಿಲಸತ್ಯತಾಮ್ || (ಪಂಚದಶೀ IX.75)

ಜ್ಞಾನವು ವಿಚಾರದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವುದು; ಅದನ್ನು ಬಯಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ತಡೆಯಲಾಗದು. (ಸತ್ಯದ) ಜ್ಞಾನೋದಯವು ಮಾತ್ರ, ಸಂಸಾರದ ಎಲ್ಲ ಸತ್ಯತ್ವವನ್ನು (ಅಂದರೆ, ಸಂಸಾರವು ಸತ್ಯವೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು) ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಮರುಷಸ್ಯೇಚ್ಛಯಾ ಕರ್ತುಮಕರ್ತುಂ ಕರ್ತುಮನ್ಯಥಾ |

ಶಕ್ಯೋಪಾಸ್ತಿರತೋ ನಿತ್ಯಂ ಕುರ್ಯಾತ್ಪ್ರತ್ಯಯಸನ್ನತಿಮ್ || (ಪಂಚದಶೀ IX.80)

ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಮನುಷ್ಯನು ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು, ಮಾಡದಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ, (ಮನನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾದ ವಸ್ತುವಿನ) ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಎಡೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಾಯತೇ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಿರ್ಗುಣೋಪಾಸನಂ ಶನ್ಯಃ | (ಪಂಚದಶೀ IX.122)

ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವುದು, ಬ್ರಹ್ಮದ ಅಪರೋಕ್ಷ-ಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.}

ನಾನು: “ಆತ್ಮಾಂಭೋಧೇಃ ...” ಶ್ಲೋಕದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದು ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ?

ಗುರುಗಳು: ಆಂಗೀರಸ-ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (7.4.1932 - 27.4.1933).

ನಾನು: ಭಾವನೆಯು ಯಾವಾಗ ಸಹಜವಾದದ್ದು?

ಗುರುಗಳು: (ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ಆಲೋಚನೆಯ ಬಳಿಕ) ಶ್ರೀಮುಖ-ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ (ಆಶ್ವಯುಜ ಕೃಷ್ಣ ಚತುರ್ದಶೀಗೆ) ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆ.

{ಶ್ರೀಮುಖ-ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ (1933-34) 18.10.1933ಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳಿಗೆ 16 ವರ್ಷಗಳು ತುಂಬಿದ್ದವು.}

[ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ 1982ರ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ತಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಅನುಗ್ರಹ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ತಮಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳಿಂದ ಲಭ್ಯವಾದ ಉಪದೇಶದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಆ ವಿವರಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇವೆ. ಪರಮಗುರುಗಳು ಈ ಉಪದೇಶವನ್ನೂ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಆಂಗೀರಸ-ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದರೆಂದು ಗುರುಗಳಿಂದ ನಾನು 1988ರಲ್ಲಿ ಅರಿತುಕೊಂಡೆ.]

(ಗುರುಗಳು): ಪ್ರತಿ ಪ್ರದೋಷದ ದಿನದಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾ-ವಿಲಾಸವನ್ನು ಪಾರಾಯಣಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪರಮಗುರುಗಳು (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ

ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಾಭಿನವ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು) ಅತಿಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಗುರುಗಳಿಗೂ (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರಿಗೂ) ಆ ಅಭ್ಯಾಸವಿತ್ತು. ಆ ಪದ್ಯದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುವುದು ಬಹುತೇಕ ಆತ್ಮಾನುಭವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

{ಮಹಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರೂ ಯೋಗಿಗಳೂ ಆಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ-ಬ್ರಹ್ಮೇಂದ್ರರ ಭಾವಪರವಶತೆಯು ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾ-ವಿಲಾಸವಾಗಿ ಆರ್ಯಾ-ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದಿದೆ.}

(ಗುರುಗಳು:) ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಾನು ಯಾವ ಪ್ರದೋಷ ದಿನದಲ್ಲಾದರೂ ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾ-ವಿಲಾಸವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿ, ನನ್ನನ್ನು ಪರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಮ್ಮೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕದ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಹೇಳಿದರು.

ಜನಿವಿಪರೀತಕ್ರಮತೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಪ್ರವಿಲಾಪ್ಯ ಪ್ಲಾ ಭೂತಾನಿ |

ಪರಿಶಿಷ್ಟಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವಂ ಪಶ್ಯನ್ನಾಸ್ತೇ ಮುನಿಶ್ಯಂತಃ || (ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾ-ವಿಲಾಸ 11)

(ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪಂಚ-ಭೂತ (ಪೃಥಿವಿ, ಜಲ, ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು ಮತ್ತು ಆಕಾಶ)ಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಿಪರೀತ-ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಲೀನಗೊಳಿಸಿ, ಉಳಿದ ಆತ್ಮ-ತತ್ತ್ವವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಮುನಿಯು ಶಾಂತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.)

‘ಪ್ರವಿಲಾಪ್ಯ ಪ್ಲಾ ಭೂತಾನಿ’

ಅಂದರೆ, “ಪಂಚಭೂತಗಳನ್ನು ಲೀನವಾಗಿಸುವುದು.” (ಪೃಥಿವಿ ತತ್ತ್ವದ ಪರಿಣಾಮವಾದ) ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು (ನೀರಿನಲ್ಲಿ) ಕರಗಿಸಬಹುದು; ಆದರೆ (ಸಕ್ಕರೆಯಂತೆಯೇ ಪೃಥಿವಿ ತತ್ತ್ವದ ಪರಿಣಾಮಗಳಾದ) ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ಬಟ್ಟೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಲುಮೇಲಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಂತು. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ನನ್ನ ಗುರುಗಳು, ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ತಾವೇ ವಿವರಿಸಿದರು. (ಭಗವತ್ಪಾದರ ಬ್ರಹ್ಮಾನುಚಿಂತನದ) ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದರು -

ಪೃಥಿವ್ಯಪ್ಸು ಪಯೋ ವಹ್ನೌ ವಹ್ನಿರ್ವಾಯೌ ನಭಸ್ಸಸೌ |

ನಭೋಽಪ್ಯವ್ಯಾಕೃತೇ ತಚ್ಚ ಶುದ್ಧೇ ಶುದ್ಧೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ ಹರಿಃ ||

(ಬ್ರಹ್ಮಾನುಚಿಂತನ 12)

(ಪೃಥಿವಿಯನ್ನು ಜಲದಲ್ಲಿ, ನೀರನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ, ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಾಯುವನ್ನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಲಯಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆಕಾಶವನ್ನು ಪಂಚಭೂತಗಳ

ಅವ್ಯಾಕೃತವಾದ (ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ) ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಆ ಅವ್ಯಾಕೃತವಾದದ್ದನ್ನು ಶುದ್ಧವಾದ ಪರವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಲೀನಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ವವನ್ನೂ ಲಯಗೊಳಿಸುವ ಶುದ್ಧವಾದ ಪರತತ್ವವು ನಾನು.)

ಮಣ್ಣು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಲಯವು ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಲ್ಲ. ಮತ್ತೇನು? ಪ್ರಪಂಚದ ಪಂಚಭೂತಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ವಿಪರೀತವಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯವು ತನ್ನ ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗುತ್ತದೆ; ಆ ಕಾರಣವು, ತನ್ನ ಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತದೆ.

{ಗುರುಗಳು ಮೇಲಾಗಿ ಈ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಿಗೆ ತನ್ನ ಕಾರಣವಾದ ನೀರಿಗಿಂತ ಹೊರತಾದ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇರುವಿಕೆ ಇಲ್ಲ; ಹೇಗೆಂದರೆ, ಮಡಕೆಯು ತನ್ನ ಕಾರಣವಾದ ಮಣ್ಣಿಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಇಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆ. ಪೃಥಿವಿಯನ್ನು ಜಲದಲ್ಲಿ ಲೀನಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನುಚಿಂತನೆಯ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಆತ್ಮ-ವಿದ್ಯಾ-ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಲಕ್ಕಾದರೋ, ತನ್ನ ಕಾರಣವಾದ ಅಗ್ನಿಗಿಂತ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ. ನೀರನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಲಯಗೊಳಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ.}

ಈ ಲಯ-ಕ್ರಮದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಮೂಲಭೂತವಾದ ಆತ್ಯಂತಿಕ-ಕಾರಣವಾದ ಆತ್ಮವೊಂದೇ ಶೇಷವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮದ ಅರಿವು, ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲೇ ಹೀಗೆಂದು ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ -

ಪರಿಶಿಷ್ಟಮಾತ್ಮತತ್ವಂ ಪಶ್ಯನ್

ಆತ್ಮವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಶೇಷವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಹೀಗೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಫಲವೇನು?

ಕ್ಷಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಹಮಸ್ಮೀತಿ ಯಃ ಕುರ್ಯಾದಾತ್ಮಚಿಂತನಮ್ || (ಬ್ರಹ್ಮಾನುಚಿಂತನ 9)

ತನ್ನಹಾಪಾತಕಂ ಹನ್ತಿ ತಮಃ ಸೂರ್ಯೋದಯೋ ಯಥಾ | (ಬ್ರಹ್ಮಾನುಚಿಂತನ 10)

(“ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮ”, ಎಂದು ಒಂದು ಕ್ಷಣವಾದರೂ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಆತ್ಮವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ಸೂರ್ಯೋದಯವು ಕತ್ತಲನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಂತೆ, ಅದು ಅವನ ಮಹಾ ಪಾಪವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ.)

“ಆ (ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾ-ವಿಲಾಸದ) ಉಪದೇಶದಂತೆ ಚಿಂತಿಸಿ”, ಎಂದು ನನಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ತಮ್ಮ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು.

8. ಅಗಾಧ ಧ್ಯಾನದ ಪ್ರಾರಂಭ

[ಕೆಳಗಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಜೂನ್ 1976ರಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ, ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಸಾಧಕರಿಗೂ ಅದರ ಉಪಯೋಗವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲವೆಂದರು ಗುರುಗಳು. ಸಾಧಕನ ಗುರುಗಳು ಅದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ, ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಗುರುಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು. ಯಾರಿಗದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೋ, ಅವರುಗಳು ಅದರಿಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರರು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿರುವ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಶಿರೋವೇದನೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಪರೀತ ಪರಿಣಾಮಗಳೂ ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದರೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು.]

ನಾನು: ಪರಮಗುರುಗಳಿಂದ ತಾವು ಪಡೆದ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ತಾವು ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತಂದ ವಿವರವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಬಹುದೇ?

ಗುರುಗಳು: ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಆಹ್ನಿಕದಲ್ಲಿರುವಾಗ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಹೋದಾಗ, ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರು, “ನಿಮ್ಮ ಆಹ್ನಿಕದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಪಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ನೀವು ಆಯಾ ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡುವಿರಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು. ನಾನು ಹೌದೆಂದೆ. “ನೀವು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಿರಿ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಹೃದಯ-ಕಮಲದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಪೂರ್ವಾಂಗವಿರುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ನನಗಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮಹತ್ತ್ವವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು, “ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರ್ಧ ಅಥವಾ ಪೂರ್ತಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಧ್ಯಾನಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಂತೆ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ಎಂಟುದಳಗಳ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಆ ರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ”, ಎಂದುತ್ತರಿಸಿದೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳು, “ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಚಲಿಸದು. ಆದರೂ, ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅರಿವು ಇರುವುದಲ್ಲವೇ?” ಎಂದರು. ಅದು ಹೌದೆಂದೆ. ಮೇಲೂ, “ನಿಮ್ಮ ಆಹ್ನಿಕದ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ, ದಿವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಗಳ

ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಯಸುವಿರಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನನಗಿದ್ದ ತೀವ್ರವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ.

ನನ್ನನ್ನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿ, “ನೀವು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಯಾವುದೇ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ನಿಮಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸರಳವಾದ ಒಂದು ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ನೀವು ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ, ಮೊದಲಿಗೆ ದೇವತೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಬದಲಾಗಿ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಭ್ರೂಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವಾಗ, ಒಂದು ಮಂತ್ರವನ್ನು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪ್ರಣವವನ್ನು, ಜಪಿಸಿ”, ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಅನಂತರ, ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಭ್ರೂಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ಕಾಲ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದರು.

{ಆಗ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಗುರುಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು.}

(ಗುರುಗಳು:) ನಂತರ ಅವರು ಮುಂದುವರಿದು, “ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರ್ಧ ಮುಚ್ಚಿಯಾದರೂ, ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ಮುಖ ಮಾಡಬಹುದು. ನಾ ಕಂಡದ್ದಲ್ಲಿ, ಈ ವಿಧಾನವು ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವಾಗಿ, ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅಷ್ಟೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಹುಬ್ಬುಗಳ ನಡುವೆ ಚುಮುಗುಟ್ಟುವಂತೆ ಅನುಭವಿಸುವಿರಿ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಕಾಲ ಬೆಳಕನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ನೀವು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಬಯಸಿದ ರೂಪವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅನಂತರ, ಆ ರೂಪದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ. ನಿಮಗೆ ತೋರಿದಾಗ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವಾಗ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದು”, ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೀಗಿತ್ತು - “ಭ್ರೂಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅಥವಾ ಅದರ ಬಳಿಕ, ದೇವತಾ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು?” ಯಾವ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನಾನು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಎನ್ನುವ ಇತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಆದರೆ, ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಜಪವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಚ್ಛಾಪಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಶಾರದಾಂಬೆಯ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ, ಅಮೃತನವರನ್ನು ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ದ್ವಾರದಿಂದ ನೇರ ನೋಡುವಂತೆ ಕುಳಿತೆ. ವಿಗ್ರಹವನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಎಣ್ಣೆಯ ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ಮುಖದ ಆಭರಣವೊಂದು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ, ಅದು ನೀಲಿವರ್ಣವಾಗಿ ತೋರಿಬಂತು. ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿದಂತೆ, ಬೆಳಕು ಹಸಿರಾಗಿ ಕಂಡುಬಂತು.

ಶಾರದಾಂಬೆಯ ಆಭರಣಗಳು ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವುದನ್ನು ಅನೇಕರು ಕಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀಲಿಯ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರ್ಧ ಮುಚ್ಚಿ, ಭ್ರೂಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಧೀರ್ಘವಾದ ಪ್ರಣವವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಜಪಿಸಿದೆ.

ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಹುಬ್ಬುಗಳ ನಡುವೆ ಚುಮಗುಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು. ಕ್ರಮೇಣ, ಅದರ ತೀವ್ರತೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಕರ್ಷಕವಾದ ದುಂಡನೆಯ ನೀಲಿಯ ಪ್ರಭೆಯು ಕೂಡ ತೋರಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದು ದೇವಿಯ ಮುಖದ ಆಭರಣದ ಬೆಳಕಿನಂತಿತ್ತು. ಪ್ರಧಾನವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೆಂದರೆ, ಇದು ಸಮನಾಗಿ ಹರಡಿತ್ತು. ಅಮೃತವರ ಆಕಾರದ ಚಿಕ್ಕ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದು ಆ ಚಕ್ರಾಕಾರದ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ, ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಆವರಿಸಿದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಆ ಆಕಾರದ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅತಿಶಯವಾಗಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಷ್ಟು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ನಾನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಸಂತೋಷಿಸಿದೆ. ರೂಪದಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ. ಪ್ರಣವ ಜಪವು ನಿಂತುಹೋಯಿತು.

ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯೇ ಕಳೆದಿತ್ತು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ನನಗೆ ನನ್ನ ಶರೀರದ ಅಥವಾ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅರಿವಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುರುಗಳು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದೆಯೇ, ದೇವತಾ ರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದರೂ, ಆಕೃತಿಯ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅದರಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳ ವಿಧಾನವು ಸಹಕಾರಕವೆಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಮೇಲಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕಂಡ ಪ್ರಕಾಶವು, ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಡುವ ಮುನ್ನ ಕಂಡ ಬೆಳಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಅರಿತುಕೊಂಡೆ.

ಅಂದು ಸಂಜೆ, ಕಾಲಭೈರವ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಮೂರ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತೆ. ನನ್ನ ಮುಂದೆ, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ನೀಲಿಯ ಆಕಾಶವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರ್ಧ ಮುಚ್ಚಿ, ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟೆ. ಜೊತೆಗೆ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಬಾಲಾ-ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದೆ. ಚುಮಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಈ ಬಾರಿ ನೀಲಿಯ ಪ್ರಭೆಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಕಂಡೆ. ಮೊದಲಿಗೆ, ನನ್ನ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಹೃದಯ-ಕಮಲವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡೆ. **‘ಅರುಣ-ಕಿರಣ-ಜಾಲೈ: ...’** ಧ್ಯಾನ-ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದಂತೆ ಬಾಲಾ-ಮೂರ್ತಿಯು ನೀಲಿಯ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಸಾಂದ್ರಗೊಂಡು, ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಂತೆ ಭಾವಿಸಿದೆ. ಆಕೃತಿಯು ಅತಿಸ್ಫುಟವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಜಪವೋ, ತಾನಾಗಿಯೇ ನಿಂತುಹೋಯಿತು.

ಈಗಲೂ, ನನ್ನ ದೇಹದ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಸುಮಾರು 45 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದೆ.

{ಬಾಲಾ-ತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀ ಮಂತ್ರವಿದು -

ಐಂ ಕ್ಲೀಂ ಸೌಃ ಸೌಃ ಕ್ಲೀಂ ಐಂ

ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿದ ಧ್ಯಾನ ಶ್ಲೋಕವು ಹೀಗಿದೆ -

ಅರುಣಕಿರಣಜಾಲೈರಂಚೈತಾಶಾವಕಾಶಾ

ವಿದ್ಯತಜಪಪಟೀಕಾ ಪುಸ್ತಕಾಭೀತಿಹಸ್ತಾ |

ಇತರಕರವರಾಧ್ಯಾ ಫುಲ್ಲಕಲ್ಪಾರಸಂಸ್ಥಾ

ನಿವಸತು ಹೃದಿ ಬಾಲಾ ನಿತ್ಯಕಲ್ಯಾಣಶೀಲಾ ||

(ಬಾಲಾ-ತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀ ಮಂತ್ರದ ಧ್ಯಾನ ಶ್ಲೋಕ)

ಅರಳಿದ ತಾವರೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವವಳೂ, ಸದಾ ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪಳೂ, ಸ್ವರ್ಣ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹರಡುತ್ತಿರುವವಳೂ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕರಗಳಲ್ಲಿ ಜಪಮಾಲೆ, ಪುಸ್ತಕ, ವರದ ಹಾಗೂ ಅಭಯ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವಳೂ ಆದ ಬಾಲಾ-ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯು ಹೃದಯದಲ್ಲೆಂದಿಗೂ ನಿವಾಸವಾಗಿರಲಿ;

ಈ ಎರಡೂ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರೂಮಧ್ಯೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಬೆಳಕು, ಈ ಮುನ್ನ ಹೊರಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬೆಳಕಿನಂತೆಯೇ ಇತ್ತು. ಕತ್ತಲೆಯಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಾನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಬೆಳಕನ್ನು ಕಾಣಬಲ್ಲೆನೇ, ಮತ್ತು ಅದು ಎಂತಹ ಬೆಳಕಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಘಂಟೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡೆ. ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಣವವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತ, ಭ್ರೂಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಚುಮುಗುಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತು. ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ಶಾರದಾಂಬಿಕೆಯ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಾ ಕಂಡಿದ್ದ ನೀಲಿಯ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾದ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ನಾನು ಮುಂದುವರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವವು ಆಧಾರಭೂತವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸಿದೆ. ಹೊರಗಿನ ಬೆಳಕು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಗಂಡು, ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಸಿದೆ.

ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಕಂಡ ಪ್ರಕಾಶದ ಬಣ್ಣವನ್ನೇ ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮರುದಿನ ತೊಡಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನ ಎದುರಾಗಿ ಕುಳಿತು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಆಗ ಕಂಡುಬಂದ ಪ್ರಕಾಶದ ವರ್ಣವು ಅಸ್ತಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನ ಕಿತ್ತಲೆ ಬಣ್ಣದಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ; ನೀಲಿಯದಾಗಿತ್ತು.

ಇದರಿಂದ, ಪೂರ್ವಾನುಭವವು ಬಲವತ್ತರವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನರಿತೆ. ಇದರಿಂದ ನಾನು ಊಹಿಸಿ ಕಂಡದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತನಗಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ವರ್ಣವನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು ಮತ್ತು ಅನಂತರ ಅದು ಅವನ ಮುಂಬರುವ ಅನುಭವಗಳಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ನೀಲಿಯ ಬೆಳಕನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಹಸಿರಿನ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನೂ ದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಅದರ ಗಾತ್ರ, ಆಕಾರ ಮತ್ತು ತೀವ್ರತೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ, ನನಗೆ ದೇವತಾರೂಪವನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಾಗಲಿ, ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ನೂತನ ಕ್ರಮವು ಧ್ಯಾನದ ಏಕಾಗ್ರತೆಗೆ ಸಹಕಾರಕವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಏನಿರಬಹುದೆಂದು ಈ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡೆ. ಉದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವಾಗ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತಿಚಿಕ್ಕದೇನೂ ಅಲ್ಲದ ವಸ್ತುವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಕಣ್ಣುಗಳು ಚಲಿಸುತ್ತವೆಂದು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರರನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಣ್ಣಿನ ರೆಪ್ಪೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿದ್ದಾಗಲೂ, ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆಗಳು ಚಲಿಸಬಲ್ಲವು; ಅಷ್ಟೇ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ವೇಗವಾಗಿಯೂ ಚಲಿಸಬಲ್ಲವು; ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಂನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ್ದೆ. ಆ ಚಲನೆಯು ಕನಸುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೆಂದು ಊಹಿಸಿದ್ದೆ. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕಣ್ಣುಗಳ ಚಲನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲಾಸಿಗಳು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಈಗ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಕಣ್ಣುಗಳ ಚಲನೆಯು ಲಕ್ಷ್ಯದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕಣ್ಣಿನ ಚಲನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ, ಗಮನವನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಉಸಿರಾಟವನ್ನು ತಡೆಯುವುದರಿಂದ - ಈ ಸಾಮ್ಯವೂ ನನಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು.

ಇರುವೆಯ ಅಥವಾ ಸೊಳ್ಳೆಯು ಕಡಿದಾಗ, ಅದು ಕಡಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಗಮನವು ಸೆಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ದೇಹದ ಇತರ ಅಂಗಗಳ ಮೇಲೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಗಮನವು ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚುಮುಗುಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಮಂದವಾದ ನೋವಿನಿಂದ, ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅವನನ್ನು ದೂರಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣವೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು.

ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಇತರರೊಡನೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವಾಗ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು

ಜಪಿಸುತ್ತಿರಲು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಅಭ್ಯಾಸವು ಅಗತ್ಯ. ದೃಶ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಿಂತ, ಮಾತಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಸಮಕಾಲೀನವಾದ ವಾಗ್ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ, ಭ್ರೂಮಧ್ಯಸ್ಥಳವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಭಾವಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಗೆ, ಮಾನಸಿಕ ಮಂತ್ರಜಪವು ಅಡ್ಡಿ ಬಾರದು. ಆದರೆ, ಒಂದು ಸಂಭಾಷಣೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅಥವಾ ತನ್ನೊಡನೆ ತಾನೇ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ವಿಚಲಿತವಾಗುವುದನ್ನು ಮಾನಸಿಕ ಜಪವು ತಡೆಯಬಹುದು. ಅಂತೆಯೇ, ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಬೇರೊಂದು ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಅಥವಾ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮನಸ್ಸು ವಿಚಲಿತವಾಗುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬಲ್ಲದು. ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಇವೆರಡು ಕ್ರಮಗಳು ಸಹಾಯಕವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಆಲೋಚಿಸಿದೆ.

ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರವಿರುವುದು ಪ್ರಸಕ್ತವೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನಾನು ಆಗ ಎಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ! ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಈ ವಿಧಾನವು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದುದಕ್ಕೆ, ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಕೃಪೆಯಿಂದ, ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ್ದೇ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣವೆಂದು ನನಗೆ ವಿಚಿತವಾಗಿತ್ತು.

ನಾನು: ಬೆಳಗಿನ ಆಹ್ನಿಕದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಪಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ, ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಗುರುಗಳು ಅನುಸರಿಸತೊಡಗಿದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ; ಎಲ್ಲ ಜಪಗಳಿಗೂ ಅಲ್ಲ; ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ. ನಾರಾಯಣ-ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೀ ಜಪವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮುನ್ನ, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಉಳಿದಂತೆ, ಒಂದು ದಿನ ಒಂದು ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ, ಮರುದಿನ ಮತ್ತೊಂದು ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

{ನಾರಾಯಣ-ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವು ಹೀಗಿದೆ -

ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ |

ಓಂ ನಾರಾಯಣನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ.

ಕೇವಲ ಶೃಂಗೇರಿ ಶಾರದಾ ಪೀಠದ ಪೀಠಾಧಿಪತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಇತರ ಪರಮಹಂಸ-ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೂ ಆಹ್ನಿಕದ ಅಂಗವಾಗಿ ಈ ಮಂತ್ರವಿದೆ.}

ನಾನು: ಜಪದ ಎಣಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಗುರುಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಈ ಕ್ರಮದಿಂದ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು?

ಗುರುಗಳು: ಆಯಾ ಧ್ಯಾನ-ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವಂತೆ ದೇವತೆಯ ರೂಪವನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅವಶ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ, ದೇಹವನ್ನು ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಮರೆಯುವಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ದೇವತಾ ರೂಪವನ್ನು ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಮಂತ್ರಜಪದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವಿರಾಮವಿಲ್ಲದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿದೆ.

{ಈ ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಪರಮಗುರುಗಳು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಆಂಗೀರಸ-ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ-ಅನುಸಂಧಾನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಆದೇಶವನ್ನುಪದೇಶಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಗುರುಗಳು ನನಗೆ 1980ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಮುಖ-ಸಂವತ್ಸರದ ತಮ್ಮ ವರ್ಧಂತಿಗೆ (18.10.1933ರಂದು ಅವರಿಗೆ 16 ವರ್ಷ ತುಂಬಿತ್ತು) ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆ ಅನುಸಂಧಾನವು ಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ನಾನಾಗ ಗುರುಗಳನ್ನು, “ಭ್ರೂಮಧ್ಯದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಮಗುರುಗಳು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದು, ಅನುಸಂಧಾನವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೋ, ಆದಮೇಲೋ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಗುರುಗಳು, “ಇದಾಗಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ; ಶ್ರೀಮುಖ-ಸಂವತ್ಸರವು ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾಸಗಳಿದ್ದಾಗ”, ಎಂದರು. ಶ್ರೀಮುಖ-ಸಂವತ್ಸರವು 1934ನೇ ಮಾರ್ಚ್ 15ಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.}

9. ದೇವತಾರೂಪಗಳ ಧ್ಯಾನ ಹಾಗೂ ಸಮಾಧಿ

[ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು 1981ರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಕಾಲಭೈರವ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಗುರುಗಳ ನಿವಾಸವಾದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ-ವಿಲಾಸದವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುಂದುವರಿದು, ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಜೆಯ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ತೆರಳುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು. ಒಂದು ಸಂಜೆ, ನರಸಿಂಹವನದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲಭೈರವಗುಡ್ಡದ ಮೇಲಿನ ಏಕಾಂತವಾದ ಕಾಲಭೈರವ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕಾಲ್ಪಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟರು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅಂದು ನನ್ನನ್ನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ತೆರೆದಿದ್ದ ಬಾಗಿಲಿನಾಚೆ ಆಕಾಶವು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆದೇಶಿಸಿ, “ನಾವೀಗ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ (ಯೋಗದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯಾದ) ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋಣ”, ಎಂದರು.

ನಂತರ, ಗುರುಗಳು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಹಿಂದೆಯೂ ನಡೆದಿದ್ದಂತೆ, ಅಂದೂ ಸಹ, ಕೇವಲ ಅವರ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದ ಮತ್ತು ಅನುಗ್ರಹದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ, ಯಾವ ಯತ್ನವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ವರ್ಣಿಸಲಾಗದ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಳುಗಿದೆ. ಶರೀರದ ಅರಿವು ಪುನಃ ಬಂದು ನಾನು ಕಣ್ತೆರೆದಾಗ, ಗುರುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡೆ. ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರಲು ನನ್ನನ್ನು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ, ತಾವು ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ನಾನೂ ಹೊರಬರುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಅನುಕಂಪೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುರುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಮೌನವಾಗಿದ್ದರು. ಅನಂತರ, “ಸಂಜೆಯವೇಳೆಗೆ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ (ಯೋಗದ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಗೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾದ) ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯೇ”, ಎಂದರು. ತಾವು ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸೋಪಾನವಾದ ತಮ್ಮ ಧ್ಯಾನದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸುವಂತೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದೆ. ಗುರುಗಳು ಆ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದರು.]

ಗುರುಗಳು: ಗುರುಗಳು (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಶೇಖರಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು) ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದೆ. ಭೂಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಡುವುದನ್ನು ತಿಳಿದಂದು,

ಬೆಳಗಿನ ವೇಳೆ ಶಾರದಾಂಬೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ಬಾಲಾ-ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಿದೆ. ಶಾರದೆಯ ಆಲಯವು ಅತಿಪವಿತ್ರವಾದ ಸ್ಥಳವಾದ್ದರಿಂದ, ನನ್ನ ನಿಗದಿತವಾದ ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮತ್ತು ಆಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದಿನಿಂದ ಈಚೆಗೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ನಾನು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಗುರುಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ, ಅಚಿಂತ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿಯೊಂದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ, ಬೆಳಗಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲಾ-ತ್ರಿಪುರಸುಂದರೀ ಜಪವನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದೆ. ತೆರೆದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಆ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಬಾಲೆಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು, ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ, ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವಂತೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಉಳಿದಂತೆ, ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಮತ್ತು ನನಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಇರುವಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬಾಲಾ ಮಂತ್ರದ ಮತ್ತು ರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಮೊದಲ ಬಾರಿ ನಾನಿಲ್ಲಿ (ಕಾಲಭೈರವ ದೇಗುಲದಲ್ಲಿ) ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿದಾಗ, ಬಾಲೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಅದು ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿ - ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ಇಲ್ಲಿ (ಕಾಲಭೈರವ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ) - ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೆಳಗಿನ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಎಂದಿಗಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮುಗಿಸಿ, ನನ್ನ ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕದ ಮೊದಲಿಗೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೇ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುವ ಆಲೋಚನೆಯು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ, ಒಂದೆರಡು ವಾರಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಆಗ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಅಥವಾ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಗುರುಗಳ ಬಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ; ನಾನು ಎಣಿಸದೆ, ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವು ದೀರ್ಘವಾಗಿ, ಅದರಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಡವಾಗಬಾರದೆಂದು ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸಿದೆ.

ಧ್ಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಅಂದಾಜಿನಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ, ನಾನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿದೆ - “ದೇಹದ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅವಿವಸ್ಥೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸು ದಿವ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಾಗ, ಸಮಯದ ಪರಿಜ್ಞಾನವು ನನಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ ಕಾರಣ, ಆ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಮುಂದುವರೆಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು.

ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ಸಹ, ಕಾಲದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ನನಗಿರದು, ಹಾಗೂ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಕಾಲ ನಿದ್ರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ನನಗೆ ಮಾರ್ಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ನನ್ನ ನಿದ್ರೆಯ ಅವಧಿಯು ಊಹೆಗೆ ಮೀರಿದ್ದಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ, ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಪಾಟನ್ನು ತರಲು ಅಸಾಧ್ಯವೇನಲ್ಲ.

“ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆಯ ಅವಧಿಯ ಮೇಲೆ ಅವನ ರೂಢಿಯ ಪ್ರಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣಾಂತರಗಳು ಇಲ್ಲದ್ದಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ನಿದ್ರಿಸುವ ಸಮಯದ ಅಭ್ಯಾಸವಿದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲ, ಅವನು ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ಪ್ರತಿದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ ನಿದ್ರಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆ ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ತಾನಾಗಿಯೇ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ, ನಾನು ಬೆಳಗ್ಗೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮತ್ತು ಸಂಜೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗಳಿಗೆ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತದ್ದೇ ಆದರೆ, ಆಗ ಗಾಢವಾದ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಆ ಅವಧಿಯ ಕೊನೆಗೆ ಬಹಿರ್ಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾಗೃತನಾದವನು ಹೇಗೆ ಪುನಃ ನಿದ್ರಿಸಬಲ್ಲನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಮತ್ತೆ ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಬೇಕು. ಆ ವಿಧವಾದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ, ಆಳವಾಗಿದ್ದ ಧ್ಯಾನವು ಹಗುರವಾಗಲು ಬೇಕಾದ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

“ರಾತ್ರಿಯೊಂದರ ನಿದ್ರೆಯು ಎಂದಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ, ನಿದ್ರಿಸುವ ಮುನ್ನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಜಾಗೃತನಾಗಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವ ಮುನ್ನ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಧ್ಯಾನದ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಾನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು.”

ಮೊದಲೆರಡು ವಾರಗಳ ನನ್ನ ಅನುಭವವು ಈ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಹೊಂದಿತ್ತು. ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಲ್ಲೆನೆಂದು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ, ಗುರುಗಳ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೂ ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರಲು ಇದ್ದ ಮಾನಸಿಕ ತಡೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನನ್ನ ಮುಂಜಾನೆಯ ಆಹ್ನಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ, ಗಾಢವಾದ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದೆ; ಇದಲ್ಲದೆ, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ.

ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮುನ್ನ, ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ - “ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ವಿವಿಧ ಗಾತ್ರಗಳ ಅಕ್ಷರಗಳಿದ್ದ ಪಟವು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದರ ಕೆಳಭಾಗದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಮಸುಕಾಗಿದ್ದು ನನಗೆ

ಓದಲಾಗದಂತಿದ್ದವು. ಕನ್ನಡಕದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ವೈದ್ಯರು ನನಗಿಟ್ಟರು. ಕೂಡಲೇ, ಆ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಂತೆ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗಿ, ಹಾಗೆಂದು ವೈದ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಕನ್ನಡಕದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭೂತಗಾಜನ್ನು ಇನ್ನೂ ಇರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ವೈದ್ಯರು ಮುಗುಳ್ಳು ನನಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡೆ.” ಅದಾದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ, ಕೇವಲ ಮೋಜಿಗೋಸ್ಕರ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೀಗೆಂದು ತೋರಿತು - “ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಎಲೆಯಿರುವುದಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.” ಹಾಗೆಂದು ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ಕಾಲ ಭಾವಿಸಿ, ನನ್ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ದೃಢವಾದ ನಿಶ್ಚಯಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, “ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಎಲೆಯು ಅಲ್ಲಿ ಇರುವುದು”, ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಇದುವೇ, ಹಾಗೆ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾದಂತಿತ್ತು.

ಇದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು, ತರ್ಕಿಸಿದೆ - “ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವ ಬಿಂಬವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಥವಾ ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಎಣಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಆ ವಸ್ತುವು ಅಲ್ಲಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಇದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೊರಗಿರುವ ವಸ್ತುವಿನಂತೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಲೇಸು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಪರಮಾತ್ಮನು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾನೆ; ವಸ್ತುತಃ ನಿರಾಕಾರನಾದರೂ, ಭಕ್ತರಿಗೋಸ್ಕರ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಗೋಚರವಾಗಬಲ್ಲನು. ಮಂತ್ರಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಧ್ಯಾನ-ಶ್ಲೋಕಗಳು ಆಯಾ ಮಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದೇವತಾ ರೂಪಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತವೆ. ಋಷಿ-ಮುನಿಗಳು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಜಪಿಸಿ, ನಿಗದಿತವಾದ ದೇವತಾ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಅದರಿಂದಾಗಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಆಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ, ‘ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದೇವರು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾನೆ’, ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾದ ಆಕಾರಕ್ಕಿಂತ ವಾಸ್ತವವಾದ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಯು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ.”

ಹೀಗೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ, ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುವ ಮೂರ್ತಿಯು ನೈಜ ಮತ್ತು ದಿವ್ಯವೆಂದು ಕಾಣಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ, ನಾನೆರಡು ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಾಗ ನಾನು ಕಂಡ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಆಕೃತಿಯು ಹೊರಬಂದಂತೆ ನೋಡಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದೆ. ಶಾರದಾಮೃನವರ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗಲೂ, ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ನೀಲಿಯ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಅಮೃನವರ ಮೂರ್ತಿಯು ಕಿರಿದಾದ ರೂಪವು ಹೊರಬರುವಂತೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಉಪಾಯವೇನೆಂದರೆ, ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಒಳಮುಖವಾಗಿ, ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಆ ಆಕೃತಿಯು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ, ನನ್ನ

ಹೃದಯಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ನನ್ನ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವಂತೆ ಭಾವಿಸಿದೆ. ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ ಮಾರನೆಯ ದಿವಸದಿಂದ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ನಾನು: ಮಾನಸಿಕ ಮಂದತೆ ಅಥವಾ ಚಾಂಚಲ್ಯವು ಅಡಚಣೆಯಾಗಿ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಗುರುಗಳಿಗಿತ್ತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಶರೀರದ ಹಾಗೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅರಿವು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾನು: ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು ಗುರುಗಳು ಪರಿಗಣಿಸುವಿರಿ?

ಗುರುಗಳು (ನಗುತ್ತ): ಗುರುಗಳ ಕೃಪೆಯು ನನ್ನ ಮೇಲಿತ್ತು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಗಳಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಾಸನಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸವು ಮುಂದುವರೆಯಿತೇ ಹೊರತು, ಹೇಳಲು ಮತ್ತೇನಿದೆ?

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳ ಧ್ಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುವಿರಾ?

ಗುರುಗಳು: ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿ, ಮುಂದೆ ಇದೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಗುಡ್ಡದ ಶಿಖರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. (ಆ ಗುಡ್ಡದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಸೂಚಿಸಿದರು. ನಾವಿದ್ದಲ್ಲಿಂದ ಆ ಗುಡ್ಡವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.) ಆ ಸ್ಥಳದಿಂದ, (ಶೃಂಗೇರಿ ಪಟ್ಟಣದ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿದ್ದ) ಮಲಹಾನಿಕರೇಶ್ವರ ಆಲಯವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ನಾನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ತೆರಳಿದಾಗ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮನಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಘಂಟೆ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೀಗೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ - “ಕೇವಲ ತನ್ನ ಪ್ರಭೆಯಿಂದಲೇ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಈ ವರೆಗೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲು ಯತ್ನಿಸಬಹುದು.” ನರಸಿಂಹನ ಮೂರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತ ಎಂದಿನಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಅನುಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಮಂದಗೊಳಿಸಿದಂತೆ ಭಾವಿಸಿದೆ. ಆಗ, ತೆಳುವಾದ ಮೋಡಗಳ ಹಿಂದಿರುವ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅನಂತರ, ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದ ಸೂರ್ಯನ ಕಿತ್ತಲೆ ಬಣ್ಣದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಅಭಿಷಿಕ್ತನಾದಂತೆ ಭಾವಿಸಿದೆ. ಧ್ಯಾನವು

ಸುಗಮವಾಗಿ ಒಂದು ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಕಾಲ ಸಾಗಿತು. ಈ ಅನುಭವದಿಂದ ನಾನು ಮನಗಂಡದ್ದು ಏನೆಂದರೆ, ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ, ಧ್ಯಾನವಸ್ತುವಾದ ದೇವತಾ ರೂಪದ ಪ್ರಭೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಹಿನ್ನಲೆಯ ಬೆಳಕಿನ ವರ್ಣ ಹಾಗೂ ಅದರ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನೂ ಸುಕರವಾಗಿ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಿದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ದಿನಗಳು ಕಳೆದಂತೆ, ಒಂದು ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಓದಿದ ಬಳಿಕ, ನಾನು ಹೀಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿದೆ - “ನಾನು ಪುಟದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅದರಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾಗಗಳಿಗಿಂತ ಆ ಭಾಗವು ಅತಿಸ್ಫುಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಂಡಂತೆ, ದಿವ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ಕಾಣಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದ ಕಾರಣ, ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಅಂಗವು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮುಖವೇ ಆಗಿರಬಹುದು, ಆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕಿಂತ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಗಗಳಿಗಿಂತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರಬಹುದು.” ಮುಂದಿನ ಧ್ಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಆಲೋಚನೆಯು ಸರಿಯೆಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡೆ. ಯಾವ ಭಾಗವೂ ಅಸ್ಫುಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ; ಒಂದು ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಈ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, ಸಕಲ ಅಂಗಗಳನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಕಾಣಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ, ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ.

ಆ ಅವಧಿಯ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಎಂದಿನಂತೆ ಮುಗಿಸಿದೆ. ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ಯೋಚಿಸಿದೆ - “ಸಕಲ ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಸ್ಫುಟತೆಯಿಂದ ಕಾಣಲು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಬದಲು, ಒಂದಾದಮೇಲೊಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು, ಕಣ್ಣಿಂದ ಬಾಹ್ಯ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಯಾವ ಕಟ್ಟುಪಾಡು ನನಗಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವಾಗಲೂ ಅದು ಇರುವುದೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ದೂರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೇಲೂ, ನನ್ನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣಗೊಳಿಸಬಲ್ಲೆ. ಇದರಿಂದ, ಮೂರ್ತಿಯ ಇತರ ಭಾಗಗಳ ಸ್ಫುಟತೆಯು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.” ಧ್ಯಾನದ ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಉಪಾಯವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ, ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯರೂಪವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ನೋಡಲು ಕಲಿತೆ.

ಮೇಲೂ ನನಗನಿಸಿತು - “ಈ ವರೆಗೆ, ದೇವತೆಯೊಂದರ ಪೂರ್ಣವಾದ ಆಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಪೂರ್ಣವಾದ ರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ದೇವತೆಯ ಅಂಗಗಳನ್ನು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಾದಗಳನ್ನು, ಕೂಡ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪ್ರತಿದಿನ ನರಸಿಂಹದೇವರ ಮಾನಸಿಕ

ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಾದಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವಾಗ, ಕೇವಲ ಪಾದಗಳನ್ನು ಭಾವಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ನನಗಾಗಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಈ ವಿಧಾನವು ನನಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿಯೇ ಇರಬೇಕು.”

ಮುಂದಿನ ಬಾರಿ ನಾನು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಅನಂತರ, ಕೇವಲ ಪಾದಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದೆ. ಒಡನೆಯೇ, ಪಾದಗಳು ನನ್ನ ದೃಶ್ಯಪಟಲವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡವು. ಇಡೀ ರೂಪವನ್ನೇ ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಸ್ಪೃಟತೆಯಿಂದ ನೋಡಲು ನಾನು ಕಲಿತಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಪಾದಗಳನ್ನು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಭಾವಿಸಲು ಯಾವ ವಿಶೇಷವಾದ ಯತ್ನವೂ ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಪಾದಗಳು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅವು ನರಸಿಂಹದೇವರ ಅಂಗಗಳೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಧ್ಯಾನದ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಪುನಃ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ನರಸಿಂಹರೂಪವನ್ನು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ, ಆ ಧ್ಯಾನವು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದೇವತಾಮೂರ್ತಿಯ ಭಾಗಗಳಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನಿಸಿದೆ. ಆದರೂ, ಹಾಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ, ಪೂರ್ಣವಾದ ದೇವತಾರೂಪವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ, ಕೇವಲ ಬಾಲಾ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ; ಅದೂ ಆಯಾ ಧ್ಯಾನ-ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ಈ ಎರಡು ದೇವತಾರೂಪಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪುನಃ ಪುನಃ ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವವರೆಗೆ, ಇತರ ಆಕಾರಗಳನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಸಿದ್ಧತೆಯು ಪಕ್ವವಾದಾಗ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಸೂಚನೆಯು ನನಗೆ ಸಿಗುವುದೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವು ನನಗಿತ್ತು. ಆ ಸೂಚನೆಯು ನನಗೆ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಯಿತು. ಸಂಜೆಯೊಂದರ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪ ಅಥವಾ ಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ, ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಂಡ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಕೃಷ್ಣನ ರೂಪವು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಹಳದಿ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಟ್ಟವನಾಗಿ ವೈಜಯಂತೀ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ನವಿಲುಗರಿಗಳಿಂದ ಅವನ ಶಿರವು ಮತ್ತು ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಕಿವಿಗಳು ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದವು. ಕೊಳಲನ್ನು ಅವನ ತುಟಿಗೆಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸ್ತಬ್ಧಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಅತಿಸುಂದರವಾಗಿದ್ದನು.

“ಈ ಮನೋಹರವಾದ ಮೂರ್ತಿಯು ಮತ್ತಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ”, ಎಂದು ನನಗನಿಸಿತು. ಹಾಗಾಗಿ, ಅವನ ಪಾದಗಳು ನನ್ನ ಹೃದಯಕಮಲದ ಮೇಲಿರುವುದರ ಬದಲಾಗಿ ನನ್ನ ನಾಭಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ತಾವರೆಯ ಮೇಲಿರುವಂತೆ ಒಡನೆಯೇ ಭಾವಿಸಿದೆ. ನಂತರ, ಅವನ ಶಿರಸ್ಸು ನನ್ನ ಕತ್ತಿನ

ನೇರಕ್ಕೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಪ್ರಭುವಿನ ದೇಹವು ಹಿಗ್ಗಿದಂತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಚಿತ್ತೈಕ್ಯಾಗ್ರತೆಯು ತೀವ್ರವಾದಂತೆ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸಮಾನವಾದ ಅತಿಸ್ಫುಟತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಮಹದಾನಂದದಿಂದ ವೀಕ್ಷಿಸಿದೆ.

{1950ರಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ರಚಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಭಾಗವತದ ಕೆಳಕಂಡ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ನಾನು ಓದಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರೂಪಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳು ಕಂಡ ಮೂರ್ತಿಯು ಹೊಂದಿತ್ತೇ ಎಂದು ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ನಾನು ಗುರುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ.

**ಬರ್ಹಾಪೀಡಂ ನಟವರವಪುಃ ಕರ್ಣಯೋಃ ಕರ್ಣಿಕಾರಂ
ಬಿಭ್ರದ್ವಾಸಃ ಕನಕಕಪಿಶಂ ವೈಜಯನ್ದೀಂ ಚ ಮಾಲಾಮ್ |
ರನ್ಶಾನ್ವೇಣೋರಧರಸುಧಯಾ ಪೂರಯನ್ಗೋಪವೃನ್ದೈಃ
ವೃನ್ದಾರಣ್ಯಂ ಸ್ವಪದರಮಣಂ ಪ್ರಾವಿಶದ್ಗೀತಕೀರ್ತಿಃ ||**

(ಭಾಗವತ-ಪುರಾಣ X.21.5)

ನವಿಲುಗರಿಗಳ ಆಭರಣವನ್ನು ಶಿರದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಿಕಾರ ಪುಷ್ಪಗಳನ್ನುಳ್ಳ, ಹೊನ್ನು ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮತ್ತು ವೈಜಯಂತೀ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಉತ್ತಮವಾದ ನಟನ ಶರೀರದಂತೆ ಮೈಕಟ್ಟುಳ್ಳ, ಮತ್ತು ಗೊಲ್ಲರ ಸಮೂಹದಿಂದ ಗುಣಗಾನಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ (ಕೃಷ್ಣನು), ತನ್ನ ಕೊಳಲಿನ ರಂಧ್ರಗಳನ್ನು ತುಟಿಯ ಸುಧೆಯಿಂದ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಗುರುತುಗಳಿಂದ ರಮಣೀಯವಾದ ವೃಂದಾವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

ಗುರುಗಳು, “ಹೌದು, ಒಂದೇ ಆಗಿತ್ತು”, ಎಂದರು.}

(ಗುರುಗಳು:)

ಕರಾರವಿನ್ದೇನ ಪದಾರವಿನ್ದಂ ಮುಖಾರವಿನ್ದೇ ವಿನಿವೇಶಯನ್ತಮ್ |

ವಟಸ್ಯ ಪತ್ರಸ್ಯ ಪುಟೇ ಶಯಾನಂ ಬಾಲಂ ಮುಕುನ್ದಂ ಮನಸಾ ಸ್ಮರಾಮಿ ||

(ಬಾಲಮುಕುಂದಾಷ್ಟಕಮ್ 1)

(ತನ್ನ ಸುಂದರವಾದ ಕೈಯಿಂದ ತನ್ನ ಮನೋಹರವಾದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಮಲದಂತಿರುವ ಕಾಲನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಆಲದ ಎಲೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಬಾಲ ಮುಕುಂದನನ್ನು (ವಿಷ್ಣುವನ್ನು) ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ.)

ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ, ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರೂಪವು ನನ್ನ ಭೂಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ನನ್ನ ಹೃದಯ-ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದಂತೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಶಿಶುವಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ನನ್ನನ್ನು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡನು. ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೂ ಸಹ, ಭಗವಂತನ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದು ನನ್ನ

ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದು ಚತುರ್ಭುಜರೂಪಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಎಂಟು ಕೈಗಳುಳ್ಳ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆಕಾರವಾಗಿತ್ತು. ತನ್ನ ಬಲಭಾಗದ ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಸುದರ್ಶನ-ಚಕ್ರ, ಜಪಮಾಲೆ, ಕೌಮೋದಕೀ-ಗದೆ ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಅವನ ಎಡಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಚಜನ್ಯ-ಶಂಖ, ಶಾರ್ಙ್ಗ-ಬಿಲ್ಲು, ನಂದಕ-ಖಡ್ಗ ಮತ್ತು ವರದಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಕಿರೀಟ, ಕೇಯೂರ ಮತ್ತು ಕಟಕ ಮೊದಲಾದ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಮಾಲೆಯಿಂದ ಭೂಷಿತನಾಗಿದ್ದನು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ, ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ-ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಗಮನಿಸಿದೆ. ನಂತರ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನವಾಯಿತು. ನನಗೆ ಪುನಃ ದೇಹದ ಅರಿವು ಮೂಡಿದಾಗ ಒಂದು ಘಂಟೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಸರಿದಿತ್ತು. ನಾನು ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಎದ್ದ ನಂತರವೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಆ ರೂಪವನ್ನು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ. ಅಂದು ಸಂಜೆಯೂ ಈ ರೂಪವನ್ನೇ ಕುರಿತು ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದೆ. ಮರುದಿನ ಬೆಳಗಿನ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಹಿಂದಿನ ದಿನದಿಂದ ನಾ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿಯು ಗೋಚರವಾಯಿತು; ಆದರೆ ಈಗ ವಿಷ್ಣುವು ಕೇವಲ ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಬಹಳ ಸೌಮ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಆ ಮೂರ್ತಿಯು ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸುಸುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವು ಮುಗಿದಮೇಲೂ, ಆ ರೂಪವನ್ನು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ, ಈ ರೂಪವೂ ಮಾರ್ಪಾಟು ಹೊಂದಿ, ಸಕಲಾಯುಧ-ರಹಿತನಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಕಿರೀಟ ಮತ್ತಿತರ ಯಾವುದೇ ಆಭರಣಗಳು ಇಲ್ಲದ ಭಗವಂತನನ್ನು ದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಅಂದು ಸಂಜೆಯ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವೂ ಇದೇ ಆಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಏಕಾಗ್ರವಾಗಿ ಮೊದಲುಗೊಂಡಿತು. ಥಟ್ಟನೆ ನನ್ನ ಗಮನವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಮಂದಸ್ಥಿತ ವದನದತ್ತ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಧ್ಯಾನದ ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸಿತ್ತು.

ಮಾರನೆಯ ಪ್ರಾತಃ-ಸ್ನಾನವು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ, ಆಭರಣ ಹಾಗೂ ಆಯುಧಗಳಿಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಕೇವಲ ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಂತರ ಈ ರೂಪವು ಅದೃಶ್ಯವಾಯಿತು.

ವಿಷ್ಣುವಿನ ಈ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳ ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನಾನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ಏನನ್ನೂ ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ, ಖಾಲಿಯಾದ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಇರಿಸಿದ್ದ ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣಗ್ರಂಥವನ್ನು ನನಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಹಾಳೆಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪುಟದಲ್ಲಿ, ನಾನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಮೂರ್ತಿಗಳದ್ದೇ ಆದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಪದ್ಯಗಳಿದ್ದವು.

{ಅನಂತರ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು, ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣದ ಆ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಓದಿ ಹೇಳಿದರು. ಅವು ಖಾಂಡಿಕೈನಿಗೆ ಕೇಶಿಧ್ವಜರ ಬೋಧನೆಯ ಪ್ರಸಂಗವಾಗಿದ್ದವು. ಆ ಶ್ಲೋಕಗಳಿವು -

ಕಿರೀಟಹಾರಕೇಯೂರಕಟಕಾದಿವಿಭೂಷಿತಮ್ || (ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣ VI.7.84)

ಶಾರ್ಙ್ಗಶಬ್ದಗದಾಖಡ್ಗಚಕ್ರಾಕ್ಷವಲಯಾನ್ವಿತಮ್ |

ವರದಾಭಯಹಸ್ತಂ ಚ ಮುದ್ರಿಕಾರತ್ನಭೂಷಿತಮ್ || (ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣ VI.7.85)

ಚಿಂತಯೇತ್ತನ್ಮಯೋ ಯೋಗೀ ಸಮಾಧಾಯಾತ್ಮಮಾನಸಮ್ |

ತಾವದ್ಯಾವದ್ಯೃಥೀಭೂತಾ ತತ್ರೈವ ನೃಪ ಧಾರಣಾ || (ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣ VI.7.86)

ವ್ರಜತಸ್ತಿಷ್ಠತೋಽನ್ಯದ್ಧಾ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಕರ್ಮ ಕುರ್ವತಃ |

ನಾಪಯಾತಿ ಯದಾ ಚಿತ್ತಾತ್ಸಿದ್ಧಾಂ ಮನ್ಯೇತ ತಾಂ ತದಾ ||

(ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣ VI.7.87)

ಓ ರಾಜನೇ, ಕಿರೀಟ, ಹಾರ, ಕೇಯೂರ, ಕಟಕವೇ ಮೊದಲಾದ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತನಾದ, ತನ್ನ (ಎಂಟು) ಕರಗಳಲ್ಲಿ ಶಾರ್ಙ್ಗ (ಧನುಸ್ಸು), ಶಂಖ, ಗದೆ, ಖಡ್ಗ, ಚಕ್ರ, ಜಪಮಾಲೆ, ವರದಮುದ್ರೆ ಮತ್ತು ಅಭಯ-ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಹಾಗೂ ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನಖಚಿತ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿರುವ ಭಗವಂತನನ್ನು, ತನ್ನ ಮನವು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವವರೆಗೆ, ತದೇಕಚಿತ್ತನಾಗಿ ಯೋಗಿಯಾದವನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಅವನು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನಿಂತಿರುವಾಗ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ, ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯಾವಾಗ ಈ ಭಾವನೆಯು ದೂರವಾಗದೋ, ಆಗ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

ತತಃ ಶಬ್ದಗದಾಚಕ್ರಶಾರ್ಙ್ಗಾದಿರಹಿತಂ ಬುಧಃ |

ಚಿಂತಯೇದ್ಯಗವದ್ರೂಪಂ ಪ್ರಶಾನ್ತಂ ಸಾಕ್ಷಸೂತ್ರಕಮ್ ||

(ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣ VI.7.88)

ನಂತರ ಶಂಖ-ಗದೆ-ಚಕ್ರ-ಶಾರ್ಙ್ಗ-ಇತ್ಯಾದಿ ರಹಿತನಾದ ಮತ್ತು ಜಪಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಶಾಂತ ರೂಪವನ್ನು ಧೀಮಂತನಾದವನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.

ಸಾ ಯದಾ ಧಾರಣಾ ತದ್ವದವಸ್ಥಾನವತೀ ತತಃ |

ಕಿರೀಟಕೇಯೂರಮುಖೈರ್ಭೂಷಣೈ ರಹಿತಂ ಸ್ಮರೇತ್ ||

(ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣ VI.7.89)

ತದೇಕಾವಯವಂ ದೇವಂ ಚೇತಸಾ ಹಿ ಪುನರ್ಬುಧಃ ||

(ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣ VI.7.90)

ಆ ಏಕಾಗ್ರತೆಯು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಮೇಲೆ, ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಿರೀಟ-ಕೇಯೂರ-ಮುಂತಾದ ಆಭರಣರಹಿತನಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಪ್ರಭುವಿನ ಒಂದು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಧೀಮಂತನು ತನ್ನ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಪರಮಾತ್ಮನ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾಗವತ-ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ಧವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ನಂತರ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಿದನು -

ತತ್ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕಂ ಚಿತ್ತಮಾಕೃಷ್ಯೈಕತ್ರ ಧಾರಯೇತ್ |

ನಾನ್ಯಾನಿ ಚಿಂತಯೇದ್ಭೂಯಃ ಸುಸ್ಥಿತಂ ಭಾವಯೇನ್ಮುಖಿಮ್ ||

(ಭಾಗವತ-ಪುರಾಣ XI.14.43)

ನಂತರ ನನ್ನ ದೇಹದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಹರಡಿದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ನಗುವೊಗವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು.}

(ಗುರುಗಳು): ಈ ಅನುಭವಗಳಾದ ನಂತರ, ಕೇವಲ ಬಾಲಾ ಮತ್ತು ನರಸಿಂಹಸ್ವಾಮಿಯ ರೂಪಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ನಾನು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇತರ ದಿವ್ಯರೂಪಗಳನ್ನೂ ಧ್ಯಾನಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದ್ದ ಆಕಾರಗಳು - ಶಿವನನ್ನು ಪಾರ್ವತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತವನಾಗಿ, ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನಾಗಿ, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ನಟರಾಜನಾಗಿ; ಚತುರ್ಭುಜ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಸುದರ್ಶನ-ಚಕ್ರ, ಪಾಂಚಜನ್ಯ-ಶಂಖ, ಕೌಮೋದಕೀ-ಗದೆ ಮತ್ತು ಪದ್ಮ - ಇವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ; ರಾಮನನ್ನು; ಮತ್ತು ಗಣಪತಿಯನ್ನು.

ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವಾಗ, ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾ-ಮಂತ್ರದಂತಹ ದೀರ್ಘವಾದ ಮಂತ್ರಗಳಿಗಿಂತಲೂ, ಚಿಕ್ಕದಾದ ಪ್ರಣವದಂತಹ ಮಂತ್ರಗಳು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಜಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವೆಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡೆ. ದೇವರ ಆಕೃತಿಯನ್ನು ನಾನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಮಂತ್ರದ ದೀರ್ಘತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ನಾನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಣವದಿಂದ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ನಂತರ ಧ್ಯಾನದ ವಿಷಯವಾದ ದೇವತೆಯ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಂತ್ರಜಪವು ಧ್ಯಾನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಆದರೆ, ಬಹುತೇಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ, ಜಪವು ತಾನಾಗಿಯೇ ನಿಂತು, ಕೇವಲ ರೂಪವು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು.

ಶಂಕರ-ಜಯಂತೀ ಮತ್ತು ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯ ಮುಂತಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಲಭೈರವ ದೇವಾಲಯಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಸಮೀಪದ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕಾಗಲಿ, ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗದಿದ್ದಾಗ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳಗಿನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ, ದೀರ್ಘಕಾಲ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಆ ಕೊಠಿತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮೂರ್ತಿಭಾವನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ಮುಂದಿನ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದೆ.

{ಭವ-ಸಂವತ್ಸರದ ಶಂಕರ-ಜಯಂತೀ ಉತ್ಸವವು 14.5.1934ರಿಂದ 18.5.1934ರ ವರೆಗೂ ಮತ್ತು ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವು 26.7.1934ರಿಂದ 23.9.1934ರವರೆಗೆ ನಡೆದವು. ಆಗ ಗುರುಗಳಿಗೆ 16ನೇ ವರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.}

(ಗುರುಗಳು:) ನಿನಗೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶಬ್ದದ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅದು ನನಗೆ ಕೇಳದಂತೆ, ನಾನದನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಗುಡುಗಿನ ಧ್ವನಿಯು ಕೇಳದಂತೆ, ಅಥವಾ ಅದು ಕೇಳಿಬಂದರೂ, ಮಳೆಯ ಮತ್ತು ಮಂದವಾದ ಗುಡುಗಿನ ಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಬಂದಂತೆ, ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಧ್ಯಾನದ ಪೂರ್ತಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರವೊಂದನ್ನು ಜಪಿಸಲು ಬಯಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ರೂಪದ ಮೇಲಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದ ಆಳವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಜಪಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ಅಥವಾ ಆಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸುವಾಗ, ಮನಸ್ಸು ಅತ್ತಿತ್ತ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜನರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ, ನಾನೀ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನ ಈ ಚಂಚಲತೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದ ಆಳವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ನನ್ನ ಎಂದಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯು ಇಳಿದಾಗ, ಬಾಹ್ಯ ಶಬ್ದಗಳತ್ತ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪ ಹರಿದಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಚಿತ್ರಚಾಂಚಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುವಷ್ಟು ಧ್ಯಾನದ ಆಳವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮತ್ತೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿಯ ಧ್ಯಾನ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ, ವಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಹತ್ತಾರು ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡೆ. ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುವುದು, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಉಸಿರನ್ನು ಬಂಧಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನದ ಮಹತ್ತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದು-- ಇವೇ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು.

ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆಯಿತು. ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ ನಾನು ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಬಾಲಾ-ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯ ರೂಪವು ಆವಿರ್ಭವಿಸಿತು. ನಾನು ಆ ರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಿದೆ. ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಆಕೆಯು ನನ್ನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವಂತೆ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಲವಾದ ಪ್ರಚೋದನೆಯು ಉಂಟಾಯಿತು. ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕೆಲವು ಮಾಸಗಳೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದಮೇಲೆ ನಾನು ಆಲೋಚಿಸಿದೆ, “ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ವೇಣುಧಾರಿಯಾದ ಕೃಷ್ಣನ, ಬಾಲ-ಮುಕುಂದನ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಭುಜ-ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನನ್ನಿಂದ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಂತೆ, ಇಂದು ನಾನು ಯಾವ ರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಗವಂತನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಿರುತ್ತಾನೆ.” ಅಂದಿನ ಸಂಜೆಯ ಧ್ಯಾನವು ಅತಿವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು ಖಚಿತ ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ಹೇಗೋ ಅನಿಸಿತು.

ಆ ಸಂಜೆ ಕಾಲಭೈರವ-ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಬಲವಾದ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬಾಲಾ-ತ್ರಿಪುರಸುಂದರಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಂತೆ ಚಿಂತಿಸಿದೆ. ಎಂದಿನಂತೆ ಅಂಬಿಕೆಯ ಪೂರ್ಣರೂಪವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಆ ದಿನ ತೊಡಗಿದಾಗ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಆಕೆಯ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ತಬ್ಧವಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಎಂದಿಗೂ ದೇವಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೂ, ಅಂದಿನ ಅನುಭವವು ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಮಾತೆಯ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸಜೀವವಾಗಿ ಕಂಡೆ. ನಾನಾಗ ದರ್ಶಿಸಿದ್ದು ಅಂದಿನವರೆಗೆ ನಾನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಬಿಕೆಯ ಕೇವಲ ಆಕಾರವಲ್ಲ; ಸ್ವಯಂ ದೇವಿಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಆ ದೃಶ್ಯವು ವಾಸ್ತವವೆಂಬ ಸಂವೇದನೆಯು ಅತಿಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದು, ಯಾವ ಸಂದೇಹಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತು. ಸಮಾಧಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಹಾಗೂ ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂಬುದನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರೆತಿದ್ದೆ; ಅಂಬಿಕೆಯ ಪಾದಗಳು ಮಾತ್ರ ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು.

{ಪತಂಜಲಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಯೋಗಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ,

ದೇಶಬಂಧಶ್ಚಿತ್ತಸ್ಯ ಧಾರಣಾ | (ಯೋಗಸೂತ್ರ III.1)

ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಬಂಧಿಸುವುದು ಧಾರಣಾ.

ತತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಯೈಕತಾನತಾ ಧ್ಯಾನಮ್ | (ಯೋಗಸೂತ್ರ III.2)

ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ಪ್ರತ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ಧ್ಯಾನ.

ತದೇವಾರ್ಥಮಾತ್ರನಿರ್ಭಾಸಂ ಸ್ವರೂಪಶೂನ್ಯಮಿವ ಸಮಾಧಿಃ |

(ಯೋಗಸೂತ್ರ III.3)

ತಾನೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬಂತೆ, ಅದೇ (ಧ್ಯಾನವು) ಕೇವಲ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಭಾಸವಾಗುವುದು ಸಮಾಧಿ.

ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗುರುಗಳು ಹೀಗೆಂದು ವಿವರಿಸಿದರು - “ಅದರ ನಾಮವೇ ತಿಳಿಸುವಂತೆ, ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿ ಎಂದರೆ ವಿಕಲ್ಪದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಾಧಿ ಎಂದರ್ಥ. ಇಲ್ಲಿ ‘ವಿಕಲ್ಪ’ ಎಂದರೆ, ಧ್ಯಾನಿಸುವವನು, ಧ್ಯಾನ-ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವ ವಿಷಯ ಎಂಬ ತ್ರಿಪುಟಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತುವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ‘ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂಬ ಅರಿವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಬಹುತೇಕ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಧ್ಯಾನಿಸುವವನು, ಧ್ಯಾನಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯಾನದ ವಿಷಯ - ಇವುಗಳ ಭೇದದ ಅರಿವು, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿಸಿ ಹೋಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವಿಷಯವು ಬೆಳಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು, ‘ನಾನು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ’ ಎಂಬೀ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಅರಿವು ಇರದು.”

(ಗುರುಗಳು): ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಘಂಟೆಯ ನಂತರ ನನಗೆ ಶರೀರದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬಂದು ಕಣ್ಣೆರೆದೆ. ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಂಬಿಕೆಯನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಚಾಚಿ ಆಕೆಯ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ನಂತರ ಜಗನ್ಮಾತೆಯು ಅದೃಶ್ಯಳಾದಳು.

ಭಗವತ್ಸಂಕಲ್ಪದಂತೆ, ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ರೂಪಗಳು ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ, ಕೊಳಲನ್ನು ಹಿಡಿದ ಕೃಷ್ಣ, ಬಾಲ-ಮುಕುಂದ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟಭುಜ-ವಿಷ್ಣು. ಈ ಅನುಕ್ರಮಣೆಯ ತಾತ್ಪರ್ಯವು ನಿನಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದಾದ ಬಳಿಕ, ನಾನು ಬಯಸಿದ ಯಾವುದೇ ದೇವತಾ ರೂಪವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದೆ.

{ಗುರುಗಳು 26.10.1935ರಂದು ಹದಿನೆಂಟು ಪ್ರಾಯ ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವು ತಿಂಗಳುಗಳು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಮೊದಲಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.}

ನಾನು: ಮೊದಲ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ನಂತರ, ಮುಂದಿನ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಹೊಸ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಹೌದು. ನಾನು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತ್ರ. ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ, 'ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?' ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣ, ಶವಾಸನದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ನನ್ನ ಹೃದಯ-ಪದ್ಮವು ತಲೆಯತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಬದಲಾಗಿ, ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹನು ಅದರಲ್ಲಿ ಆಸೀನನಾಗಿರುವಂತೆ ಭಾವಿಸಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ನಾನು ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಅಂಗಾತನಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ, ತನ್ನ ಬೆನ್ನನ್ನು ನೆಟ್ಟಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವಂತೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವನ ಮೂರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ಬೇಗನೆ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮರುದಿನ ಶವಾಸನದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಹೃದಯ-ಕಮಲವನ್ನು ಮತ್ತು ನರಸಿಂಹನ ಬೆನ್ನನ್ನು ನನ್ನ ಶರೀರದ ನೇರಕ್ಕೆ ಎಂದಿನಂತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದೆ; ಆದರೆ, ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ಭಾಸವಾಗದಿರಲೆಂದು ನನ್ನ ಅಂಗಾತ ಭಂಗಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನರಸಿಂಹನ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಕ್ಷಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮಲಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಬೇಗನೆ ನಾನು ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಭಗವತ್ಕೃಪೆಯಿಂದ ಹೊಂದಬಲ್ಲೆನೆಂದು ಈ ಎರಡು ಅನುಭವಗಳಿಂದ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ, "ನಾನು ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ಮತ್ತು ಕತ್ತು ನೇರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಾನು ಶೀರ್ಷಾಸನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ, ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರೆ, ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ಮತ್ತು ಕತ್ತು ಒಂದೇ ನೇರದಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತವೆ", ಎಂದು ಚಿಂತಿಸಿದೆ. ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೀಳುವಂತಾದರೆ, ಅದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಗೋಡೆಗೆ ಒರಗಿಕೊಂಡು ಶೀರ್ಷಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನಂತರ, ಮೇಲ್ಮುಖವಾದ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಆಸೀನನಾಗಿರುವ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ, ಪುನಃ ದೇಹಪ್ರಜ್ಞೆಯು ನನಗೆ ಬಂದಾಗ, ನಾನು ಶೀರ್ಷಾಸನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಇದ್ದೆನೆಂದು ಕಂಡುಕೊಂಡೆ.

ಮರುದಿನ ಶೀರ್ಷಾಸನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಬೀಳುವಂತಾದರೆ ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯು ಯಾವುದೆಂದು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ನಾನು ಶೀರ್ಷಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ನಾನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಲೆಕೆಳಕಾಗಿದ್ದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ನನ್ನ ತಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ತಲೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ರೂಢಿಯಂತೆ ನನ್ನ ಹೃದಯ-ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಆಸೀನನಾಗಿದ್ದಂತೆ

ನರಸಿಂಹನನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಿದೆ. ಕ್ಷಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಂದೀಚೆಗೆ, ಶೀರ್ಷಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಚಿಂತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ.

ನಾನು: ತಮ್ಮ ಈ ಧ್ಯಾನದ ವಿವಿಧ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳು ತರುತ್ತಿದ್ದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅವರು ಏಕಾಂತಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾನು: ಗುರುಗಳ ವರದಿಗಳಿಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಯಾವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು?

ಗುರುಗಳು: ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

{ಆಕಾರವೇ ಮೊದಲಾದ ಗುಣವನ್ನುಳ್ಳ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತ ಧ್ಯಾನವು, ಕ್ರಮೇಣ ಗುಣಗಳ ಅಧ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೋಪಾನವಾಗುವುದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವಚನಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ -

**ಉಮಾಸಹಾಯಂ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ಪ್ರಭುಂ ತ್ರಿಲೋಚನಂ ನೀಲಕಣ್ಣಂ ಪ್ರಶಾಂತಮ್ |
ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಮುನಿರ್ಗಚ್ಛತಿ ಭೂತಯೋನಿಂ ಸಮಸ್ತಸಾಕ್ಷಿಂ ತಮಸಃ ಪರಸ್ತಾತ್ ||**

(ಕೈವಲ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ 7)

ತ್ರಿಸೇತ್ರನೂ, ನೀಲಕಂಠನೂ, ಉಮಾಸಹಿತನೂ, ಪ್ರಭುವೂ ಆದ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು (ಶಿವನನ್ನು) ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಮುನಿಯು ಎಲ್ಲವುದಕ್ಕೂ ಮೂಲನಾದ, ಸರ್ವ-ಸಾಕ್ಷಿಭೂತನಾದ ಮತ್ತು ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ ಅವನನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ವೇದಾಂತ-ಕಲ್ಪತರುವಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ -

ವಶೀಕೃತೇ ಮನಸ್ಯೇಷಾಂ ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮಶೀಲನಾತ್ |

ತದೇವಾವಿರ್ಭವೇತ್ಸಾಕ್ಷಾದಪೇತೋಪಾಧಿಕಲ್ಪನಮ್ ||

(ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ I.1.20ಕ್ಕೆ ವೇದಾಂತ-ಕಲ್ಪತರು ಟೀಕೆ)

ಸಗುಣ-ಬ್ರಹ್ಮ-ಧ್ಯಾನದಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಆ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಉಪಾಧಿಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.}

10. ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಆರೋಹಣ ಮತ್ತು ಅಮೃತಧಾರೆ

[ಗುರುಗಳು ತಾವು ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ಮಾರ್ಚ್ 1981ರಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ನಡೆಯಿತು.]

ನಾನು: ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ನಂತರ, ತಮ್ಮ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಶಾರದಾಂಬೆಯು ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತದರ ಆರೋಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ್ದ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನಗೆ ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ. ಗುರುಗಳ ಎಚ್ಚರ-ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಶಿರಸ್ಸಿಗೆ ಏರಿದ್ದು ಯಾವಾಗ?

ಗುರುಗಳು: ನನ್ನ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಮೊದಲ ಅನುಭವವಾದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ನಂತರ, ಯುವ-ಸಂವತ್ಸರದ (1935-36) ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿತು. ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ, ವೇದಾಂತ-ಸಾಧಕನಿಗೆ ಅಥವಾ ಪಾತಂಜಲ-ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವವನಿಗೆ, ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಜಾಗೃತಿ ಅಥವಾ ಆರೋಹಣದ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸಮಾಧಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸಲೂ ಬಹುದು. ಆ ಆರೋಹಣದ ವ್ಯಕ್ತ ಅನುಭವವು ಮುಂದೆಂದೂ ಆದರೂ ಆಗದಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಅದು ಸಂಭವಿಸಿತು.

{ಗುರುಗಳ ಮೊದಲ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯು 1935ರ ಮೊದಲ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಅದೇ ವರ್ಷದ ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವು 16.7.1935ರಿಂದ 12.9.1935ರ ವರೆಗಿತ್ತು.}

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ನನಗೆ ತಿಳಿಸುವಿರಾ?

ಗುರುಗಳು: ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ, ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಜಾಲಂಧರ, ಉಡ್ಡಿಯಾನ ಮತ್ತು ಮೂಲಬಂಧಗಳ ಸಹಿತ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನಂತರ, ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹುಬ್ಬುಗಳ ನಡುವೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಎಂದಿನಂತೆ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ನೀಲ ಪ್ರಭೆಯು ಎಂದಿನಂತೆ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ನಾನು ಯಾವುದೇ ಆಕಾರವನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲೇ, ನನ್ನ ಪಾದಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯುತ್ ಚಲಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ಆ ಸ್ಪಂದನೆಯು ಮೇಲೇರುತ್ತ ನನ್ನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಿಸುತ್ತಿದಂತೆ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಶಾಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದೆ. ದೇಹವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಂಪಿಸಿತು. ನಂತರ, ನನ್ನ ಉಸಿರಾಟವು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಸ್ತಬ್ಧವಾಯಿತು.

ಕ್ಷಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಸಂವೇದನೆಯು ನನ್ನ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ, ತಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಗಾಢವಾದ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದೆ.

ನಾನು: ಆ ಸ್ವಂದನವು ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಚಲಿಸಿದಂತೆ, ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಂವೇದನೆಯಾಯಿತು?

ಗುರುಗಳು: ನಾನು ಕಾಲುಗಳ ಅರಿವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಬೆನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಆ ಸ್ವಂದನೆಯು ಸಾಗಿತ್ತೋ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಶರೀರದ ಕೆಳಭಾಗದ ಪರಿಚ್ಛಾನವು ಇಲ್ಲವಾಯಿತು.

ನಾನು: ಆರೋಪಣವು ವೇಗವಾಗಿತ್ತೇ ಅಥವಾ ನಿಧಾನವಾಗಿತ್ತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಅಂಗಾಲಿನಿಂದ ಬೆನ್ನಿನ ಬುಡದವರೆಗೆ, ಅತಿವೇಗವಾಗಿತ್ತು. ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿತ್ತು. ಬೆನ್ನಿನ ಬುಡದಿಂದ ನಾಭಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಳಗಿನವರೆಗೆ, ತ್ವರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇರುವೆಯ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿತು.

ನಾನು: ಗುರುಗಳಿಗೆ ಚಕ್ರಗಳ ಅರಿವಾಯಿತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಹೌದು. ಆ ಸ್ವಂದನೆಯು ಬೆನ್ನಿನ ಬುಡವನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ, ಮೂಲಾಧಾರದಲ್ಲಿನ ಅರಳಿದ ಕಮಲವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ, ಕ್ಷಣಕಾಲ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನದ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ನಾಭಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲಪುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುನ್ನ, ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಚ್ಚಿದ ದಳಗಳಿಂದ ಕೆಳಮುಖವಾಗಿದ್ದ ಮಣಿಪೂರದ ಪದ್ಮವನ್ನು ಕಂಡೆ. ಸ್ವಂದನವು ಅಲ್ಲಿ ತಲಪುತ್ತಲೇ, ಅಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಮವು ನೆಟ್ಟಗಾಗಿ ಅರಳಿತು. ಅನಾಹತ, ವಿಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿತು.

ನಾನು: ಗುರುಗಳ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಮುನ್ನ ಏನು ಸಂಭವಿಸಿತು ಹಾಗೂ ಆ ಸಮಾಧಿಯ ವಿಷಯವು ಯಾವುದಾಗಿತ್ತು?

ಗುರುಗಳು: ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರವು ಅರಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ವೀಕ್ಷಿಸಿದ ನಂತರ, ಮಿಂಚಿನಂತಹ ದ್ಯುತಿಯ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ನಂತರ, ಪುಟ್ಟದಾದ ನೀಲಿವರ್ಣದ ಆಕರ್ಷಕ ಬಿಂದುಮಂಡಲವನ್ನು ಕಂಡೆ. ಆಗ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ, ನನಗೆ ಬಿಂದುಮಂಡಲದ ಸಂಕೋಚವು ಕಾಣೆಯಾಯಿತು; ಆ ಮಂಡಲವು ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಮುಂದೆ, ಅದರೊಳಗೆ ಶಿವ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಡೆ. ಶಿವ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತೀ ಸಮೇತವಾದ ನೀಲಮಂಡಲವು ನನ್ನ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು.

ನಾನು: ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದ ಅನುಭವವನ್ನು ಗುರುಗಳು ದಯಮಾಡಿ ವಿವರಿಸುವಿರಾ?

ಗುರುಗಳು: ಶಿವ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯರ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿ, ಒಡನೆಯೇ ನೀಲಮಂಡಲವೂ ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು. ನಾನು ಯಾವುದೋ ದಿವ್ಯಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಸರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಆಜ್ಞಾ, ವಿಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು, ಮಣಿಪೂರ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಲುಪಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದಾಚೆಗೆ ಇಳಿತವು ನಿಂತು, ದೇಹದ ಅರಿವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನನಗಾಯಿತು; ನಾಭಿಯ ಕೆಳಭಾಗವು ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನನಗೆ ಶರೀರದ ಇತರ ಅಂಗಗಳ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ನಾನು ಜಾಲಂಧರ, ಉಡ್ಡೀಯಾನ ಹಾಗೂ ಮೂಲಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ಈ ಬಂಧಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಯಾವಾಗ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದೆನೆಂದು ನನಗೆ ಯಾವ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬಂಧಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಸಹಜವಾಗಿ ಉಸಿರಾಡಲು ತೊಡಗಿದೆ. ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಾಗ, ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳು ನೀಲಿಗಟ್ಟಿದ್ದವೆಂದು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲುಗಳು ಸಹಜಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮರಳಿದವು.

{ಗುರುಗಳು ಈ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ - “ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಜಾಗೃತಿಯ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅದರ ಆರೋಹಣದ ಜೊತೆಗೆ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತೀವ್ರವಾದ ಲೈಂಗಿಕ ಇಚ್ಛೆಯು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆವೆಂದು ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಮೂಲಾಧಾರದಿಂದ ಸಹಸ್ರಾರದತ್ತ ಸಾಗುತ್ತ, ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ರುದ್ರ ಗ್ರಂಥಿಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿದಾಗ, ಬಹಳ ನೋವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅನಾರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು, ನಾಡಿಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾದ ಮಾರ್ಗ. ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಮೇಲಾಗಿ, ಪರಿಣತರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಿನೀ-ಯೋಗವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡಲ್ಲ. ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿದವರಿಗೆ, ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಆರೋಹಣದಿಂದ ಕಾಮನೆ, ನೋವು ಅಥವಾ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ.}

ನಾನು: ಹೀಗೆ ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಆರೋಹಣವಾದ ಮೇಲೆ, ಮುಂದಿನ ಅನುಭವವು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಆಯಿತು? ಆಗಿನ ಅನುಭವವೂ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇದ್ದಿತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಎರಡನೆಯ ಅನುಭವವು ಮಾರನೆಯ ದಿನವೇ ಸಂಭವಿಸಿತ್ತು ಮತ್ತು

ಮೊದಲನೆಯದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳು ಆದಮೇಲೆ, ವಿವಿಧ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ನಾನು ಪೂಜ್ಯಭಾವನೆಯಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತೆ, ಒಂದು ಚಕ್ರದಲ್ಲಿನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಂಗಳ ಮತ್ತು ಶುಕ್ರವಾರಗಳ ಬೆಳಗಿನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದ ನನ್ನ ಅನುಭವವು ಮಂಗಳವಾರಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿನದಾಗಿತ್ತು. ಎಂದಿನಂತೆ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನಾನು ಮೂಲಾಧಾರ-ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಆರಂಭ ಮಾಡಿ, ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ. ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಮಣಿಪೂರ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಲುಪಿದಂತೆ ಭಾವಿಸಿದಾಗ, ನನ್ನ ಉಸಿರಾಟವು ತಾನೇ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ, ಜಾಲಂಧರ, ಉಡ್ಡಿಯಾನ ಹಾಗೂ ಮೂಲ ಬಂಧಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಸಂಕಲ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ನಂತರ, ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುವ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಪೃಥ್ವೀ (ಭೂಮಿ), ಆಪಸ್ (ಜಲ) ಹಾಗೂ ಅಗ್ನಿ ಭೂತಗಳು, ಮೂಲಾಧಾರ, ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಹಾಗೂ ಮಣಿಪೂರ ಚಕ್ರಗಳ ಅಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕುಂಡಲಿನಿಯಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದಂತೆ ತೋರಿತು. ದೊಡ್ಡ ಶಕ್ತಿಯೊಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅನುಭವವೂ ಆಯಿತು. ಕುಂಡಲಿನೀ ಶಕ್ತಿಯು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾವಿನಂತೆ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಲುಪಿತು. ಇಲ್ಲಿ ವಾಯು ಭೂತವು ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದ ಅಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕುಂಡಲಿನಿಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾದಂತೆ ಅನಿಸಿತು.

ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದಿಂದ ವಿಶುದ್ಧ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಚಲನೆಯು ಹಾವಿನಂತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಆಕಾಶ ಭೂತವು ವಿಶುದ್ಧ ಚಕ್ರದ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕುಂಡಲಿನಿಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾದಂತೆ ತೋರಿತು. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿತ್ತು. ಸಕಲ ಅಂಗಗಳೂ ಅಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಿನಿಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾದಂತೆ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ನಂತರ, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ದರ್ಶನವು ನನಗಾಯಿತು.

ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರದಿಂದ ಸಹಸ್ರಾರದವರೆಗೆ ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಮೇಲ್ಮಡಿಗೆಯು ಏಕಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಲಿಲ್ಲ; ಆದರೂ, ಚುರುಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಭಾಸವಾದವು; ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಕುಂಡಲಿನಿಯಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಸಹಸ್ರಾರದ ಮಧ್ಯದ ಸುತ್ತಲೂ, ಅಮೃತವು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಂಡೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರದ, ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ವಲಯವಿತ್ತು; ಅದರೊಳಗೆ

ಸಣ್ಣದೊಂದು ಪ್ರದೇಶವು ಖಾಲಿಯಾಗಿದ್ದಂತೆ ತೋರಿತು. ಆಗ, ನಾನು ಥಟ್ಟನೆ ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಾದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನು ಆ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದಂತೆ ಆ ಸಮಾಧಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು.

ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಬಹುಮುಖನಾದಾಗ, ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ವೇಗವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಆರೋಹಣದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿದ್ದ ಆಜ್ಞಾ, ವಿಶುದ್ಧ ಹಾಗೂ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರಗಳು ಆಯಾ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಗೋಚರವಾದವು. ಅನಾಹತ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನನಗೆ ದೇಹದ ಅರಿವಾಯಿತು. ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯು ಹಿಮ್ಮುಖವಾಗಿ ಮಡಚಿಕೊಂಡಿತ್ತೆಂದು ಗಮನಿಸಿದೆ; ಶೀತಲವಾದ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯ ರುಚಿಯುಳ್ಳ ದ್ರವದ ಕೆಲವು ಬಿಂದುಗಳು ನನ್ನ ಗಂಟಲಿನ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಕಡೆಗೆ ನಾನು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದೆ.

ನಾನು: ಆಗ, ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಗುರುಗಳ ದೇಹದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗಿತ್ತು?

ಗುರುಗಳು: ಸಾಧಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನಂತೆ ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ನೀಲಿಗಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ, ಈ ಬಾರಿ ಶರೀರದ ಕೇವಲ ಮೇಲಿನ ಅರ್ಧಭಾಗದ ಅರಿವಾಗದೆ, ಒಮ್ಮೆಗೆ ಇಡೀ ದೇಹದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಬಂದಿತು.

ನಾನು: ಗಂಟಲಿನ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಹರಿದಿಳಿದ ದ್ರವವು, ಸಹಸ್ರಾರದಿಂದ ಹೊಮ್ಮಿದ ಅಮೃತವೆಂದು ಗುರುಗಳು ಗುರುತಿಸಿದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಹೌದು, ಯಾವುದೇ ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದೆ ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಅತಿಶಯವಾದ ಏಳು ಸ್ವಪ್ನಗಳ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ, ಹಠ-ಯೋಗವನ್ನು ಪರಮಶಿವನು ನನಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಿನಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೆನೆಂದು ನೆನಪಿದೆ. ಶಿವನು ಖೇಚರೀ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ನನ್ನ ಬಾಯಿಯ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ದ್ರವವೊಂದು ಸುರಿದಂತೆ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೆ. ಆ ದ್ರವವು ಹಸಿವು, ಬಾಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಜಾಡ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುತ್ತೆಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿನಗೆ ನೆನಪಿರುತ್ತದೆ. ಆ ದ್ರವದ ಸ್ವಾದವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶರೀರದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ ದ್ರವದ ರುಚಿಯು ಅದುವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಹುರುಪನ್ನು ಕೊಡುವ ಅನುಭವವೂ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ನಾ ಕಂಡಂತೆಯೇ ಇತ್ತು; ಈ ಅನುಭವವು ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಉಳಿದಿತ್ತು.

ಶಾರದಾಂಬೆಯು ನನಗೆ ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಆರೋಹಣದ ಬಗ್ಗೆ ಬೋಧಿಸಿದ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ, ಸಹಸ್ರಾರದ ಮಧ್ಯದ ಸುತ್ತಲಿನ ಚಂದ್ರಾಕಾರದ ವಲಯದಿಂದ ಅಮೃತವು ಹೊಮ್ಮಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಂಡದ್ದು, ನಾನೀಗ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ

ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಆದ ಕಾರಣ, ಸಹಸ್ರಾರದಿಂದ ಬಂದ ದ್ರವವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಎಂತೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೂರುದಿನಗಳು ಕಳೆದ ಮೇಲೆ, ನನಗಾದ ಅನುಭವವು ನನ್ನ ಈ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಿತು.

ಅಂದು ಮುಂಜಾನೆ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ನಾನು ಚಿತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮಡಚಿಕೊಂಡಿತು. ಆಗ, ಸಹಸ್ರಾರದಲ್ಲಿ ಆಸೀನಳಾಗಿ ಅಮೃತವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಶಾರದಾಂಬೆಯನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಕಂಡೆ. ಅಮ್ಮನವರನ್ನು ಕುರಿತು ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ದೇವಿಯನ್ನು ನಾನು ಹೀಗೆ ಕಂಡ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಭಾವಿಸಿ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ದ್ರವದ ಕೆಲವು ಹನಿಗಳು ನನ್ನ ಗಂಟಲಿನ ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಅದರ ರುಚಿ, ಶೀತಲತೆ ಮತ್ತು ಹುರುಪನ್ನು ಕೊಡುವ ಪರಿಣಾಮವು ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಇದ್ದವು.

{ದೇವಿಯು ಸಹಸ್ರಾರದಲ್ಲಿದ್ದುಗೊಂಡು ಅಮೃತವರ್ಷಿಣಿಯಾಗಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ-ಪುರಾಣದಲ್ಲಿನ ಲಲಿತಾ-ಸಹಸ್ರನಾಮದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ -

ಸಹಸ್ರಾರಾಮ್ಬುಜಾರೂಢಾ ಸುಧಾಸಾರಾಭಿವರ್ಷಿಣೀ ||

(ಲಲಿತಾ-ಸಹಸ್ರನಾಮ II.39)

ಸಹಸ್ರಾರ ಕಮಲವನ್ನು ಅರೂಢಿಸಿರುವವಳು; ಅಮೃತ ಧಾರೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವವಳು.

ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಪರಮಹಂಸಿ-ಗಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಬೃಹತ್ ಜನಸಂಘವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ 21.12.1982ರಂದು ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹ-ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ, ಅಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ಮನುಷ್ಯರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ದೀರ್ಘಾಯುಷಿಗಳಾಗಬಯಸುವ ಜನಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಈ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದರು -

ಶೀರ್ಷಾಮ್ಬೋರುಹಮಧ್ಯೇ ಶೀತಲಪೀಯೂಷವರ್ಷಿಣೀಂ ಭವತೀಮ್ |

ಅನುದಿನಮನುಚಿಂತಯತಾಮಾಯುಷ್ಯಂ ಭವತಿ ಪುಷ್ಕಲಮವನ್ಯಾಮ್ ||

(ಆರ್ಯಾ-ದ್ವಿತೀ 211)

ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಮಲದಲ್ಲಿದ್ದು, ಶೀತಲವಾದ ಅಮೃತಧಾರೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು (ಅಂಬಿಕೆಯನ್ನು) ಯಾರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಧ್ಯಾನಿಸುವರೋ, ಅವರ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಆಯುಷ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು.

ಮುಂದುವರೆದು ಗುರುಗಳು, “ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಮಲವಿರುವುದನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳೂ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ; ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಕರಂದವಿದ್ದಂತೆ, ಈ (ಸಹಸ್ರಾರದ) ಕಮಲದಲ್ಲೂ ಅಮೃತವಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಲಂಬಿಕಾ-ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ನಾಲಗೆಯನ್ನು ತೆಳ್ಳಗೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡು, ಗಂಟಲಿನ ಹಿಂಭಾಗದ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ, ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಶಿರಸ್ಸಿನತ್ತ ಅದನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವುದು ಲಂಬಿಕಾ-ಯೋಗದ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಚಾಚಿ, ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುರಿಯುವ ಅಮೃತವನ್ನು ಸವಿಯಬಹುದು. ಅಮೃತವನ್ನು ಹೀಗೆ ಸವಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿರುವವರಿಗೆ, ದೀರ್ಘವಾದ ಆಯುಸ್ಸು ಲಭಿಸುವುದು. ಈ ಉಪಾಯವನ್ನು ಯೋಗ-ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಲಾಗಿದೆ”, ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

ಲಂಬಿಕಾ-ಯೋಗದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಸಂಸಾರದಿಂದ ಪಾರಾಗಲು, ಅಥವಾ ದೀರ್ಘ ಆಯುಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ ಮಾತೆಯ ಭಕ್ತನಾದವನು, ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಉಪಾಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಶ್ಲೋಕದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳು ಹೀಗೆಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನಿತ್ತರು - “ಆರು (ಮೂಲಾಧಾರ, ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ, ಮಣಿಪೂರ, ಅನಾಹತ, ಶಿವದ್ವ ಮತ್ತು ಆಜ್ಞಾ) ಹಾಗೂ ಸಹಸ್ರಾರ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, ಸಹಸ್ರಾರವು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲಿನ ಕೇಂದ್ರ.

ಶೀರ್ಷಾಮ್ನೋರುಹಮಧ್ಯೇ

ಶಿರಸ್ಸಿನ ಕಮಲದೊಳಗೆ.

ತಾಯೇ! ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ಆಸೀನಳಾಗಿರುವೆ. ನಿನ್ನ ಎರಡೂ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಅಮೃತ ಧಾರೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ಆ ಅಮೃತವು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದು ನನ್ನ ಉದರವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಿದೆ.

ಶೀತಲಪೀಯೂಷವರ್ಷಿಣೀಂ ಭವತೀಮ್ |

ಶೀತಲವಾದ ಅಮೃತಧಾರೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು

ಅಮೃತವು ತಣ್ಣಗಿರುವುದು. ನೀನು ನಿಜಕ್ಕೂ ದೇವತೆಗಳ ಅಮೃತವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ಶ್ಲೋಕದ ಪ್ರಥಮಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಧ್ಯಾನದ ವಿಧಾನನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಸಾಧಕನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ಗುರುಗಳು, ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ರಮವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತ, “ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸಹಸ್ರಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಿ. ನಂತರ ಮಾತೆಯು ಅಲ್ಲಿ ಆಸೀನಳಾಗಿ ಅಮೃತವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ. ಅಮೃತವು ಕೆಳಗೆ

ಹರಿದು ಉದರವನ್ನು ತುಂಬುವ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ.

“ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದರ ಫಲವೇನು?

ಅನುದಿನಮನುಚಿಂತೆಯತಾಮಾಯುಷ್ಯಂ ಭವತಿ ಪುಷ್ಕಲಮವನ್ಯಾಮ್ ||

ಯಾರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಧ್ಯಾನಿಸುವರೋ, ಅವರ ಆಯುಷ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು.

“ನಿಮಗೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಆಯುಸ್ಸು ಲಭಿಸುವುದು.”

ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯ ಆಶೀರ್ವಚನವನ್ನು ನೀಡಿದನಂತರ, ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು, “ನಾನು ‘ಶೀರ್ಷಾಂಭೋರುಹಮಧ್ಯೆ ...’ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದಾಗ, ಬಾಲಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ನನಗೆ ಆದ ಅನುಭವವೊಂದು ನೆನಪಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅನುಭವದಿಂದಲೂ ಸಹಸ್ರಾರದ ಇರುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿನ ಅಮೃತವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿಯಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಲು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಯಿತು”, ಎಂದರು.;

(ಗುರುಗಳು:) ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಬೆಳಗಿನ ನನ್ನ ಆಚ್ಚಿಕದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾಗ, ಯಾವುದೋ ದ್ರವವು ನನ್ನ ತಲೆಯಿಂದ ಸ್ರವಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಯಾವ ಇರುಸು-ಮುರುಸೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊದ್ದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸರಿಸಿ, ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ದ್ರವವು ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವುದು ಖಚಿತವಾಯಿತು. ಅದು ಶುದ್ಧವಾದ ನೀರಿನಂತಿತ್ತು ಮತ್ತು ನನ್ನ ತಲೆಯ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹರಿಯಿತು. ಒಂದು ನಿಮಿಷದನಂತರ ದ್ರವಸ್ತ್ರಾವವು ನಿಂತಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಚಮಚದಷ್ಟು ದ್ರವವು ಹೊರಬಂದಿತ್ತು.

ಅಂದಿಗೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಗುರುಗಳು ಅಂತರ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೂ, ಆ ದಿನ ನನ್ನ ಆಚ್ಚಿಕವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಅವರ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ನನ್ನ ಗಂಟಲ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹರಿದ ದ್ರವವು ಸಹಸ್ರಾರದ ಅಮೃತವೆಂದು ದೃಢೀಕರಿಸಿದರು. ತಮಗೂ ಸಹ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಮೃತಸ್ತ್ರಾವವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಒಂದರಿಂದ ಮೂರು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅವರಿಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

ಅವರು ಮುಂದುವರೆದು, “ಅಮೃತವು ಸುರಿಯುವ ಮೊದಲು ಅಥವಾ ನಂತರ, ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲಿಂದ ಜಲವು ಜಿನುಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಮೃತಸ್ತ್ರಾವಕ್ಕೂ ನೀರು ಜಿನುಗುವುದಕ್ಕೂ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ-ಕಾರಣ-ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ನೀರನ್ನು ಇತರರು ನೋಡಬಹುದು, ಮತ್ತದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೂ ಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅಮೃತವು ಕೆಳಗಿಳಿಯುವ, ಹಾಗೂ ಅದರ ರುಚಿಯ, ಶೈತ್ಯದ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬುವ ಪರಿಣಾಮದ ಸ್ವಂತ

ಅನುಭವವನ್ನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನೇರವಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೂ, ಆ ಅಮೃತವನ್ನು ಬೇರೊಬ್ಬನು ಕಾಣಲು ಅಥವಾ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶಿರಸ್ಸಿನ, ಗಂಟಲಿನ ಅಥವಾ ಉದರದ ಯಾವ ಪರೀಕ್ಷೆಗೂ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಎಟುಕದು”, ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು.

{ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಗುರುಗಳು ಲಂಬಿಕಾ-ಯೋಗದ, ಅಮೃತ-ವರ್ಷದ ಮತ್ತು ಜಲ-ಸ್ತ್ರಾವದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನನಗೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ಅದರ ನೇರ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ವಿನಃ, ತಮಗೂ ಅಂತಹ ಅನುಭವವಾಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. 1979ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನ ನವರಾತ್ರಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಂಜಾನೆ 6:30ಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಕರೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಘಂಟೆಯ ನಂತರ ಅವರ ಆಹ್ವಾನದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಜಪವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮುನ್ನ ಅವರು, “ಇನ್ನು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಲೆಯಿಂದ ನೀರು ಜಿನುಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀನದನ್ನು ನೋಡಬಯಸುವೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ”, ಎಂದರು. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾದು ನಿಂತೆ.

ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿದರು. ಒಂದು ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ಅವರ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಜಲಬಿಂದುವು ತೋರಿಬಂತು. ತಲೆಯ ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತೇವವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಒಣಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ವಾತಾವರಣವು ತಣ್ಣಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಗುರುಗಳು ಬೆವರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ದ್ರವವು ಅದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಗುರುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಗಿ, ಆ ಜಲವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉದ್ಧರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಅದು ಸುಮಾರು 10 ಮಿ.ಲೀ. ಸಷ್ಟು ಇತ್ತು. ಯಾವ ಬಣ್ಣವೂ ಅದಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ವಿನಂತಿಯ ಮೇರೆಗೆ, ಆ ದ್ರವವನ್ನು ನನ್ನ ಅಂಗೈಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಯಾವ ವಾಸನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅದು ನೀರಿನಂತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಪವಿತ್ರವೆಂದೆನಿಸಿ, ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದಮೇಲೆ, ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ, ಗುರುಗಳು, “ಅದನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊ. ಅದು ಬೆವರಿನಂತೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಶುದ್ಧವಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಸೇವನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ”, ಎಂದರು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಮೃತದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಿಲ್ಲ.}

11. ದಿವ್ಯ-ಆಕಾರಗಳಿಂದ ನಿರಾಕಾರ ಸತ್ಯದೆಡೆಗೆ

[ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು 1989ರ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ತಾವಾಗಿಯೇ ಗುರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು, “ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ನಾನಾಗಿ ಅಥವಾ ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ, ನನ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಿನ್ನೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೇನಾದರೂ ನೀನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಹಿಂಜರಿಯದೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳು. ಅದರ ಯಾವ ಅಂಶವನ್ನೂ ನಿನ್ನಿಂದ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ”, ಎಂದರು. ಇದಾದ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಭೌತಿಕ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು.]

ನಾನು: 1935ರಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಭಗವಂತನ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಧಿಯ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಥಟ್ಟನೆ ಸಗುಣ-ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿರ್ಗುಣ-ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟು, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ತೀವ್ರದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರಿ. ಹೀಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಲು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣವಿತ್ತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಹೌದು. ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ಸುಳಿವನ್ನೂ ನಾನಿಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನೀಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿನಗೇಗ ತಿಳಿಸುವೆ. ಇದನ್ನು ನಾನೀಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲ ಹಾಗೂ ಕಡೆಯ ಬಾರಿ. ನಾನು ಜೀವಂತವಿರುವವರೆಗೆ, ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನೀನು ಯಾರಿಗೂ ಏನನ್ನೂ ತಿಳಿಸಬಾರದು.

ಅಂದು ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ದಶಮೀ. ಅಂದು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಎಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಧ್ಯಾನಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದೆ. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದೂವರೆ ಘಂಟೆಯ ಸಮಯವಿದ್ದಾಗ, ನಾನು ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಅನುವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಗುರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳಿದೆ. ಅವರು ಒಬ್ಬರೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ನಾನವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ನಾನು ಕುಳಿತಮೇಲೆ, “ನೀವು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಹೌದೆಂದೆ. ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕು. ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕಾಲ ಅವರು ಮೌನವಾಗಿ ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನೇ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ನಂತರ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕು. “ಸಂತೋಷ. ನೀವಿನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು”, ಎಂದರು. ನಾನವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ನಾನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅವರು ಬಾಗಿ ತಮ್ಮ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ನನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲಿಟ್ಟರು. ನಂತರ ಅವರ ಕರಗಳು ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲಿದ್ದಂತೆಯೇ, ಸ್ವಲ್ಪ

ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾರಿ

“ಓಂ ನಮಶ್ಚಿವಾಯ

(ಓಂ ಶಿವನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ)”

ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಇದು ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಏಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, “ಈ ದಿನ ನಾನು ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು”, ಎಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅನಿಸಿತು.

ನಾನು ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ, ಆಸನ-ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಟ್ಟದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದೆ. ನನ್ನ ಸೇವಕನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿದನು. ನಾನು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ-ವಿಲಾಸದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಗುರುಗಳ ಚಪ್ಪಾಳೆಯ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಆ ಶಬ್ದವು ಕಟ್ಟಡದ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದಂತಿತ್ತು. ನಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದಾಗ, ಗುರುಗಳು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ-ವಿಲಾಸದ ಹೊರಗೆ ನಿಂತು ನನ್ನ ಕಡೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ನಾನು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಇನ್ನೇನು ಧಾವಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುವಂತೆ ನನಗೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸೇವಕನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಕರೆದರು. ನಾನು ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ - ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಡಿಗೆಯು ಧಾವಿಸುವ ವೇಗದಂತಿತ್ತು - ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡವನ್ನು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ತಲುಪಿದೆ. ಸೇವಕನು ನನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನೋ ಎಂದು ನೋಡಿದಾಗ, ಆತನು ಎಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಪೂರ್ಣ ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನನಿರತನಾಗಿರುವುದು ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ನಾನು ಬೇಗನೆ ಬೆಟ್ಟವನ್ನೇರಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಂತೆ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತೆ. ಮಲಹಾನಿಕರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯ ನೇರದಲ್ಲತ್ತು. ಆಕಾಶವು ಮೇಘದ ಲೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಶುಭ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದೃಶ್ಯವು ಅತ್ಯಂತ ರಮಣೀಯವಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಸೂರೆಗೊಂಡು, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ-ಸ್ತೋತ್ರದ ‘ಭೂರಮ್ಭಾಂಸಿ ...’ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ.

{ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ-ಸ್ತೋತ್ರದ ಆ ಶ್ಲೋಕವಿದು -

ಭೂರಮ್ಭಾಂಸ್ಯನಲೋಽನಿಲೋಽಮ್ಬರಮಹರ್ನಾಥೋ ಹಿಮಾಂಶುಃ ಪುಮಾ-

ನಿತ್ಯಾಭಾತಿ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕಮಿದಂ ಯಸ್ಯೈವ ಮೂರ್ತ್ಯಷ್ಟಕಮ್ |

ನಾನ್ಯತ್ಕಿಂಚ್ಚ ನ ವಿದ್ಯತೇ ವಿಮೃಶತಾಂ ಯಸ್ಮಾತ್ಪರಸ್ಮಾದ್ವಿಭೋ-

ಸ್ತಸ್ಯೈ ಶ್ರೀಗುರುಮೂರ್ತಯೇ ನಮ ಇದಂ ಶ್ರೀದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಯೇ ||

(ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ-ಸ್ತೋತ್ರ 9)

ಪೃಥ್ವಿ, ಜಲ, ಅಗ್ನಿ, ವಾಯು, ಆಕಾಶ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಪುರುಷ-- ಯಾರ ಈ ಅಷ್ಟ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಚರಾಚರಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಪಂಚವು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ವಿಮರ್ಶಕನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಯಾವ ಪರವಸ್ತುವನ್ನು ಮೀರಿದಂತೆ ಯತ್ತಿಂಚಿತ್ತೂ ಇಲ್ಲವೋ, ವೈಭವಯುತವಾದ ಗುರುವಿನ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿದ ಆ ಭವ್ಯವಾದ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಗೆ (ಶಿವನಿಗೆ) ಈ ನಮಸ್ಕಾರ.}

(ಗುರುಗಳು): ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಗುರುಗಳಿಗೂ ಶಿವನಿಗೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಭ್ರೂಮಧ್ಯ-ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ “ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದೆ. ಅಂದು ಕೇವಲ ಪ್ರಣವವನ್ನು ಜಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಎಂದಿನಂತೆ ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಚುಮಗುಟ್ಟಿತು. ಕೂಡಲೇ, ಆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಂತೆ ತಂಪಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಪ್ರಭೆಯು ವರ್ತುಲಾಕಾರವಾಗಿ ತೋರತೊಡಗಿತು. ಆ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಗೋಳವು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬಂದಿತ್ತು. ಬಹುತೇಕ ನೀಲ ವರ್ಣವು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿತ್ತು; ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಚಿತ್ರವು ಅತಿಪ್ರಶಾಂತ ಮತ್ತು ಏಕಾಗ್ರವಾದಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಹೃದಯ-ಕಮಲವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರಳಿರುವಂತೆ ಭಾವಿಸಿದೆ. ‘ಶಾನ್ತಂ ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥಮ್ ...’ ಧ್ಯಾನ-ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆನುಗುಣವಾಗಿ ಪಂಚಮುಖಿಯಾದ ಮತ್ತು ಹತ್ತು ಕೈಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಾರ್ವತೀ-ಸಮೇತನಾದ ಶಿವನನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡೆ.

{ಆ ಶ್ಲೋಕವು ಹೀಗಿದೆ -

**ಶಾನ್ತಂ ಪದ್ಮಾಸನಸ್ಥಂ ಶಶಧರಮಕುಟಂ ಪೞ್ಚಾವಕ್ತ್ರಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ
ಶೂಲಂ ವಜ್ರಂ ಚ ಖಡ್ಗಂ ಪರಶುಮಭಯದಂ ದಕ್ಷಿಣಾಗೇ ವಹನ್ತಮ್ |
ನಾಗಂ ಪಾಶಂ ಚ ಘಣ್ಡಾಂ ಪ್ರಲಯಹುತವಹಂ ಸಾಚ್ಚುಶಂ ವಾಮಭಾಗೇ
ನಾನಾಲಚ್ಚಾರಯುಕ್ತಂ ಸ್ಫಟಿಕಮಣಿನಿಭಂ ಪಾರ್ವತೀಶಂ ನಮಾಮಿ ||**

(ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಿ-ಮಂತ್ರದ ಧ್ಯಾನ-ಶ್ಲೋಕ)

ಶಾಂತನೂ, ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವವನೂ, ಶಿಖೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಧರಿಸಿದವನೂ, ಐದು (ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮುಖವಾಗಿ ಒಂದು) ಮುಖಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ, (ಪ್ರತಿ ಮುಖದಲ್ಲೂ) ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನುಳ್ಳವನೂ, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ (ಐದು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ) ತ್ರಿಶೂಲ, ವಜ್ರಾಯುಧ, ಖಡ್ಗ, ಪರಶು ಮತ್ತು ಅಭಯಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿರುವವನೂ, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ (ಐದು ಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ) ಸರ್ಪ, ಪಾಶ, ಘಂಟೆ, ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿ ಹಾಗೂ ಅಂಕುಶವನ್ನು ಹಿಡಿದವನೂ, ನಾನಾ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ, ಸ್ಫಟಿಕಮಣಿಯಂತೆ (ದೇಹದ) ಬಣ್ಣವುಳ್ಳವನೂ ಮತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯ ಪ್ರಭುವೂ ಆದ ಶಿವನನ್ನು ನಮಿಸುತ್ತೇನೆ.}

(ಗುರುಗಳು:) ಆ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ನನ್ನ ದೇಹದ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದ ಅವಿವಿಧ ಮರೆಯಾಯಿತು. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ, ಮಾನಸಿಕವಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ (ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ) ಮಂತ್ರದ ಜಪವು ಕೊನೆಗೊಂಡು, ಹೃದಯದಲ್ಲಿನ ದಿವ್ಯ-ರೂಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಥಟ್ಟನೆ ಆಕಾರವು ಅತಿ ಸ್ಫುಟವಾಯಿತು. ಚಿತ್ತವನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗಾಗ ನಿಜಕ್ಕೂ ಶಿವನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಭಗವಂತನ ಈಶಾನ-ಮುಖದಲ್ಲಿ (ಮೇಲ್ಮುಖದಲ್ಲಿ) ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾ ಕಂಡ ಅನುಕಂಪೆ ಮತ್ತು ಮುಗುಳ್ಳುಗು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಈಗಲೂ ಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ನಾನು ಆನಂದ-ಪರವಶನಾದೆ.

ಕ್ಷಣಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಆಗ ತೋರಿದರೂ, ಅನಂತರ ನಾನು ಊಹಿಸಿದಂತೆ ಒಂದೂವರೆ ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ, ದೇಹದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೂಡಿತು. ಕಣ್ಣೆರೆದೆ. ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕಂಡೆ; ಮೃದುವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಳಿಯ ಸ್ಪರ್ಶವಾಯಿತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ದೇವಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಭುವನ್ನು ನನ್ನ ಹೃದಯ-ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೆ. ಭಗವಂತನು ನನ್ನೊಳಗಿನಿಂದ ಮೂಡಿದುದು, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ದೀರ್ಘವಾದ ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ಓಂಕಾರವು ಕೇಳಿಬಂತು. ಆಗ ನನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ನನಗಭಿಮುಖವಾಗಿ ಶಿವನನ್ನು ನಿಜಕ್ಕೂ ಕಂಡೆ. ಓ, ಅದಂತಹ ಭವ್ಯವಾದ ದೃಶ್ಯವಾಗಿತ್ತು!

{ಆಗ, ಗುರುಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಮೌನವಾಗಿ, ಅವರ ಮುಖವು ಆನಂದದಿಂದ ಅರಳಿತು. ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ಕಳೆದಮೇಲೆ, ಗುರುಗಳು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಆದರೆ, ಈಗ ಅವರ ಧ್ವನಿಯು ಪಿಸುಗುಟ್ಟುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಅವರು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಮೈಮರೆತಿದ್ದರೆಂದು ಅತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.}

(ಗುರುಗಳು:) ಆನಂದ ಬಾಷ್ಪವು ಸುರಿದು ನನಗೆ ರೋಮಾಂಚನವಾಯಿತು. ಪ್ರಭುವಿನ ತುಟಿಗಳು ಚಲಿಸಿ, ಅವನ ಅತಿಮಧುರವಾದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಆಲಿಸಿದೆ. ಅವನ ಮಾತು ಹೀಗಿತ್ತು -

**ವತ್ಸ, ಶ್ವಃಪ್ರಭೃತ್ಯತ್ರ ನಿರಾಕಾರೇ ಪರೇ ತತ್ತ್ವೇ ಮನಃ ಸಮಾಧತ್ಸ್ವ | ಅಚಿರೇಣ
ಬ್ರಹ್ಮಸಂಸ್ಥೋ ಭವಿಷ್ಯಸಿ |** (ಗುರುಗಳಿಗೆ ಪರಮಶಿವನ ನುಡಿ)

(ಓ ಮಗು, ನಾಳೆಯಿಂದ ನೀನಿಲ್ಲಿ ನಿರಾಕಾರವಾದ ಪರತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸು. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆಲೆಸುವೆ.)

ನಂತರ ಪರಮೇಶ್ವರನು ನನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತವನ್ನಿರಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಇದಾದನಂತರ ಅದೃಶ್ಯನಾದನು. ಅಲ್ಲನೂ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಪವುಳ್ಳವನೂ ಆದ

ನನ್ನಂತಹವನನ್ನು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದುದಕ್ಕೆ ಅವನು ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಕರುಣಾಮಯಿಯಾಗಿರಬೇಕು!

ಪರಮೇಶ್ವರನು ಅಂತರ್ಧಾನವಾಗುತ್ತಲೇ ಮಳೆ ಹನಿಗರೆಯಿತು. ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವೂ ಆಗಿ, ಮಳೆಹನಿಯೂ ನಿಂತಿತು. ನಾನು ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದಂತೆ, ನಾನು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ಆಕಾಶವು ಶುಭ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾದಾಗಲೂ ಮೋಡಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯು ಹನಿಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಸೂರ್ಯನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಪರಮಾತ್ಮನು ನನಗೆ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಗುರವಾದ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಹರಸಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು.

{1975ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಜೆ, ನರಸಿಂಹವನದ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಮಳೆಯು ಹನಿಯಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಗುರುಗಳು ನಗುತ್ತ, “ಗಂಗಾಸ್ನಾನ”, ಎಂದು ಉದ್ಗರಿಸಿದರು. ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುವುದು ಪಾವನ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ನನಗಾಗ ವಿವರಿಸಿದರು.}

(ಗುರುಗಳು:) ಆನಂದ-ಪರವಶನಾಗಿದ್ದ ಆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತಾ, ನನಗಾಗ ತಾನಾಗಿಯೇ ಸ್ಫುರಿಸಿದ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಮೂಲಕ ಅವನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಕಂಠವು ಗದ್ಗದವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಸಂಗೀತ ಬಲ್ಲವರು ಯಾರಾದರೂ ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಅಪಶ್ರುತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೆರಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. (ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವಾಗ ಗುರುಗಳು ನಗುತ್ತಿದ್ದರು.)

ನಾನು: ಆ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಗುರುಗಳು ಹೇಳಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವರೇ?

ಗುರುಗಳು: ನಾನು ಆ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನೆನಪೂ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನೂ ಕೊಡದಿದ್ದರಿಂದ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಚಿಂತಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ, ಮನಪಾಠ ಮಾಡಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅವು ಕೇವಲ ಆರಿವಿಲ್ಲದ ಬಾಲಕನೋರ್ವನ ಪ್ರಲಾಪವಾಗಿದ್ದವೇ ಹೊರತು, ಯಾವ ಮಹಾತ್ಮನ ರಚನೆಯೋ ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮೌಲ್ಯವುಳ್ಳದ್ದೋ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪದ್ಯಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನೀಗ ನಿನಗೆ ಏನನ್ನು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲೆನೆಂದರೆ, ಹತ್ತು ಶ್ಲೋಕಗಳು ಭುಜಙ್ಗ-ಪ್ರಯಾತ-ವೃತ್ತದಲ್ಲಿದ್ದವೆಂದು ಮಾತ್ರ. (ಭುಜಙ್ಗ-ಪ್ರಯಾತ-ಛಂದಸ್ಸಿನ ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾದದಲ್ಲೂ 12 ಅಕ್ಷರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾದದಲ್ಲೂ ಅಕ್ಷರಗಳು ದ್ವಸ್ವ-ದೀರ್ಘ-ದೀರ್ಘ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಆವರ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.)

ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ, ಪುನಃ ಧ್ಯಾನಿಸುವ ತೀವ್ರತೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಗುರುವಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ನನಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಬೋಧಿಸಿದ್ದ ಕಾರಣ, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಗುರುಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಎಣಿಸಿದೆ. ಮೇಧಾ-ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ-ಮಂತ್ರವನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಜಪಿಸುತ್ತ, ಚತುರ್ಹಸ್ತನಾಗಿ, ಜಪ-ಮಾಲೆ, ಅಮೃತ-ಕಲಶ, ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನ-ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಹೃದಯ-ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿದೆ.

{ಮೇಧಾ-ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ-ಮಂತ್ರವು ಹೀಗಿದೆ -

**ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಯೇ
ಮಹ್ಯಂ ಮೇಧಾಂ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಸ್ವಾಹಾ |**

ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಧ್ಯಾನ-ಶ್ಲೋಕವಿದೆ -

**ಸ್ಫಟಿಕರಜತವರ್ಣಂ ಮೌಕ್ತಿಕೀಮಕ್ಷಮಾಲಾ-
ಮಮೃತಕಲಶವಿದ್ಯಾಜ್ಞಾನಮುದ್ರಾಃ ಕರಾಬ್ಜೈಃ |
ದಧತಮುರಗಕಕ್ಷ್ಯಂ ಚನ್ನ ಚೂಡಂ ತ್ರಿನೇತ್ರಂ
ವಿಧೃತವಿವಿಧಭೂಷಂ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಮೀಡೇ ||**

(ಮೇಧಾ-ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ-ಮಂತ್ರದ ಧ್ಯಾನ-ಶ್ಲೋಕ, ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ-ಉಪನಿಷತ್ 3)

ಸ್ಫಟಿಕದ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೈಬಣ್ಣದ, ತನ್ನ ಕರಕಮಲಗಳಲ್ಲಿ ಜಪಮಾಲೆ, ಅಮೃತ-ಕಲಶ, ಪುಸ್ತಕ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ-ಮುದ್ರೆ (ಅಥವಾ ಚಿನ್ಮುದ್ರೆ, ಅಂದರೆ ತೋರು ಬೆರಳನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿಗೆ ತಾಗಿಸಿ, ಮಿಕ್ಕ ಮೂರು ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು) ಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಸರ್ಪವುಳ್ಳ, ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಮೂರು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತನಾದ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಭಜಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶಾರದಾ-ತಿಲಕವೆಂಬ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಗ್ರಂಥದ 19ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ 31ನೇ ಇದೇ ಶ್ಲೋಕದ ಮೂರನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ 'ಕಕ್ಷ್ಯಂ' ಎಂಬುದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಕಕ್ಷಂ' ಎಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶ್ಲೋಕದ ತಾತ್ಪರ್ಯವು ಬದಲಾಗದು.;

ನಾನು: ಮೊದಲಿಗೆ ಭೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ನಂತರ ಗುರುಗಳು ತ್ರೀದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಿದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ನೇರವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೃದಯ-ಕಮಲದಲ್ಲಿಯೇ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಭಾವಿಸಿದೆ. ದೇಹ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಪಂಚದ ಅರಿವು ಮರೆಯಾಯಿತು. ನಂತರ ಮಂತ್ರದ ಮಾನಸಿಕ ಜಪವು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಿಂತು, ನನ್ನ ಗಮನವು ಕೇವಲ

ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಬೇರಾವ ವಿಕೋಪ ಆಲೋಚನೆಗಳೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಧ್ಯಾನವು ಗಾಢವಾಗಿದ್ದು ಮೂರ್ತಿಯು ಅತಿಸ್ಫುಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ದೇಹಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಾಗ, ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಚಂದ್ರನ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಾಗಿತ್ತು. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ನನ್ನ ಕೊಠಳಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಇರುವುದಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರವೇ ನನಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ನಾಗಸರ್ಪವು ನನ್ನ ಕತ್ತನ್ನು ಹಗುರವಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರ ಬಿಚ್ಚಿದ ಹೆಡೆಯು ನನ್ನ ಬಲಭುಜದ ಬಳಿ, ನನ್ನ ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ನಾನು ಭುಜಂಗ-ಭೂಷಣನನ್ನು (ಸರ್ಪವನ್ನು ಆಭರಣವನ್ನಾಗಿ ಉಳ್ಳವನನ್ನು) ಧ್ಯಾನಿಸಿದ್ದೆ; ಈಗ ನನ್ನ ಶರೀರದ ಮೇಲೆ ನಾಗವು ಆಭರಣವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷಗೊಂಡೆ. ನಾಗಸರ್ಪವನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಸವರಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅದು ರುಚಿಸಿದಂತೆ ತೋರಿತು; ಅದು ನನ್ನ ಬಲಗೈಯೆಂಬೇಲೆ ತನ್ನ ಹೆಡೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ - ಪ್ರಾಯಶಃ ಐದು ನಿಮಿಷಗಳ - ತರುವಾಯ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸುತ್ತುಬಿಚ್ಚಿ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು. ಎದ್ದವನು ಬೆಳದಿಂಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ದಾರಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ಬೆಟ್ಟದ ಕೆಳಗೆ ನಡೆದು ಬಂದೆ.

ಗುಡ್ಡದ ಕೆಳಗೆ ಲಾಂದ್ರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಸೇವಕನನ್ನು ಕಂಡೆ. ಇದು ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾಗಿತ್ತು; ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಸರದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಸೇವಕನು ಲಾಂದ್ರವಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನನ್ನು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಮರಳಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ, ಅವನನ್ನು ಕರೆದ ಮೇಲೆ, ಗುರುಗಳು ಎರಡುವರೆ ಘಂಟೆಗಳ ಬಳಿಕ, ಅವನಿಗೆ ಲಾಂದ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬೆಟ್ಟದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ನನಗಾಗಿ ಕಾದು ನಿಂತಿರಲು ಆದೇಶಿಸಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ನಾನು ಇಳಿಯುತ್ತಿರುವ ವೇಳೆಗೆ, ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳು ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಕಾದಿದ್ದನು. ಅದರಿಂದ, ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾನೆಷ್ಟು ಕಾಲ ಇರುತ್ತೇನೆಂದು ಗುರುಗಳು ಮುಂಚೆಯೇ ನಿಖರವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಯಾವ ಪೂರ್ವ ಸಂಕಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೈಗೊಂಡ ಎರಡನೆಯ ಧ್ಯಾನದ ಅವಧಿಯು ಒಂದು ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಇದ್ದಿರಬೇಕೆಂದೂ ಊಹಿಸಿದೆ.

ನಾನು ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಿವೇದಿಸಲು ಬಯಸಿದೆ; ಆದರೆ, ಮಾರನೆಯ ದಿನ ನನ್ನ ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕವಾದ ಬಳಿಕವೇ ನಾನವರ ದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಪರಿಪಾಟಿಯು ಇದ್ದರಿಂದ, ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಆದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ಷಣಗಳ ನಂತರ, ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ಕರೆಹೇಳಿದರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂತು. ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಜೆಯ ಆಹ್ನಿಕ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿದೆ. ಅವರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ತೆರಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ.

ನಂತರ, ಮೌನದಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಅವರು ಜಪಾನುಷ್ಠಾನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ಮುಗುಳ್ಳುಕ್ಕು, “ಇಂದು ನೀವು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅತಿವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಮತ್ತು ಆದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವಿರಿ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕೆಲಕಾಲ ಭುಜಂಗ-ಭೂಷಣರಾಗಿದ್ದಿರಿ. ಅಲ್ಲವೇ?” ಎಂದರು. ಹೌದೆಂದ ನಾನು, ಅವೆಲ್ಲವೂ ನಾನು ತೆರಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಗುರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಪರಿಣಾಮವೆಂದು ನಿವೇದಿಸಿದೆ.

ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದ ವೃತ್ತಾಂತವೆಲ್ಲವೂ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದಾಗಿ ಗುರುಗಳು ಆಗಷ್ಟೆ ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದ ಕಾರಣ, ನಾನವರಿಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದು ಅನವಶ್ಯಕವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದೆ. ಗುರುಗಳು, “ನಿಮ್ಮ ಸಾಯಂ-ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೀವದಕ್ಕೇಗ ತೆರಳಿ ನಿಮ್ಮ ಆಹ್ನಿಕವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸಿ”, ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಗುರುಗಳನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ನನ್ನ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ತೆರಳಿದೆ.

ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ, ಶಿವನು ನಟರಾಜನಾಗಿ ಭವ್ಯವಾಗಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಅಮ್ಮನವರು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನಾ ಕಂಡೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ನಂತರ ಆ ದೃಶ್ಯವು ಬದಲಾಗಿ, ಶಿವನು ಅಂಬಿಕೆಯೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನು. ಭಗವತ್ಪಾದರ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ-ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೇ ಪಠಿಸಿ, ಶಿವ-ಶಕ್ತಿ ರೂಪವನ್ನು ವಂದಿಸಿದೆ. ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೂ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿ, ದೊಡ್ಡ ಅತ್ತಿಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಸೀನನಾದ ಭಗವಂತನಿಗೆ ನಾನು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡೆ. ನಾನು ಪ್ರಭುವಿನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದಂತೆಯೇ, ಕನಸು ಕೊನೆಗೊಂಡು ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ 4:30 ಘಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆಂದಿನ ಏಕಾದಶಿಯ ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಗೆ, ನಾನು ಭಗವಂತನ ಆದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಿರಾಕಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

12. ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಕ ಬ್ರಹ್ಮವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಏಕಾಗ್ರತೆ

[1981ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳ ಕಡೆಯ ವಾರದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ವಾಸ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆಂದರು - “ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಬ್ರಹ್ಮದ ಸಗುಣ (ಗುಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ) ರೂಪದ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ನಾನು ಹೊಂದಿದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ, ಆ ಸಾಧನೆಯ ಅಂತಿಮ ಹಂತವನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ, ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ನನ್ನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದ ಆ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಲೋಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ನೆನೆಯಬೇಕೆಂದು ಭಗವಂತನ ಸಂಕಲ್ಪವಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಲು ನಿನ್ನನ್ನು ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದನೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

“ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ, ನನ್ನಿಂದ ಆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನೀನೇಷ್ಟು ಆನಂದಿಸಿರುವೆಯೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ನಾನಾಗಿಯೇ, ಆ ಕಡೆಯ ಹಂತದ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ, ವೋಜಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸ್ಮೃತಿಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಮಾಡುವೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅವುಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ನೀನೂ ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸು.”

1982ರ ಅವರ ಚಿನ್ನೈ (ಆಗ ಮದರಾಸು) ವಾಸ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಅಂತಿಮ ಹಂತದ ದಿವ್ಯಲೀಲೆಯ ಬಹುತೇಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಗುರುಗಳು ವಿವರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅತಿನಿಬಿಡವಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಕಡೆಯ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಸಾಧನೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.]

ಗುರುಗಳು: ಒಂದು ಸಂಜೆ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಘಂಟೆ ಇದ್ದಾಗ, ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಂದಿನವರೆಗೆ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಅಂಬಿಕೆ, ಮುಂತಾದ ರೂಪಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ, ಪರವಸ್ತುವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಸಂಜೆ, ಆರೋಪಿತವಾದ ರೂಪ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಬಯಸಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆ. ಶಾಸ್ತ್ರವಚನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ತರ್ಕದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದೆ.

ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಪೋತಿ ಪರಮ್ |

(ತೈತ್ತಿರಿಯ-ಉಪನಿಷತ್ II.1.1)

(ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅರಿತವನು ಅತ್ಯತ್ಯಷ್ಟವಾದದ್ದನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.)

ಆನಂದಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಿದ್ವಾನ್ | ನ ಬಿಭೇತಿ ಕುತಶ್ಚನೇತಿ |

(ತೈತ್ತಿರಿಯ-ಉಪನಿಷತ್ II.9.1)

(ಬ್ರಹ್ಮದ ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆದು ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಭಯಪಡುವುದಿಲ್ಲ.)

ಯದಾ ಹ್ಯೇವೈಷ ಏತಸ್ಮಿನ್ನುದರಮನ್ತರಂ ಕುರುತೇ | ಅಥ ತಸ್ಯ ಭಯಂ ಭವತಿ |

(ತೈತ್ತಿರಿಯ-ಉಪನಿಷತ್ II.8.1)

(ಏಕೆಂದರೆ, ಇವನು (ಅಜ್ಞಾನಿಯು) ಯಾವಾಗ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪವೇ ಆದ ಭೇದವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೋ, ಆಗ (ಆ ಭೇದ-ದೃಷ್ಟಿಯ ಫಲವಾಗಿ) ಅವನಲ್ಲಿ ಭಯವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.)

ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದೆ - ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಮೇಲೆ ನಾನು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಈ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ, ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ನಾನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳದೆ ದ್ವೈತವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತೇನೋ, ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಬಂಧವು ದೂರವಾಗದು. ಜ್ಞಾನವು ಯಾವ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಾಗಲೀ, ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಾಗಲೀ ಮಾಡದು. ವಸ್ತುವಿನ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಿವಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ನಾನೀಗಲೂ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೊರತಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ. ನಾನದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ನನಗೆ ದ್ವೈತವು ಭಾಸವಾಗುವುದು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಶ್ರುತಿವಚನದಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮವಾಗುವುದು ಮತ್ತು ದ್ವೈತವು ನಾಶವಾಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಚರ್ಮ, ರಕ್ತ, ಮಾಂಸ, ಮೂಳೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಹವು ಆಹಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಜಡವಾಗಿರುವುದು. ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಅದು ಬಾಹ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವಾಗಿ ದೃಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಜಡವೂ ದೃಶ್ಯವೂ ಆದ ವಸ್ತುವು ಚೇತನವಾದ ಮತ್ತು ದೃಕ್ (ನೋಡುವ ವಸ್ತು)ಗಿಂತ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಚೇತನ; ದೇಹವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ; ನನ್ನ ಚೈತನ್ಯವಾದರೋ, ಸ್ವಯಂ-ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ದೇಹವಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ, ನಾನು ಪ್ರಾಣವೂ ಅಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸ್ವತಃ ಜಡ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ-ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಥವಾ

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಕರಣಗಳು ಮಾತ್ರ. ಆ ಕರಣಗಳು ನಾನಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ; ಆ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳ ಅರಿವಿದೆ. ಕಲ್ಲು ಚೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ, ಮನಸ್ಸೂ ದೃಶ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಮನಸ್ಸಾದೇನು? ಒಂದು ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಲು, ಚೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಮನಸ್ಸು ಬೇಕೂ ಇಲ್ಲ, ಪರ್ಯಾಪ್ತವೂ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮೊದಲನೆಯ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಬೆಳಗುವುದಕ್ಕೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಆಲೋಚನೆಯು ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಮತ್ತದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಎಂದು, ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆದು ಅನವಸ್ಥೆ ಎಂಬ ದೋಷವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾತ್ವಿಕವಾದ ಆಹಾರವು ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಗೆ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜಸಿಕ ಮತ್ತು ತಾಮಸಿಕ ಉಣವುಗಳು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ಮದ್ಯದ ಪ್ರಬಲವಾದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವನ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ವಿದಿತವೇ ಸರಿ. ನಾವು ಸೇವಿಸಿದ ಆಹಾರದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುವ ಮನಸ್ಸು, ಅದೆಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿದ್ದರೂ, ಜಡವೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಚೇತನವೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ, ಮನಸ್ಸು ಜಡ ವಸ್ತುವೇ. ಚೇತನವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾದ ನಾನು, ಮನಸ್ಸಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

“ನಾನಿದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ”, “ನನಗೆ ಆಲಸ್ಯವಿದೆ”, ಮತ್ತು “ನಾನಿದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ” ಎಂಬೀ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿ, ‘ನಾನು’ ಎಂಬುದರಿಂದ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಡುವ ಕರ್ತೃವು, ಎಚ್ಚರದ ಹಾಗೂ ಕನಸ್ಸಿನ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ, ಗಾಢನಿದ್ರೆಯು ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. “ನಾನು ಗಾಢವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ”, ಎಂದೋ ಅಥವಾ ತತ್ಸದೃಶವಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನು, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಾನು ಜಾಗ್ರತ್ ಮತ್ತು ಸ್ವಪ್ನ ದೆಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಆಳವಾದ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತೇನೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಹೇತುವೇನೆಂದರೆ, ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ ಮೇಲೆ, “ನಾನು ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಸುಖವಾಗಿದ್ದೆ. ನನಗೇನೊಂದೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ”, ಎಂದು ಅನಿಸುವುದೇ. ಗಾಢನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ನಾನು ಬಿಡದೆ ಉಳಿಯುವುದರಿಂದ, ‘ನಾನು’-ಪ್ರತೀತಿಯಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ತೃವು ನಾನಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಕರ್ತೃತ್ವವು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಬುದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕನ್ನಡಿಯು ಸ್ವಭಾವತಃ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ನೀಡದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾದರೂ, ಕರಣಗಳಂತೆ ಭೌತಿಕ-ವಸ್ತುವಾದ ಮನಸ್ಸು ಜಡವೇ. ನಾನು ಬುದ್ಧಿಗೂ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನನಾದವನು.

ಮಹಾಭೂತಾನ್ಯಹಚ್ಚಾರೋ ಬುದ್ಧಿರವ್ಯಕ್ತಮೇವ ಚ |

ಇನ್ದ್ರಿಯಾಣಿ ದಶೈಕಂ ಚ ಪಿಚ್ಚ ಚೇನ್ದ್ರಿಯಗೋಚರಾಃ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ XIII.5)

ಇಚ್ಛಾ ದ್ವೇಷಃ ಸುಖಂ ದುಃಖಂ ಸಚ್ಚಾತಶ್ಚೇತನಾ ಧೃತಿಃ |

ಏತತ್ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಸಮಾಸೇನ ಸವಿಕಾರಮುದಾಹೃತಮ್ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ XIII.6)

(ಮಹಾಭೂತಗಳು (ಆಕಾಶ, ವಾಯು, ಅಗ್ನಿ, ಜಲ ಮತ್ತು ಪೃಥಿವೀ), ಅಹಂಕಾರ, ಬುದ್ಧಿ, ಸ್ವಯಂ ಅವ್ಯಕ್ತವೇ; ಹತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು; ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವ ಐದು ವಿಷಯಗಳು (ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ ಮತ್ತು ಗಂಧ); ಇಚ್ಛೆ, ದ್ವೇಷ, ಸುಖ, ದುಃಖ, ಸಮೂಹ (ದೇಹ ಮತ್ತು ಅಂಗಾಂಗಗಳು), ಚೇತನ ಮತ್ತು ದೃಢತೆ - ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.)

ದೇಹ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ - ಇವೆಲ್ಲವೂ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವ ಜಡ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ಭಗವಂತನ ಈ ವಚನದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅರಿವಿನ ಸ್ವರೂಪನೂ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವವನೂ ಆದ ನಾನು, ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ಅತಿರಿಕ್ತನಾದವನು.

ಜಾಗ್ರತ್, ಸ್ವಪ್ನ ಮತ್ತು ಗಾಢನಿದ್ರೆ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವವೂ ಅಲ್ಲ, ಅತ್ಯಂತ ವಾಸ್ತವವೂ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಮೂರು ದೆಸೆಗಳಲ್ಲೂ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ನಾನು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಎಚ್ಚರವಾದ ನೆಲೆಯು ಕನಸಿನ ಅಥವಾ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯ ದೆಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯು ಜಾಗ್ರತ್ತಿನ ಅಥವಾ ಗಾಢನಿದ್ರೆಯ ದೆಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ನಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯು ಎಚ್ಚರದ ಅಥವಾ ಸ್ವಪ್ನದ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮರೀಚಿಕೆಯಂತೆ ತೋರಿ ಮಾಯವಾಗುವುದು ಯಾವುದೋ, ಅದು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ-ಸತ್ಯವಲ್ಲ. ಬಾಧೆಗೆ ಒಳಪಡುವ ಜಾಗ್ರತ್, ಸ್ವಪ್ನ ಮತ್ತು ಗಾಢನಿದ್ರೆ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ವಾಸ್ತವವಲ್ಲ. ಮರುಭೂಮಿಯು ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯಿಂದ ಹೇಗೋ, ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು ಅವುಗಳಿಂದ ಕಳಂಕಿತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳು ಬೆಳಗಲ್ಪಡುತ್ತವೆ; ಸೂರ್ಯನು ಅವುಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ಮತ್ತು ಒಂದೇ. ಅಂತೆಯೇ, ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವಸ್ತುಗಳು ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಳಗುವ ಚೈತನ್ಯವು ಅವುಗಳಿಗಿಂತ ಹೊರತಾಗಿದ್ದು ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಜಾಗೃತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲೂ ಬದಲಾಗುವ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳು, ಬದಲಾಗದ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಆದ ಚೈತನ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆಳವಾದ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚೈತನ್ಯವು ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳಗುವ ಚೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೇದವನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ವಿಕಾರವನ್ನಾಗಲಿ ಹೇಳಲು ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಆ ವಸ್ತುಗಳೇ ಎಂದಿಗೂ ತೋರಿಸಲಾರವು. ಮೇಲಾಗಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿನ ವಿಕಾರಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗದು. ಯಾವ ವಿಕಾರವನ್ನೂ ಹೊಂದದ ಈ ಚೈತನ್ಯವು ನನಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರುತಿಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ನಾನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೀಗೆ ಸಾರುತ್ತದೆ -

ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನಂತಂ ಬ್ರಹ್ಮ | (ತೈತ್ತಿರಿಯ-ಉಪನಿಷತ್ II.1.1)

(ಬ್ರಹ್ಮವು ಸತ್ಯ, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನಂತ.)

ಭೂತ, ವರ್ತಮಾನ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತುವು ಬಾಧಿತವಾಗದೋ, ಅದುವೇ ಸತ್ ಅಥವಾ ಸತ್ಯ. ಮಾರ್ಪಾಟನ್ನು ಹೊಂದುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು. ಹಾಗಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮವು ಹಿಂದೆಯೂ, ಇಂದಿಗೂ ಮತ್ತು ಮುಂದೆಂದೂ ವಿಕಾರಗೊಳ್ಳದು. ಅದು ಪರಮಾರ್ಥವಾದ ಇರುವಿಕೆ. ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಜ್ಞಾನವೆಂದು, ಅರ್ಥಾತ್ ಅರಿವೆಂದು, ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಜ್ಞಾತೃ ಅಥವಾ ಅರಿಯುವವನು ಎಂದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅದರ ಸ್ವರೂಪವೇ ಚೈತನ್ಯ, ಜ್ಞಾನ. ಕಾಲ, ದೇಶ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದದ್ದು, ಸೀಮಿತಗೊಂಡ ವಸ್ತುವು, ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಅನಂತವಾಗದು. ಶ್ರುತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅನಂತವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಬ್ರಹ್ಮವು ಕಾಲ, ದೇಶ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅಪರಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದುದು. ಅಂದಮೇಲೆ, ಬ್ರಹ್ಮವು ಇಲ್ಲದ ಕಾಲವಿಲ್ಲ, ಅದು ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಳವೇ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ಯಾವೊಂದು ವಸ್ತುವೂ ಇಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲವೂ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದೆಯೆಂದು ಈ ಉಪನಿಷದ್ವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ -

ತಸ್ಮಾದ್ವಾ ಏತಸ್ಮಾದಾತ್ಮನ ಆಕಾಶಸ್ಮಮ್ಭೂತಃ | ಆಕಾಶಾದ್ವಾಯುಃ |

ವಾಯೋರಗ್ನಿಃ | ಅಗ್ನೇರಾಪಃ | ಅದ್ಭ್ಯಃ ಪೃಥಿವೀ |

(ತೈತ್ತಿರಿಯ-ಉಪನಿಷತ್ II.1.1)

(ಈ ಆತ್ಮವೇ ಆದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಆಕಾಶವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಆಕಾಶದಿಂದ ವಾಯು, ವಾಯುವಿನಿಂದ ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಜಲ ಹಾಗೂ ಜಲದಿಂದ ಪೃಥಿವಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು.)

ಯತೋ ವಾ ಇಮಾನಿ ಭೂತಾನಿ ಜಾಯಂತೇ | ಯೇನ ಜಾತಾನಿ ಜೀವಂತಿ |

ಯತ್ಪ್ರಯನ್ತ್ಯಭಿಸಂವಿಶಂತಿ | ತದ್ವಿಜಿಜ್ಞಾಸಸ್ವ | ತದ್ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ |

(ತೈತ್ತಿರಿಯ-ಉಪನಿಷತ್ III.1.1)

(ಯಾವುದರಿಂದ ಈ ಭೂತಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೋ, ಹುಟ್ಟಿದವು ಯಾವುದರಿಂದ ಜೀವಿಸುತ್ತವೋ ಮತ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ಸೇರಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಲಯವಾಗುತ್ತವೋ, ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿಯಲು ಬಯಸು. ಅದುವೇ ಬ್ರಹ್ಮ.)

ಬ್ರಹ್ಮವು ನಿರ್ವಿಕಾರಿಯಾದ್ದರಿಂದ, ಅದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಆಕಾಶವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಗೊಳ್ಳಲು, ಅಥವಾ ಕುಂಬಾರನು ಮಡಕೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಂತೆ ಆಕಾಶವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು, ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆಕಾಶ ಮುಂತಾದ ಮಹಾಭೂತಗಳು, ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯಂತೆ, ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಗಳು. ಅವುಗಳಿಗೆ, ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವತಃ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ.

ಸ ಯಶ್ಚಾಯಂ ಪುರುಷೇ | ಯಶ್ಚಾಸಾವಾದಿತ್ಯೇ | ಸ ಏಕಃ |

(ತೈತ್ತಿರಿಯ-ಉಪನಿಷತ್ II.8.5)

(ಈ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.)

ಸರ್ವಭೂತಸ್ಥಮಾತ್ಮಾನಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಚಾತ್ಮನಿ |

ಈಕ್ಷತೇ ಯೋಗೇಯುಕ್ತಾತ್ಮಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮದರ್ಶನಃ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ VI.29)

ಯೋ ಮಾಂ ಪಶ್ಯತಿ ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವಂ ಚ ಮಯಿ ಪಶ್ಯತಿ |

ತಸ್ಯಾಹಂ ನ ಪ್ರಣಶ್ಯಾಮಿ ಸ ಚ ಮೇ ನ ಪ್ರಣಶ್ಯತಿ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ VI.30)

(ಯಾರ ಮನಸ್ಸು ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುತ್ತದೆಯೋ ಮತ್ತು ಯಾರು ಎಲ್ಲೆಡೆಯಲ್ಲೂ ಸಮಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೋ, ಆತನು ಎಲ್ಲ ಭೂತಗಳಲ್ಲೂ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕು ಆತ್ಮವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭೂತಗಳನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲವುದರಲ್ಲೂ ಕಾಣುವವನು ಮತ್ತು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುವವನು - ಅಂತಹವನಿಗೆ ನಾನು ಕಾಣೆಯಾಗೆನು; ಅವನೂ ನನಗೆ ಕಾಣೆಯಾಗನು.)

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸತ್ಯವೂ, ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯವೂ, ಅನಂತವೂ ಆದ ಬ್ರಹ್ಮವು ಸಕಲ ಜೀವಗಳ ಆತ್ಮವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚವಾಗಿ ಭಾಸವಾದರೂ,

ಅದು ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿದ್ದು, ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಬಾಧಿತವಾಗದು. ಶಾಸ್ತ್ರವು ಬೋಧಿಸಿದಂತೆ, ನಾನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಎಲ್ಲವುದರ ಆತ್ಮ. ನಾನು ಹಿಂದೆಂದೂ, ಇಂದಿಗೂ ಅಥವಾ ಮುಂದೆಂದೂ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಗುರುಗಳ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಯಿಂದ, ಅಂದಿನ ನನ್ನ ಮನನದಿಂದ ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿಸ್ಪಷ್ಟತೆಯು ಮೂಡಿಬಂದು, ಸಂಶಯಗಳು ದೂರವಾಗಿ, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಶ್ಚಯ ಬುದ್ಧಿಯು ಉಂಟಾಯಿತು -

ಅಹಮೇವ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯಮವ್ಯಯಮ್ | (ಬ್ರಹ್ಮಾನುಚಿಂತನ 1)

(ನಾನೇ ಕ್ಷಯವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು (ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇರುವ ಮತ್ತು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ) ವಾಸುದೇವನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು.)

ನನಗುಂಟಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ತಿಳಿಹೇಳುವ ಈ ವಚನಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದವು. ಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದೆ ಎಂದೆನಿಸಿತು.

{ಗುರುಗಳ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಪರವಸ್ತುವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ವಾಸುದೇವನೆಂಬ ಪದಪ್ರಯೋಗವು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ. ಭಗವಂತನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದಿದ್ದಾನೆ -

ಬಹೂನಾಂ ಜನ್ಮನಾಮನೈ ಜ್ಞಾನವಾನ್ಮಾಂ ಪ್ರಪದ್ಯತೇ |

ವಾಸುದೇವಸ್ತವಮಿತಿ ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ಸುದುರ್ಲಭಃ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ VII.19)

ಬಹು ಜನ್ಮಗಳ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ವಾಸುದೇವನು ಸಕಲವೂ ಎಂದು (ಅರಿತುಕೊಂಡ) ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ನನ್ನನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಆ ಮಹಾತ್ಮನು ಅತಿವಿರಳ.

ತಮ್ಮ ಗೀತಾ-ಭಾಷ್ಯದ ಪರಿಚಯದಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ಪಾದರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ -

ಪರಮಾರ್ಥತತ್ತ್ವಂ ಚ ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಭಿಧೇಯಭೂತಂ

ವಿಶೇಷತೋಽಭಿವ್ಯಾಜ್ಞಯತ್ ಗೀತಾಶಾಸ್ತ್ರಮ್ |

ಪರಮಸತ್ಯವಾದ, ವಾಸುದೇವನೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗೀತಾಶಾಸ್ತ್ರವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಹಾಭಾರತದ ಮೋಕ್ಷಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ನುಡಿಗಳು ಹೀಗಿವೆ -

ಛಾದಯಾಮಿ ಜಗದ್ವಿಶ್ವಂ ಭೂತ್ಯಾ ಸೂರ್ಯ ಇವಾಂಶುಭಿಃ |

ಸರ್ವಭೂತಾಧಿವಾಸಶ್ಚ ವಾಸುದೇವಸ್ತತಃ ಸ್ಮೃತಃ || (ಮಹಾಭಾರತ XII.328.36)

ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಆವರಿಸಿದಂತೆ, ನನ್ನ ವೈಭವದಿಂದ ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನು ನಾನು ಆವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ನಾನು ಸಕಲ ಜಂತುಗಳ ಒಳಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ವಾಸುದೇವನೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ -

ಸರ್ವಾಣಿ ತತ್ರ ಭೂತಾನಿ ವಸಂತಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿ |

ಭೂತೇಷು ಚ ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ವಾಸುದೇವಸ್ತತಃ ಸ್ಮೃತಃ ||

(ವಿಷ್ಣು-ಪುರಾಣ VI.8.80)

ಸಕಲ ಜೀವಗಳೂ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿವೆ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ಆತ್ಮವಾದ ಅವನು, ಎಲ್ಲ ಜಂತುಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವನು ವಾಸುದೇವನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.}

ನಾನು: ತೈತ್ತಿರೀಯ-ಉಪನಿಷತ್ತು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಪರಮಗುರುಗಳು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಬೋಧಿಸಿದ್ದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ರುದ್ರ, ಚಮಕ, ಸೂಕ್ತಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಾನಾರಾಯಣ-ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಪಾಠದೊಂದಿಗೆ ತೈತ್ತಿರೀಯ-ಉಪನಿಷತ್ತನ್ನೂ ಕಲಿತಿದ್ದು, ನನಗದು ಕಂಠಪಾಠವಾಗಿತ್ತು. ಇದಾಗಿ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಮೇಲೆ, ನನಗೆ ಗುರುಗಳು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಗೀತೆ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಗಳ ಭಾಷ್ಯಪಾಠವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು.

ನಾನು: ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ತೈತ್ತಿರೀಯ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಗುರುಗಳು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಗುರುಗಳು: ಹಾಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಣೆಯು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವು ನನಗೆ ಲಭಿಸಿದಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ನನಗಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪರಿಚಯವಿದ್ದರೂ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ, ಅವುಗಳ ಒಳಾರ್ಥದೊಂದಿಗೆ, ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ದೈವಾನುಗ್ರಹವೇ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು. ಗುರುಗಳು ನನಗೆ ತೈತ್ತಿರೀಯ-ಉಪನಿಷತ್-ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಪಾಠ ಹೇಳಿದಾಗಲೇ, ನಾನು ಅದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಭಾಷ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆನೆಂದು ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದ್ದು.

ನಾನು: ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಈ ಚಿಂತನೆಯು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಇದ್ದಿತು?

ಗುರುಗಳು: ಬಹುಶಃ 45 ನಿಮಿಷಗಳು. ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ನನಗೆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಮುನ್ನ ನಾನು ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಮುಂಚೆ, ಮಲಹಾನಿಕರೇಶ್ವರ

ದೇವಾಲಯದ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನ ಕಡೆ ವೀಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಸೂರ್ಯನು ಇನ್ನೇನು 15 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಂಗತನಾಗುವಂತೆ ಅನಿಸಿತು.

ಎಂದಿನಂತೆ ಭೂಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಣವಜಪದೊಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ನಾನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅಂದೂ ನೀಲಿಯ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಕಂಡೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ದಿವ್ಯ-ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬದಲಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ -

ಅಹಮೇವ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯವ್ಯಯಮ್ | (ಬ್ರಹ್ಮಾನುಚಿಂತನ 1)
(ನಾನೇ ಕ್ಷಯವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇರುವ ಮತ್ತು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ) ವಾಸುದೇವನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಬ್ರಹ್ಮವು.)

ನಂತರ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಂತ್ರದಂತೆ ಆ ಪದಗಳನ್ನು ಜಪಿಸದೆ, ಅದರ ತಾತ್ಪರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಕೂಡಲೇ, ನಾನು ವಿಸ್ತೃತಗೊಂಡು ಆಕಾಶದಂತೆ ವ್ಯಾಪಕವಾದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಮಹದಾನಂದದ ಅಲೆಯು ಎದ್ದು ನನ್ನನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿತು. ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳು ಕಳೆದಂತೆ ಅನಿಸಿದ ಬಳಿಕ, ನನ್ನ ದೇಹದ ಅರಿವುಂಟಾಯಿತು; ನಿಜವಾಗಿ ಸುಮಾರು 30 ರಿಂದ 45 ನಿಮಿಷಗಳು ಕಳೆದಿದ್ದವು.

ನಾನು: ಬ್ರಹ್ಮಾನುಚಿಂತನದ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ರೀತಿಯ ಗುರುಗಳ ಮನನದ ಮೇಲೆ, ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ ಭಾಸವಾದುದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಿತ್ತು?

ಗುರುಗಳು: ನಾನು ನನ್ನ ದೇಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ, ನನ್ನ ಮನನವನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿತು. ಆಕಾಶದಂತೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿ ಅನಿಸಿದ ನನಗೆ, ಯಾವ ಕತ್ತಲಾಗಲಿ ಬೆಳಕಾಗಲಿ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾದ ಏಕಾಗ್ರತೆಯು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ನಾನು ಆಗ ಕೇವಲ ನಿರ್ವಿಷಯವಾದ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದೆ.

ನಾನು: ಆಗ ಹೊಂದಿದ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು 'ಸಮಾಧಿ' ಎನ್ನಬಹುದೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೇವಲ ಆಳವಾದ ಧ್ಯಾನವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಅಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ, ನಾನು ಧ್ಯಾನಾಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆಂಬ ಅರಿವು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದು ಸಮಾಧಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲವಾದರೂ, ನನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಮನನದ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು.

ನಾನು ಆ ಸಂಜೆ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮರುದಿನ ಎರಡು ಬಾರಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೆಲಕುಹಾಕಿದೆ. ಅಂದು ಸಂಜೆ, ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹೀಗೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದೆ - “ವಿಷಯಗಳ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ‘ಅಹಂ’ ವೃತ್ತಿಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿ, ಆಯಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕರ್ತೃವನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತವೆ. ಬಾಹ್ಯವಿಷಯಗಳ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕಾರಗಳಿದ್ದಂತೆ, ಸುಖ-ದುಃಖಗಳೂ ಮನೋವಿಕಾರಗಳೇ. ಕರ್ತೃವು ಮತ್ತು ‘ಅಹಂ’ ವೃತ್ತಿಯು ವಿಷಯವೃತ್ತಿಗಳಿಗಿಂತ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾದ ವೈವಿಧ್ಯವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ, ಕರ್ತೃತ್ವ ಮತ್ತು ‘ಅಹಂ’ ವೃತ್ತಿಯು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವೇ ಹೊರತು ಆತ್ಮನಿಗೆ ಅಲ್ಲ.

“ಆತ್ಮವು ಶುದ್ಧ-ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವು ಹಾಗೂ ಸರ್ವದಾ ನಿರ್ವಿಕಾರ. ಹೀಗಿರುವ ಆತ್ಮವು ಮನಸ್ಸೂ ಅಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸಿನ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೂ ಒಳಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಆತ್ಮವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ತಾನು ಕರ್ತೃವೆಂದು ಎಣಿಸಿ, ‘ನಾನು ನೊಡುತ್ತೇನೆ’, ‘ಇದು ನನ್ನದು’, ‘ನಾನು ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ’, ಮತ್ತು ‘ನಾನು ದುಃಖಪಡುತ್ತೇನೆ’, ಮುಂತಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸರಿಯಾದ ಅರಿವು ಮಾತ್ರ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಹುದು; ಇದು ಖಚಿತ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿನ, ಸರಿಯಾದ ಅರಿವನ್ನು ಹೊಂದಲು ನಾನು ಶಾಸ್ತ್ರ-ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನೆನೆದು, ನನ್ನ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತರ್ಕವನ್ನು ಬಳಸಿದೆ. ಅನಂತರ, ನನ್ನ ವಿಚಾರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನನ್ನ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಭಾವಿಸಿ, ಆ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಮತ್ತಾವ ಪ್ರತೀತಿಯೂ ಉದಯಿಸಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವು ಭಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗಿತ್ತು.”

ಅಂಗಾಲಿಗೆ ಹೊಕ್ಕ ಮುಳ್ಳನ್ನು ಮುಳ್ಳಿನಿಂದಲೇ ತೆಗೆಯುವಂತೆ, ಆತ್ಮದ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು, ಬೇಡವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನೂ ಉಪಾಯವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದಲ್ಲವೇ, ಎಂದು ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಹೊಳೆಯಿತು. ನಾನು ಹೀಗೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದೆ - “ಸ್ವರೂಪತಃ, ಆತ್ಮವು ನಿರ್ವಿಷಯ, ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಲ್ಲ. ‘ಅಹಂ’ ಮತ್ತಿತರ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅದು ಸಾಕ್ಷಿ. ಹಾಗಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಬಹುದಾದ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಗಾಗಲಿ, ಮಹತ್ತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಬದಲಾಗಿ, ಆತ್ಮವು ಆ

ವೃತ್ತಿಯ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಆದ ಕಾರಣ, ಆ ವೃತ್ತಿಯು ಆತ್ಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಲ್ಲದು; ಅದಕ್ಕೆ ವಿಕ್ಷೇಪವಾಗದು.

“ಉದಾಸೀನ-ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದ್ದು ಗೊಂಡು ಮನೋವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಆ ವೃತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಚೋದನೆಯು ಇಲ್ಲವಾಗಿ, ಬೇಗನೆ ಅದು ಅಳಿಸಿಹೋಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಾನು ಆತ್ಮದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ, ಆ ವೃತ್ತಿಯು ನಿಲ್ಲುವ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮವಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಧ್ಯಾನವು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನೋಡುವುದು ನನ್ನ ಗುರಿಯಲ್ಲ; ಮನಸ್ಸಿನ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಅವಲಂಬನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ತಾನೇ ಬೆಳಗುವ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವುದೇ ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯ.”

ಹೀಗೆ ಎರಡು-ಮೂರು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಚಿಂತಿಸಿದೆ. ನನ್ನ ಉಪಾಯವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು, ಧ್ಯಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯು ಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಧ್ಯಾನದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚಲಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವೃತ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವುದರ ಬದಲಾಗಿ, ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ನನಗಿದ್ದ ಉತ್ಸುಕತೆಯನ್ನೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಉಣ್ಣುಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ನೀಗುವಂತೆ, ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯು ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವುದರಿಂದ ತಾನಾಗಿಯೇ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ, ವೃತ್ತಿಯು ಉಳಿದು ನಿಲ್ಲುವ ಸಮಸ್ಯೆಯು ನನಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಸೀಮಿತವಾಗದ ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯ ನಾನೆಂದು ನೆನೆದು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ.

ನಾನು: ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಕಾಣುವ ಸೋಪಾನಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಹೌದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯನ್ನು ತಡವಿಲ್ಲದೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಈ ಹಂಬಲದ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಯಾವ ಕ್ಲೇಶವೂ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮರುಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಿಷಯವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಾನಸಿಕ-ಕ್ರಿಯೆಯು ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿತು. ಕೇವಲ ‘ಅಹಂ’ ವೃತ್ತಿಯು ಉಳಿಯಿತು. ಶುದ್ಧವಾದ, ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಜ್ಞಾರೂಪವಾದ ಸಾಕ್ಷಿಯು ನಾನೆಂಬ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತೆ. ಅತಿಬೇಗನೆ, ‘ಅಹಂ’ ಭಾವನೆಯೂ ಬಹುತೇಕ

ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕ್ಷೀಣವಾಯಿತು. ಆಗ ಮನಸ್ಸು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚಲಿಸದೆ ಇದ್ದು, ಅದನ್ನು ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ.

ಜೈತನ್ಯವು ಯಾವ ವಿಷಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಯಾವ ಪರಿಮಿತಿಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಬೆಳಗಿತು. ಹಿಂದಿನ ದಿನದ ಸಂಜೆ ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಸುಖಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಆಳವಾದ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾದೆ. ಆನಂದಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಭೇದವು ಬಹುತೇಕ ನಾಶವಾಯಿತು. ಒಂದು ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಳೆದಿದ್ದು, ನನಗೆ ಸಮಯದ ಅರಿವು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ, ನಾನು ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಎಚ್ಚೆತ್ತು, ಕ್ರಮೇಣ ನನಗೆ ದೇಹದ ಅರಿವು ಮೂಡಿತು.

{ಆತ್ಮ-ಬ್ರಹ್ಮದ ಸವಿಕಲ್ಪ ಅಥವಾ ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಮುಕ್ತಿಕ-ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೀಗೆ ಲಕ್ಷಿಸಿದೆ -

ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರಮನೋವೃತ್ತಿಪ್ರವಾಹೋಽಹಚ್ಛೃತಿಂ ವಿನಾ |

ಸಮ್ಪ್ರಜ್ಞಾತಸಮಾಧಿಃ ಸ್ಯಾದ್ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸಪ್ರಕರ್ಷತಃ || (ಮುಕ್ತಿಕ-ಉಪನಿಷತ್ 53)

'ಅಹಂ' ಭಾವನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರವಾದ ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿಗಳ ಪ್ರವಾಹವು ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ-ಸಮಾಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸದ ಉತ್ಕರ್ಷೆಯಿಂದ ಇದು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಗವತ್ಪಾದ-ವಿರಚಿತವೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಸರ್ವವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸಾರಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ -

ಜ್ಞಾತ್ರಾದ್ಯವಿಲಯೇನೈವ ಜ್ಞೇಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಕೇವಲೇ |

ತದಾಕಾರಾಕಾರಿತಯಾ ಚಿತ್ತವೃತ್ತೇರವಸ್ಥಿತಿಃ ||

(ಸರ್ವವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸಾರಸಂಗ್ರಹಃ 820)

ಸದ್ಭಿಃ ಸ ಏವ ವಿಜ್ಞೇಯಃ ಸಮಾಧಿಃ ಸವಿಕಲ್ಪಕಃ |

ಮೃದ ಏವಾವಭಾನೇಽಪಿ ಮೃನ್ಮಯದ್ವಿಪಭಾನವತ್ ||

(ಸರ್ವವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸಾರಸಂಗ್ರಹಃ 821)

ಸನ್ಮಾತ್ರವಸ್ತುಭಾನೇಽಪಿ ತ್ರಿಮುಟೀ ಭಾತಿ ಸನ್ನಯೀ |

ಸಮಾಧಿರತ ಏವಾಯಂ ಸವಿಕಲ್ಪ ಇತೀರ್ಯತೇ ||

(ಸರ್ವವೇದಾಂತ-ಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸಾರ-ಸಂಗ್ರಹಃ 822)

ಜ್ಞಾತ್ರ-ಜ್ಞಾನ-ಜ್ಞೇಯ (ಅರಿಯುವವನು-ಅರಿಯುವಿಕೆ-ಅರಿಯಲ್ಪಡುವುದು) ಭೇದವು ಲಯವಾಗದೆ, ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಕೇವಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯೆಂದು ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಕೇವಲ ಮಣ್ಣನ್ನು

ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆನೆಯು ತೋರಿದಂತೆ, ಬ್ರಹ್ಮವು ಕೇವಲ ಸದ್ವಸ್ತುವಾಗಿ ಭಾಸವಾಗಿದ್ದರೂ, ತ್ರಿಪುಟೀ (ಜ್ಞಾತ್ಯ-ಜ್ಞಾನ-ಜ್ಞೇಯ) ಭಾಸವು ಇರುವುದರಿಂದಲೇ, ಈ ಸಮಾಧಿಯು ಸವಿಕಲ್ಪವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.)

(ಗುರುಗಳು:) ನಾನು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಾಗ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಘಂಟೆ ಸಮಯವಿರುವುದಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದು, ಆ ಬಳಿಕ ಹೀಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿದೆ - “ಧ್ಯಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನೋ ಅಥವಾ ಭಾವನೆಯನ್ನೋ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆತ್ಮದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನನಗೀಗ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ, ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ವಿಕ್ಷೇಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ನಾನು ದೇಹ-ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲ; ಪರಮಾರ್ಥವಾದ ಸತ್-ಚಿತ್-ಆನಂದ-ಸ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವು ನಾನೆಂದು ನೇರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿ, ಅದೇ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾನು ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು. ನಿನ್ನೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ. ಮೇಲಾಗಿ, ಆ ಭಾವನೆಯು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಉಪದೇಶಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೂ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.”

ಆ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಆಗಲೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಹಿಂದಿನ ಸಂಜೆ ನಾನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಂತೆ, ಈ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದೆ -

ಅಹಮೇವ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯಮವ್ಯಯಮ್ | (ಬ್ರಹ್ಮಾನುಚಿಂತನ 1)

(ನಾನೇ ಕ್ಷಯವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇರುವ ಮತ್ತು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ) ವಾಸುದೇವನೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಬ್ರಹ್ಮವು.)

ಈ ಬಾರಿ, ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಂದಿನ ಅನುಭವದ ಸಾರವು ಹಿಂದಿನ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಸಾರದಂತಿತ್ತು. ಇದೂ ಒಂದು ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಕಾಲವಿತ್ತು. ಎದ್ದಮೇಲೆ, ನಾನು ನರಸಿಂಹವನಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

{ಇಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಆದೇಶಿಸಿದರು- “ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅನುಕರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸು. ಇದರಿಂದ, ನನ್ನ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿನಗೀಗ ಇರುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಿಂತ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿಯಲು ನಿನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ನಾಳೆ ತಿಳಿಸು. ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಮಿತವಾಗಿಡುವ ಜಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ನೀನು ವಹಿಸು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ನೀನು

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವೆ.” ಗುರುಗಳ ಕೃಪೆಯಿಂದ, ಅವರ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ನನಗಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.}

(ಗುರುಗಳು): ಮರುದಿನ, ಹಸಿರು ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ, ದಿವ್ಯ-ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಚಿಂತಿಸುವ ಅಂದಿನವರೆಗಿನ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಆ ಪ್ರಭೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ನನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ. ಆ ಪ್ರಭೆಯು ಬೇಗನೆ ಕರಗಿಹೋಯಿತು. ಮುಂದೆ, ‘ಅಹಂ’ ಭಾವವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿ, ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸಿತು. ಆ ಅನುಭವದ ಬಳಿಕ, ಸಾಕ್ಷಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಆತ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವುದರ ಬದಲಾಗಿ ಆ ಪ್ರಭೆಯನ್ನೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡೆ.

ಆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಪಂಚೀಕರಣ-ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ, ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಂದು ಸಂಜೆ, ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಧ್ಯಾನದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭೆಯು ತೋರಿದ ಮೇಲೆ ಈ ವಾಕ್ಯಗಳು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿರಬೇಕು -

**ನಿತ್ಯಶುದ್ಧಬುದ್ಧಮುಕ್ತಸತ್ಯಸ್ವಭಾವಂ ಪರಮಾನಂದದ್ವಯಂ ಪ್ರತ್ಯಗ್ಭೂತಚೈತನ್ಯಂ
ಬ್ರಹ್ಮೈವಾಹಮಸ್ಮಿ |** (ಪಂಚೀಕರಣ)

(ನಿತ್ಯ-ಶುದ್ಧ, ನಿತ್ಯ-ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪ, ನಿತ್ಯ-ಮುಕ್ತ, ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ-ಸತ್ಯ, ಪರಮಾನಂದ, ಅದ್ವಿತೀಯ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷಣ ಆಂತರಿಕವಾದ ಚೈತನ್ಯವೂ ಆದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮವಲ್ಲದೆ ನಾನು ಬೇರೆಯಲ್ಲ.)

ನಾನೀ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ತಡ, ಅಯತ್ನವಾಗಿ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 45 ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದೆ.

ನಾನು: ತತ್ತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗುಂಟಾದ ನಿರ್ಣಯದ ತೀವ್ರತೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದು - ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಗುರುಗಳು ಪಡೆದರೆಂದು ಭಾವಿಸುವರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಹೌದು. ಆ ದಿನವೂ ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ. ಆದರೆ, ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸಮಾಧಿ-ಅನುಭವಗಳಿಗೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಥವಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಿಗಿಲಾಗಿ, ದೈವಾನುಗ್ರಹವೇ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಾರಣವೆಂದು ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಸಮಾಧಿಸ್ಥಿತಿ ಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಮೇಲೆ, ನಾನೀ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸಿದೆ. ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದ ಮನೋವೃತ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಕಾಶದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈವರೆಗೆ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ಬಾಹ್ಯವಸ್ತುವನ್ನಾದರೂ ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಕೇವಲ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳ ಸಾಕ್ಷಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಿಜವಾದ ಅಧಿಷ್ಠಾನವೂ (ಆಧಾರವೂ) ಆಗಿದೆ.

ಯಚ್ಚ ಕಿಂಚಿಜ್ಜಗತ್ಸರ್ವಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಶ್ರುಯತೇಽಪಿ ವಾ |

ಅನ್ತರ್ಬಹಿಶ್ಚ ತತ್ಸರ್ವಂ ವ್ಯಾಪ್ಯ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ಥಿತಃ ||

(ಮಹಾನಾರಾಯಣ-ಉಪನಿಷತ್ XIII.5)

(ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ದೃಶ್ಯವಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಯಾವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಅದಲ್ಲವನ್ನು ಒಳಗಿನಿಂದಲೂ ಹೊರಗಿನಿಂದಲೂ (ಕಂಕಣ ಅಥವಾ ಇತರ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳ ಉಪಾದಾನ-ಕಾರಣವಾದ ಚಿನ್ನವು ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಂತೆ) ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ನಾರಾಯಣನಿದ್ದಾನೆ.)

ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆಗೆ ದುಂಡನೆಯ ಆಕಾರವಿದೆ, 'ಮಡಕೆ' ಎಂದು ಹೆಸರಿದೆ, ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಇರುವಿಕೆಯು 'ಇದೆ' ಎಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ; ಅದು ಸದ್-ಬುದ್ಧಿಗೆ (ಇರುವಿಕೆ ಎನ್ನುವ ವೃತ್ತಿಗೆ) ಗೋಚರವಾಗಿದೆ. ಮಡಕೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ನಿಜಕ್ಕೂ, ಅದರ ಹೆಸರೋ ಆಕಾರವೋ, ಅದರ ಇರುವಿಕೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕಾರಣವಾಗಲಾರವು. ಅದರ ಉಪಾದಾನ-ಕಾರಣವಾದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ; ಅದು ಮಣ್ಣಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ವಾಚಾರಮ್ಪುಣಂ ವಿಕಾರೋ ನಾಮಧೇಯಂ ಮೃತ್ತಿಕೇತ್ಯೇವ ಸತ್ಯಮ್ |

(ಛಾಂದೋಗ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ VI.1.4)

((ಮಡಕೆ ಅಥವಾ ಹೂಜಿಯಂತೆ ಮಣ್ಣಿನ) ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಮೂಲವು ವಾಕ್ ಮತ್ತು ಅದು ಕೇವಲ ನಾಮ (ಹೆಸರು) ಮಾತ್ರ; ಮಣ್ಣಾಗಿಯೇ ಅದು ಸತ್ಯ.)

ಮಣ್ಣು ಸ್ವತಃ ಮಡಕೆಯ ಇರುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವೇ? ಅಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ, ತಾನು ಯಾವುದರಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ, ಆ ಕಣಗಳನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ; ಮಣ್ಣಿನ ಹೆಸರಿನಿಂದಾಗಲಿ, ಆಕಾರದಿಂದಾಗಲಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾರ್ಯ (ಪರಿಣಾಮ) ವಾದರೂ, ತನ್ನ ಉಪಾದಾನ-ಕಾರಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಾರದು; ಕಾರಣವಾಗಿಯೇ ಕಾರ್ಯವು ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಮಡಕೆ, ಮಣ್ಣು ಮತ್ತುದರ ಕಣಗಳೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯ-

ಕಾರಣ ಪರಂಪರೆಯ ಯಾವ ಮಧ್ಯಂತರ ವಸ್ತುವೂ ಮಡಕೆಯ ಇರುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಲಾರದು. ಆತ್ಯಂತಿಕವಾದ ಕಾರಣವು, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ತಾನು ಸತ್ಯವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವು ಆತ್ಯಂತಿಕ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲವುದಕ್ಕೂ ಅಧಿಷ್ಠಾನವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಸಾರುತ್ತವೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಡಕೆಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದೆಂದು ಈ ವಿಚಾರವು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ; ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ಮಡಕೆಯೂ ಎಂತಾದರೂ ಇರಲಾರದು. ಮಡಕೆಯ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಆಕಾರ, ಅದರ ಅಸತ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಆಭಾಸ ಅಂಶಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇದರಂತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಇರುವಿಕೆಯೂ ಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿಯೇ; ನಾಮ-ರೂಪಗಳು ಅದರ ತೋರಿಕೆ ಮಾತ್ರ. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, 'ಮಣ್ಣನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಸಕಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹೇಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತಾಗುವುದೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತಾಗುವುದು', ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ನಿಷ್ಕರ್ಷವಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಕೆ ಅಥವಾ ಚಿನ್ನದ ಪಾತ್ರೆ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ನಾಮ-ರೂಪಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲು, ಮತ್ತು ಆಯಾ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣು, ಬಂಗಾರ ಮುಂತಾದ ಅವುಗಳ ಮೂಲಭೂತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಲು, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾನು ಬಯಸಿದಾಗೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾನೀಗ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಸ್ತುವೇ ಆಗಲಿ, ಅದರ ಇರುವಿಕೆಯಿಂದ ಅದರ ನಾಮ-ರೂಪಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ತನ್ನ ಮೂಲಭೂತ-ಅಧಿಷ್ಠಾನವಾದ ಆತ್ಯಂತಿಕ ಸತ್ ಎಂದು ಅರಿಯಬೇಕು.

ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನನ್ನ ವಿಷಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವವಾಗಲಿರುವ ಮತ್ತು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಆಹ್ಲಾದಕರವಾದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿದೆ. ಆಕಾರ, ವಿಸ್ತಾರ ಮತ್ತು ಹೊಳಪು ಮೊದಲಾದ ಸೂರ್ಯನ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಕೇವಲ ಅದರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಿದೆ. ಬೇಗನೆ, ಸೂರ್ಯನ ಕೇವಲ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಉಳಿದೆಲ್ಲವೂ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾದವು; ತೋರಿಕೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಯತ್ನವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ, ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಪೂರ್ತಿ ತೆರೆದಿದ್ದವೋ, ಅರ್ಧ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದವೋ, ಅಥವಾ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದವೋ ಹೇಳಲಾರೆ.

ಥಟ್ಟನೆ, ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರೆತಂತಾಯಿತು. ದೇಶ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಕೇವಲ ನಿರ್ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸತ್ ಉಳಿಯಿತು; ಅದೂ ಜಡವಾಗಿರದೆ ನಿರ್ವಿಷಯವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಾಗಿತ್ತು.

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಈ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಾಗ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಾನವಾಗಿದ್ದು ಆ ಪ್ರದೇಶವು ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಸಮಾಧಿಯ ಅವಧಿಯು ಒಂದು ಘಂಟೆಯಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದು ಊಹಿಸಿದೆ. ನಂತರ, ನರಸಿಂಹವನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದೆ.

ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ, ಪರಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಧ್ಯಾನದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ ನನ್ನೆದುರಿನ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡೆ. ಬಹುತೇಕ ನಿಯತವಾಗಿ ಅದರ ಎಲ್ಲ ಆಭಾಸ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ವಸ್ತುವಿನ ಕೇವಲ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ, ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ; ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಅಂದಿನದೂ ಇತ್ತು.

{ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು, ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸರಿದು, ತಾವು ಅಭಿಮುಖವಾಗಿದ್ದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ನೋಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಗುರುಗಳು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ನಂತರ, ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು, “ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆ, ನಾನು ಮಾಡಿದಂತೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ವಿಷಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸು. ಇದೀಗ, ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು, ಎದುರಿನ ಗೋಡೆಯನ್ನು ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸೋಣ”, ಎಂದರು. ಗುರುಗಳ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ಮತ್ತು ಅವರ ಅನುಗ್ರಹವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿದ್ದವೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಯಾವ ಯತ್ನವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಗುರುಗಳ ಅನುಭವದಂತೆಯೇ ಮತ್ತು ತಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ, ನಾನು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಅನುಭವಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಹೊರಬಂದೆ. ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಾಗಿತ್ತೆಂದು ಗುರುಗಳು ಸ್ವಯಂ ಖಚಿತಪಡಿಸಿದರು. ಇದರ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಮರುದಿನ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾಗಿ ಗುರುಗಳು ತಿಳಿಸಿದರು.}

(ಗುರುಗಳು:) ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂದಿನ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಕುಳಿತವನಾಗಿ, ಹೀಗೆಂದು ಚಿಂತಿಸಿದೆ - “ಬ್ರಹ್ಮವು ಪರಮ-ಸತ್-ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ಅಧಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಯಾದ ನಾಮ-ರೂಪಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಪಂಚವು ಆರೋಪಿತವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಬಾಹ್ಯವಾದುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅಲ್ಲಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯವೊಂದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದರ ಬದಲಾಗಿ, ಈ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು

ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಮನಸ್ಸು ಒಳಮುಖವಾಗಿದ್ದಾಗ, ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಲೀನನಾಗಲು, ಈ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮಾನುಚಿಂತನದ ಮತ್ತು ಪಂಚೀಕರಣದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದಕ್ಕೆ ಈ ಉಪಾಯವು ಸಮಾನವಾಗುವುದು.”

ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದೆಯೇ, ನನಗೆ ನಾನೇ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡೆ -

ಸರ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನಭೂತಸನ್ಮಾತ್ರಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ |

(ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಅಧಿಷ್ಠಾನಭೂತವಾದ ಕೇವಲ ಸತ್ತ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವು ನಾನಾಗಿದ್ದೇನೆ.)

ಎಲ್ಲ ನಾಮ-ರೂಪಗಳನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ಇದರಿಂದಾದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ನಾಮ-ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢವಾದ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧತೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಪಾತ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಸ್ತುತವೆನಿಸತೊಡಗಿತು. ಯಾವ ವಿಶೇಷವೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ಇರುವಿಕೆಯಾಗಿ ಭಾಸವಾಯಿತು. ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಭಾವನೆಯು ಕ್ಷಯಗೊಂಡಿತು. ಏಕಾಗ್ರತೆಯ ತೀವ್ರತೆಯು ಬಲವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಂತೆ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸಿತು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಘಂಟೆ ಸಮಯ ಹಿಡಿದಿತ್ತು.

ನಾನು: ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ ಎರಡು ಬಗೆಯ ದೃಶ್ಯಾನುವಿದ್ಧ (ದೃಶ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ) ಮತ್ತು ಎರಡು ವಿಧದ ಶಬ್ದಾನುವಿದ್ಧ (ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ) ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯವಿತ್ತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರಸ್ವತೀ-ರಹಸ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಮತ್ತು ದೃಕ್-ದೃಶ್ಯ-ವಿವೇಕದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕಾಲದ ಮೇಲೆ ಓದಿಕೊಂಡೆ. ಹಾಗೆ ಓದಿದಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ, ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಒಳಭೇದಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ನಾನವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡೆ.

{ದೃಶ್ಯಶಬ್ದಾನುವೇಧೇನ ಸವಿಕಲ್ಪಃ ಪುನರ್ವಿಧಾ || (ದೃಗ್ಗೃಶ್ಯ- ವಿವೇಕ 3)

ದೃಶ್ಯವಸ್ತುವಿಗೆ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿದೆ.

ಕಾಮಾದ್ಯಾಶ್ಚಿತ್ತಗಾ ದೃಶ್ಯಾಸ್ತತ್ಸಾಕ್ಷಿತ್ವೇನ ಚೇತನಮ್ |

ಧ್ಯಾಯೇದ್ದೃಶ್ಯಾನುವಿದ್ಧೋಽಯಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಸವಿಕಲ್ಪಕಃ || (ದೃಗ್ಗೃಶ್ಯ- ವಿವೇಕ 24)

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಆಸೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ದೃಶ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳು. ಅವುಗಳ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಭಾವಿಸಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಿಸಬೇಕು. ಇದು ದೃಶ್ಯ-ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿ.

ಅಸಂಖ್ಯ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವಪ್ನಭೋ ದ್ವೈತವರ್ಜಿತಃ |

ಅಸ್ಮೀತಿ ಶಬ್ದಾನುವಿದ್ಭೋಷಯಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಸವಿಕಲ್ಪಕಃ || (ದೃಗ್ಧೃಶ್ಯ- ವಿವೇಕ 25)

ಅಸಂಗನೂ, ಕೇವಲ-ಸತ್, ಶುದ್ಧ-ಚಿತ್ ಮತ್ತು ನಿರತಿಶಯ-ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪನೂ, ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶನೂ ಮತ್ತು ದ್ವೈತವಿಲ್ಲದವನೂ ನಾನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿ.

ಹೃದೀವ ಬಾಹ್ಯದೇಶೇಽಪಿ ಯಸ್ಮಿನ್ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚ ವಸ್ತುನಿ |

ಸಮಾಧಿರಾದ್ಯಸ್ಯನ್ಯಾತ್ರಾನ್ಯಾಮರೂಪಪೃಥಕ್ಯುತಿಃ || (ದೃಗ್ಧೃಶ್ಯ- ವಿವೇಕ 27)

ದೃಶ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯು ಹೇಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಬಾಹ್ಯವಾದ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಿನೊಂದಿಗೂ ಆಗಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ, ನಾಮ-ರೂಪಗಳು ಕೇವಲ ಅಸ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಅಖಣ್ಡೈಕರಸಂ ವಸ್ತು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಲಕ್ಷಣಮ್ |

ಇತ್ಯವಿಚ್ಛಿನ್ನಚಿಂತೇಯಂ ಸಮಾಧಿರ್ಮಧ್ಯಮೋ ಭವೇತ್ ||

(ದೃಗ್ಧೃಶ್ಯ- ವಿವೇಕ 28)

ಅಖಂಡವಾದ, ಒಂದೇ ಪ್ರಕಾರವಾದ, ಕೇವಲ-ಸತ್, ಶುದ್ಧ-ಚಿತ್ ಮತ್ತು ನಿರತಿಶಯ-ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಚಿಂತನೆಯು ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿ.

(ಗುರುಗಳು:) ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆಯ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣವನ್ನು ಕಂಡಮೇಲೆ, ತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಯಾವ ವಾಕ್ಯವನ್ನೂ ನಾನಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಯಾವ ಪ್ರಭೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ಭಾವನೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸಂಜೆಯಿಂದ, ತತ್ತ್ವದ ಅವಗಾಹನೆಯು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಸ್ವಪ್ನಗಳಲ್ಲೂ ಇದು ಅವಿರತವಾಗಿತ್ತು. ನಾನದನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ನಾನು ಪರಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಶರೀರದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಮತ್ತೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಕಣ್ತೆರೆದಾಗ, ನನ್ನ ಆಹ್ಲಿಕದ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಆದರೂ, ಕೇವಲ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥಶೂನ್ಯವಾಗಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ನಾಮ-ರೂಪಗಳನ್ನು ಮೇಲೂ ಅಲ್ಲಗಳೆದೆ. ಒಡನೆಯೇ, ಪುನಃ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಂದು ಸಂಜೆ, ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಹಂತವನ್ನು ದಾಟಿ, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದೆ.

13. ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

[ಗುರುಗಳ ಸಾಧನೆಯ ಕಡೆಯ ಹಂತದ ದಿವ್ಯ ಲೀಲೆಯ ವೃತ್ತಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನಿದು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಜನವರಿ 1982ರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೈ (ಆಗ ಮದರಾಸು) ನಗರದಲ್ಲಿ, 1982ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಪರಮಹಂಸಿ ಗಂಗಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಏಪ್ರಿಲ್ 1984ರಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ನಡೆದವು. ಅವುಗಳನ್ನಿಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.]

ಗುರುಗಳು: ಶಾಸ್ತ್ರವಚನಗಳ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ತರ್ಕದ ಸಹಾಯದಿಂದ, ನಾನು ದೇಹ, ಜ್ಞಾನ-ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ - ಇದಾವುದೂ ಅಲ್ಲ, ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ಈ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲವೋ, ಅದುವೇ ನಾನೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆ. ಆ ಪೌರ್ಣಮಿಯ ಹಗಲಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳು ಅದನ್ನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ದೃಢೀಕರಿಸಿದವು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾ-ವಿಲಾಸದ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಅವುಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿದೆ. ಅದು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡೆ -

ವಿಗಲಿತಸರ್ವವಿಕಲ್ಪಃ ಶುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧಶ್ಚಕಾಸ್ತಿ ಪರಮಾತ್ಮಾ ||

(ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾ-ವಿಲಾಸ 4)

(ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಮತ್ತು ಯಾವ ವಿವಿಧತೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾನೆ.)

“ವಿಗಲಿತಸರ್ವವಿಕಲ್ಪಃ

(ಯಾವ ವಿವಿಧತೆಯೂ ಇಲ್ಲದ)”,

ವಚನವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಹೀಗೆ ಚಿಂತಿಸಿದೆ. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲೂ, ಯಾವ ವೈವಿಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆತ್ಮವನ್ನು ನಾನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ‘ಅಹಂ’ ವೃತ್ತಿಯು ಹಾಗೂ ಧ್ಯಾತ್ಯ (ಧ್ಯಾನಿಸುವವನು), ಧ್ಯಾನ-ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯೇಯ (ಧ್ಯಾನಿಸಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತು) ಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಭೇದವು ಎಷ್ಟೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿಯಾದರೂ, ತೋರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಶ್ರುತಿ-ವಾಕ್ಯಗಳು, ಸಹಾಯಕವಾದ ತರ್ಕ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಅನುಭವಗಳು - ಇವುಗಳಿಂದ ನಾನು ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ದ್ವೈತದ ಸುಳಿವೂ ಅಳಿದು, ಆತ್ಮವೊಂದೇ ಉಳಿದರೆ, ನನ್ನ ಈಗಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಮತ್ತು

ನಿಶ್ಚಯಗಳು ದೃಢವಾದ ಅನುಭವವಾಗಿ ಪಕ್ವವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ತನಗೆ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ನೀರು ಮರೀಚಿಕೆಯೆಂದು ಆ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಬ್ಬ ನಂಬಿಕಸ್ಥನ ಮಾತಿನಿಂದ ಆಯಾಸಗೊಂಡ ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ಕೇಳಬಹುದು. ಅನಂತರ, ಹೌದೆಂದು ತನ್ನ ತರ್ಕದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ತನ್ನ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯು, ತನ್ನ ಮುಂದಿರುವುದು ಕೇವಲ ಮರಳಿನ ವಿಷ್ಕಾರವೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಹುದು. ಆತನು ಸ್ಥಳಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ದಟ್ಟವಾದ ಮೋಡಗಳು ಮುಚ್ಚಿದಾಗ, ಹಿಂದೆ ತಾನು ಬಿಸಿಲ್ಲದುದರೆಯನ್ನು ಕಂಡ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಕೇವಲ ಮರಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಬಳಿಕ, ಪುನಃ ಮರೀಚಿಕೆಯು ಅವನಿಗೆ ತೋರಲೂ ಬಹುದು. ಆದರೂ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮರುಮರೀಚಿಕೆಯು ಅದೃಶ್ಯವಾದುದು, ಅವನು ಯಾವ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ತರ್ಕಿಸಿ ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದನೋ, ಅದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕನಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಬಿಸಿಲ್ಲದುದರೆಯು ಕಾಣೆಯಾಗಿದ್ದು ಹೇಗೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ದ್ವೈತಭಾವವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಶಿಸುವುದು ನನಗೆ ಉಪಕಾರಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಾಗಿ, ಸಮಾಧಿಯ ಆನಂದದೊಂದಿಗೆ ನಾನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಐಕ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ನಾನದನ್ನು ಸವಿಯುವವನಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಕಿಂಚಿತ್ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪವೇ ನಿರತಿಶಯವಾದ ಆನಂದ. ನನ್ನ ಸ್ವರೂಪವೇ ಆದದ್ದನ್ನು ನಾನು ವಿಷಯವಾಗಿ ನೋಡಲು ಅಸಾಧ್ಯ; ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ವಿತೀಯವಾದ ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಅವಿದ್ಯೆ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನ. ಆದ ಕಾರಣ, ನಾನು ವಿಷಯವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಸುಖವು ಅದಿಷ್ಟೇ ಆಳವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದು ಅವಿದ್ಯೆಯ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಿಕೊಡದು; ಅದನ್ನು ಮೀರಬೇಕು.

{ಛಾಂದೋಗ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೀಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ -

ಯೋ ವೈ ಭೂಮಾ ತತ್ಸುಖಿಮ್ | (ಛಾಂದೋಗ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ VII.23.1)

ಯಾವುದು ಅನಂತವೋ, ಅದುವೇ ಆನಂದ.

ಯತ್ರ ನಾನ್ಯತ್ಪ್ರಶ್ನತಿ ನಾನ್ಯಚ್ಛ್ರಣೋತಿ ನಾನ್ಯದ್ವಿಜಾನಾತಿ ಸ ಭೂಮಾಽಥ
ಯತ್ರಾನ್ಯತ್ಪ್ರಶ್ನತ್ಯನ್ಯಚ್ಛ್ರಣೋತ್ಯನ್ಯದ್ವಿಜಾನಾತಿ ತದಲ್ಪಮ್ ||

(ಛಾಂದೋಗ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ VII.24.1)

ಎಲ್ಲಿ (ತನಗಿಂತ) ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಬೇರೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅದು ನಿರತಿಶಯವಾದುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, (ತನಗಿಂತ) ಬೇರೆಯಾಗಿ ನೋಡುವುದು, ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಬೇರೆಯಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಲ್ಪವಾದುದು.

ಮಾಂಡೂಕ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಕಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯರು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾರೆ -
ನಾಸ್ವಾದಯೇತ್ಸುಖಂ ತತ್ರ ನಿಸ್ಸಚ್ಛಃ ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ಭವೇತ್ |

(ಮಾಂಡೂಕ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ III.45)

ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಬಾರದು. ವಿವೇಕಿಯಾದವನು ಅಸಂಗನಾಗಬೇಕು.)

(ಗುರುಗಳು:) ಇಂದಿನ ಸಂಜೆಯ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಆನಂದದಿಂದ ಪರವಶನಾಗುವುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ತಡೆಯಬೇಕು. ನಂತರ, ನಾನು ಆನಂದವೇ ಹೊರತು ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವನಲ್ಲವೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೇಲೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತು ಆತ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಾವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನೂ ಹೊಂದದವೇಲೆ, ಆನಂದ ಮತ್ತು ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವನು ನಡುವೆ ಭೇದವಾಗಲಿ, ಹಾಗೆಯೇ, ಮಿಕ್ಕಾವ ವಿಷಯ-ವಿಷಯಿ ಭೇದವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಭಾವವಾಗಲಿ ಹೇಗೆತಾನೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯ? ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ ಯಾವ ಆಲೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದಂತಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದಂತಾಗುವುದು -

ಶನ್ಯೈಃ ಶನ್ಯೈರುಪರಮೇದ್ಭುಧ್ಧ್ಯಾ ಧೃತಿಗೃಹೀತಯಾ |

ಆತ್ಮಸಂಸ್ಥಂ ಮನಃ ಕೃತ್ವಾ ನ ಕಿಂಚ್ಛಿದಪಿ ಚಿಂತಯೇತ್ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ VI.25)

(ದೃಢವಾದ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಕ್ರಮೇಣ ತನ್ನನ್ನು (ಅನಾತ್ಮ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ) ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಏನನ್ನೂ ಚಿಂತಿಸಬಾರದು.)

{ಮೇಲಿನ ಈ ಶ್ಲೋಕದ ತಮ್ಮ ಭಾಷ್ಯವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತ, ಭಗವತ್ಪಾದರು ಇದನ್ನು ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದ ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಆದೇಶವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೈತ್ರಾಯಣೀ-ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೀಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ -

ಯಥಾ ನಿರಿನ್ಧನೋ ವಹ್ನಿಃ ಸ್ವಯೋನಾವುಪಶಾಮ್ಯತಿ |

ತಥಾ ವೃತ್ತಿಕ್ಷಯಾಚ್ಚಿತ್ತಂ ಸ್ವಯೋನಾವುಪಶಾಮ್ಯತಿ ||

(ಮೈತ್ರಾಯಣೀ-ಉಪನಿಷತ್ IV.4.1)

ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಧನವಿಲ್ಲದ ಬೆಂಕಿಯು ತನ್ನ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಉಪಶಮನವಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ವೃತ್ತಿಗಳು ಕ್ಷಯಿಸಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಮೂಲದಲ್ಲಿ (ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ) ಲೀನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಯವಿಕ್ಷೇಪರಹಿತಂ ಮನಃ ಕೃತ್ವಾ ಸುನಿಶ್ಚಲಮ್ |

ಯದಾ ಯಾತ್ಯಮನೀಭಾವಂ ತದಾ ತತ್ಪರಮಂ ಪದಮ್ ||

(ಮೈತ್ರಾಯಣೀ-ಉಪನಿಷತ್ IV.4.7)

ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿರ್ದ್ರೆ ಮತ್ತು ವಿಕ್ಷೇಪಗಳಿಲ್ಲದಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಮನೀಭಾವವನ್ನು (ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು) ಯಾವಾಗ ಹೊಂದುತ್ತಾನೋ, ಆಗ ಪರಮಪದವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ತಾವದೇವ ನಿರೋದ್ಧವ್ಯಂ ಹೃದಿ ಯಾವತ್ಕ್ಷಯಂ ಗತಮ್ |

(ಮೈತ್ರಾಯಣೀ-ಉಪನಿಷತ್ IV.4.8)

ಆತ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ಷೀಣವಾಗುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.)

(ಗುರುಗಳು:) ನಾನಾಗ ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ತೆರೆದೆ. ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಶ್ಲೋಕದಮೇಲೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯು ಹರಿಯಿತು. ಅದನ್ನು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಓದಿದೆ; ಅವೂ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದವು. ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದರಿಂದ, ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಕಾತುರತೆಯು ಪ್ರಬಲವಾಯಿತು. {ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳು ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ತೆರೆದು ಈ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಿದರು.}

ನಿರಂತರಾಭ್ಯಾಸವಶಾತ್ತದಿತ್ಯಂ ಪಕ್ಷಂ ಮನೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಲೀಯತೇ ಯದಾ |

ತದಾ ಸಮಾಧಿಃ ಸ ವಿಕಲ್ಪವರ್ಜಿತಃ ಸ್ವತೋಽದ್ವಯಾನಂದರಸಾನುಭಾವಕಃ ||

(ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ 363)

(ಹೀಗೆ ನಿರಂತರವಾದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ (ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತಿತರ ದೋಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿ) ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಯಾವಾಗ (ಯಾವ ಆಲೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರವಾಗಿದ್ದು) ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಲಯವಾಗಿತ್ತದೋ, ಆಗ

ಅಯತ್ನವಾದ ಅದ್ವಯಾನಂದ-ರಸಾನುಭವವನ್ನು ಕೊಡುವ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.)

ಸಮಾಧಿನಾನೇನ ಸಮಸ್ತವಾಸನಾಗ್ರಂಥೇರ್ವಿನಾಶೋಽಖಿಲಕರ್ಮನಾಶಃ |

ಅನ್ತರ್ಬಹಿಃ ಸರ್ವತ ಏವ ಸರ್ವದಾ ಸ್ವರೂಪವಿಸ್ಫೂರ್ತಿರಯತ್ನತಃ ಸ್ಯಾತ್ ||

(ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ 364)

(ಈ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ (ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಉಂಟಾದ) ಎಲ್ಲ ಮನೋವಾಸನೆಗಳ ಗಂಟಿನ ವಿನಾಶ, (ಪುನರ್ಜನ್ಮವನ್ನು ಒಡ್ಡುವ) ಸಕಲ ಕರ್ಮಗಳ ನಾಶ ಮತ್ತು ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ, ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಹಾಗೂ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪದ ಸ್ಫುರಣೆಯು ಅಯತ್ನವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.)

ಶೃತೇಃ ಶತಗುಣಂ ವಿದ್ಯಾನ್ಮನನಂ ಮನನಾದಪಿ |

ನಿದಿಧ್ಯಾಸಂ ಲಕ್ಷಗುಣಮನಂತಂ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಮ್ || (ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ 365)

((ತತ್ತ್ವವನ್ನು) ಮನನ ಮಾಡುವುದು (ತತ್ತ್ವವನ್ನು) ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ನೂರುಪಟ್ಟು ಹಿರಿದುದು. (ತತ್ತ್ವವನ್ನು) ಧ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದು ಆ ಮನನಕ್ಕಿಂತ ಲಕ್ಷಪಟ್ಟು ಮೇಲಿನದು. ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದು.)

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಸಮಾಧಿನಾ ಸ್ಫುಟಂ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ತ್ವಮವಗಮ್ಯತೇ ಧ್ರುವಮ್ |

ನಾನ್ಯಥಾ ಚಲತಯಾ ಮನೋಗತೇಃ ಪ್ರತ್ಯಯಾನ್ತರವಿಮಿಶ್ರಿತಂ ಭವೇತ್ ||

(ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ 366)

(ಸತ್ಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾದ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಉಪಾಯದಿಂದಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ, ಅನ್ಯಥಾ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಲನೆಯಿಂದಾಗಿ ತತ್ತ್ವದ ಅರಿವು ಇತರ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಮಿಶ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.)

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಘಂಟೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸೇರಿದೆ. ಸಿದ್ಧಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಮನಃಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಜಾಲಂಧರ, ಉಡ್ಡಿಯಾನ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಬಂಧಗಳ ಸಹಿತವಾಗಿ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ನಂತರ, ಎಂದಿನಂತೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಭೂಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಪ್ರಣವವನ್ನು ಜಪಿಸಿದೆ. ಅಂದು ಆಕಾಶದಂತೆ ಎಲ್ಲೆಯಿಲ್ಲದ ನೀಲವರ್ಣದ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಕಂಡೆ.

ಹಿಂದಿನ ಸಂಜೆಯಿಂದ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಹಜವಾಗಿ ಇದ್ದ, “ಯಾವ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೋ, ಅದು ನಾನೇ”, ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು, ಆ ದಿನದ ಬೆಳಗಿನ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದಿ ಮನನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ, ಮತ್ತಷ್ಟು ತೀವ್ರಗೊಂಡಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ, ನಾನದನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನೀಲಿಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಕಂಡದ್ದೇ ಸರಿ, ಅದು ಮಾಯವಾಯಿತು. ನಾನು ವಿಸ್ತೃತಗೊಂಡು, ಆಕಾಶದಂತಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದು ಅನಿಸಿತು. ‘ಅಹಂ’ ಭಾವವು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಶಿಸಿ, ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ನಾ ಹೊಂದಿದೆ.

ಆನಂದವು ಅತ್ಯಂತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ, ಆನಂದಪರವಶನಾಗುವುದರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತಡೆದು, “ನಾನು ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವವನಲ್ಲ; ನಾನು ಆನಂದವೇ”, ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಧ್ಯಾತ್ಯ, ಧ್ಯಾನಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯೇಯವಸ್ತುಗಳ ನಡುವಿನ ಭೇದವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿಸಿಹೋಯಿತು. ಕೇವಲ-ಸತ್, ಶುದ್ಧ-ಚಿತ್ ಮತ್ತು ನಿರತಿಶಯ-ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೊಂದೇ, ಆರೋಪಿತವಾದ ಯಾವ ದ್ವೈತಲೇಶವೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಬೆಳಗಿತು.

ಸುಮಾರು ಎರಡು ಘಂಟೆಗಳ ಬಳಿಕ, ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕೆಳಗಿಳಿದು, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಧ್ಯಾತ್ಯ, ಧ್ಯಾನಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಧ್ಯೇಯವಸ್ತುಗಳ ಭೇದವು ಪುನಃ ತೋರಿತು. ಯಾವ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ-ವಿಷಯಸುಖಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಆನಂದವು ಅತಿಹಿಂದಾದರೂ, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಕೇವಲ ಅದ್ವಯಾನಂದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಅದು ಏನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಕ್ರಮೇಣ, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ದೇಹದ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ತಬ್ಧಗೊಂಡಿರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಉಸಿರಾಟವು ಮರಳಿದ ಅರಿವು ಉಂಟಾದವು.

{ಮೈತ್ರಾಯಣೀ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ -

ಸಮಾಧಿನಿರ್ಧೂತಮಲಸ್ಯ ಚೇತಸೋ ನಿವೇಶಿತಸ್ಯಾತ್ಮನಿ ಯತ್ಸುಖಂ ಭವೇತ್ |

ನ ಶಕ್ಯತೇ ವರ್ಣಯಿತುಂ ಗಿರಾ ತದಾ ಸ್ವಯಂ ತದನ್ತಃಕರಣೇನ ಗೃಹ್ಯತೇ ||

(ಮೈತ್ರಾಯಣೀ-ಉಪನಿಷತ್ IV.4.9)

ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಕಲ್ಮಶಗಳ ತೊಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯಾವ ಸುಖವು ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಮಾತುಗಳಿಂದ ವರ್ಣಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಆನಂದವು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಸಮಾಧಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ -

ಯತ್ರೋಪರಮತೇ ಚಿತ್ತಂ ನಿರುದ್ಧಂ ಯೋಗಸೇವಯಾ |

ಯತ್ರ ಚೈವಾತ್ಮನಾಽಽತ್ಮಾನಂ ಪಶ್ಯನ್ನಾತ್ಮನಿ ತುಷ್ಯತಿ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ VI.20)

ಸುಖಮಾತ್ಮನೈಕಂ ಯತ್ತದ್ಬುದ್ಧಿಗ್ರಾಹ್ಯಮತೀನ್ದ್ರಿಯಮ್ |

ವೇತ್ತಿ ಯತ್ರ ನ ಚೈವಾಯಂ ಸ್ಥಿತಶ್ಚಲತಿ ತತ್ತತ್ವತಃ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ VI.21)

ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ ನಿಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಚಿತ್ತವು ಯಾವಾಗ (ತನ್ನ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ) ಹಿಂತೆಗೆಯಲ್ಪಡುವುದೋ, ಮತ್ತು ಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಆತ್ಮದಲ್ಲೇ ಆತನು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೋ; ಬುದ್ಧಿಗೆ ಗೋಚರವಾದ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಸಿಲುಕದ ಆತ್ಮಂತಿಕ ಸುಖವನ್ನು ಆತನು ಯಾವಾಗ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೋ, ಮತ್ತು ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತು ಆತನು ತತ್ತ್ವದಿಂದ ಚ್ಯುತಿಗೊಳಿದಿರುತ್ತಾನೆ

ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ (VI.20) ಶ್ಲೋಕದ ಭಗವತ್ತಾದರ ಭಾಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ಆನಂದಗಿರಿಗಳು ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಅಥವಾ ಸವಿಕಲ್ಪ ಮತ್ತು, ಅಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ, ಸಮಾಧಿಗಳ ಒಳಭೇದವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ -

**ದ್ವಿವಿಧಃ ಸಮಾಧಿಃ ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತೋಽಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತಶ್ಚ ,
ಧ್ಯೇಯೈಕಾಕಾರಸತ್ತ್ವವೃತ್ತಿಭೇದೇನ ಕಥ್ಯೋಚ್ಚಾ ಯಮಾನಾ
ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತಃ ಸಮಾಧಿಃ , ಕಥಮಪಿ ಪೃಥಗಚ್ಛಾಯಮಾನಾ
ಸೈವ ಸತ್ತ್ವವೃತ್ತಿರಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತಃ ಸಮಾಧಿಃ |**

(ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ (VI.20ನೇ ಶ್ಲೋಕದ) ಭಗವತ್ತಾದರ ಭಾಷ್ಯಕ್ಕೆ ಆನಂದಗಿರಿಗಳ ಟೀಕೆ)

ಸಮಾಧಿಯು ಎರಡು ವಿಧ - ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಮತ್ತು ಅಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ ಎಂಬುದಾಗಿ. ಕೇವಲ ಧ್ಯೇಯ ವಿಷಯಾಕಾರದ ಶುದ್ಧ ವೃತ್ತಿಯು (ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಣಾಮವು) ಹೇಗಾದರೂ ತನ್ನ ವಿಷಯಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತೋರಿದರೆ, ಅದು ಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ-ಸಮಾಧಿ. ಅದೇ ವೃತ್ತಿಯು ಆ ವಸ್ತುವಿಗಿಂತ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿಯೂ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತೋರದಿದ್ದರೆ, ಅದು ಅಸಂಪ್ರಜ್ಞಾತ-ಸಮಾಧಿ.

ಭಗವತ್ತಾದ-ವಿರಚಿತವೆಂದು ಹೇಳಲಾದ ಸರ್ವವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸಾರಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ-ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಕುರಿತ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ -

ಜ್ಞಾತ್ರಾದಿಭಾವಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಜ್ಞೇಯಮಾತ್ಮಸ್ಥಿತಿದೃಢಾ |

ಮನಸೋ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಃ ಸ್ಯಾತ್ಸಮಾಧಿಯೋರ್ಗಸಂಚೇತಃ ||

(ಸರ್ವವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸಾರಸಂಗ್ರಹ 823)

ಜಲೇ ನಿಕ್ಷಿಪ್ತಲವಣಂ ಜಲಮಾತ್ರತಯಾ ಸ್ಥಿತಮ್ |

ಪೃಥಗ್ನಿ ಭಾತಿ ಕಿನ್ತ್ವಮ್ಘೃ ಏಕಮೇವಾವಭಾಸತೇ ||

(ಸರ್ವವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸಾರಸಂಗ್ರಹ 824)

ಯಥಾ ತಥೈವ ಸಾ ವೃತ್ತಿಬ್ರಹ್ಮಮಾತ್ರತಯಾ ಸ್ಥಿತಾ |

ಪೃಥಗ್ನಿ ಭಾತಿ ಬ್ರಹ್ಮೈವಾದ್ವಿತೀಯಮವಭಾಸತೇ ||

(ಸರ್ವವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸಾರಸಂಗ್ರಹ 825)

ಜ್ಞಾತ್ರಾದಿಕಲ್ಪನಾಽಭಾವಾನ್ಮತೋಽಯಂ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಃ |

(ಸರ್ವವೇದಾಂತಸಿದ್ಧಾಂತ-ಸಾರಸಂಗ್ರಹ 826)

ಜ್ಞಾತ್ರ, ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುಗಳ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಮನಸ್ಸು ಧೃಢವಾಗಿ ಕೇವಲ ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುವಾಗಿ (ಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿ) ನೆಲೆಸುವುದು, ಯೋಗವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿ. ನೀರಲ್ಲಿ ಕರಗಿದ ಉಪ್ಪು, ನೀರಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಹೊರತಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಜಲವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೇಗೋ, ಹಾಗೆಯೇ, (ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರವಾದ) ಮನೋವೃತ್ತಿಯು ಬ್ರಹ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಏಕವಾಗಿ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಭಾಸವಾಗದು. ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಬ್ರಹ್ಮವೊಂದೇ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾತ್ರ, ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಜ್ಞೇಯವಸ್ತುಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಸಮಾಧಿಯು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.}

(ಗುರುಗಳು:) ನಾನು ಕಣ್ತೆರೆದಾಗ, ನನ್ನೆದುರಿನ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ, ನಾಮರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದ ವೈವಿಧ್ಯದ ತೋರಿಕೆಗೆ ಉದಾಸೀನನಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಆ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೇವಲ ಸತ್-ಸ್ವರೂಪನೆಂಬ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಎಷ್ಟು ಸ್ಫುಟವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ನನಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ನಾನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಆದ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ನೀರಿನ ಗುಳ್ಳೆಗಳಂತಿದ್ದವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವಾದಮೇಲೆ ನಾನೆದ್ದು ನಿಂತಾಗ, ನನ್ನ ದೇಹವು ಹತ್ತಿಯಂತೆ ಹಗುರವಾಗಿರುವಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಗುಡ್ಡದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ತೇಲುತ್ತಿದ್ದ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ನಾನಿದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ಭಾಸವಾಯಿತು.

ಪ್ರಾಯಶಃ ಒಂದು ಘಂಟೆಯು ಕಳೆದಂತೆ, “ನನ್ನನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ನಾನು”, ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ಕರತಲದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದೋ, ಕ್ರಮೇಣ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮಸುಕಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು. ಹಾಗೆ ಮಸುಕಾಗುವುದು ನಿಂತಾಗಲೂ, ನಾನು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕುಳಿತ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ತೀವ್ರತೆಯು ಇದ್ದಿತೋ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬಲವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಿತು.

ಆ ರಾತ್ರಿ, ನನ್ನ ನಿದ್ರೆಯ ವೇಳೆಯು ಬಂದಾಗ, ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದೆ. ಪ್ರಭೆಯು ತೋರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ, “ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮ”, ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯು ಅತಿಶೀವ್ರವಾಯಿತು. ಯಾವ ಯತ್ನವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಗಾಢ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಹಂತಗಳನ್ನು ತ್ವರದಿಂದ ದಾಟಿ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ದೈವಾನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ ಇದ್ದೆ. ನಂತರ, ನಾನು ಲವಲವಿಕೆಯಿಂದ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಮಲಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ನಿದ್ರಿಸಿದೆ. ಎಂದಿನಂತೆ ಮುಂಜಾನೆ ನನ್ನ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಗೊಂಡೆ.

ಶಿವನಿಂದ ಯೋಗದ ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಪಡೆದ ಏಳು ಸ್ವಪ್ನಗಳ ಪೈಕಿ, ಕಡೆಯ ಕನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನು ನನಗೆ ನಾದಾನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದ್ದನು. ಅಂದಿನಿಂದ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡತೊಡಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದು ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ, ಎಂದಿನಂತೆ ನನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಕಿವಿಗಳು, ಮೂಗು ಮತ್ತು ಬಾಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಬಲಗಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಬರುವ ನಾದವನ್ನು ಆಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ನಾನು ಆಲಿಸಿದ ಸಮುದ್ರದ್ವನಿಗೆ ಸದೃಶವಾದ ನಾದವು, ಥಟ್ಟನೆ ತೀವ್ರವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ, ಬೇಗನೆ ಒಂದಾದಮೇಲೊಂದು ವಿವಿಧ ಶಬ್ದಗಳು ಕೇಳಬಂದವು. ಭೇರೀ, ಕೊಳಲು ಮತ್ತು ವೀಣೆಯ ನಾದಗಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದವು.

{ನಾದಬಿಂದು-ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೀಗೆ ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ -

ಆದೌ ಜಲಧಿಜೀಮೂತಭೇರೀನಿರ್ಘರಸಮೃವಃ |

ಮಧ್ಯೇ ಮದರ್ಲಶಬ್ದಾಭೋ ಘಣ್ಣಾಕಾಹಲಜಸ್ತಥಾ ||

(ನಾದಬಿಂದು-ಉಪನಿಷತ್ 34)

ಅನ್ತೇ ತು ಕಿಚ್ಚಿಣೀವಂಶವೀಣಾಭ್ರಮರನಿಃಸ್ವನಃ | (ನಾದಬಿಂದು-ಉಪನಿಷತ್ 35)

ಮೊದಲಿಗೆ ಕೇಳಬರುವ ನಾದಗಳು, ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ, ಮೇಘಗಳ, ಭೇರಿಯ ಮತ್ತು ಜಲಪಾತದ ಶಬ್ದಗಳಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಮಧ್ಯದ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಮದ್ದಲೆಯ, ಘಂಟೆಯ ಮತ್ತು ಕಹಳೆಯ ನಾದಗಳಂತಿರುತ್ತವೆ. ಅಂತಿಮ ಹಂತದ ನಾದಗಳು (ಪುಟ್ಟ ಘಂಟೆಗಳ) ಕಿಂಕಿಣಿಯ, ಕೊಳಲಿನ, ವೀಣೆಯ ಮತ್ತು ದುಂಬಿಗಳ ರ್ಘಂಕಾರದ ಶಬ್ದಗಳಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ.

ವಿಸ್ಮೃತ್ಯ ಸಕಲಂ ಬಾಹ್ಯಂ ನಾದೇ ದುಗ್ಧಾಮ್ಬುವನ್ನನಃ |

ಏಕೀಭೂಯಾಥ ಸಹಸಾ ಚಿದಾಕಾಶೇ ವಿಲೀಯತೇ || (ನಾದಬಿಂದು-ಉಪನಿಷತ್ 39)

ಹೊರಗಿನ ಶಬ್ದಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಯಾವ ಧ್ವನಿಯ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುತ್ತದೋ, (ಆ ಧ್ವನಿಯೊಡನೆ) ಹಾಲಿನೊಂದಿಗೆ ನೀರಿನಂತೆ, ಮನಸ್ಸು ಒಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ, ಅದು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿದಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುತ್ತದೆ.}

ಮುಂದಿನ ನಾದವು ಕೇಳಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಾದವೂ ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬಂತು. ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನು ನಾದಾನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದಾಗ, ಯಾವ ಧ್ವನಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಅನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಲಿಸಿದ್ದೆನೋ, ಅಂತೆಯೇ ಈಗಲೂ ಕೇಳಿದೆ. ಅಂತಿಮವಾದ ಶಬ್ದವು ನಿಂತಮೇಲೆ, ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅತಿಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ, ನಾನು ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ. “ಅಹಂ” ಪ್ರತೀತಿಯು ಬೇಗನೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿಸಿಹೋಗಿ, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸಿತು. ಅದ್ವಯವಾದ ಮತ್ತು ವಿಷಯವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯಿತು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಬಳಿಕ, ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಬಹಿರ್ಮುಖವಾಯಿತು.

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ಕಿವಿ-ಮೂಗು-ಬಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟು ಸಮಯವೂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ನಾದಾನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಕಿವಿ-ಮೂಗು-ಬಾಯಿಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕೈಗಳಿಂದ ನಿಮಿಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕಾಲ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಳಗಿನ ನಾದವನ್ನು ಆಲಿಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿದರೂ, ಆ ಶಬ್ದಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನನಗೆ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ಈ ಬಾರಿ, ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ ಕೂಡಲೇ, ಕಿವಿ-ಮೂಗುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಬಲದಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿರಬೇಕು. ನಾನು ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಾಗ, ನನ್ನ ಕೈಗಳು ನನ್ನ ಮುಖದ ಬಳಿ ಇರಲಿಲ್ಲ; ನನ್ನ ತೊಡೆಗಳ ಮೇಲಿದ್ದವು.

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ದಿವ್ಯರೂಪವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಂತೆ, ಆಂತರಿಕವಾದ ನಾದವನ್ನು ವಿಷಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಹಲವು ತಿಂಗಳ ನಂತರವೇ, ಕೇವಲ ಮೋಜಿಗಾಗಿ, ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದೆ, ಮತ್ತು ದೇವತಾ-ಮೂರ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಂತೆ, ನಾದಾನುಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ನಾನು: ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ಆ ದಿನದಂದು ನಾದಾನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಗುರುಗಳು ಬಳಸಿದುದೇಕೆ?

ಗುರುಗಳು: ಇದರ ಬಗ್ಗೆ, ನನ್ನ ಯಾವ ಪೂರ್ವಾಲೋಚನೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಭುವು ನನಗೆ ನಾದಾನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದನು; ಹಾಗೂ ಈ ವಿಧವಾದ ಲಯ-ಯೋಗದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ಅಂದು ನಾನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಸಂಕಲ್ಪವಾಗಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬೇರಾವ ಸಮಾಧಾನವನ್ನೂ ನಾನರಿಯೆ.

{ಯೋಗತತ್ತ್ವ-ಉಪನಿಷತ್ತು ಹೀಗೆ ಬೋಧಿಸಿದೆ -

ಯೋಗೋ ಹಿ ಬಹುಧಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ವಿದ್ಯತೇ ವ್ಯವಹಾರತಃ |

ಮನ್ತ್ರಯೋಗೋ ಲಯಶ್ಚೈವ ಹಠೋಽಸೌ ರಾಜಯೋಗತಃ ||

(ಯೋಗತತ್ತ್ವ-ಉಪನಿಷತ್ 19)

ಓ ಬ್ರಹ್ಮನೇ, ಅಭ್ಯಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಗವು ಅನೇಕವಾಗಿದೆ - ಮಂತ್ರ-ಯೋಗ, ಲಯ-ಯೋಗ, ಹಠ-ಯೋಗ ಮತ್ತು ರಾಜ-ಯೋಗ ಎಂಬೀ ಪ್ರಕಾರಗಳಿವೆ.

ಲಯಯೋಗಶ್ಚಿತ್ತಲಯಃ ಕೋಟಿತಃ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಃ | (ಯೋಗತತ್ತ್ವ-ಉಪನಿಷತ್ 23)

ಮನಸ್ಸು ಲಯವಾಗುವುದು ಲಯ-ಯೋಗ. ಇದರ ಬಹು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಯೋಗತಾರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ಪಾದರು ಹೀಗೆಂದಿದ್ದಾರೆ -

ಸದಾಶಿವೋಕ್ತಾನಿ ಸಪಾದಲಕ್ಷಲಯಾವಧಾನಾನಿ ವಸನ್ತಿ ಲೋಕೇ |

ನಾದಾನುಸನ್ಧಾನಸಮಾಧಿಮೇಕಂ ಮನ್ಯಾಮಹೇ ಮಾನ್ಯತಮಂ ಲಯಾನಾಮ್ ||

(ಯೋಗತಾರಾವಳೀ 2)

ಸದಾಶಿವನಿಂದ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದೂಕಾಲು ಲಕ್ಷ ಲಯ-ವಿಧಾನಗಳು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿವೆ. ನಾದಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಘೃತಿಸುವ ಸಮಾಧಿಯೊಂದನ್ನೇ ನಾವು ಆ ಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದುದೆಂದು ಎಣಿಸುತ್ತೇವೆ.}

(ಗುರುಗಳು): ಅದೇ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ, ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪುನಃ ಹೊಂದಿದೆ; ಈ ಸಾರಿ, ಕುಂಡಲಿಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಲಯ-ಯೋಗದ ಮೂಲಕವಾಗಿ. ಕುಂಡಲಿನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ, ನನ್ನ ಯಾವ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದವಲ್ಲವೆಂದು ನೀನು ತಿಳಿದಿರುತ್ತೀಯೆ. ಈ ಸಂಭವವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಸಂನ್ಯಾಸವಾದ ಕೆಲವು ಮಾಸಗಳ ಬಳಿಕ, ಶಾರದಾಂಬೆಯು ತಾನೇ ಸ್ವತಃ ನನಗೆ

ಕುಂಡಲಿನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೋಧಿಸಿ, ನನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಂದು ಅವುಗಳ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಆಕೆಯು ಕರುಣಿಸಿದ್ದಳೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಭೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೊಡನೆಯೇ, ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ನಾನು ಜಾಲಂಧರ, ಉಡ್ಡೀಯಾನ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡೆ, ಮತ್ತು ನನ್ನ ಗಮನವು ಅನಾಹತ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಕಂಡೆ. ಪೃಥಿವೀ, ಜಲ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿ - ಈ ಭೂತಗಳು ಕುಂಡಲಿನಿಯಲ್ಲಿ ಲಯವಾದಂತೆ ಅನಿಸಿತು. ಆ ದಿವ್ಯ ಶಕ್ತಿಯು ಸಹಸ್ರಾರದ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಚಕ್ರದಿಂದ ಮೇಲಿನ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ವೇಗವಾಗಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ವಾಯು, ಆಕಾಶ ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಲೀನವಾದವು.

ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಸಹಸ್ರಾರವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ, 'ಅಹಂ' ಪ್ರತೀತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಧ್ಯಾತ್ಯ-ಧ್ಯಾನಕ್ರಿಯೆ-ಧ್ಯೇಯವಸ್ತುಗಳ ಭೇದವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ, ಎಲ್ಲ ದ್ವೈತಭಾನವೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಳಿದುಹೋಯಿತು. ಆನಂದಸ್ವರೂಪವೇ ಆದ ಕೇವಲ ನಿರ್ವಿಷಯ ಚೇತನವು ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯು ಒಂದು ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಸಮಯ ಇದ್ದಿತು. ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಮನಸ್ಸು ಹೊರಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಸಹಸ್ರಾರದಿಂದ ಆಚ್ಛಾದ್ಯ ಚಕ್ರದ ಮೂಲಕ ವಿಶುದ್ಧ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಕುಂಡಲಿನಿಯು ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ಆ ಶಕ್ತಿಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಇಳಿಯುವುದು ನನಗೆ ಕಂಡುಬಾರದೆ, ದೇಹಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದೆ.

ಮಾರ್ಗಗಳು ಬೇರಾಗಿದ್ದರೂ, ಆಗ ನಾನು ಹೊಂದಿದ ನೆಲೆಗೂ, ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸಂಜೆ, ಅಥವಾ ರಾತ್ರಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ನಾದಾನುಸಂಧಾನದ ಮೂಲಕ ನಾನು ಹೊಂದಿದ ನೆಲೆಗಳಿಗೂ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ, ದ್ವೈತದ ಯಾವ ಭಾನವೂ ಇಲ್ಲದ ಕೇವಲ ಆದ್ವಿತೀಯವಾದ ತತ್ತ್ವವು ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು. ತನ್ನ ಪೂರ್ಣ ವೈಭವದಿಂದ ಜೈತನ್ಯವು ಯಾವ ವಿಷಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವು ಜೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪವೆಂದು ನನಗಾಗ ಅತಿಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು.

ಆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಬಳಿಕ, ನಾನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಿದೆ - ಆತ್ಮವು ವಿಷಯಗಳಂತೆ ವೇದ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿಯುವವನು ಯಾರೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಆತ್ಮವು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ವಿಷಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲಾಗದು; ಏಕೆಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಪ್ರತೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಸ್ತುವು (ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವ) ವಿಷಯವಾಗಿ ಮತ್ತು (ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ) ವಿಷಯಿಯಾಗಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆತ್ಮವನ್ನು ಬುದ್ಧಿ, ಮನಸ್ಸು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು, ಶರೀರ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಾರವು; ಏಕೆಂದರೆ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಜಡ

ವಸ್ತುಗಳು. ಮೇಲಾಗಿ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಇರುವುದಕ್ಕೂ, ಇಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೂ ಆತ್ಮವು ಕೂಟಸ್ಥ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಸ್ವತಃ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಕೇವಲ ಸಾಕ್ಷಿವೇದ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ, ಅವುಗಳೇ ಆತ್ಮವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಸಾಧ್ಯ? ಆತ್ಮವು ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಮತ್ತು ಆತ್ಮ-ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಾವ ಜ್ಞಾತೃವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಸಾರುತ್ತವೆ. ಆದ ಕಾರಣ, ಆತ್ಮವು ಬಾಹ್ಯವಿಷಯದಂತೆ ವೇದ್ಯವಲ್ಲ.

{ಕೇನೋಪನಿಷತ್ತಿನ ವಚನವು ಹೀಗಿದೆ -

ಅನ್ಯದೇವ ತದ್ವಿದಿತಾತ್ |

(ಕೇನೋಪನಿಷತ್ I.3)

ಅದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದುದು.

ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ -

ಯೇನೇದ್ಯ ಸರ್ವಂ ವಿಜಾನಾತಿ ತಂ ಕೇನ ವಿಜಾನೀಯಾತ್?

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ II.4.14)

ಯಾವುದರಿಂದ ಈ ಸಕಲವೂ ತಿಳಿಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಯಾವುದರಿಂದ ತಿಳಿಯಲಾದೀತು?

ನ ವಿಜ್ಞಾತೇರ್ವಿಜ್ಞಾತಾರಂ ವಿಜಾನೀಯಾಃ |

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ III.4.2)

(ಮನಸ್ಸಿನ) ಬೋಧೆಯನ್ನು ಅರಿಯುವವನನ್ನು ನೀನು ಅರಿಯಲಾರೆ.

ನಾನ್ಯದತೋಽಸ್ತಿ ವಿಜ್ಞಾತೃ |

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ III.8.11)

ಇದನ್ನು ಹೊರತಾಗಿ ಅರಿಯುವವನು ಬೇರೆಯಿಲ್ಲ.)

(ಗುರುಗಳು:) ಜಡವಸ್ತುವಿನಂತೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದಲೂ ಅರಿಯಲಾಗದಿದ್ದರೂ, ಬ್ರಹ್ಮ-ಅಭಿನ್ನವಾದ ಆತ್ಮವು ತಿಳಿಯದ್ದಲ್ಲ. ತನಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಮತ್ತು ಜಡವಾದ ವಸ್ತುವು ಅರಿಯಲ್ಪಡದಿರಬಹುದು. ಆತ್ಮವಾದರೋ, ತಾನೇ ಆಗಿದ್ದು ಚೈತನ್ಯ-ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಚೈತನ್ಯವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತಾನೇ ಇನ್ನೊಂದರಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೂ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಅದು ಇದ್ದು ಸ್ವತಃ-ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಜ್ಞಾನ-ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಆದಿ ಮತ್ತು ಅಂತವಿದ್ದು, ಅದರ ಜ್ಞಾತೃವು ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರಲಾರನು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪರಿಣಾಮಿ (ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೊಳಪಡುವ) ವಸ್ತು ಮಾತ್ರ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬಲ್ಲದು. ಆತ್ಮವು ಅಪರಿಣಾಮಿಯಾದ್ದರಿಂದ,

ಅದು ಅರಿಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಯಾವ ಕ್ರಿಯೆಯ ಕರ್ತೃವೂ ಅಲ್ಲ, ಸುಖ-ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲ. ಕರ್ತೃತ್ವ, ದುಃಖ, ಸುಖಾನುಭವ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಪರಿಣಾಮಿಯಾದ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಅವಿದ್ಯೆಯ (ಅಜ್ಞಾನದ) ಕಾರಣ, ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದನ್ನು ಅತ್ಮದಮೇಲೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ಆರೋಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ಬುದ್ಧಿಯು ಜಡವಾಗಿದ್ದರೂ, ಆತ್ಮದ ಚೇತನವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಂಡು, ಬುದ್ಧಿ-ನಿಷ್ಕವಾದ 'ನಾನು' ಎಂಬ ವೃತ್ತಿಯು ಚೇತನವಾದ ಕರ್ತೃವೆಂದು ಮತ್ತು ಅನುಭವಿಸುವವನೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಉಪದೇಶಿಸುವ ಬ್ರಹ್ಮ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವು ತಿಳಿಯದ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಲ್ಲ; ಬ್ರಹ್ಮದ ಮೇಲೆ ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಆರೋಪಿತವಾದದ್ದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರವಾಗಿರಲಿ, ಅಥವಾ ವ್ಯಗ್ರವಾಗಿರಲಿ, ಮನಸ್ಸು ಕೇವಲ ಜಡ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಆತ್ಮದಿಂದ ಬೆಳಗಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಘೋಷಿಸಿರುವಂತೆ, ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ, ಅದನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ತೋರ್ಪಡಿಸುವ ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರವಾದ ಮನೋ-ವೃತ್ತಿಯು ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

{ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ (XVIII.50ನೇ ಶ್ಲೋಕದ) ತಮ್ಮ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ಪಾದರು ಈ ರೀತಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ -

ಅವಿದ್ಯಾಧ್ಯಾರೋಪಣನಿರಾಕರಣಮಾತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ, ನ ತು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನೇ ಯತ್ನೋಽತ್ಯಂತಪ್ರಸಿದ್ಧತ್ವಾತ್ | ಅವಿದ್ಯಾಕಲ್ಪಿತನಾಮರೂಪವಿಶೇಷಾಕಾರಾಪಹೃತ-ಬುದ್ಧಿತ್ವಾದತ್ಯಂತಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಸುವಿಜ್ಞೇಯಮಾಸನ್ನತರಮಾತ್ಮಭೂತಮಪ್ಯಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ದುರ್ವಿಜ್ಞೇಯಮತಿದೂರಮನ್ಯದಿವ ಚ ಪ್ರತಿಭಾತ್ಯವಿವೇಕಿನಾಮ್ | ಬಾಹ್ಯಾಕಾರ-ನಿವೃತ್ತಬುದ್ಧೀನಾಂತು ಲಬ್ಧಗುರ್ವಾತ್ಮಪ್ರಸಾದಾನಾಂ ನಾತಃಪರಂ ಸುಖಂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಸುವಿಜ್ಞೇಯಂ ಸ್ವಾಸನ್ನಮಸ್ತಿ |

(ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ (XVIII.50ನೇ ಶ್ಲೋಕದ) ಭಗವತ್ಪಾದರ ಭಾಷ್ಯ)

ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಆರೋಪಿತವಾದದ್ದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ವಿನಃ, ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನವು ಬೇಕಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮವು ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಯಂ-ಸಿದ್ಧವೇ ಆಗಿದೆ. ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಾಮ-ರೂಪಗಳ ವಿಶೇಷ ತೋರಿಕೆಗಳಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯು ವ್ಯಗ್ರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಬ್ರಹ್ಮವು ಸ್ವತಃ ವೇದ್ಯವಾದರೂ, ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬಹುದಾದರೂ, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಅತಿಸಮೀಪವಾದರೂ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಆವೃತವಾದಂತೆ, ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದಂತೆ, ಬಹು ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ, ಬಾಹ್ಯ ತೋರಿಕೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಗುರುವಿನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಶಾಂತ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾದ ಆನಂದವಾಗಲಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದ್ದಾಗಲಿ, ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ನಿಕಟವಾಗಿದ್ದಾಗಲಿ ಯಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನ (III.5.10) ತಮ್ಮ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ಪಾದರು ಹೀಗೆನ್ನುತ್ತಾರೆ -

ಏತಾವದ್ಧಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಯದುತ

ಸರ್ವಾನಾತ್ಮಪ್ರತ್ಯಯತಿರಸ್ಕರಣಮೇತತ್ಕೃತ್ವಾ ಕೃತಕೃತ್ಯೋ ಯೋಗೀ ಭವತಿ |

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನ (III.5.10 ನೇ ಮಂತ್ರದ) ಭಗವತ್ಪಾದರ ಭಾಷ್ಯ)

ಗುರು-ಶಾಸ್ತ್ರ-ವಚನಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡವನು ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಇಷ್ಟೇ - ಅನಾತ್ಮ-ಪ್ರತ್ಯಯಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಡುವುದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಅವನು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದ (ಮಾಡಬೇಕಾದುದನ್ನು ಮಾಡಿದ) ಯೋಗಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.}

(ಗುರುಗಳು:) ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದೆ. ಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣನಾದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ಆದರೆ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಮೇಲೆ ತತ್ತ್ವದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಚ್ಯುತನಾಗಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿಲ್ಲ.

ಸಮಾಧಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಗ್ರತೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿಗಳೇ ಹೊರತು ಆತ್ಮದ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲ. ಆತ್ಮವು ಎಂದಿಗೂ ಅವಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಚಿತ್-ಸ್ವರೂಪ. ಸಮಾಧಿಯಾಗಲಿ ವಿಕ್ಲೇಪವಾಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಬಾಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಗಿಯು ಮನಸ್ಸಿನೊಂದಿಗೆ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗದಿದ್ದರಿಂದ, ಮನಸ್ಸಿನ ಅವಸ್ಥೆಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾದಂತೆ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ತಾನೇ ಅವಿಕಾರಿಯಾದ ಸತ್ಯವೆಂದು ಯಾರು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೋ, ಅವನು ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಂತವನಾಗಿ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದಾಗಲಿ, ವಿಕ್ಲೇಪದಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಜಾಡ್ಯದಿಂದಾಗಲಿ ಬಾಧಿತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಕಾಶಂ ಚ ಪ್ರವೃತ್ತಿಂ ಚ ಮೋಹಮೇವ ಚ ಪಾಣ್ಡವ |

ನ ದ್ವೇಷ್ಠಿ ಸಂಪ್ರವೃತ್ತಾನಿ ನ ನಿವೃತ್ತಾನಿ ಕಾಚ್ಛುತಿ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ XIV.22)

(ಓ ಪಾಂಡುಪುತ್ರನೇ, (ಮೂರು ಗುಣಗಳನ್ನು ದಾಟಿದವನು) ಅರಿವು, ಚಟುವಟಿಕೆ

ಮತ್ತು ಮೋಹಗಳನ್ನು (ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸತ್ಯ, ರಜಸ್ ಮತ್ತು ತಮಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು) ಅವು ಒದಗಿಬಂದಾಗ ದ್ವೇಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಅವುಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ.)

ನಾನು ಭಗವಂತನ ಈ ವಚನಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು; ಅಂದಮೇಲೆ, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಒಂದಾಗುತ್ತೇನೆಂಬ ಭ್ರಮೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಆ ಸಮಾಧಿಗೆ ಅಂಟಿರಬಾರದು.

{ಗೌಡಪಾದ-ಕಾರಿಕೆಯ (II.38) ಭಗವತ್ಪಾದರ ಭಾಷ್ಯವು ಭಾಗಶಃ ಹೀಗಿದೆ -

ಯಥಾತತ್ತ್ವದರ್ಶೀ ಕಶ್ಚಿತ್ ಚಿತ್ತಮಾತ್ಮತ್ವೇನ ಪ್ರತಿಪನ್ನಶ್ಚಿತ್ತಚಲನಮನುಚಲಿತ-
ಮಾತ್ಮಾನಂ ಮನ್ಯಮಾನಸ್ತತ್ತ್ವಾಚ್ಚಲಿತಂ ದೇಹಾದಿಭೂತಮಾತ್ಮಾನಂ

ಕದಾಚಿನ್ಯತೇ ಪ್ರಚ್ಯುತೋಽಹಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವಾದಿದಾನೀಮಿತಿ | ಸಮಾಹಿತೇ ತು
ಮನಸಿ ಕದಾಚಿತ್ತತ್ತ್ವಭೂತಂ ಪ್ರಸನ್ನಾತ್ಮಾನಂ ಮನ್ಯತ ಇದಾನೀಮಸ್ಮಿ

ತತ್ತ್ವೀಭೂತ ಇತಿ | ನ ತಥಾಽಽತ್ಮವಿಧ್ಭವೇತ್ | ಆತ್ಮನ

ಏಕರೂಪತ್ವಾತ್ಸ್ವರೂಪಪ್ರಚ್ಯವನಾಸಮ್ಭವಾಚ್ಚ | ಸದೈವ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತೀತ್ಯಪ್ರಚ್ಯುತೋ
ಭವೇತ್ ... (II.38ನೇ ಗೌಡಪಾದ-ಕಾರಿಕೆಗೆ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಭಾಷ್ಯ)

ಸತ್ಯವನ್ನು ಯಾರು ಕಂಡುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೋ, ಅವನು ಚಿತ್ತವನ್ನು ಆತ್ಮವೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ, ಚಿತ್ತದ ಚಲನೆಯಿಂದ ಆತ್ಮವು ಚಲಿಸುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ಅಥವಾ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದೇಹಾದಿಗಳನ್ನು ಆತ್ಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ, “ಆತ್ಮತತ್ತ್ವದಿಂದ ನಾನೀಗ ಅಗಲಿದ್ದೇನೆ”, ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, ಮನಸ್ಸು ಏಕಾಗ್ರವಾಗಿದ್ದಾಗ, ತನ್ನನ್ನು ತತ್ತ್ವದೊಡನೆ ಏಕವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ತಾನು ಪ್ರಶಾಂತನಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ, “ನಾನೀಗ ತತ್ತ್ವದೊಡನೆ ಒಂದಾಗಿದ್ದೇನೆ”, ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಹಾಗಿರಬಾರದು; ಏಕೆಂದರೆ, ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪವು ಸದಾ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲು ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸತ್ಯದಿಂದ ಅಗಲದೆ, “ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮ”ವೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದಿರಬೇಕು. ...}

(ಗುರುಗಳು:) ದ್ವೈತವನ್ನು ಸತ್ಯವೆಂದು ಎಣಿಸುವವನಿಗೆ, ಪ್ರಪಂಚದ ಗ್ರಹಿಕೆಯು ಸತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಬಹುದೇ ಹೊರತು, ನಾಮ-ರೂಪಗಳು ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಯೆಂದು ತಿಳಿದವನಿಗಲ್ಲ. ತನ್ನೆದುರಿಗಿರುವುದು ಶುಷ್ಕವಾದ ಮರಳೆಂದು ದೃಢವಾಗಿ ಅರಿತವನು, ಅಲ್ಲಿ ಮರೀಚಿಕೆಯು ಕಂಡುಬರುವುದರಿಂದಾಗಲಿ, ಕಾಣೆಯಾಗುವುದರಿಂದಾಗಲಿ ಹೇಗೂ ಪ್ರಭಾವಿತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ,

ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಹೊರತು ಏನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದವನಿಗೆ, ಮರೀಚಿಕೆಯಂತಿರುವ ನಾಮ-ರೂಪಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಪಂಚವು ತೋರುವುದರಿಂದಲೋ, ಅಥವಾ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಗಾಢ-ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದಲೋ, ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಇರದು.

{ಪ್ರಪಂಚದ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಪಂಚದಶಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ -

ಜೀವಭಾವಜಗದ್ಭಾವಬಾಧೇ ಸ್ವಾತ್ಮೈವ ಶಿಷ್ಯತೇ || (ಪಂಚದಶೀ VI.12)

ನಾಪ್ರತೀತಿಸ್ತಯೋರ್ಬಾಧಃ ಕಿನ್ತು ಮಿಥ್ಯಾತ್ವನಿಶ್ಚಯಃ |

ನೋ ಚೇತ್ನುಷುಪ್ತಿಮೂರ್ಛಾದೌ ಮುಚ್ಛೇತಾಯತ್ನತೋ ಜನಃ ||

(ಪಂಚದಶೀ VI.13)

ಪರಮಾತ್ಮಾವಶೇಷೋಽಪಿ ತತ್ಸತ್ಯತ್ವವಿನಿಶ್ಚಯಃ |

ನ ಜಗದ್ವಿಸ್ಮೃತಿನೋರ್ ಚೇಜ್ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿನಃ ಸಮ್ಭವೇತ್ || (ಪಂಚದಶೀ VI.14)

ಜೀವದ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚದ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಬಾಧಿತವಾದಾಗ, ತನ್ನ ಆತ್ಮವೊಂದೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಬಾಧೆಯೆಂದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಣದಿರುವುದಲ್ಲ; ಅವುಗಳು ಅಸತ್ಯವೆಂಬ ಧೃಢ-ನಿಶ್ಚಯ. ಅನ್ಯಥಾ, ಗಾಢನಿದ್ರೆಯ ಅಥವಾ ಮೂರ್ಛೆಯಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಜನರು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶೇಷವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಪರಮಾತ್ಮನ ಅರಿವೂ ಕೂಡ, ಸತ್ಯದ ಧೃಢ-ನಿಶ್ಚಯವೇ. ಅದು ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲ. ಅನ್ಯಥಾ, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯು (ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಬಂಧದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯು) ಅಸಂಭವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.)

(ಗುರುಗಳು:) ಪ್ರಪಂಚವು ತೋರಿಕೆಯೆಂಬ ಮತ್ತು ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಸತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿ, ನಾನು ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥೆಗೂ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಗೂ ಇರುವ ಸಾಮ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಿದೆ. ಜಾಗ್ರತ್, ಸ್ವಪ್ನ ಮತ್ತು ಗಾಢನಿದ್ರೆಯ ಅವಸ್ಥೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಆ ಮೂರು ಅವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲೂ ಅವುಗಳ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಚೈತನ್ಯವು ಅನುಸ್ಮೃತವಾಗಿರುವುದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೂಡ ನಾನು ಆಲೋಚಿಸಿದೆ.

ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಧ್ಯಾನದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನಾ ಹೋದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಂತೆಯೇ ಆಗಲೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಒಂದು ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಸಮಯವಾದಮೇಲೆ ನಾನು ಕಣ್ತೆರೆದೆ. ನಾಮ-ರೂಪಗಳ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವವು ಹಾಗೂ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು

ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ನಿಶ್ಚಯವು ಅತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಒಡನೆಯೇ, ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಯತ್ನವೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಪುನಃ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಈ ಬಾರಿಯೂ, ಸಮಾಧಿಯು ಒಂದು ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಸಮಯವಿತ್ತು.

{ಸರಸ್ವತೀ-ರಹಸ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ - ಬಾಹ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಒಂದು, ಮತ್ತೊಂದು ಆಂತರಿಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಅದರ ವಿಷಯವಾದ ಶ್ಲೋಕಗಳು ದೃಗ್ಗೌಶ್ಯ-ವಿವೇಕದಲ್ಲಿ ಅದೇ ರೀತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

ಸ್ವಾನುಭೂತಿರಸಾವೇಶಾದ್ಧೃಶ್ಯಶಬ್ದಾವುಪೇಕ್ಷ್ಯ ತು |

ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಸಮಾಧಿಸ್ಸಾನ್ನಿವಾತ್ಕೃತದೀಪವತ್|| (ಸರಸ್ವತೀ-ರಹಸ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ 26)

ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮುಳುಗಿದ ಕಾರಣ, (ಬೆಳಗಿನ) ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಉದಾಸೀನನಾಗಿ, ಗಾಳಿಬೀಸದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಟ್ಟ ದೀಪದಂತೆ, ಮನಸ್ಸು ನಿಶ್ಚಲವಾದಾಗ ಅದು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ತಬ್ಧೀಭಾವೋ ರಸಾಸ್ವಾದಾತ್ಪ್ರತೀಯಃ ಪೂರ್ವವನ್ಮತಃ |

(ಸರಸ್ವತೀ-ರಹಸ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ 29)

ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಆನಂದಾನುಭವದ ಕಾರಣ, (ಬಾಹ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ) ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ತಬ್ಧತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.)

(ಗುರುಗಳು:) ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ ನಿದ್ರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಉಳಿದ ರಾತ್ರಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂದು ನನಗಾಗ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನಿಸಿದ್ದೇನೂ ಅಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ, ಆ ವೇಳೆಗೆ ನನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿರುವುದರ ಮತ್ತು ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನೋಡುವುದರ ನಡುವೆ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ವಿಶೇಷವಾದ ಹುರುಪಿನಿಂದಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಮಲಗುವ ಬದಲು, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಲಮಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆ. ಕೂಡಲೇ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತು.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ, ಬೆಳಗಿನ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ, ಒಂದೊಂದು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ, ನಾನು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ದ್ವೈತದ ಅಸತ್ಯತೆಯ ಹಾಗೂ ಅವಿಕಾರಿಯಾದ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನು ನಾನೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಲವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಅನಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅವಿದ್ಯಾಮೂಲವಾದ ಯಾವ ಭಾವನೆಯೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ಮೂಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಉದಯಿಸಿದ ಒಂದೆರಡು ಭಾವಗಳು, ಬೇಗನೆ ನಶಿಸಿಹೋದವು. ಇವೆಲ್ಲವೂ

ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಎಂಬ ಭಾವವು ಪ್ರಾಯಶಃ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಫಲಿಸಿತ್ತು. ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆ, ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ಘಂಟೆ ಮುನ್ನ, ಬೆಟ್ಟದ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋದಾಗ, ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೀಗಿತ್ತು.

ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಕೇವಲ ಪ್ರಣವವನ್ನು ಜಪಿಸುವುದರ ಬದಲು, ಯಾವ ಪೂರ್ವಾಲೋಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, “ಓಂ ನಮಃ ಶಿವಾಯ” ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸಿದೆ. ಕೂಡಲೇ, ಚಂದ್ರನಂತೆ ವರ್ತುಲಾಕಾರವಾದ ಬೆಳಕನ್ನು ಭ್ರೂಮಧ್ಯೆ ಕಂಡೆ. ಮನಸ್ಸು ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿ, ‘ಅಹಂ’ಭಾವವು ಮರೆಯಾಗಿ, ಅಯತ್ನವಾಗಿ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸಿತು. ನಾನು ಕಣ್ತೆರೆದಾಗ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮನ ಕಾಲವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಭುಜಗಳಮೇಲೆ ಎರಡು ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕುಳಿತಿದ್ದವು.

ಸರ್ವವೂ ಬ್ರಹ್ಮವೇ ಎನ್ನುವ ಸತ್ಯವು ಕರತಲಾಮಲಕದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತಾನಾಗಿಯೇ ಪುನಃ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ, ಆ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಸಮಯ ನಿಂತಿತು. ದೇಹದ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಚ್ಛೇದವನ್ನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದ ಮೇಲೆ, ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೋತಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ನನ್ನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮುದ್ದುಮಾಡಿಕೊಂಡಮೇಲೆ, ಅದು ಹೊರಟುಹೋಯಿತು. ಗುಡ್ಡದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಲಾಂದ್ರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನನಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ನನ್ನ ಸೇವಕನನ್ನು ಕಂಡೆ.

ಗುರುಗಳ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ಕೃಪೆಯಿಂದ, ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದ
 “ಸ್ವನುಭವೋ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮನಾ ಸಂಸ್ಥಿತಿಃ (ವಿವೇಕಚೂಡಾಮಣಿ 2)

(ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು)”,
 ಎಂಬಂತೆ, ಒಮ್ಮೆಗೆ ಆ ಸಂಜೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಇಂದಿನವರೆಗೆ, ಆ ಸತ್ಯದಿಂದ ನಾನು ಅಗಲಿಲ್ಲ.

{ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ-ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ತಾದರು ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ -

ಸರ್ವದುಃಖವಿನಿರ್ಮುಕ್ತೈಕಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕೋಽಹಮಿತ್ಯೇಷ ಆತ್ಮಾನುಭವಃ |
 ನ ಚೈವಮಾತ್ಮಾನಮನುಭವತಃ ಕಿಣ್ವದನ್ಯತ್ಕೃತ್ಯಮವಶಿಷ್ಯತೇ |
 (ಭಗವತ್ತಾದರ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ-ಭಾಷ್ಯ IV.1.2)

“ನಾನು ಚೈತನ್ಯ-ಸ್ವರೂಪನು, ಆದ್ವಿತೀಯನು ಮತ್ತು ಸಕಲದುಃಖಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದವನು” - ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆತ್ಮಾನುಭವವು ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ

ಆತ್ಮಾನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಬೇರೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾನುಭವ: (ಬ್ರಹ್ಮಾನುಭವ) ಮತ್ತು **ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮನಾ-ಸಂಸ್ಥಿತಿ:** (ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು) - ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯ (ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದಾಗ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯ) ಲಕ್ಷಣವಾದ ಇವೆರಡೂ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗೆ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದರ ಬಗ್ಗೆ, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ-ವಿವೇಕದ ವಾಸನಾಕ್ಷಯ-ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ -

ತತ್ರೋಪಾಸ್ಯಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಪರ್ಯಂತಾಂತಮುಪಾಸ್ತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಯದಿ ಜ್ಞಾನೇ ಪ್ರವರ್ತೇತ ತದಾ ವಾಸನಾಕ್ಷಯಮನೋನಾಶಯೋರ್ದೃಢತರತ್ವೇನ ಜ್ಞಾನಾದೂರ್ಧ್ವಂ ವಿದ್ವತ್ಸಂನ್ಯಾಸ-ಜೀವನ್ಮುಕ್ತೀ ಸ್ವತ ಏವ ಸಿದ್ಧತಃ | ತಾದೃಶ ಏವ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿಮತೋ ಮುಖ್ಯೋ ವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರೀ | (ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ-ವಿವೇಕದ ವಾಸನಾಕ್ಷಯ-ಪ್ರಕರಣ)

[ದೇವತಾರೂಪ ಇತ್ಯಾದಿ] ವಿಹಿತವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡಿ, ನಂತರ ತತ್ತ್ವ-ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯಾರು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾನೋ, ಅವನಿಗೆ ದೃಢವಾಗಿ ಚಿತ್ತದ ವಾಸನೆಗಳು ಕ್ಷಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ನಾಶವಾಗುವ ಕಾರಣ, ತತ್ತ್ವ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವಾದ ಮೇಲೆ, ಜ್ಞಾನಿಯ ಸಂನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ತಾವಾಗಿಯೇ ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತವನೇ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿಮತವಾದ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ.

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯು ವಾಸ್ತವವಾದುದು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವಾಗಿ, (IV.1.15ನೇ) ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರದ ತಮ್ಮ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಗವತ್ಪಾದರು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ -

ಅಪಿ ಚ ನೈವಾತ್ರ ವಿವದಿತವ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾ ಕಣ್ಣಿತ್ಕಾಲಂ ಶರೀರಂ ದ್ರಿಯತೇ ನ ವಾ ದ್ರಿಯತ ಇತಿ | ಕಥಂ ಹ್ಯೇಕಸ್ಯ ಸ್ವಹೃದಯಪ್ರತ್ಯಯಂ ಬ್ರಹ್ಮವೇದನಂ ದೇಹಧಾರಣಂ ಚಾಪರೇಣ ಪ್ರತಿಕ್ಷೇಪ್ತಂ ಶಕ್ಯೇತ? ಶೃತಿಸ್ಮೃತಿಷು ಚ ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞಲಕ್ಷಣನಿರ್ದೇಶೇನೈತದೇವ ನಿರುಚ್ಯತೇ |

(ಭಗವತ್ಪಾದರ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ-ಭಾಷ್ಯ IV.1.15)

ಮೇಲಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು (ಜ್ಞಾನೋದಯವಾದ ಮೇಲೆ) ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಶರೀರವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವನೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ತಾನು ಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾಗಿ ಓರ್ವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಿದ್ದು, ಆತನು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ, ಅದನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಹೇಗೆತಾನೆ ಅಲ್ಲಗಳೆದಾನು? ಸ್ಥಿತಪ್ರಜ್ಞನ (ತತ್ತ್ವದ ಸ್ಥಿರವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನ) ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವಾಗ, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವು ನಿಖರವಾಗಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಭಗವತ್ಪಾದರು ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶಸಾಹಸ್ರೀ ಹೊತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದಿದ್ದಾರೆ -

ಆರಬ್ಧಸ್ಯ ಫಲೇ ಹ್ಯೇತೇ ಭೋಗೋ ಜ್ಞಾನಂ ಚ ಕರ್ಮಣಃ |

ಅವಿರೋಧಸ್ತಯೋರ್ಯುಕ್ತೋ ವೈಧರ್ಮ್ಯಂ ಚೇತರಸ್ಯ ತು ||

(ಉಪದೇಶಸಾಹಸ್ರೀ - ಪದ್ಯಭಾಗ IV.4)

ಫಲವನ್ನು ಕೊಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಶರೀರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು - ಇವೆರಡೂ ಕಳೆದ ಜನ್ಮಗಳ ಕರ್ಮಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳಾದ್ದರಿಂದ, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸುಖ-ದುಃಖಾನುಭವಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಿಗಳಲ್ಲವೆಂದು ಎಣಿಸುವುದು ಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದ ಕರ್ಮಗಳು (ಅಂದರೆ, ಈಗಿನ್ನೂ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸದ ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಬಳಿಕ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮಗಳು) ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆಯಾದವು (ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ನಾಶಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ).

ದೇಹಾತ್ಮಜ್ಞಾನವಜ್ಞಾನಂ ದೇಹಾತ್ಮಜ್ಞಾನಬಾಧಕಮ್ |

ಆತ್ಮನೈವ ಭವೇದ್ಯಸ್ಯ ಸ ನೇಚ್ಛನ್ನಪಿ ಮುಚ್ಯತೇ ||

(ಉಪದೇಶಸಾಹಸ್ರೀ - ಪದ್ಯಭಾಗ IV.5)

ದೇಹವೇ ಆತ್ಮವೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಪಾಮರರು ಎಷ್ಟು ಧೃಢವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೋ, ಅಷ್ಟೇ ಧೃಢವಾಗಿ ದೇಹವೇ ಆತ್ಮವೆಂಬ ತಪ್ಪಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಾಧಿಸುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಯಾರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೋ, ಆತನು ತಾನು ಬಯಸದಿದ್ದರೂ, ಮುಕ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಪರಮಾತ್ಮನು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿದ್ದಾನೆ -

ಕಾಮಕ್ರೋಧವಿಯುಕ್ತಾನಾಂ ಯತೀನಾಂ ಯತಚೇತಸಾಮ್ |

ಅಭಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ವಾಣಂ ವರ್ತತೇ ವಿದಿತಾತ್ಮನಾಮ್ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ VI.26)

ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡ, ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಆತ್ಮವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಂಡ ಯತಿಗಳಿಗೆ, ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುವುದು (ಮೋಕ್ಷವು) ಇರುತ್ತದೆ.

ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ತು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೊಂಡಾಡಿದೆ -

ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಕೇನ ಸ್ಯಾದ್ಯೇನ ಸ್ಯಾತ್ತೇನೇದ್ಯಶ ಏವ |

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ III.5.1)

ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ? ಅವನು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಿದರೂ, ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ಮೇಲಾಗಿ,

ಏಷ ನಿತ್ಯೋ ಮಹಿಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ನ ವರ್ಧತೇ ಕರ್ಮಣಾ ನೋ ಕನೀಯಾನ್ |

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ IV.4.23)

ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯ ನಿತ್ಯಮಹಿಮೆ; ಅದು (ಸರಿಯಾದ ಅಭವಾ ತಪ್ಪಾದ) ಕರ್ಮದಿಂದ ಹಿಗ್ಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಕುಗ್ಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ.)

ಗುರುಗಳ ಸಾಧನೆಯ ಅಂತಿಮ ಹಂತದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳ ದಿನಗಳು

ಶಿವನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅನುಗ್ರಹ	5.12.1935	ಗುರುವಾರ	ಯುವ-ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುಕ್ಲ ದಶಮೀ
ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಚಿಂತಿಸಿ ನಿರ್ಗುಣ-ಧ್ಯಾನದ ಪ್ರಾರಂಭ	6.12.1935	ಶುಕ್ರವಾರ	ಯುವ-ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುಕ್ಲ ಏಕಾದಶೀ
ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರವಾದ ಸವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಸಿದ್ಧಿ	7.12.1935	ಶನಿವಾರ	ಯುವ-ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುಕ್ಲ ದ್ವಾದಶೀ
ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರವಾದ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯ ಸಿದ್ಧಿ	10.12.1935	ಮಂಗಳವಾರ	ಯುವ-ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಪೌರ್ಣಮೀ
ಬ್ರಹ್ಮ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ	12.12.1935	ಗುರುವಾರ	ಯುವ-ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಕೃಷ್ಣ ದ್ವಿತೀಯಾ

14. ದಿವ್ಯಲೀಲೆ

[ಮುಂದಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಆಗಸ್ಟ್ 1989ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ದರ್ಶನವನ್ನಿತ್ತ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿರಾಕಾರ ಪರತತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಶಿವನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ತಾವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವುದಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದ್ದನು. ಆ ವೃತ್ತಾಂತದ ಮುಂದುವರೆದ ಭಾಗವಿದು.]

ನಾನು: ಭಗವಂತನ ಭವಿಷ್ಯದ್ವಾಣಿಯಂತೆ, ಗುರುಗಳ ಸಾಧನೆಯ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳಿಗೆ ಗುರುಗಳು ತಿಳಿಸಿದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಗುರುಗಳೂ, ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ-ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠರೂ (ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರು ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆನಿಂತವರು) ಆಗಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ, ನನ್ನ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭವನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಮುನ್ನಡೆಯ ಹಾಗೂ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಅಧಿಕಾರವೂ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಇತ್ತು.

ಏಷ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಃ ಸಮ್ರಾಡೇನಂ ಪ್ರಾಪಿತೋಽಸೀತಿ ಹೋವಾಚ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯಃ

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ IV.4.23)

(ಓ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯೇ! ಇದು ಬ್ರಹ್ಮದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. ನೀನಿದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀಯೆ. ಹೀಗೆಂದು ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರು ನುಡಿದರು.)

ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಜನಕನು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿದ್ದು ಅವನ ಗುರುಗಳಾದ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯರೇ. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ತಾನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯು ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಬರಬಹುದು. ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡ ನಾರದರು, ತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವೆನೆಂದು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ, ಆತ್ಮತತ್ತ್ವದ ಆದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಸನತ್ಕುಮಾರರನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಸಮರ್ಥರಾದ ಗುರುಗಳಂತೆ, ಸನತ್ಕುಮಾರರು ನಾರದರನ್ನು ತಿದ್ದಿ, ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರನ್ನು ಸತ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು.

ಯದಿ ಮನ್ಯಸೇ ಸುವೇದೇತಿ

(ಕೇನೋಪನಿಷತ್ II.1)

(ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವುದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದರೆ)

ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನು ಧೃಢವಾಗಿ, ತಪ್ಪಿಲ್ಲದಂತೆ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುವು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲೂ ಬಹುದು.

{ಗುರುಗಳು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಗುರು-ಸನತ್ತುಮಾರರ ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯ-ನಾರದರ ಸಂವಾದದ ಛಾಂದೋಗ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಗೆ, ಭಗವತ್ಪಾದರ ಭಾಷ್ಯವು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ -

ಸ ಏಷ ನಾರದಃ ಸರ್ವಾತಿಶಯಂ ಪ್ರಾಣಂ ಸ್ವಮಾತ್ಮಾನಂ ಸರ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಾತಃ ಪರಮಸ್ತೀತ್ಯುಪರರಾಮ | ನ ಪೂರ್ವವತ್ ಕಿಮಸ್ತಿ ಭಗವಃ

ಪ್ರಾಣಾದ್ಭೂಯಃ ಇತಿ ಪಪ್ರಚ್ಛ | ಯತಸ್ತಮೇವಂ ವಿಕಾರಾನ್ಯತಬ್ರಹ್ಮವಿಜ್ಞಾನೇನ ಪರಿತುಷ್ಟಮಕೃತಾರ್ಥಂ ಪರಮಾರ್ಥಸತ್ಯಾತಿವಾದಿನಮಾತ್ಮಾನಂ ಮನ್ಯಮಾನಂ ಯೋಗ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯಂ ಮಿಥ್ಯಾಗ್ರಹವಿಶೇಷಾದ್ವಿಪ್ರಚ್ಯಾವಯನ್ನಾಹ ಭಗವಾನ್

ಸನತ್ತುಮಾರಃ |

(ಛಾಂದೋಗ್ಯ-ಉಪನಿಷತ್ VII.16.1ಕ್ಕೆ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಭಾಷ್ಯ)

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಆ ಪ್ರಾಣದ ಬಗ್ಗೆ, ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಆತ್ಮವಾಗಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲವುದರ ಆತ್ಮವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಆಲಿಸಿದ ನಾರದರು, “ಇದಕ್ಕೂ ಹಿರಿದುಂದು ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ”, ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಸುಮ್ಮನಾದರು. ಆ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಂತೆ, “ಓ ಪೂಜ್ಯರೇ, ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದ್ದು ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ”, ಎಂದು ಈಗ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ವಿಕಾರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಅಸತ್ಯವಾದ ಈ ಬ್ರಹ್ಮದ (ಪ್ರಾಣದ) ಅರಿವಿನಿಂದ ತೃಪ್ತರಾದ, ಮತ್ತು ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ-ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತವರಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಭಾವಿಸಿದ, ಅತಿವಾದಿಯಾದ (ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದ್ದು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ), ಆದರೂ ಸರ್ವಾತಿಶಯವಾದ ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಜಕ್ಕೂ ಸಾಧಿಸದಿದ್ದ, ಯೋಗ್ಯರಾದ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಿದ ಪೂಜ್ಯ ಸನತ್ತುಮಾರರು, ಅವರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದರು.

ಗುರುಗಳು ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದ ಕೇನ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನ ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತ, ಭಗವತ್ಪಾದರು ತಮ್ಮ ವಾಕ್ಯ-ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ -

ವಿದಿತಾವಿದಿತಾಭ್ಯಾಂ ನಿವರ್ತ್ಯ ಬುದ್ಧಿಂ ಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಸ್ವಾತ್ಮನ್ಯವಸ್ಥಾಪ್ಯ ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ತ್ವಂ ವಿದ್ಧೀತಿ ಸ್ವಾರಾಜ್ಯೇಽಭಿಷಿಚ್ಯೋಪಾಸ್ಯಪ್ರತಿಷೇಧೇನಾಥಾಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿಂ ವಿಚಾಲಯತಿ ಯದಿ ಮನ್ಯಸೇ ಸುವೇದಾಹಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ | ಸಾ ಪುನರ್ವಿಚಾಲನಾ ಕಿಮರ್ಥೇತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಪೂರ್ವಗೃಹೀತೇ ವಸ್ತುನಿ ಬುದ್ಧೇಃ ಸ್ಥಿರತಾಯೈ |

(ಕೇನ-ಉಪನಿಷತ್ II.1ಕ್ಕೆ ಭಗವತ್ಪಾದರ ವಾಕ್ಯ-ಭಾಷ್ಯ)

ತಿಳಿದ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯದ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಶಿಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ, ಉಪಾಸ್ಯವಸ್ತುವು ಬ್ರಹ್ಮವಲ್ಲವೆಂದು ನಿರಾಕರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ, “ಅದುವೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿ...”, ಎನ್ನುವ ಮಾತಿನಿಂದ, ಶಿಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವನ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಆತ್ಮ-ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿ, ಗುರುವಾದವರು, “ನೀನು ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವೆನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ...”, ಎಂದು ಕೇಳಿ, ಶಿಷ್ಯನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ, ಆ ರೀತಿ ವಿಚಲಿತಗೊಳಿಸುವುದರ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಅದಕ್ಕೆ, “ಹಿಂದೆ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ”, ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ.

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಪಡೆದುದಕ್ಕೆ ಪರಮಗುರುಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಯಾವಾಗ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಇತ್ತು?

ಗುರುಗಳು: ನಾನು ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ-ವಿಲಾಸದ ಹೊರಗೆ ನಿಂತು ನನ್ನ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕಂಡೆ. ಅವರನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಲು ನನಗೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ, ಒಳಗೆ ಹೋದರು. ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಹೋದಾಗ, ಅವರು ಒಬ್ಬರೇ ಇದ್ದರು. ನಾನವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನವೇ, ಅವರು ತ್ವರದಿಂದ ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು, ನನ್ನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ನಂತರ, ನನ್ನ ಭುಜಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, “ನಾನು ಅತಿಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿದ್ದೇನೆ”, ಎಂದರು.

ಭಿದ್ಯತೇ ಹೃದಯಗ್ರನ್ಥಿಃ ಭಿದ್ಯಂತೇ ಸರ್ವಸಂಶಯಾಃ |

ಕ್ಷೀಯಂತೇ ಚಾಸ್ಯ ಕರ್ಮಾಣಿ ತಸ್ಮಿನ್ನಸ್ತೃಷ್ಣೇ ಪರಾವರೇ ||

(ಮುಂಡಕ-ಉಪನಿಷತ್ II.2.8)

(ಪರ (ಕಾರಣ)-ಅಪರ (ಕಾರ್ಯ)ವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿದಾಗ, (ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ರಾಶಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಜ್ಞಾನದ ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು, ಆಸೆಗಳಾಗಿ ತೋರುವ) ಹೃದಯದ ಗಂಟು ಭಿನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲ ಸಂದೇಹಗಳೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವನ ಕರ್ಮಗಳು ಸವೆದುಹೋಗುತ್ತವೆ.)

ಅಥ ಮತ್ಯೋಽಮೃತೋ ಭವತ್ಯತ್ರ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಮಶ್ರುತೇ |

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ IV.4.7)

(ಆಗ, ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಸಿಲುಕಿದವನು ಅಮರನಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಈ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಬ್ರಹ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.)

ಯಸ್ತ್ವಾತ್ಮರತಿರೇವ ಸ್ಯಾದಾತ್ಮತ್ಯಪ್ತಶ್ಚ ಮಾನವಃ |

ಆತ್ಮನ್ಯೇವ ಚ ಸನ್ನುಷ್ಟಸ್ತಸ್ಯ ಕಾರ್ಯಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ III.17)

(ಆತ್ಮದಲ್ಲೇ ರತಿಯನ್ನುಳ್ಳವನಾದರೋ, ಆತ್ಮದಲ್ಲೇ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಆತ್ಮದಲ್ಲೇ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಾನೆ - ಅವನಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ.)

ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ, ಗುರುಗಳು, “ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ನಿಮಗೆ ಶ್ರುತಿ-ಸ್ಮೃತಿಗಳ ಈ ರೀತಿಯ ವಚನಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ”, ಎಂದರು. ಶ್ರೀ ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯರ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾಯಿಸಿ ನನಗೆ ಹೀಗೆಂದರು -

ತತ್ತ್ವಮಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಂ ದೃಷ್ಟಂ ತತ್ತ್ವಂ ದೃಷ್ಟಂ ತು ಬಾಹ್ಯತಃ |

ತತ್ತ್ವೇಭೂತಸ್ತದಾರಾಮಸ್ತತ್ತ್ವಾದಪ್ರಚ್ಯುತೋ ಭವಾನ್ ||

(ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ (ನಿಮ್ಮಿಂದ) ತತ್ತ್ವವು ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನೀವು ತತ್ತ್ವದೊಡನೆ ಐಕ್ಯವಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ತತ್ತ್ವದಿಂದ ಅಗಲಿಲ್ಲ.)

{ಬೋಧನಾತ್ಮಕವಾದ ಶ್ರೀ ಗೌಡಪಾದಾಚಾರ್ಯರ ಮೂಲಶ್ಲೋಕವು ಹೀಗಿದೆ -

ತತ್ತ್ವಮಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ತ್ವಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತು ಬಾಹ್ಯತಃ |

ತತ್ತ್ವೇಭೂತಸ್ತದಾರಾಮಸ್ತತ್ತ್ವಾದಪ್ರಚ್ಯುತೋ ಭವೇತ್ ||

(ಗೌಡಪಾದ-ಕಾರಿಕಾ II.38)

ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ತತ್ತ್ವದೊಡನೆ ಒಂದಾಗಬೇಕು, ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ರಮಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವದಿಂದ ಅಗಲಬಾರದು.)

(ಗುರುಗಳು:) ಗುರುಗಳು ನನ್ನ ಭುಜಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಅವರ ಪಾದಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ನಾನು ದೀರ್ಘಕಾಲ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದೆ. ಗುರುಗಳ ಹಿರಿಮೆಯು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿದ್ದ ಯಾವ ಗುಣವನ್ನೂ ಅವರು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಸಾಧನೆಗೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಪಡೆದುಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರ ಆದೇಶ, ಅನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಕೃಪೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೂ, ಗುರುಗಳು ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಯಾವ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನೂ ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಅಹಂಭಾವದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ಅಂತಹವರನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಕಂಡೇವು?

[ಕೆಳಗಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು, ಈ ಹಿಂದಿನ ಸಂಭಾಷಣೆಯು ಸಂಭವಿಸಿದ ಮಾರನೆಯ ದಿನ, ಆಗಸ್ಟ್ 1989ರಲ್ಲಿ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.]

ನಾನು: ಗುರುಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಆ ಸಂಜೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಅದನ್ನು ಧೃಢೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಗುರುಗಳ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದವೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇದ್ದವು, ಆದರೆ ಅವುಗಳು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲ್ಲ. ಆ ಸಂಜೆಯಿಂದ, ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾಗಿ, ಸಮಾಧಿಗೆ ಯಾವ ಪಾತ್ರವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ನಾನು ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಿರೋಧ-ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು (ಮನಸ್ಸಿನ ನಿಗ್ರಹದಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು) ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮತ್ತು ನಾಮ-ರೂಪಗಳಿದ್ದ ತೀವ್ರ ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ಹೊಂದುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದರಿಂದ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ಸಂಸ್ಕಾರವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಮಿಕ್ಕಲ್ಲವಕ್ಕೂ ಉದಾಸೀನತೆಯು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು.

{ಪಂಚದಶಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ -

ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಸಕೃದಾತ್ಮಾನಂ ಯದಾಪೇಕ್ಷಾ ತದೈವ ತಮ್ |

ವಕ್ತುಂ ಮನ್ತುಂ ತಥಾ ಧ್ಯಾತುಂ ಶಕ್ನೋತ್ಯೇವ ಹಿ ತತ್ತ್ವವಿತ್ ||

(ಪಂಚದಶೀ IX.95)

ಉಪಾಸಕ ಇವ ಧ್ಯಾಯಲ್ಲೋಕಿಕಂ ವಿಸ್ಮರೇದ್ಯದಿ |

ವಿಸ್ಮರತ್ಯೇವ ಸಾ ಧ್ಯಾನಾದ್ವಿಸ್ಮೃತಿನಃ ತು ವೇದನಾತ್ ||

(ಪಂಚದಶೀ IX.96)

ಧ್ಯಾನಂ ತ್ವೈಚ್ಛಿಕಮೇತಸ್ಯ ವೇದನಾನ್ಮುಕ್ತಿಸಿದ್ಧತಃ |

(ಪಂಚದಶೀ IX.97)

ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಧೃಢವಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ, ಅದನ್ನರಿತವನು ತಾನು ಬಯಸಿದಾಗ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು, ಅದನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬಹುದು ಮತ್ತುದನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಬಹುದು. ಧ್ಯಾನ-ಸಾಧಕನಂತೆ ಧ್ಯಾನಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ, ಆತನು ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮರೆಯುವನೆಂದರೆ, ಹಾಗೆ ಮರೆಯುವುದು ವಾಸ್ತವವೇ; ಆದರೆ, ಆ ವಿಸ್ಮೃತಿಯು ಧ್ಯಾನದ ಪರಿಣಾಮವೇ ಹೊರತು, ಜ್ಞಾನದ ಫಲವಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಆತನಿಗೆ ಧ್ಯಾನವು ಐಚ್ಛಿಕ; ಏಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದೆಯೇ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯು ಸಿದ್ಧಿಸಿದೆ.

ಗುರುಗಳು ತಿಳಿಸಿದ ನಿರೋಧ-ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಯೋಗಸೂತ್ರ (I.51) ಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸರು ಹೀಗೆ ನುಡಿದಿದ್ದಾರೆ -

ನಿರೋಧಸ್ಥಿತಿಕಾಲಕ್ರಮಾನುಭವೇನ ನಿರೋಧಚಿತ್ತಕೃತ-

ಸಂಸ್ಕಾರಾಸ್ತಿತ್ವಮನುಮೇಯಮ್ | (ಯೋಗಸೂತ್ರ (I.51) ಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಸರ ಭಾಷ್ಯ)
ಚಿತ್ತದ ನಿಗ್ರಹವಿರುವ ಅವಧಿಯು ದೀರ್ಘವಾಗುವ ಅನುಭವದಿಂದ, ಚಿತ್ತದ
ನಿಗ್ರಹದಿಂದ ಉಂಟಾದ ನಿರೋಧ-ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಉನ್ನೇಯಿಸಬೇಕು.

ವಾಚಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರರು ತಮ್ಮ ತತ್ತ್ವ-ವೈಶಾರದೀ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ -
**ಏತದುಕ್ತಂ ಭವತಿ - ವೈರಾಗ್ಯಭ್ಯಾಸಪ್ರಕರ್ಷಾನುರೋಧೀ ನಿರೋಧಪ್ರಕರ್ಷೋಽ
ಮುಹೂರ್ತಾರ್ಥಯಾಮಾದಿವ್ಯಾಪಿತಯಾಽನುಭೂಯತೇ ಯೋಗಿನಾ |**

(ವಾಚಸ್ಪತಿ ಮಿಶ್ರರ ತತ್ತ್ವ-ವೈಶಾರದೀ ಟೀಕೆ)

ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ - ಚಿತ್ತನಿಗ್ರಹದ ತೀವ್ರತೆಯು ವೈರಾಗ್ಯದ ಹಾಗೂ
ಅಭ್ಯಾಸದ ತೀವ್ರತೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಮುಹೂರ್ತ (48 ನಿಮಿಷಗಳು),
ಅರ್ಧ ಯಾಮ (96 ನಿಮಿಷಗಳು) ಮುಂತಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿಗ್ರಹದ ಅವಧಿಯು ಹಿಗ್ಗಿ
ವ್ಯಾಪಿಸುವುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಯೋಗಿಯು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾನೆ.}

(ಗುರುಗಳು:) ಆ ರಾತ್ರಿ, ನಾನು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು
ಹೊಂದಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಹೊರಬಂದಾಗ, ರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆದಿತ್ತು. ನನ್ನ ಆಸನಗಳನ್ನು
ಮುಗಿಸಿ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದಾಗ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಪುನಃ
ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತು. ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯಷ್ಟು ಕಾಲ ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು.
ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರದಂತೆ, ಮರದಿನ ಶಾರದಾಂಬೆಯ ಆಲಯಕ್ಕೆ ನಾನು ತೆರಳುವ ಮುನ್ನ,
ಬೆಳಗಿನ ಆಹ್ನಿಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಅಯತ್ನವಾಗಿ
ಅನುಭವಿಸಿದೆ.

ನಾನು: ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಾಮ-ರೂಪಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಉದಾಸೀನತೆಯು
ಶಾರದಾಮೃತವರಲ್ಲೂ ಗುರುಗಳು ಅನುಭವಿಸಿದರೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅಮೃತವರ ಮುಂದೆ ಮೌನದಿಂದ ನಿಂತಾಗ, ನನ್ನ
ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಆನಂದಬಾಷ್ಪವು ಸುರಿಯಿತು.

{ಭಾಗವತ-ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವಿದೆ -

ಶೌನಕ ಉವಾಚ -

ಸ ವೈ ನಿವೃತ್ತಿನಿರತಃ ಸರ್ವತ್ರೋಪೇಕ್ಷಕೋ ಮುನಿಃ |

ಕಸ್ಯ ವಾ ಬೃಹತೀಮೇತಾಮಾತ್ಮಾರಾಮಃ ಸಮಭ್ಯಸತ್ ||

(ಭಾಗವತ-ಪುರಾಣ I.7.9)

ಶೌನಕರು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು - “ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ, ಆ (ಶುಕ) ಮುನಿಗಳು ನಿವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದರು, ಎಲ್ಲವುದರಲ್ಲೂ ಉದಾಸೀನರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅವರು ದೊಡ್ಡದಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಹೇಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿದರು?”

ಸೂತ ಉವಾಚ -

ಆತ್ಮಾರಾಮಾಶ್ಚ ಮುನಯೋ ನಿಗ್ರಹಾನ್ಯಾ ಅಪ್ಯುರುಕ್ರಮೇ |

ಕುರ್ವಂತ್ಯಹೈತುಕೀಂ ಭಕ್ತಿಮಿತ್ಥಮ್ಭೂತಗುಣೋ ಹಃ ||

(ಭಾಗವತ-ಪುರಾಣ I.7.10)

ಹರೇಗುಣಾಕ್ಷಿಪ್ತಮತಿರ್ಭಗವಾನ್ ಬಾದರಾಯಣಿಃ |

ಅಧ್ಯಗಾನ್ಮಹದಾಖ್ಯಾನಂ ನಿತ್ಯಂ ವಿಷ್ಣುಜನಪ್ರಿಯಃ || (ಭಾಗವತ-ಪುರಾಣ I.7.11)

ಸೂತರು ಹೇಳಿದರು - “ಆತ್ಮಾರಾಮರಾದ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಬಂಧನಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡ (ಅಥವಾ, ಸಕಲ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿರುವ) ಮುನಿಗಳೂ ಸಹ, ಯಾವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಂತನ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯು ಅಂತಹುದು. ವ್ಯಾಸರ ಪುತ್ರರಾದ ಪೂಜ್ಯ ಮುನಿಗಳು, ಪ್ರಭುವಿನ ಮಹಿಮೆಗಳಿಂದ ಮೋಹಿತರೂ, ಭಗವದ್ಭಕ್ತರನ್ನು ಸದಾ ಪ್ರೀತಿಸುವರೂ ಆಗಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ, ಅವರು ಈ ಮಹದ್ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕಲಿತರು.)

ನಾನು: ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಅಂದಿನ ತರ್ಕಪಾಠವನ್ನು ಗುರುಗಳು ಕೇಳುವುದರ ಮೇಲೆ, ಗುರುಗಳ ತೀವ್ರವಾದ ಅಂತರ್ಮುಖಖಿನ್ನತಿಯು ಯಾವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತ್ತು?

ಗುರುಗಳು: ಅನಧ್ಯಯನ (ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪಾಠವಿಲ್ಲದ ದಿನ) ಆಗಿರದಿದ್ದರೂ, ಅಂದು ನನಗೆ ಕಕ್ಷೆಯಿರಲಿಲ್ಲ; ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಮೂರು ದಿನಗಳೂ ಅಂತೆಯೇ ಆಗಿದ್ದವು. ಹಿಂದಿನ ಪಾಠವನ್ನು ಆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆವರ್ತಿಮಾಡಲು ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟೆ. ಆದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬೇಗನೆ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತು.

ಸಂಜೆಯ ವೇಳೆಗೆ, ಯಾವ ದಿನನಿತ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವು ನನಗಿತ್ತೋ ಮತ್ತು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನಾನು ಕೊಡಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲವೋ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಇಳಿದುಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಆಸನ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವ ಕಾಲವನ್ನೂ ರಾತ್ರಿಯ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-

ಸಮಾಧಿಯು ನುಂಗಿತ್ತು. ಮತ್ತಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಬೆಳಗಿನ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ತಡವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಂಶವನ್ನೂ ನಾನು ಬಿಡದಿದ್ದರೂ, ಅಂತರ್ಮುಖಿತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಅದರ ನನ್ನ ಅನುಷ್ಠಾನವು, ನಿದ್ರೆಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿದ್ದವನು ಮಾಡುವ ಪೂಜೆಯಂತಾಗಿತ್ತು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಸಮಯಕ್ಕೆ, ಸಮಾಧಿಯ ಪರಿಣಾಮವು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಆಹ್ನಿಕವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದ ಅರಿವು ಅಷ್ಟಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಿಕ್ಷೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ನನ್ನ ಸಂಜೆಯ ಸ್ನಾನದವರೆಗೆ ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆ ಸಂಜೆ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು, ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯವು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆನಂದದ ನಶೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ಲೀನವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ಸಾಯಂ-ಆಹ್ನಿಕವು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಆಹ್ನಿಕಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ ಕಳಪೆಯಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಸೇರುವ ಮುನ್ನ, ಆ ರಾತ್ರಿ ನಾನೇನನ್ನೂ ಸೇವಿಸಲಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ, ಸೇವನೆಯಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಮುಖನಾಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಒಡನೆಯೇ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಪ್ರಣವ-ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ಗುರುಗಳ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಆಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೋ ಎಂದು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಬಹಿರ್ಮುಖಿತವಾದೆ. ನಾನು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದಾಗ, ಸ್ವಯಂ ಗುರುಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ತಮ್ಮ ಕರದಿಂದ ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ಸವರುತ್ತಿದ್ದರು. “ಪುನಃ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ವಹಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ನಾನ-ಆಹ್ನಿಕಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ, ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿ”, ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಕೂಡಲೇ ಹೊರಟರು. ಅವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದೆ.

ನಾನು: ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸುವುದು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ. ಗುರುಗಳ ಆದೇಶವು ನನಗೆ ಅನುಲ್ಲಂಘನೀಯ. ಅದೆಷ್ಟೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿದ್ದರೂ, ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಲು ನನಗಿದ್ದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು, ಗುರುಗಳ ಆದೇಶವನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ನನ್ನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಸರ್ವಥೇಪಿ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಗುರುಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಂದಿಸಿದಮೇಲೆ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನನಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ನಂತರ, ಗುರುಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ನುಡಿದರು - “ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ನಿಮಗೆ ಸಮಾಧಿಯ ಯಾವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಇಲ್ಲವಾದರೂ, ನಾನು ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಧಿಯು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ನೀವಿನ್ನು ನೀವಾಗಿಯೇ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಭಗವಂತನು ನನಗೆ

ಸ್ವಪ್ನಪಡಿಸಿದನು. ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸದಿದ್ದರೆ, ಆಮರಣ ನೀವಾ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ.

“ಭಗವಂತನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ, ರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆಯುವ ಮುನ್ನ, ನಿಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಗೆ ಬಂದೆ. ನಿಮ್ಮ ಸೇವಕನನ್ನು ಹೊರಗಿರುವಂತೆ ಹೇಳಿ, ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಒಳಗೆ ಬಂದೆ. ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ದೇಹಸ್ಥಿತಿಯು ಕೆಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಮಠದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು ನಾನಿಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದಾಗಿ ಸೇವಕನು ಭಾವಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಆಳವಾದ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡೆ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು, ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಹೊರತರಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಧಿ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಮುಖತೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಈ ದಿನವೇ ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಧಿಯು ಯಾವ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮನ್ನದರಿಂದ ಹೊರತರಲು ಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು. ಹಿಂತೆಗೆಯಲಾಗದ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಮಾನುಷ ರೂಪವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಅಗಲಬೇಡಿ. ನನಗೆ, ಇತರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಠಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳಷ್ಟಿವೆ.”

{ಏಳು ಜ್ಞಾನ-ಭೂಮಿಕೆಗಳನ್ನು (ಜ್ಞಾನದ ಸ್ತರಗಳನ್ನು) ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠವು ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ-ವಿವೇಕದಲ್ಲಿನ ಸ್ವರೂಪಸಿದ್ಧಿಪ್ರಯೋಜನ-ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ಹೀಗೆಂದಿದ್ದಾರೆ -

**ಅತ್ರ ಭೂಮಿಕಾತ್ರಿತಯಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಯಾಃ ಸಾಧನಮೇವ
ನ ತು ವಿದ್ಯಾಕೋಟಾವನ್ತರ್ಭವತಿ |**

(ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ-ವಿವೇಕದ ಸ್ವರೂಪಸಿದ್ಧಿಪ್ರಯೋಜನ-ಪ್ರಕರಣ) ಇಲ್ಲಿ, ಮೊದಲ ಮೂರು ಸ್ತರಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಾಧನೆಗಳು ಮಾತ್ರ; ಅವುಗಳ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರದ ಕೋಟಿಗೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ.

**ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕ್ಯ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಶ್ಚತುರ್ಥೀ ಭೂಮಿಕಾ ಫಲರೂಪಾ ಸತ್ವಾಪತ್ತಿಃ | ...
ಸೋಽಯಂ ಚತುರ್ಥೀ ಭೂಮಿಕಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಯೋಗೀ ಬ್ರಹ್ಮವಿದಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ |
ಪಿಂಚಾಮ್ಯಾದಯಸ್ತಿಸ್ತೋ ಭೂಮಯೋ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತೇರವಾನ್ತರಭೇದಾಃ | ತೇ ಚ
ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಸಮಾಧ್ಯಭ್ಯಾಸಕೃತೇನ ವಿಶ್ರಾಂತಿತಾರತಮ್ಯೇನ ಸಮ್ಪದ್ಯಂತೇ |
ಪಿಂಚಾಮಭೂಮೌ ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪಕಾತ್ ಸ್ವಯಮೇವ ವ್ಯುತ್ಪಿಷ್ಠತೇ | ಸೋಽಯಂ
ಯೋಗೀ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ವರಃ | ಷಷ್ಠಭೂಮೌ ಪಾರ್ಶ್ವಸ್ಥೈರ್ಭೋಧಿತೋ ವ್ಯುತ್ಪಿಷ್ಠತೇ |
ಸೋಽಯಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ವರೀಯಾನ್ | ... ತುರೀಯಾಭಿಧಾನಂ ಸಪ್ತಮೀಂ ಭೂಮಿಂ
ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ಯ ಯೋಗಿನಃ ಸ್ವತಃ ಪರತೋ ವಾ ವ್ಯುತ್ಥಾನಮೇವ ನಾಸ್ತಿ |**

ಸೋಮಮೀದ್ಯಶೋ ಯೋಗೀ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ವರಿಷ್ಯ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇ |

(ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ-ವಿವೇಕದ ಸ್ವರೂಪಸಿದ್ಧಿಪ್ರಯೋಜನ-ಪ್ರಕರಣ) ಸತ್ತ್ವಪತ್ತಿ (ಸತ್ತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು) ಎನ್ನುವ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಹಂತವು, ಮೊದಲ ಮೂರರ ಫಲ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕ್ಯ-ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವು ಅದರ ಲಕ್ಷಣ. ... ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದ ಯೋಗಿಯು ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ (ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದವನು) ಎನ್ನಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಐದನೆಯದೇ ಮೊದಲಾದ ಮೂರು ಭೂಮಿಕೆಗಳು, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯ ಒಳಭೇದಗಳು. ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದಂಟಾದ ಮನಃಶಾಂತಿಯ ತಾರತಮ್ಯದಿಂದ ಅವುಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುತ್ತವೆ.

[ಅಸಂಸಕ್ತಿ (ಅಂಟದಿರುವಿಕೆ) ಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ] ಐದನೆಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ತಾನೇ ಹೊರಮುಖನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಯೋಗಿಯು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ವರ (ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನು) ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. [ಪದಾರ್ಥಭಾವನಾ (ವಿಷಯಗಳ ಅಭಾವ) ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ] ಆರನೆಯ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ, ಆತನು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಯೋಗಿಯು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ವರಿಯಾನ್ (ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಶ್ರೇಷ್ಠನು) ಎನ್ನಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ... ತುರಿಯವೆಂಬ ಏಳನೆಯ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದ ಯೋಗಿಯು, ತಾನಾಗಿಯೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇತರರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೇ ಆಗಲಿ, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ಬಹಿರ್ಮುಖನಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಯೋಗಿಯು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ವರಿಷ್ಯ (ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನು) ಎನ್ನಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದ ಮೇಲೆ, ಪ್ರಹ್ಲಾದನು ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಅಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ನಿಂತಿದ್ದನೆಂದು ವಸಿಷ್ಠರು ರಾಮನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ವೃತ್ತಾಂತವು ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠ್ಯದಲ್ಲಿದೆ. ಅವನ ಸಮಾಧಿಯು ಎಷ್ಟು ಅಗಾಧವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ, ತಾನಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಪ್ರಹ್ಲಾದನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ, ತನ್ನ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಶಂಖದ ನಾದವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಭಗವಂತನು ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿದನು. ಪ್ರಹ್ಲಾದನ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಾಮನು, ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಲೀನನಾಗಿದ್ದ ಪ್ರಹ್ಲಾದನನ್ನು ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊರತರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತೆಂದು ವಸಿಷ್ಠರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು. ವಸಿಷ್ಠರು ಹೀಗೆ ಸಮಾಧಾನವನ್ನಿತ್ತರು -

ಭ್ರಷ್ಟಬೀಜೋಪಮಾ ಭೂಯೋ ಜನ್ಮಾಚ್ಚುರವಿವರ್ಜಿತಾ |

ಹೃದಿ ಜೀವದ್ವಿಮುಕ್ತಾನಾಂ ಶುದ್ಧಾ ವಸತಿ ವಾಸನಾ ||

(ಲಘು-ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠ V.4.132)

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ, ಪುನರ್ಜನ್ಮದ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯಲಾಗದ ಸುಟ್ಟ ಬೀಜದಂತೆ, ಶುದ್ಧ ವಾಸನೆಯು (ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವದ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು, ಆಲೋಚನೆಗಳ ಬೀಜಗಳು, ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳು) ಇರುತ್ತವೆ.

ಅಪಿ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾನ್ತೇ ತಯೈವಾನ್ತರವಸ್ಥಯಾ |

ಸತಿ ದೇಹೇ ಪ್ರಬುದ್ಯನ್ತೇ ಕುತೋಽತ್ಯುಚ್ಛ್ಯನಯಾ ಶನ್ಯಃ ||

(ಲಘು-ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠ V.4.134)

ದೇಹವು ಉಳಿದಿರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಮೇಲೂ, ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಒಳಗಿನ ವಾಸನೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ಬೆಳೆದರೆ, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರು (ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ-ಸಮಾಧಿಯಿಂದ) ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.}

(ಗುರುಗಳು:) ಆ ದಿನ, ನಾನು ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವರ್ಜಿಸಿ, ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರಿಸಿದೆ. ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ, ನನ್ನ ಸಮಾಧಿಯ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ಎಣಿಸಿದಂತೆ, ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ಕಾಲ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಾತರಾಹ್ನಿಕವಾದ ಮೇಲೆ ಗುರುಗಳ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ, ಅವರು ನನಗೆ ಹೀಗೆಂದರು - “ಪರಮಗುರುಗಳ (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳ) ಆದೇಶದಂತೆ, ಗುರುಗಳು (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಾಭಿನವ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು) ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ಕಟವಾದ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದರು. ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಗನುಗುಣವಾಗಿ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಿರಿ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ವನಿಗದಿತ ವೇಳೆಯ ನಂತರ, ನೀವಾಗಿ ನೀವೇ ಅದರಿಂದ ಬಹಿರ್ಮುಖರಾಗುವಿರಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ.

“ನೀವೀಗ ನಿಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲಿದ್ದರಾದರೂ, ತರ್ಕ ಮತ್ತಿತರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಆಳವಾದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಅಂತರ್ಮುಖವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಆನಂದವು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಯಾರಲ್ಲಿ ನೀವು ಆಳವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟಿರುವಿರೋ, ಆ ನಾನು ಇದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ನಿಮ್ಮ ಮುಖದ ಛಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯೂ ಆಗದು. ಎಷ್ಟಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೆಣಕಿದರೂ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೋಪದ ಸುಳಿವೂ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲಾಗದು. ನೀವೊಂದು ವೇಳೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಬಿಡಿ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿರುವ, ಬಂಡೆಯಂತೆ ಚಲಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲವುದರಲ್ಲೂ ನಿಮಗಿರುವ ಔದಾಸೀನ್ಯವು,

ಸರ್ವಥೇಪಿ ಸಮಂಜಸವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ, ಈ ಮಹಾಪೀಠದ ಭವಿಷ್ಯವು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ.

“ಗುರುಗಳು (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಾಭಿನವ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು) ಸರ್ವದಾ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಲಾಭವಾಗಲಿ, ನಷ್ಟವಾಗಲಿ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪರಿನಿಷ್ಠತೆಯಿಂದ ಹೇಗೆ ವಹಿಸಿದರೆಂದರೆ, ಪರಮಗುರುಗಳು (ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹಭಾರತೀ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು) ಶರೀರತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದಾಗ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟರು, ಚಂದ್ರಮೌಳೀಶ್ವರ-ಲಿಂಗವು ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾಗ ಹರ್ಷಿತರಾದರು, ವೇದ-ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ವರ್ಧಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿದರು, ಜನರ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಜನರು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಿಂದ ಅಗಲಿದಾಗ ತಮ್ಮ ಅಸಮಾಧಾನತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧಕರ ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲರ ಚಿತ್ತವನ್ನೂ ಸೂರೆಗೊಂಡರು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಅವರನ್ನು, ಪ್ರಕಾಂಡ ವಿಧ್ವಾಂಸರೂ ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಪೀಠಕ್ಕೆ ಅಳಿಯಲಾಗದಷ್ಟು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ತಂದರು. ನೀವು ಇರಬೇಕಾದುದು ಅವರಂತೆ.

“ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ಅಚಲವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ನೀವು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಬೇಕು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ನೀವು ಪ್ರಸಕ್ತವಾದಾಗೆಲ್ಲ, ಭಕ್ತಜನರೊಡನೆ, ಮಠದ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತಿತರರೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವಾಗ, ಆಸಕ್ತಿ, ಪ್ರಶಂಸೆ, ಕಾಳಜಿ, ಕೋಪ, ಕೌತುಕ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಕಲಿಯಬೇಕು.”

ಅನ್ತಃ ಸನ್ತ್ಯಕ್ತಸರ್ವಾಶೋ ವಿಠರಾಗೋ ವಿವಾಸನಃ |

ಬಹಿಃ ಸರ್ವಸಮಾಚಾರೋ ಲೋಕೇ ವಿಹರ ರಾಘವ ||

(ಲಘು-ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠ V.2.56)

(ಓ ರಾಘವ! ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಭವಿಷ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಆಸೆಗಳಿಂದಲೂ ದೂರವಾಗಿ, ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅಂಟದೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಉಂಟಾದ ವಾಸನೆಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಆದರೂ, ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೂ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಒಳಪಟ್ಟು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೋ.)

ಬಹಿಃ ಕೃತ್ರಿಮಸಂರಮ್ಭೋ ಹೃದಿ ಸಂರಮ್ಭವರ್ಜಿತಃ |

ಕರ್ತಾ ಬಹಿರಕರ್ತಾನ್ತಲೋಕೇ ವಿಹರ ರಾಘವ ||

(ಲಘು-ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠ V.2.57)

(ಓ ರಾಘವ! ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಆರೋಪಿತವಾದ ಕೋಪ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ, ಆದರೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತುಮುಲವಿಲ್ಲದೆ, ಬಾಹ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ತೃವಾಗಿ, ಆದರೂ ಒಳಗೆ ಅಕರ್ತೃವಾಗಿ, ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸು.)

ಬಹಿಸ್ತಪ್ತೋಽನ್ತರಾ ಶೀತೋ ಲೋಕೇ ವಿಹರ ರಾಘವ |

(ಲಘು-ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠ V.2.60)

(ಓ ರಾಘವ! ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ತನಾಗಿ ಮತ್ತು ಒಳಗೆ ಶೀತಲವಾಗಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸು.)

ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತ, ಗುರುಗಳು, “ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠದಲ್ಲಿನ ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳು, ರಾಮನಿಗೆ ವಸಿಷ್ಠರ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಿಹಿತವಾದಂತೆ, ನೀವು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇತರರಿಗೆ, ನೀವು ಆದರ್ಶವಾಗಿರಬೇಕು. ಇತರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ನೀವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿ, ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಒಳಿತನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿ”, ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು.

{ಮಹಾತ್ಮರು ಇತರರಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಭಗವಂತನು ಹೀಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿಸಿದ್ದಾನೆ -

ಯದ್ಯದಾಚರತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತತ್ತದೇವೇತರೋ ಜನಃ |

ಸ ಯತ್ಪ್ರಮಾಣಂ ಕುರುತೇ ಲೋಕಸ್ತದನುವರ್ತತೇ || (ಭಗವದ್ಗೀತೆ III.21)

ಶ್ರೇಷ್ಠನು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಮತ್ತೊಬ್ಬನೂ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆತನು ಯಾವುದನ್ನು ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾನೋ, ಅದನ್ನೇ ಜನರು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನ ಸೂಕ್ತವಾದ ನಡತೆಯು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗದೆ -

ಅವಿದ್ವದನುಸಾರೇಣ ವೃತ್ತಿಬುಧ್ಧಸ್ಯ ಯುಜ್ಯತೇ |

ಸ್ತನನ್ನಯಾನುಸಾರೇಣ ವರ್ತತೇ ತತ್ಪಿತಾ ಯತಃ || (ಪಂಚದಶೀ VII.287)

ತಂದೆಯಾದವನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಶಿಶುವನ್ನನುಸರಿಸಿ ವರ್ತಿಸುವಂತೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತನು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಯುಕ್ತವಾದುದು.

ಯೇನಾಯಂ ನಟನೇನಾತ್ರ ಬುದ್ಧ್ಯತೇ ಕಾರ್ಯಮೇವ ತತ್ ||

(ಪಂಚದಶೀ VII.290)

ಹೇಗೆ ನಟಿಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದರಿಂದ ಪಾಮರರು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಬೇಕು.

ವಸಿಷ್ಠರು ರಾಮನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಸತತವಾಗಿ ಇರುವುದನ್ನು ವರ್ಜಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಜನರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲು ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ, ಅವರಿಗೆ ರಾಮನ ಪ್ರತಿವಚನವು ಹೇಗಿತ್ತೆಂದು ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ -

ನ ವಿಧಿರ್ನ ನಿಷೇಧಶ್ಚ ತ್ವತ್ಪ್ರಸಾದಾದಹಂ ಪುನಃ |

ತಥಾಽಪಿ ತವ ವಾಕ್ಯಂ ತತ್ಕರಣೀಯಂ ಚ ಸರ್ವದಾ ||

(ಲಘು-ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠ VI.18.74)

ವೇದಾಗಮಪುರಾಣೇಷು ಸ್ಮೃತಿಷ್ವಪಿ ಮಹಾಮುನೇ |

ಗುರುವಾಕ್ಯಂ ವಿಧಿಃ ಪೋಕ್ತೋ ನಿಷೇಧಸ್ತದ್ವಿಪರ್ಯಯಃ ||

(ಲಘು-ಯೋಗ-ವಾಸಿಷ್ಠ VI.18.75)

ತಮ್ಯ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ, ನಾನು ವಿಧಿ-ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ದಾಟಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಯ ಆಜ್ಞೆಯು ಎಂದಿಗೂ ನನ್ನಿಂದ ಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಓ ಮಹಾಮುನಿಗಳೇ, ವೇದ-ಆಗಮ-ಪುರಾಣ-ಸ್ಮೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾದದ್ದು ಏನೆಂದರೆ, ಗುರುವಿನ ಆಜ್ಞೆಯು ವಿಧಿ, ಮತ್ತು ತದ್ವಿಪರೀತವಾದದ್ದು ನಿಷೇಧ.}

(ಗುರುಗಳು:) ಗುರುಗಳ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಲು, ನನಗಾಗ ಇದ್ದ ಅನಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿ, ನನ್ನ ತರ್ಕ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಆವರ್ತಿಸಿ ಮಾಡಿದೆ. ನನ್ನಿಂದ ದೂರವಾಗಿದ್ದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು, ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದು ವಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ನ್ಯೂನತೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ಪರಮ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಗುರುಗಳು ನನ್ನ ಮುನ್ನಡೆಯನ್ನು ತ್ವರಗೊಳಿಸಿದರು. ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಆನಂದವು ತೋರಿಬರುತ್ತಿದ್ದವು; ಆ ಹಿಂದೆ, ಬೇಗನೆ ಏಳುತ್ತಿದ್ದ ಭಾವನೆಗಳು, ಮಸುಕಾದ ದೂರದ ಕನಸೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವೆಂದೆನಿಸಿದರೂ, ಕೋಪ-ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ನಂತರದ ಸಾಧನೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ, ಸುಗಮವಾಗಿಯೂ ನಡೆದಿತ್ತು. (ತಮ್ಯ ಕಡೆ ಬೆಟ್ಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಗುತ್ತ) ಆಗ ಈ ಮುಂಗೋಪಿ ವ್ಯಾಘ್ರವು, ಅತಿಶೌಮ್ಯವಾದ ಗೋವಾಗಿತ್ತು!

ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಭಾವನೆಗಳು ಬಾರದೆಯೇ, ನಾನು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಂತೆ, ನನಗೆ ಕಾಳಜಿಯಿದ್ದಂತೆ, ಮತ್ತಿತರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಯಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕೆಂದು ಗುರುಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು.

ಸುತರಾಂ ನಿರಾಸಕ್ತನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆತನು ನನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಮರಳಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸಿದ್ದೇನೆಂದೋ, ಅಥವಾ ಆತನು ನನಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕುತೂಹಲವಿದೆಯೆಂದೋ, ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯವೊಂದನ್ನು ಆತನು ನಿರ್ವಹಿಸದಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆಯೆಂದೋ ಅವನಿಗೆ ಅನಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ನಾನು ಮೋಸಗಾರನಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ನನಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮೇಲಾಗಿ, ಮನಸ್ಸು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಶಾಂತ ಮತ್ತು ನಿರಾಸಕ್ತವಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಕೋಪದಿಂದ ಕೆಂಪಾದ ಮುಖದಂತೆ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದೈಹಿಕ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು, ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು ಬಹು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಯನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದ್ದರೂ, ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಬಾರಿ ಆ ಮೋಸವು ನಿಜಕ್ಕೂ ಬಹಿರಂಗವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಕಪಟ ಮತ್ತು ಮೋಸದ ವರ್ತನೆಗಳು ಗುರುಗಳ ಆದೇಶವಾಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ಜನರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹಾರದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ, ಇತರರನ್ನು ವಂಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾಗಿ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳಲು ಮನಸ್ಸು ಕಲಿಯುವುದು ಲೇಸು. ವಿವಿಧ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಸೂಕ್ತವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾವನೆಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದರಿಂದ, ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಶಾಂತವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರೂ, ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲಾಗಿ, ಈ ರೀತಿಯ ಚಿತ್ತದ ವ್ಯಾಪಾರವು ಬಂಧವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಏಕೆಂದರೆ, ಮನಸ್ಸು ಆತ್ಮವೆಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯು ಆತ್ಯಂತಿಕವಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಚಿತ್ತದ ಅಸತ್ಯತೆಯ ವಿಸ್ಮೃತಿಯು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಗುರುಗಳ ಆದೇಶಗಳ ಒತ್ತನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಯಾವ ಕಷ್ಟವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

{ತಮ್ಮ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ-ವಿವೇಕ ಗ್ರಂಥದ ವಾಸನಾಕ್ಷಯ-ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ -

ನನು ಜ್ಞಾನಿನೋ ರಾಗಾದ್ಯಭ್ಯುಪಗಮೇ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮದ್ವಾರೇಣ ಜನ್ಮಾನ್ತರ-
ಪ್ರಸಂಗ ಇತಿ ಚೇತ್ ಮೈವಮ್ ಅದಗ್ಧಬೀಜವದವಿದ್ಯಾಪೂರ್ವಕ-ಕಾಮಾದೇರೇವ
ಮುಖ್ಯರಾಗಾದಿತ್ಯೇನ ಪುನರ್ಜನ್ಮಹೇತುತ್ವಾತ್ | ಜ್ಞಾನಿಸು
ದಗ್ಧಬೀಜವದಾಭಾಸಮಾತ್ರಾ ಏವ ರಾಗಾದಯಃ |

(ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ-ವಿವೇಕದ ವಾಸನಾಕ್ಷಯ-ಪ್ರಕರಣ)

ಆಕ್ಷೇಪ - ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗೆ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳು ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅದರಿಂದಂಟಾದ ಧರ್ಮ-ಅಧರ್ಮಗಳ ಫಲವಾಗಿ, ಪುನರ್ಜನ್ಮವು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಧಾನ - ಹಾಗಿಲ್ಲ. (ಅಂಕುರಿಸಬಲ್ಲ) ಸುಡಲ್ಪಡದ ಬೀಜದಂತಿರುವ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಉಳ್ಳ (ಮತ್ತು, ಆದ ಕಾರಣ, ಆತ್ಮವು ಮನಸ್ಸೆಂಬ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ) ಇಷ್ಟಾನಿಷ್ಠೆಗಳು ಪುನರ್ಜನ್ಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ; ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳು (ಅಂಕುರಿಸಲಾಗದ) ಸುಡಲ್ಪಟ್ಟ ಬೀಜದಂತಿದ್ದು, ಮುಖ್ಯ (ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳ) ತೋರಿಕೆಗಳಂತೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತವೆ.

ಆತ್ಮವು ಮನಸ್ಸೆಂಬ ತಪ್ಪಾದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಕೊನೆಗೊಂಡದ್ದನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಅಸತ್ಯತೆಯ ವಿಸ್ಮೃತಿಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಗುರುಗಳು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ವಿಸ್ಮೃತಿಯು ಇಲ್ಲದಿರುವ ವಿಚಾರವಾಗಿ, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ-ವಿವೇಕದಲ್ಲಿ, ಈ ಹಿಂದೆ ಉದ್ಧರಿಸಿದ ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಅನಂತರ, ಹೀಗಿದೆ -

ತತ್ಕಾಲೇ ಮುಖ್ಯವದೇವಾಭಾಸಮಾನಾನಾಂ ಬಾಧಕತ್ವಾತ್, ರಜ್ಜುಸಮೋಽಪಿ ಮುಖ್ಯಸರ್ಪವದೇವ ತದಾನೀಂ ಭೀಷಯನ್ನುಪಲಭ್ಯತೇ, ತದ್ವತ್ | ತರ್ಹ್ಯಾಭಾಸತ್ವಾನುಸನ್ನಾನುವೃತ್ತೌ ನ ಕೋಽಪಿ ಬಾಧ ಇತಿ ಚೇಚ್ಚಿರಂ ಜೀವತು ಭವಾನ್ | ಇಯಮೇವಾಸ್ತದಭಿಮತಾ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಃ |

(ಶ್ರೀ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯರ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ-ವಿವೇಕದ ವಾಸನಾಕ್ಷಯ-ಪ್ರಕರಣ)

ಅಜ್ಞಾನಿಯ ಪ್ರಧಾನವಾದ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳಿಗೆ ಸದೃಶವಾದ, ಮತ್ತು ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಗಳಾದ (ಮತ್ತು ಪುನರ್ಜನ್ಮವನ್ನು ಕೊಡಲಾರದ) ಜ್ಞಾನಿಯ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳು ತಲೆಯೆತ್ತಿದಾಗ, ಪ್ರಧಾನವಾದ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳು ಬಾಧಿಸುವಂತೆಯೇ, ಅವುಗಳು ಆ ಜ್ಞಾನಿಯನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತವೆ. ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮಿಥ್ಯಾ-ಸರ್ಪವು, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿಜ-ಸರ್ಪದಂತೆ ಭೀತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಭಾಸ-ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳ ಸಂಗತಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿ. ಆಕ್ಷೇಪ - ಆಭಾಸವಾದ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವವನ್ನು (ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ) ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಧಾನ - ನೀನು ಚಿರಾಯುವಾಗು! ಇದನ್ನೇ (ಅವುಗಳ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದನ್ನೇ) ನಾವು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯೆಂದು ಎಣಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಆಭಾಸವಾದ ವಿಪರೀತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು (ವಿರುದ್ಧವಾದ ಭಾವನೆಗಳು) ತತ್ತ್ವ-ಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ

ವಿಷಯವಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನ (I.4.10ನೇ) ಮಂತ್ರದ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ, ಭಗವತ್ಪಾದರು ಹೀಗೆಂದಿದ್ದಾರೆ -

... ನ ಚ ವಿಪರೀತಪ್ರತ್ಯಯೋ ವಿದ್ಯಾವತ ಉತ್ಪದ್ಯತೇ | ... ಕ್ವಚಿತ್ತು ವಿದ್ಯಾಯಾಃ ಪೂರ್ವೋತ್ಪನ್ನವಿಪರೀತಪ್ರತ್ಯಯಜನಿತಸಂಸ್ಕಾರೇಭ್ಯೋ ವಿಪರೀತಪ್ರತ್ಯಯಾ-
ವಭಾಸಾಃ ಸ್ಮೃತಯೋ ಜಾಯಮಾನಾ ವಿಪರೀತಪ್ರತ್ಯಯಭ್ರಾನ್ತಿಮಕಸ್ಮಾತ್ಕೃತ್ಯವನ್ತಿ |
ಯಥಾ ವಿಜ್ಞಾತದಿಗ್ವಿಭಾಗಸ್ಯಾಪ್ಯಕಸ್ಮಾದ್ಧಿಗ್ವಿಪರ್ಯಯವಿಭ್ರಮಃ |

(ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ-ಉಪನಿಷತ್ತಿನ (I.4.10ನೇ) ಮಂತ್ರದ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಭಾಷ್ಯ)
... ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನಲ್ಲಿ (ತಾನು ಕರ್ತೃ ಹಾಗೂ ತಾನು ಸುಖ-ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವನು ಎಂಬೀ ಪ್ರಕಾರವಾದ) ವಿಪರೀತ-ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಮೂಡಲಾರವು.
... ಆದರೆ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಪರೀತ-ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ, ಹಾಗೂ ವಿಪರೀತ-ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿಗೆ ಸದೃಶವಾದ, ಸ್ಮೃತಿಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ನಿಜವೆಂಬಂತೆ ತೋರಿ, ಅವನನ್ನು ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ; ಹೇಗೆಂದರೆ, ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವನೂ ಸಹ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ.

ಪಂಚದಶಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ -

ಭೋಗಕಾಲೇ ಕದಾಚಿತ್ತು ಮತ್ಯೋಽಹಮಿತಿ ಭಾಸತೇ || (ಪಂಚದಶೀ VII.245)

ನೈತಾವತಾಸಪರಾಧೇನ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಂ ವಿನಶ್ಯತಿ |

ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿವ್ರತಂ ನೇದಂ ಕಿನ್ನು ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಃ ಖಿಲು || (ಪಂಚದಶೀ VII.246)

(ಸುಖ-ದುಃಖ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು) ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಕದಾಚಿತ್, “ನಾನು ಮನುಷ್ಯ”, ಎಂದು ಭಾಸವಾಗಬಹುದು. ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಅಪರಾಧದಿಂದ, ತತ್ತ್ವ-ಜ್ಞಾನವು ನಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು (ಆ ರೀತಿಯಾದ ಭಾವನೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಯು) ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯ ವ್ರತವು (ತತ್ತ್ವ-ಜ್ಞಾನಿಯಾದವನು ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನಿಯಮವು) ಅಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಇದೇ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿ.)

ನಾನು: ಅಲ್ಲಂದೀಚೆಗೆ, ತೀವ್ರವಾದ ಕೋಪ, ಚಿಂತೆ ಅಥವಾ ಶೋಕ - ಇವುಗಳು ಅವಾಸ್ತವವೆಂಬ ಅರಿವು ಕ್ಷಣಕಾಲಕ್ಕಾದರೂ ಮರೆಯಾಗಿ, ಗುರುಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿವೆಯೇ?

ಗುರುಗಳು: ಇಲ್ಲ, ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಅತಿತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ನೋವಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ, ಆ ನೋವು ಭ್ರಾಂತಿಸಿದ್ದವಾದ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಮತ್ತು ನಾನು ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ಕೂಟಸ್ಥ-ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂಬ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅರಿವು ನಿಂತಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ,

ಕೇವಲ ಗುರುಗಳ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಆಗಿವೆ. ಅನ್ಯಥಾ, ಅತಿಸಾಮಾನ್ಯನಾದ ನನ್ನಂತಹವನಿಗೂ, ಅಚಲವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ಆದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಾನು ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಇತ್ತು?

ನನ್ನನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದವರು ಗುರುಗಳೇ ಆದರೂ, ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವರು ಮುಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅವರಿಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಅತಿಶಯವಾದ ಪ್ರೀತಿಯ ಕಾರಣ, (1936ರಲ್ಲಿ) ನನ್ನನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಮುನ್ನ, ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ನುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ -

“ನೀವು ಸ್ವಯಂ ಭಗವಂತನೆಂದು ಮತ್ತು ಸದಾ ಪರಿಪೂರ್ಣರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಂತೆ ಭಾಸವಾದದ್ದು, ಕೇವಲ ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯಲೀಲೆಯ ಅಂಶಗಳು. ನಿಮಗೆ ಶಿವನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೀವವನಿಂದ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಪಡೆದದ್ದು, ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಮುನ್ನ, ನೀವು ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ, ಶಿವನಿಂದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದುದೆಲ್ಲವೂ, ಕೃಷ್ಣನು ಶಿವನ ದರ್ಶನ, ಅನುಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದುದಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿವೆ.”

{ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗುರುಗಳ ಮುಖವು ಭಾವಾವೇಶದಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿ, ಅವರು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಪರಮಗುರುಗಳ ಚಿತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದರು.}

(ಗುರುಗಳು:) ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಂತೆ ಇನ್ನಾರಿರಲು ಸಾಧ್ಯ? ಅವರ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿರಲು ನಾನು ಪರಮ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ.

{ಗುರುಗಳಮೇಲೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ರಚಿಸಿದ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ, ಮೂರು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇವೆ; ಅವುಗಳ ರಚನೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಸುಭಾನು-ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶ್ವಯುಜ-ಮಾಸ (30.9.1943 - 29.10.1943) ಎಂದು ಗುರುಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ದಯಾಸಾನ್ತ್ರಂ ಬಾಲಂ ನಿಖಿಲಜಗತೀರಕ್ಷಣಚಣಂ

ಹರಂತಂ ವಿಘ್ನಾದ್ರಿಂ ವಿಮಲವಿಮಲೈರ್ವೀಕ್ಷಣಚಯ್ಯೈಃ |

ಪರಬ್ರಹ್ಮಾಕಾರಂ ಪ್ರಣವವಿದಿತಂ ಶಾನ್ತಮನಸಂ

ಗುರುಂ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥಂ ಕಲಯತ ಬುಧಾಶ್ಚಿತ್ತಕಮಲೇ ||

(ಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಮಗುರುಗಳ ರಚನೆ)

ಓ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆ! ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ, ಶಾಂತವಾದ ಮನದ, ದಯೆಯೇ ಘನೀಭೂತರಾದ, ತಮ್ಮ ಅತಿಪವಿತ್ರವಾದ ಕಟಾಕ್ಷಗಳಿಂದ ವಿಘ್ನಗಳ ಪರ್ವತವನ್ನು

ನಾಶಗೊಳಿಸುವ, ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ, ಪ್ರಣವದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಮತ್ತು ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಆಕಾರವಾದ ಗುರುವಾದ ವಿದ್ಯಾತೀರ್ಥರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯ-ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿರಿ.

ಶರೀರೇನ್ನಿಯಚಿತ್ತಾನಾಂ ಶುದ್ಧಯೇ ಕಲ್ಪಿತಾ ಮಹಾಃ |

ಬಹವೋ ಗುರುದೇವಾನಾಂ ತತ್ಪಲಂ ಭವತಾಂ ತನುಃ ||

(ಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಮಗುರುಗಳ ರಚನೆ)

ಶರೀರ-ಇಂದ್ರಿಯ-ಚಿತ್ತಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಗುರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ವ್ರತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಶರೀರವು ಅವುಗಳ ಫಲ.

ವಾಣೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತಥಾ ಗೌರೀ ತಿಷ್ಠಂತಂ ನಿದ್ರಯಾ ಯುತಮ್ |

ಗಚ್ಛಂತಮುಪವಿಷ್ಯಂ ಚ ಪಾಂತು ತ್ವಾಂ ಗುರುಶೇಖರಮ್ ||

(ಗುರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪರಮಗುರುಗಳ ರಚನೆ)

ನೀವು ನಿದ್ರಿಸಿದಾಗ, ಕುಳಿತಾಗ, ನಿಂತಾಗ ಮತ್ತು ನಡೆದಾಗ, ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಾಣೀ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮತ್ತು ಗೌರೀ ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪರಮಗುರುಗಳು, “ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಸತ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಏನನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವೆನೋ, ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲ”, ಎಂದರು.

ಗುರುಗಳು ಸ್ವಯಂ ದೇವರೇ ಎಂದೂ ಮತ್ತು ಕೇವಲ ಬಾಲ-ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೆಂದು ಅವರನ್ನು ಭಾವಿಸಬಾರದೆಂದೂ ಕೆಲವು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಪರಮಗುರುಗಳು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ತಿಳಿಸಿದ್ದರು.}